

[PT: 100]

[SUBJ: Kultúra – és az elmúlt időszak történései]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Köszöntelek benneteket a 100. poszt alakalmából! (Bár, ugye, ha kilenc ujjunk volna, akkor ezt már 21 résszel ezelőtt megtettem volna.) ;)

Szoktam gondolkozni, hogy miről értekeznek majd a következő levélben, és gyakran az van, hogy mire odaérünk, már **a harmadik világvégénél tartunk**, az első kettőre meg már kb. senki nem emlékszik. Most is ez a helyzet, nem tudom, mennyire rémlik még az ausztrál bozóttűz vagy Trump akciója Irán ellen. (A koronavírus lehet, hogy kitart még csütörtökig.) Közben meg mennek a hazai kis ügyeink: Fidesz vs Művészek, Fidesz vs Gyöngyöspata, Fidesz vs Európai Néppárt, stb... Szóval, [zajlik az élet](#), hadd mondjam el nektek, mik merültek fel bennem ezek kapcsán, ha nem is minden a legaktuálisabb már.

A **világkatasztrófákkal** kapcsolatban tehát a legszembetűnőbb a **médiahájp**, meg a **hisztéria**, ami újabban még inkább övezi ezeket: érződik, ahogy a főleg a klímahelyzet (meg részben a kiélezett politika) miatt feszült közhangulat felfokozottan reagál mindenre. (A média meg nem rest szállítani a tüzelőt.) Hogy ezek túl vannak lihegve, az is mutatja, hogy aztán az első sarkon túl megfeledezünk róluk. Mennyivel hasznosabb volna ezek helyett a heti pánikok helyett nekiállni végre tenni valamit az alapvető problémáinkkal! (Jó, persze, alábecsülni sem kell az eseményeket, és a valódi súlyuknak megfelelően foglalkozni is kell velük, például a vírussal kapcsolatban is rendben vannak az intézkedések – csak a hisztiért kár.)

(Még némi adalék, ha már szóba kerültek az „alapvető problémáink”: az egyik, hogy a tűz talán egy kicsit szembesíti a [klímaváltozáshoz nagyban hozzájáruló Ausztrálokat](#) a helyzettel; ami meg a vírust illeti, az is úgy néz ki, hogy [némileg visszafogja majd a szent gazdasági növekedést](#), vele együtt pedig a CO2 kibocsátást. Sokat persze egyik sem számít, és bárcsak ne katasztrófáknak kellene orrba vágnia bennünket ahhoz, hogy végre észhez térjünk. Lásd még ezeket illetően a [Globális problémák](#) témában a „válságeredményeket”).

* * *

Beszéljünk most egy kicsit **Trump akciójáról**, melyben megölette az iráni Forradalmi Gárda parancsnokát. Mi a gond ezzel? Leginkább az, hogy **semmire nem volt jó**. Merthogy, mint mondani szokták, „a temető tele van nélkülözhetetlen emberekkel”.

Viszont, **ezek után** Irán (meg kb. **senki** más a Közel-Keleten, emlékezzünk a Kurdok szintén nem régiben történt cserbenhagyására is), soha többet **nem fog megbízni Amerikában**, Trump sikeresen lenullázta azt, amit Obamának nagy nehezen sikerült összehoznia, az Iráni atommegállapodást. Úgyhogy innentől kezdve, valamelyest késleltetni biztos tudják, majd megvírusozzák a centrifugáikat, meg legyilkolják a tudósikat, de előbb-utóbb meglesz nekik a bombájuk, onnantól kezdve pedig nem lehet packázni velük – ráadásul, ha egyszer meg is inogna a rendszer, rögtön el lehet kezdeni attól félni, hogy terroristák kezébe kerül a piros gomb.

Tegyük még hozzá egyrészt azt, hogy az Arab Tavaszról is látható módon, azon a környéken **nem feltétlenül jó ötlet megrengengetni** a nem túl szalonképes, de azért a rend fenntartására alkalmas rezsimeket. (Beleértve az Iszlám Állam kordában tartását is). Másrészt meg **az ilyen esetlen akciók inkább megerősítik a megtámadott rendszereket**, a támogatottságukat, és nem is csak hazai, de a nemzetközi szimpátiát is generálnak az irányukban.

Egyébként éppen **Trump könyvét**, az Art of the Deal-t (az Üzlet Művészete) olvasom (pontosabban hallgatom hazafelé sétáltamban). Ebből a kötelező önfényezésen kívül az jön le, hogy építési

vállalkozónak nem volt rossz, meg rámenős volt, meg tud néhány trükköt, meg az emberekhez is ért annyiból, hogy kinek mennyi az ára – ahhoz viszont, **hogy a világ sorsát rábízzuk valakire, ennél több kell.** Jó volna először is némi műveltség, hogy tudja, minek a közepébe durrant bele a rakétaival; jó volna több empátia is, hogy át tudja érezni, kiben mit váltanak ki az akciói; és nagyon jó volna az is, ha pár lépéssel előre tudna és akarna gondolkozni, figyelembe venné a holnaputánt is, és nem csak az itt és a most érdekében nyomná tövig a gázpedált, egyebek mellett a gazdaság- és klímapolitikájának tekintetében is. A helyzet azonban az, hogy amennyire látom, **az amerikai politikusok** sem igazán találják magukat, a [bal-](#) és a [jobboldal](#) is meglehetősen **el van anyátlanodva**; a nép pedig, mint mindig, biztonságra vágyik, kivált egy ilyen bizonytalanságokkal terhes időben, és amíg csak az efféle emberektől remélhet biztos kezű, határozott vezetést, addig meg is fogja szavazni őket – apropó...

* * *

A mi kis helyi erős emberünk és holdudvara. Az írás elején említett esetek újabban mintha némi zavart mutatnának **az erőben**:

1) A színháztörvény. Erről csak annyit, hogy láthatólag felhergelte velük a kultúra embereit – ami azért nem a legjobb választás, mert ők ott vannak minden háztartásban, nagyobb hatással tudnak lenni a szavazókra, mint mondjuk az akadémikusok meg a CEU, akik, legyünk őszinték, nem túl sok mindenkit érdekelnek.

2) A gyöngyöspatai romák: őket, mármint általában a cigányságot, sem kimondottan hasznos maga ellen hangolnia a vezetésnek, egyben egy bírósági ítélettel szembe mennie sem éppen ildomos. (Illetve hogy majd a cigányok a felkínált oktatást választják a pénz helyett..., jó vicc, én is lóvét komálnám.)

Mondom ezt úgy, hogy a pénz szerintem sem old meg semmit, mint ahogyan az sem, ha a gyerekeket egyszerűen összedobáljuk egy vegyes osztályba. (Lásd ehhez például [ezt a cikket](#), meg a kommenteket is alatta.) Az ész nélküli integráció megint csak a könnyű út, amivel a legkevesebb erőfeszítéssel (mármint a döntéshozók részéről) azt lehet mondani, hogy tettünk valamit. [Hogy milyen útját látom én a felzárkóztatásnak, azt ezen a linken lehet elolvasni.](#)

Az oktatásnak mindenesetre kulcsszerepe van, az biztos, meg az is, hogy a cigányság ezen a téren is jócskán le van maradva. (Nem egy reprezentatív felmérés, de pl. nem rémlik, hogy akár a Közgázon, akár a Jögon akár csak egy cigányt is láttam volna, amíg oda jártam.) És hogy sokat lehetne fejleszteni rajtuk az is biztos: mondjuk, amikor a TV-ben nyilatkozik egy-egy tanultabb roma, (vagy épp ő a riporter), egész szokatlanul hangzik, ahogyan művelten, nem a sztereotip cigány módon beszélnek – és ezt nagyrészt az iskolának köszönhetik. Meg a társadalomnak is jó volna, ha több tanár, orvos, stb... kerülhetne ki közülük.

Tegyük hozzá, hogy ez az akció a Fidesz részéről inkább **azoknak szól, akiknek nem ítélték meg 100 milliót.** Elégkérdéses azonban, hogy Mészáros Lőrinc 500 milliárdjának fényében ezzel többet használnak-e a saját ügyüknek, mint Norbi azzal, hogy vérig sértette a legjobb vásárlóit...

Visszatérve a politikához, az efféle mellényúlások (színháztörvény, Gyöngyöspata) mellé azért oda kell tenni a győri választás eredményét, amelyet elég jól megnyert a **Fidesz**, és láthatjuk, hogy **nagyot azért továbbra sem tudnak hibázni.** Miért? Pont azért, amiért már 10 éve: **mert továbbra sincs egy életképes alternatíva,** az ellenzéki oldalon nyoma sincs annak, hogy tovább tudnának lépni azon, amit az őszi választásokra sikerült összehozniuk. A mostani bukta jól mutatja azt, amit [korábban leírtam](#), hogy Ennyi Nem Lesz Elég.

3) A Néppárt népmesei bénázása, hogy ugyanis ki is rúgják a Fideszt meg nem is... annyira tipikus. Általában is igaz, hogy minden társaságban van megosztottság; emiatt is annál nehezebb bármilyen testület működése, minél több tagja van. Az EU-nak, az európai intézményeknek is régi rákfenéje ez, újabban meg inkább csak romlik a helyzet.

Mondjuk **az utóbbi időben valamelyest vissza is fogta magát a Fidesz**, kevésbé gyalázzák az EU-t, levették a napirendről a saját bejáratú bíróságait, mi több, még a környezetvédelem is megjelent egy időre a narratívájukban. (No meg szerintem kifelé eleve más a hangnem – csak épp befelé már olyan hangosan óbégattak, hogy az kihallatszott.) Közben viszont újra felpörgették a mostanra már szerintem mindenkinek meglehetősen fárasztó **sorosozást** meg migránsozást. (Csak hát nincs jobb – tartósan akkor se, ha épp most két hétig kicsit a vírustól is meg lehet védeni bennünket...) Elnézve egyénként ezt az embert, mármint Viktort, meg amilyen meggyőzően adja elő, hogy őt [„már nyolcszor ölte meg a Soros-hálózat”](#), kezdem elhinni, hogy maga is elhiszi, amiket mond...

Amúgy meg kíváncsi vagyok, hogy **meddig tartható ez a néppárti számpadra ültetés**, mert egyrészt nem hiszem, hogy egyhamar olyan jófiú lenne a Fideszből, hogy vissza lehessen fogadni, másrészt meg, ha ki akarnak lépni a Néppártból (nevezzük ezt „Fixitnek”), akkor ahhoz elkelne még egy-két partner, akivel új tömböt tudnak alkotni. Bár ez sem túl esélyes, még mindig valószínűbbnek látom, mint a visszafogadást. (Azért is, mert így már könnyebb úgy eladni, hogy saját elhatározásból távoznak.)

Kíváncsi vagyok, mi borzolja majd a kedélyeket a következő egy-két hónapban...

Ha hozzászólnátok, [a fentieket megtaláljátok a fórumon is](#).

* * *

No de: **Egyvilág**. Új évtized, új témakör, immár magunk mögött tudhatjuk a gazdaságot, és **megérkeztünk a kultúrához**. Sok fontos és érdekes dologról lesz szó, így az alkotásokról, az ízlésről, a különféle művek megítéléséről, a tudomány, az oktatás és a vallás legfontosabb jelenségeiről és tendenciáiról. (Az oktatáson belül például az iskolai integrációról, illetve a képességek szerint differenciált képzésről is.) Most egyúttal léptéket is váltunk, a gazdasági rész aprólékossága után ezek a részek ismét a nagyobb horderejű kérdésekre koncentrálnak. Egyszóval tartsatok velem továbbra is, mert érdemes.

A mai rész egy általános, nagyléptékű bevezető:

- **A kultúra jelentése.** (Beleértve, hogy a kultúrcsoportok lehetnek kisebbek (szubkultúra) és nagyobbak (nemzeti kultúra), együtt és különélők (pl. a rocker szubkultúra a világ sok országában), valamint időben is kiterjedtek (a tegnap, a ma és a holnap magyarjai).)
- **A kultúra jelentősége.** (Hatása az emberek gondolkozására, fontossága a csoportok összetartása szempontjából, és az ezer és egy terület, amelynek megvan a maga kultúrája, a nemiség kultúrájától kezdve, az esztétika kultúráján át az üzleti kultúráig. A kultúra ugyanakkor nemcsak összeköt, de szét is választ, ha különböző.)
- **A kultúrkincs.** (Hogy ugyanis egyáltalán nem magától értetődő, hogy hallgathatjuk Mozart-ot vagy megnézhetjük a Macskafogót, és hogy jól tesszük, ha megbecsüljük ezt a kincset.)
- **A kultúra, a mentalitás átható volta** (Például, hogy a német „precízesség” nemcsak a gépeiket és a tudományukat jellemzi, de megjelenik a menetrendjükben, a zenéjükben is.)
- **Annak az alapvető fontossága, ami az emberek fejében van**
 - Ezen belül is a világnézet, a gondolkodásmód kiemelt fontossága
 - Mi mindenre vannak hatással ezek: arra, hogy hogyan érezzük magunkat, mire törekszünk, hogyan bánunk egymással, mennyire vagyunk manipulálhatóak, milyen vezetőket választunk, stb...
 - Hogy ha mélyreható változásokat akarunk elérni a világban, azt az emberek gondolkozásában kell megalapozni.

- **A kultúra tehetetlensége**, azaz, hogy általában lassan változik. (De néha azért gyorsan is, pl. ahogy egyes társadalmi normák meglehetősen hirtelenséggel meg tudtak szűnni: norm cascade.)

- **A mai világ, és benne a kultúra változása**

- A kulturális globalizáció
- Az új technológia teremtette új kulturális közeg. (Pl.: az emberek folyamatos behálózottsága, a közösségi média és a személyes kapcsolatok sorvadása; hogy mindenki szabadon beszélhet, hogy nehezebb eltitkolni a dolgokat, stb...)

- **A kulturális sokszínűség**

- A sokszínűség előnyei és hátrányai
- A sokszínűség csökkenése és megőrzése

- **A kultúrák közötti tapintat és a tolerancia fontossága**

- **Egyebek**

- **Az ember, mint kulturális lény**: igényünk a kultúrára, illetve, hogy sokan nem nagyon lépnek ki a saját kultúrkörükből.

- **A kulturális felvirágzás tényezői** (Pl. a társadalmi stabilitás, prosperitás; a népek, kultúrák érintkezése, egymásra hatása; és ha van igény a kultúrára)

- **A dolgok, amelyek az őket alkotó, bennük résztvevő emberektől elválva is léteznek.** (Mint a kultúra – de mások is, pl. sok vállalatra, szervezetre is áll ez.)

Most mondjátok, hogy nem izgalmas...

Meg van még itt egy kis újdonság, amiről majd elképzelem, hogy bárki is használni fogja:

osztogatható Egyvilág kártyák! Ilyeneket már régebbtől adogatok azoknak, akikkel összefűj a szél, nemrégiben viszont felturbóztam őket, főleg a hátulján található frappáns kis mondásokkal, nem (csak) tőlem. Szóval, ha volna valaki olyan lelkes, hogy ily módon is segítene a könyv népszerűsítésében, annak szeretettel nyújtom át ezt a hasznos kis segédeszközt. [\(Bővebb leírás és letöltés itt.\)](#)

Zene:

[Steve Byrd – Ethnic Soup](#)

Ja igen, **közönségtalálkozó** is régen volt már. Akit érdekelne egy kötetlen beszélgetés a világ és az élet dolgairól, az szóljon, a többit egyeztetjük.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 99]

[SUBJ: Érdekes gazdasági jelenségek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Most egy kicsit lazábbra vesszük, a levelet sem ragozom túl, meg az aktuális téma is könnyedebb. (Bár, a címéhez híven azért sok érdekesség van benne, különösen **az 1000 és egy féle módja annak, ahogyan a kereskedők, gyártók igyekeznek rávenni bennünket a vásárlásra**, meg hogy bár sokszor halljuk tőlük, hogy „az ügyfél a király”, azért végső soron nem értünk dolgozni, **számos módon sértik a fogyasztó érdekeit**.) Említést érdemel továbbá, hogy ezennel, nem kevés munkával, kivégeztük a gazdaságot – következik majd a kultúra.

Kis újdonság: összeszedtem **a régebbi küldésekhez mellékelt zenéket** egy [Youtube playlist](#)-be, melynek segítségével kattintgatás nélkül meghallgathatjátok az összes kiváló számot egymás után. (Karácsonyfa díszítés mellé is kiváló.) Van valamennyi olyan is, ami nincs fenn a Youtube-on, ezeket pedig [ennek](#) vagy [ennek](#) a fájljának a segítségével játszhatjátok le, valamilyen zenelejátszóval. (En a jó öreg (és ingyenes) [Winamp](#)-pal próbáltam őket, azzal működnek.) Az előbbi linkeket megtalálhatjátok később is a [kincsesbányában](#).

No és természetesen továbbra is szeretettel várunk benneteket az érdekességektől csak úgy hemzsegő, barátságos [Facebook-csoportunkban](#); illetve a [napi mondat](#)ra is mindennap megéri vetni egy pillantást. (Expert tipp: pontban éjfélkor változik, tehát ha akkor nézitek, akkor rögtön kétféle is gazdagabbak lehettek.)

De lássuk a **gazdasági érdekességeket**!

- **Az árucikkek címkéi**

- **PI.** hogy márkás-e vagy sem, kézzel vagy géppel készült, hol gyártották (kínai vagy német), stb...
- Vagyis mindaz, amiket a terméken magán túl, képzeletben rájuk aggatunk – és amik nagyban befolyásolják a kíváncsiságukat, kelendőségüket
- A **márka** haszna az eladónak és a vevőnek

- **A marketing hatalma**

- Gyakran nemcsak a meglévő igényeinket elégítik ki, hanem **új igényeket is teremtenek**.
- **Marketingtechnikák:** a termékkel, az árakkal való machináció; a vágyak, impulzusok, félelmek kihasználása; és ahogyan, főleg újabban, az interneten, igyekeznek felderíteni, hogy kik vagyunk, igyekeznek minél pontosabban megcélolni személyesen bennünket, ránk szabni az ajánlatokat. (Hogy azért volna jó, hogy engedélyezzük a sütitet, mert így tudnak nekünk jobb élményt nyújtani... Na persze.)

- **Milyen változatos módokon sérülnek a fogyasztó érdekei?**

- Az igazság rugalmasan kezelése, avagy „Truth, well told”...
- A termékek manapság jellemző gyors és tervezett elavulása, és az újítási kényszer
- Az áruházak trükkjei: polcok, tükrök és órák
- Az árdiszkrimináció és árukapcsolás

- **A haszon magyarázatai, pl.:**

- Miért a gazdag országokban olcsóbbak bizonyos termékek?
- Miért érdemes a zavarosban halászni?

- **Egyebek**

- Hogy a dolgokat el is kell adni, nemcsak megcsinálni.
- Miért lettek kisebbek a kiszerelések újabban?

- Az árrugalmasság és a „ragadós” árak
 - Méretgazdaságosság
 - Párhuzamok az élővilág és az üzleti világ között
- [ÜSTOP]

Jó olvasást, zenehallgatást és kellemes ünnepeket mindenkinek!

Miki

[PT: 98]

[SUBJ: Ember, társadalom és család a modern világban (+ még mi minden)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Kapaszkodjatok, mert most **lesz itt minden**: önkormányzati választások, klímaváltozás, az ember nyúgei a piacgazdaságban, a demográfiai problémák okai, fészes kommentletiltás, zene, pia, nő, zongora. De legelőbb:

Lassan a végére járunk a gazdasággal foglalkozó témáknak. Ezek szerintem elég jó áttekintést adnak a témakörörről és kellőképp szakszerűek is, szóval mindenképpen egy prezentálható része az egésznek. Ennek apropóján gondoltam, hogy szívesen bemutatnám a könyvet olyanoknak, akik tudnának segíteni a népszerűsítésében.

Szóval, **ha ismertek olyanokat, akiknek megmutathatnám a könyvet és valamilyen módon hozzá tudnának járulni a híre terjesztéséhez, akkor szóljatok.** (Vagy ha köztetek van ilyen, az még jobb.) Nagyon szívesen leülök velük személyesen is, hogy elmagyarázzam, mi ez az egész. Aztán, hogy tetszik-e nekik, az már az ő dolguk – de szerintem mindenképp érdekeset látnának, ilyenrel aligha találkoztak még.

* * *

Lássuk akkor az **önkormányzati választásokat**:

Először is: **minek köszönhető ez a meglepő eredmény?** Nos, mindenekelőtt annak, hogy az ellenzék végre belátta, hogy **összefogás** nélkül nem megy, és közös jelölteket állított. Ezen kívül az is benne van, hogy amit **a kormány** csinál, azzal mostanra sokan besokalltak, túl sok embernek léptek már a tyúkszemére, de akiknek nem is annyira, azoknak is kellemetlen már, ami folyik. A folyamatos néphülyítés, a hadiállapot, amelyben élnünk kell, a jobb érzésű jobboldaliaknak is megfekszi már a gyomrát, és talán a demokrácia megnyirbálása, és a nyílt korrupció sem hagyja őket hidegen. Hogy nemcsak a baloldal érdeme a változás, az is mutatja, hogy ösfideszes körzetek is az ellenzéké lettek.

Egyvalaminek nem köszönhető azonban a „fordulat”: annak, hogy az ellenzéknek több fogalma volna arról, hogy mit is akar. Akik most elősegítették a fideszes polgármesterek leváltását, azok javarészt nem is az ellenzékre, hanem a Fidesz ellen szavaztak. S bár a közös jelöltek állítása is előrelépés, és az eredmény is jól mutatja, hogy már egy ilyen mérsékelt fokú összefogás is mit tesz – egy ország vezetésének azonban, **a parlamenti választásoknak, nem lehet úgy nekifutni, hogy a jelöltek neve alatt 5-6 párt logója szerepel.** Ennek a mostani „sikernek” épp az a veszélye, hogy az ellenzék elképzei, hogy elég lesz ennyi, ugyanígy 2022-ben is győzni tudnak majd, nem erőltetik tovább az egységesülést. De ez így nem fog menni. **Miért?**

Azért mert:

- Az ország nemcsak a nagyvárosokból áll, láthatjuk, hogy **vidéken töretlen a Fidesz előnye.** (Akárcsak – vélhetőleg – a **határon túli magyarok körében is.**)
- Józan módon szemlélve, a mai felállásban, **egy sokszereplős koalícióban, nem képzelhető el hatékony kormányzás az ellenzék részéről.** A közös ellenség ideig-óráig képes összetartani az efféle alakulatokat, ám ahogyan csökken a nyomás, úgy bomlanak meg a kötelékek, úgy kerülnek felszínre a belső ellentétek. Az emberek pedig tudják, érzik ezt, és ez még sokakat visszatart az átszavazástól. A itt bemutatott többi nehézség közepette pedig egy valóban kormányváltásra törekvő ellenzék nem engedheti meg magának, hogy elveszítse ezeket a szavazatokat.

• Vélhetőleg a **Fidesz is le fogja vonni a tanulságokat** a mostani esetből, és igazítani fog a stratégiáján. Én arra tippelnék, hogy visszavesznek majd a tempóból. **Ne feledjük azonban** az eddig történeteket, **hogy kimutatták a foguk fehérjét**: ha kevesebb lesz is a sorosozás, kevésbé pofátlan a közpénzek lenyúlása, mindez azért történik, hogy megtarthassák a hatalmat és a vele járó előnyöket.

(Apropó, emlékeztek, hogy a múltkorában a Nemzeti Konzultációk végét jósoltam, aztán mégis lett még egy? Nos, úgy tűnik, túl sokat azért nem tévedtem, mostanra ezek is lekerültek a napirendről. A sok értelmük, ami volt nekik...)

• **A kormány és barátai mostanra úgy zsebre vágta az országot**, annyira magukra szabták a rendszert, hogy az ellenzéknek lényegesen nehezebb dolga van, mint korábban. (És ez a helyzet jórészt egy kormányváltás után is megmaradna, hogy csak a bekebelezett sajtót, a felhalmozott párt(közei) vagyonekat említsem.)

(Ezekon kívül valamennyire az is benne lehetett az eredményben, hogy épp most hagyták bezuhanni a forintot – bár azt nem hiszem, hogy ennek túl nagy szerepe lett volna: akiknek ez közvetlenül fáj, azok többnyire egyébként is utálják a Fideszt.)

Apropó pénzügyek, két kiegészítés: az egyik az, hogy még ha be is következne a változás, **elszámoltatás aligha lenne**, mégpedig azért, mert, mint rendesen, épp elég embernek van az ellenzéki oldalon is vaj a füle mögött.

A másik az, hogy valóban **van bizonyos különbség a bal- és jobboldal anyagi háttérében, külföldi támogatottságában**; mégpedig az, hogy a liberálisoknak (alapból, elvileg) jobban van kihez fordulniuk külföldön, mint a jobboldalnak. És ne csak Sorosra gondoljunk, hanem a globalizációban, a szabadabb piacokban érdekeltre is. Más kérdés, hogy valójában mekkorák ezek a lehetőségek – jelenlegi szorult helyzetükben sem úgy tűnik, hogy annyira tápolnák őket. Valamint, azért a jobboldal sincs feltétlenül magára hagyva ezen a téren, láthatjuk hogy a kormány hogyan udvarol folyamatosan az oroszoknak, a kínaiaknak, egyik-másik illiberális alakulatnak. Ezeknek mind fűződhet érdekük egy konzervatív, tekintélyelvű magyar kapcsolathoz, különösen hogy EU tagok vagyunk.

Ezzel érthetővé válik egyrészt az, hogy miért hizlalják fel olyan módszeresen a Simicska meg Mészáros Lőrinc féle figurákat, hogy ugyanis legyen egy biztos pénzügyi alap, amiből újságot, tévét meg propagandát tudnak venni, ha kell. **A jobboldal bizonyos fokig jobban magára van utalva ennek az anyagi háttérnek a megteremtésében.**

A másik, hogy **miért mentek neki olyan vehemensen Sorosnak** meg többek közt az egyetememnek: azért, mert ezáltal vélték elzárni a baloldalt a saját háttértől, (meg persze mumusnak is pont jó volt az öreg). Az nem számított, hogy valójában jött-e a pénz, vagy hogy a CEU-nak se volt köze a magyar belpolitikához. (Ne feledjük, hogy sok fideszes csúcsfej is a CEU-n végzett vagy Soros taníttatta ki őket.) No és persze a propaganda, amit az egész köré körítettek, Soros démonizálása, (meg az EU-é meg az ENSZ-é), az túl van minden realitáson.

Ezzel nem mentegetni akarom a korrupciót meg a hatalommal való visszaélésnek ezt a formáját, főleg nem ezt a romlott rendszert – csak azért mondom, hogy reálisan, kiegyensúlyozottan, árnyaltan lássuk a dolgokat. (Amit egyébként egyik tábor sem szeret, főleg mert mindenki a maga igazát keresi, de azért is, mert mind egyszerű válaszokra vágyunk. Mi azonban így magunk között, szeretünk tisztán látni, nem igaz?) Na meg így beleláthatunk kicsit Orbánék lelkivilágába, hogy miért tartják jogosnak, amit tesznek.

De vissza a fő mondanivalóhoz. **Az alapvető probléma a Fidesz körül az a végletekig vitt ragaszkodásuk a hatalomhoz.** (Amit az váltott ki, hogy anno kiestek belőle, és amelyre a saját jelenlegi ténykedésük is ráerősít, merthogy tetteik nyomán egyre félőbb, hogy mi lenne velük, ha egyszer már nem ők diktálnának, és esetleg számon kérnének rajtuk ezt-azt.) Így a hatalom megtartásáért semmi sem drága nekik, az mindent megéri: megéri az ellenzék eltiprását, a tudományos

élet leépítését, az okos, törekvő emberek elüldözését, a nép elhülyítését, félelemben tartását, és megéri ezt a folyamatos feszültséget is, amelyet már tíz éve élvezhetünk, megéri az ország népének egymás ellen hangolását, mely énszerintem a legfőbb bűnük. Mindez nem számít, a cél szentesíti az eszközt, mert ez egy harc, nekik pedig győzniük kell. (Győző, Viktor)

És itt van **a legfőbb különbség a baloldal és a mai Fidesz között**. Mert igaz, hogy a baloldalon is volt susmus, meg nokiásdoboz, meg az állami vagyon kprivatizálása, meg hazudozás reggel, délben és este. Nem voltak azonban ennyire odáig a hatalomért, nem betonozták be magukat, nem másztak rá ennyire az ellenoldalra, azután se, hogy egyszer már leváltották őket. (Lehet mondani, hogy ennek meg is lett az eredménye, már hogy jól kiütötték őket másodsorra is. Amit egyébként akkor istenuccse nem is bántam, még optimista is voltam a Fidesszel kapcsolatban, mert azt hittem olyan lesz, mint az első turnusuk.) Amellett tehát, hogy megpróbáljuk nem feketében és fehérben látni a világot, fontos, hogy azért tudjunk különbséget tenni világos- meg sötétszürke között.

Pedig, talán írtam már, **fel lehetne fogni ezt másképp is**: nem kellene a másikat legyőzendő, megsemmisítendő ellenségnek tekinteni. Testvérnek sem muszáj – de nézzünk rá mondjuk versenytársként, akin túl akarunk tenni, a saját igényeink fontosabbak a számunkra, mint az övéi – de nem gyűlöljük, nem akarjuk megsemmisíteni, az ő igényeit sem söpörjük le az asztalról, amikor éppen nekünk áll a zászló – és akkor majd nekünk sem kell annyira félni attól, hogy mi lesz velünk, ha fordul a kocka. Azt nem hiszem, hogy a jelenlegi „elitet” ki lehet már gyógyítani a megkövesedett szemléletmódjából; ami esélyesebb, hogy jön egy-két normálisabban gondolkodó figura, akár Karácsony (annyira nem ismerem, de hátha), a nép pedig meglátja, hogy „lehet más a politika”. Bizonyos fokig. Mert hófehér sosem lesz – de talán nem lesz majd ennyire sötét, amilyenné mostanra tették. Ámen.

És természetesen, mint máskor sem, most sem a **jobboldali választókat** becsmérlem, akiknek a motivációit, mint egy [korábbi írásban](#) megfogalmaztam, meg lehet érteni. Tőlük annyit kérnék, hogy ne tévesszék szem elől a jelenlegi rendszer túlkapásait és korrupcióját, ne hagyják félelemben tartani magukat, próbálják meg reálisan szemlélni a helyzetet – és ha egyszer majd úgy látják, van tisztességesebb alternatíva, fontolják meg, hogy arra szavaznak.

Az ellenzéknek meg ezt mondom: kezdetnek nem volt ez rossz, az irány jó, de ha nem rázzátok komolyan gatyába magatokat, akkor kb. ennyi volt: lehet, hogy a kétharmad nem lesz meg a Fidesznek, de ennél többre ne számítsatok. Ugye nem elég nektek a langyos víz? Meg kell találotok a módját, hogy ne legyen több 2-3 jól szervezett pártnál, tiszta irányvonallal, és törekvő, gyakorlatias programmal. Én ugyan nem hiszem, hogy összejön, de szeretnék meglepődni.

Hogy kicsit színesítsem a fentieket, itt van még egy dekoratív **kép ennek az újabb mélységeket meghódító választási kampány** kapcsán. Az egyik fele az Origoról, a másik az Indexről származik. Vajon melyik honnan?

INDEX VS ORIGO KÉP

Jó, az Origós még augusztus 20 tájáról való.

Meg még egy kis vicces, ami szintén időközben történt. Emlékeztek még, hogy a magyar (fideszes) EU biztosjelöltet, **Trócsányi** Lászlót kigolyózták az uniós meghallgatásán? És, hogy mit mondott erre ő? Azt, hogy „ez azokra az időkre emlékezteti, amelyekről azt hitte, hogy többé már nem térnek vissza”. Hát szóval... Ez jó. Ez tetszik. A Fidesz, **meg az idők, amelyekről reméltük, hogy nem térnek vissza...**

Ha volna kedvetek reflektálni a fentiekre, [kiraktam a fórumra](#) is.

* * *

Na most egy nagy kanyar: klímaváltozás. Szintén a legutóbbi bejelentkezésem óta zajlott le az **ENSZ legújabb klímakonferenciája**, valamint **Greta Thunberg** szereplése rajta. Néhány barátommal beszélgettünk erről, hadd értekezzen róla itt is kicsit.

(Apropó, hogy ez is hogy lefutott már... Kb. mint az erdőtűz a múltkor. Állandóan aktualitásukat veszítik a dolgok, mire kijön az új EV rész...)

Mi történt a konferencián? 66 ország (a 195-ből) megígérte, hogy szénsemlegesek lesznek – majd 2050-re. Közöttük találjuk többek között a Bahama-szigeteket, Mikronéziát, Malit, és na jó, több európai országot is – látványosan hiányoznak azonban olyan kulcsjátékosok, mint az Egyesült Államok, Kína és Oroszország. Közben a globális CO2 kibocsátás rendületlenül nőtt tovább, 2018-ban még gyorsabban, mint 2017-ben, újabb rekordot döntve meg, mindezt úgy, hogy a Párizsi Egyezmény 2016 óta érvényben van. (Az, amelyiken állva tapsolták meg magukat a méltóságok, hogy hogy megmentették a Földet.)

Hozzá tartozik azért a mostani konferenciához, hogy történtek bizonyos konkrétabb vállalások is, hogy majd ennyi meg ennyi fát ültetnek, emelik a megújuló források és csökkentik a szén részarányát az energiatermelésben, stb... Ezek persze dicséretesek – viszont egyelőre ezek is csak ígéret, és borzasztó messze vannak attól, amire szükség volna. **Kedvencem a magyar felajánlás** volt, melyet a Királyi Média napokig lengetett, miszerint lélegzetállító 6 millió dollár fordítunk majd a nemzetközi klímafinanszírozásra a következő három évben. (Ami még egy ekkora országtól is aprópénz, nem is értem, hogy lehet ezt arcpír nélkül belemondani a kamerába. Apropó, előkerült a Facebook-on egy ábra, ami egymás mellé rakta ezt az 1,8 milliárd forintnak megfelelő összeg, meg kormányunk egyéves propaganda költségét, ami 90 milliárd, talán ti is láttátok, látványos volt. Ja meg, mi is telepítünk majd erdőket, meg napelem, meg Paks II, oké, oké, persze, persze.)

Ám, mint a barátaimnak is mondtam, a legnagyobb gond az, hogy olyan ez az egész, mintha a tetővel kezdenénk építeni a házat: **hiányzik az alapozás**. Márpedig arra nagy szükség volna, mert ez egy olyan komoly és összetett probléma, hogy ha komolyan vennénk, akkor nagyon mélyen bele kellene nyúlni két dologba: a gazdasági rendszerbe – de főleg az emberek fejébe.

Miért? Azért, mert **a jelenlegi rendszer** a fogyasztásra, a termelésre, a pazarlásra épül, és semmi nincs a piacban, ami megakadályozná, hogy a jelen generációja a sajátjának tekintse és felélje a Föld összes erőforrásait. Ez alatt pedig ott dolgozik az alapvetően birtokolni vágyó **emberi természet** – amire még a rendszer folyamatosan rá is erősít a reklámokkal, a fogyasztás megkívántatásával. Akarjuk a dolgokat, és hogy a miénk lehessenek, felerősítjük mások vágyait, hogy azokat kiszolgálva kielégíthessük a sajátjainkat. Ez a rendszer motorja.

A motor köré pedig kiépítettünk egy egész bejáratott, olajozott gépezetet a kitermeléstől kezdve, a gyárakon át, a reklámcégekig, mely ontja magából a termékeket, melyek nagy részéről csak hisszük, hogy szükségünk van rájuk a boldogsághoz. És elég, ha némi homok kerül a fogaskerekek közé, amikor időről-időre beüt egy-egy gazdasági válság: nos, akkor felejt el igazán mindenki a holnapot. **El tudjuk képzelni, hogy megfelelő előkészítés, alapozás nélkül az emberek majd engedik, hogy szándékosan fékezzünk?**

Mert a fékezés volna a központi eleme a megoldásnak. Nem az egyetlen, de a legfontosabb.

Faültetéssel ugyanis nem lehet a százmillió évek alatt felhalmozott, majd száz év alatt elfüstölt szén visszapakolni a föld alá, vagy hogy majd mesterségesen kivonják a széndioxidot a levegőből: el tudjuk azt képzelni, mi jön ki nap mint nap a milliárdnyi autóból a több mind százezer repülőből, az erőművekből, meg az összes többi CO2 forrásból; hogy mekkora kapacitás kellene ennek a kiszűrésére? Vagy az elektromos autók, melyeknek amellet, hogy egyelőre eléggé megvannak a technológiai hátulütőik, le kellene győzniük a meglévő, bevált, olcsó technológiát, mégpedig nemcsak Németországban meg a svédeknel, hanem Kínában, Indiában és Afrikában is – miközben az arabokat meg az oroszokat is meg kellene győzni arról, hogy ne akarják eladni az olajukat. (Apropó, [lásd itt](#).

[hogya az olaj még mindig mekkora elképesztő üzlet](#), illetve [itt egy cikk arról, hogy jelen állás szerint az elektromos autók nem is annyira környezetbarátok](#).) Meg hogy majd a traktorok meg a repülők is akkumulátorral menjenek...

Vagy a másik slágertéma, a fúziós energia, ami egyelőre teljesen bizonytalan, hogy megvalósítható-e. Nem akarom én lebecsülni a **technológiát**, az is nem elhanyagolható szerepet játszhat, meg jó is, hogy máris látni a napelemeket a tetőkön, meg azt a néhány elektromos autót – ez a szerep azonban csak **másodlagos** lehet, azért, mert a szükséges megoldásokat jórészt még fel sem találtuk, amit meg igen, annak még el kell terjednie, le kellene győznie a létező olcsó módszereket.

A **fékezésben** ellenben az a jó, hogy **nem kell hozzá semmit feltalálni**, elviekben minden megvan hozzá. Elviekben.

Mert ez **sem könnyű**, az biztos; át kell hozzá programozni az embereket meg a rendszert. Először is el kellene érni, hogy a világ gazdagabbik fele fele annyit fogyasszon, letegye az autót, csak belföldön járjon nyaralni, stb... Másodszor meg azt ki kellene találni, hogy hogy ne omoljon össze közben a gazdaság. Ez is hatalmas kihívás, szent igaz. Ezért mondom, hogy **mindenekelőtt alapozni kellene**: megpróbálni hatni az emberek gondolkozására, kitalálni, hogyan lehetne a gazdaságot csúcsra járatás nélkül is működtetni.

Jó, ha látjuk továbbá, hogy **ez az első olyan probléma, amit az emberiség csak összefogással tud megoldani**. Eddig apró-cseprő ügyeinkben eljátszhadozhattunk egymás ellenében, a világ nem omlott a fejünkre. Ezúttal mindenkinek meg kell tennie a magáét, mert ha egyesek kihúznák magukat, akkor mindenki azt fogja mondani, hogy akkor én sem csinálom. Lehet gondolni, hogy majd a gazdagok megveszik maguknak a túlélést – de ez sem igaz: mert ha komolyan beüt a baj, amikor a tömegeknek kenyerük sem lesz, akkor hétmilliárd éhes embernek [nem állja útját se tenger, se fal](#)... Jó volna nem ilyen csúfosan elbukni ezen a legelső igazi próbatételen.

Greta Thunberg-ről, a klímahelyzet ikonikussá vált alakjáról néhány szó. Micsoda ő? Nos, először is egy szimbólum, a mai, bizonytalan kilátásokkal szembesülő, talajvesztett, frusztrált ifjúság szimbóluma; másodszor pedig egy tiszta arcú, egyenes leány, akire a nép szívesen néz rá, a média pedig lelkesen szolgálja fel őt nekik. Az igaz, hogy semmi olyat nem mond, amit ne tudnánk már, az is igaz, hogy ehhez képest eléggé sokat mutogatja őt a (baloldali) média, ami sokakat idegesít, ami szintén érthető. Biztos látjuk azonban, hogy ez nem Greta hibája: ő alapvetően igazat beszél, valóban fontos dolgokról, és ha némileg túldramatizálja is a mondandóját, az szükséges ahhoz, hogy észrevegyék – bár sajnos azzal sem megy semmire. Arról pedig, hogy ennyit szerepel, azok tehetnek, akik látni és mutogatni akarják őt: a média és mi magunk.

(Zárójelben: szintén egy barátom hívta fel a figyelmem a **Malalá-val való párhuzamra**. Tudjátok, ő az, akit a tálibok fejbélőttek, mert a női egyenjogúságért kampányolt. Talán nem véletlen, hogy mindketten szorongatott helyzetben lévő, ártatlan, fiatal lányok, akikkel könnyű együtt érezni.)

(A másik, amiről talán nem hallottatok még, hogy azért Greta sem teljesen a semmiből jött, az apja és a nagyapja színész illetve rendező, az anyja pedig egy nemzetközileg ismert operaénekes. Nem azért mondom, mintha ez különösebben baj volna: ha volt is némi hátszél, a szerepléshez nyilván nem ártanak bizonyos gének meg neveltetés. Csak, hogy ő volt rövid időn belül a negyedik, akiről nem tudtam, hogy van ott bizonyos háttér: ilyen volt még a momentumos Fekete-Győr András és Donáth Anna, valamint a jóképű Kanadai miniszterelnök, Justin Trudeau, akinek az apja is miniszterelnök volt, mint számomra kiderült. **Többnyire nem az egyszerű nép neveli ki az ismert embereket...**)

Ja meg ezek a **klímatüntetések, sztrájkok**. Tudjátok, mire emlékeztetnek? Az utóbbi idők ellenzéki tüntetéseire idehaza: tüntetgetünk kicsit, aztán hazamegyünk, és minden megy tovább, ahogy eddig. Mert igazából a tüntetők se tudják, hogy mit akarnak, csak hogy „csináljon már valaki valamit”. Részemről szimpatizálok velük, de egyfelől, ők is a jelenlegi rendszer részei, kénytelenek annak a szabályai szerint élni, másfelől meg abban nem vagyok biztos, hogy a többségüket ez annyira zavarja:

jó, a szemetet biztos szétválogatják, de autóval járnak, röpködnek, költik a pénzt, stb... (A minap találkoztam például egy nem kicsi, fiatal értelmiségiekből álló csoporttal, csupa norvéggal, akik eljöttek ide Pestre, hogy itt konferenciázzanak magukkal.)

De **nem akarom a demonstrálókat hibáztatni**: ha lenne egy terv, ha megmondanák, hogy ezt meg ezt kell tennünk, erről meg erről kell lemondanunk, akkor valószínűleg ők volnának az elsők, akik hajlandóak volnának az áldozatra. Amíg azonban nincs terv, ameddig mindenki habzsol, addig nem csoda, hogy ők is úgy vannak vele, hogy mit számítana, ha én most egyedül nekiállnék összehúzni magamat? Ahogy most van, nincsenek alapok, a meglevő szándék is szétfolyik, elnyeli a homok.

Meg hogy **nem kéne a klímakérdést is átpolitizálni**. Merthogy eléggé jellemző, hogy a (keményvonalas) jobbak egyszerű baloldali hisztinek minősítik az ügyet. Kétségkívül vannak klímaharcosok, akik jobban szeretik a feltűnést annál, ami még hasznos – ettől azonban a probléma még valós, és mindennél jobban igényli, hogy végre kibéküljünk egymással.

[Ez a szekció is megtalálható a fórumon](#), ha hozzászólnátok; aki nem olvasta a [Globális problémák](#) témát, annak ajánlom; valamint, [ugye emlékeztek még hol találjátok a napi mondást](#), mint például ezt, Attenborough-tól:

„Aki képes hinni a korlátlan gazdasági növekedésben egy fizikailag véges bolygón, az vagy örvült vagy közgazdász.”

Vagy ezt a másikat:

„Sosem értettem, miért nem tesz valaki valamit az ügyben – mígnem rádöbbsz, hogy én is valaki vagyok.”

És még egy olvasásra érdemes darab, [az angol nyelvű története annak, hogy hogyan ismerték fel a klímaproblémát – és hogyan nem oldották meg.](#)

* * *

Ideje rátérni a könyvre. Már a mai téma sem teljesen gazdaság. Három részből áll:

- **Milyen hatással van ránk a piac?**
- **Hosszú távú változások a társadalomban.** Ez azért fontos, mert részben ebben gyökereznek a társadalom mai problémái, abban, hogy bizonyos dolgokban átestünk a ló túlsó oldalára.
- Mik lehetnek az okai az egyik ilyen problémának, a demográfiai helyzet nagyfokú romlásának a világ gazdagabb felén, **miért születik ilyen kevés gyerek?**

Tehát:

A PIACI RENDSZER HATÁSAI AZ EMBERRE

(Ez nem feltétlenül a legszórakoztatóbb rész, de azért érdemes átfutni, főleg, ha nyomasztónak érezzük a mai világot.)

- **Anyagi fókusz**
 - A piac anyagi javakat illetve pénzt kínál.
 - Az emberek gyakran nem is azért vásárolnak, mert szükségük van a dolgokra. Hát akkor miért?
- **Versenynyomás**
 - Melynek van bizonyos jó oldala is; illetve az, hogy dolgozni kell, legalábbis részben, jogos
- **Függőség**

- Merthogy **egyrészt**, mint munkavállaló, az embernek munkát kell kapnia – **másrészt**, mint fogyasztó is rászorul, hogy kiszolgálják az igényeit.
- Jelentős érdekek fekszenek abban, hogy az embereket bevonják a gazdaságba, a piacról vásárló bémunkásokat csináljanak belőlük. Milyen módokon ösztökölnék erre bennünket?
- A függő ember könnyebben kezelhető munkaerő, jobb fogyasztó is.

- **Döntéskényszer, a következmények viselése, bizonytalanság**

- A piacon ugyanis mindenkinek magának kell boldogulnia.

- **Beszűkülés, felületesedés**

○ Két irányból is: **egyfelől** mert az embereknek, mint fogyasztónak, a piac kiszolgálja az igényeit, nem kell tudniuk maguknak kipucolni a lefolyót, megsütni a kenyeret. **Másfelől** pedig dolgozóként is egyre inkább specializálódniuk kell.

- Hogy a piacnak nem érdeke, hogy a fogyasztó gondolkodjon. (Ahogyan a politikának sem.)

- **Elidegenedés**

- Pl., mert kevés az időnk, energiánk és a nagyfokú egyenlőtlenség okán is.
- Hogy a modern ember eléggé magára van maradva.

- **Egyebek**

- Mi minden motiválja az embert a munkára? (A pénzen kívül is)
- A piac egyik előnye, hogy nincs benne gazdaságon kívüli kényszer. (Gazdasági viszont annál inkább.)
- A modern gazdaság az ember helyét is nagyban meghatározza a világban: megmondja, kik vagyunk, hogyan kell viselkednünk, mi a feladatunk. (A foglalkozásunknak és státuszunknak megfelelően.) Ezen kívül azt is megmondja, mikor van jogunk sikeresnek érezni magunkat, illetve ellát példaképekkel is. (Melyek lehetnek „hősök” és „modellek”.)

KORUNK HOSSZÚTÁVÚ TÁRSADALMI TENDENCIÁI

- Társadalmi intézmények leépülése és felemelkedése: vallás, társadalmi normák, tudomány
- A személyes kötöttségek lazulása
- Az idősebb generációk tekintélyvesztése
- Az általános társadalmi értékválság, céltalanság, kilátástalanság
 - Különösen a mai fiatalság talajvesztése
 - Hogy a mai világban nemigen van már miért lelkesedni
- Hogy ezek a változások sem álltak meg félúton. (Pedig lehet, hogy jobb lett volna, például ami a társadalmi rend lazulását illeti.)

(Nem feltétlenül mondom újat ezekkel – mindenesetre itt össze vannak szedve.)

CSALÁD, NÉPESEDÉS ÉS MODERNITÁS

(Ez egy igencsak kurrens probléma, gondoljunk csak a nyugdíjrendszerre, a babaváró hitelre és társaira.)

- **A párkapcsolatok változása**

- Hogy manapság már kevésbé ösztököl a társadalom a családalapításra, gyermekvállalásra, az egymás mellett való kitartásra. Kevesebb és ingatagabb család.
- Elveszőben van a párkapcsolatok romantikája is

- **Gyermek a modern családban**

- Gyerek is kevesebb születik.

○ Jellemző, hogy a szülők nem foglalkoznak eleget a gyerekekkel. (Egyszersmind az intézményektől, az iskolától várják, hogy az nevelje meg, nevelje fel a gyereket.)

- Hogy sokan anyagiakkal próbálják kompenzálni a személyes törődés hiányát.
- Neveletlenség
- A gyermekkor meghosszabbodása

● Demográfiai problémák

- Milyen gondokat okoz a romló népesedés?
- Ahogy a kormányok leginkább pénzzel próbálnak javítani a helyzeten, mely valóban nem elhanyagolható tényező – de nem ez az egyedüli, és nem is a legfontosabb.

És még egy pont, mely az egész gazdaság fejézetre reflektál:

● Mit kellene tenni a gazdasággal, a piaccal?

* * *

Zenék:

[Koncz Zsuzsa - Valaki Kell, Hogy Szeressen](#) (Amikor ez született, akkor egy csomó Illés, Koncz Zsuzsa dal szólt a szabad szerelemről, a társadalmi kötöttségek alóli felszabadulásról. Az említett hosszú távú tendenciákat is illusztrálja tehát, azonkívül pedig kiváló zene, egy igazán „feszes” darab.)
[Michael Jackson - They Don't Care About Us](#)
[The Coal Miner's Daughter](#) (Ez az előbbi szerintem a jobbik változat, + [itt egy másik a dalszöveggel.](#))
[Fonográf - Ne Vágj Ki Minden Fát](#)
[B52s - Flintstones](#)

Ajánlom továbbá [ezt a filmet](#) a kettővel ezelőtti téma kapcsán: alaposan és szórakoztató módon mutatja be a legutóbbi **gazdasági világválság** okait, meg hogy mennyire nemtörődöm és korrupst módon működött (működik) a pénzvilág. Biztos tetszeni fog.

A fenti politizálás kapcsán megnézhetitek még ezt a [kis oktatófilmet](#) is, mely arról szól, hogy **nálunk magyaroknál mennyire része a népléleknek a „kiváltság”**, hogy ahelyett, hogy mindenki a dolgát végezné, folyton a kivételezést, a kiskapukat keressük – úgy nagyban, mint kicsiben, mindenki a maga szintjén. (Arról mondjuk el lehetne vitatkozni, hogy a Magna Charta-t mennyire pusztá szívjórságból kényszerítették ki az angol főrendek, azt azonban nehéz volna kétségbe vonni, hogy nálunk egy magasabb szinten folyik a járadékvadászat.)

Apropó, maga Orbán Viktor is azt mondta egyszer, hogy „Magyarország a 10 millió szabadságharcos országa”. Nos meg lehet ezt fogalmazni ilyen szépen is. Egyébként, mint mindennek, ennek is megvan a pozitív oldala: az, hogy „a jég hátán is megélünk”, az önálló gondolkodás, a találékonyság, az eredetiség, stb... (Hogy messzebbre ne menjünk, itt van rögtön maga az EV.) Kétségtelen azonban, hogy az ország jobban működne, ha a dolgok oksba való megoldása helyett mindenki egyszerűen, a jó szándékkal meghozott szabályok szerint játszana.

* * *

Tudom, hogy már este van, de volt még egy említése méltó eset, mely egy kis bepillantást enged abba, hogy **miképp vívom én a magam kis szabadságharcát**. Azt talán tudjátok, hogy jelenleg egyetlen marketinglehetőségem az internetes kommentelés. Egyik nap is békésen kommentelgetek, kommentelgetek, egyszer csak a Facebook fülön látom, hogy már jött is egy értesítés. Nahát, mondom, ez gyors volt, valaki vagy belájkolt (ilyen is szokott lenni) vagy beszólt. De nem: maga a Facebook értesített, hogy a hozzászólásom „nem felel meg a közösségi elveiknek”, ezért levették. Ez annyiból volt váratlan, hogy olyan még nem történt, hogy **maga a Fész tüntessen el**.

Tudni kell rólam, hogy **kommentelni csakis kulturáltan, tárgyilagosan szoktam**, kb úgy, hogy „apropó a fenti cikk, akit még érdekelne ez a kapcsolódó anyag, annak tessék egy link” – és ezt is igyekszem nem túlzásba vinni. Persze így is van, aki ideges lesz, hogy mit nyüzsög ez itt, mit zavarja a mi kifinomult intellektuális eszmecserénket. (Na persze. Biztos magatok is látjátok, hogy mi a legtöbb komment szekció. Egymás anyázása, vagy, ahogy a latin mondja, *anus mundi*...)

Valószínűleg az történt, hogy valaki bemószerolt az FB-nél, ami aztán automatikusan letiltott. Viszont szerencsére lehetett kérni, hogy nézzen már rá ott is valaki élő ember. Kértem is, mire egy-két nap múlva jött, hogy **elnézést tévedés történt**, és a kommentet is visszaállították. Annyiból figyelemreméltó még az eset, hogy ezek szerint van egy csapat magyar is alkalmazásban, akik szükség esetén elolvassák ezeket. Azt viszont el sem tudom képzelni, hány ember kell ahhoz, hogy az egész világ egymást ekéző népségével elbíri. Valószínűleg Zuckerberg sem gondolta, hogy mikkel kell majd bajlódnia, amikor megszavaztatta a Harvardot, hogy melyik lány mennyire szép...

Szóval, emlékeztek még, mit kértem az elején pirossal: szabadítsatok meg bennünket egymástól, a háborgó komment komrádokat meg engem, hadd hirdessem a könyvet most már valami rendezettebb formában.

Nos, ez most igazán embörös lött. Köszönöm ö fögyölmöt!
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 97]

[SUBJ: Egyenlőtlenség]

Sziasztok!

[ÜSTART]

(Előljáróban csak annyit így zárójelben, hogy figyeltük, hogy úgy mondjam, milyen futótűzszerűen lett vezető hír **az Amazonas erdőtüzeiből** – hogy aztán szalmalángként lobbanjon el az egész egyik napról a másikra? És nem hiszem, hogy azért, mert már nem ég az erdő... Ezzel természetesen nem azt akarom mondani, hogy nem baj, ha ég az erdő: a közérdeklődés és a média működését tekintve tanulságos az eset, ahogy valóban minden csoda, (minden tragédia és minden disznóság is) három napig tart.)

Most pedig **képzeljük el magunkat egy szegényes, de lakható viskóban**. Képzeljük el a többi embert is magunk körül, akik szép házakban, villákban élnek. Hogy éreznénk magunkat? Valószínűleg nem lennénk túlzottan boldogak. De változik a kép: képzeljük el, hogy mi ugyanabban a viskóban lakunk – csak épp a többieknek még ennyi se jutott, sátrakban, barlangokban kell vacogniuk. Ugye mekkora különbség, mennyivel elégedettebbek lennénk most – annak ellenére, hogy a saját helyzetünk mit sem változott.

Ez a kis példabeszéd jól érzékelteti az ember eredendően relatív szemléletét, azt, hogy másokkal mérjük magunkat, a helyzetünket, hogy nem is annyira gazdagok akarunk lenni, mint *gazdagabbak*, nem is annyira sikeresek, mint *sikeresebbek*. Volt erről már szó, lásd az [Emberi relativitás](#) témát, most azért hozom fel újra, hogy a **társadalmi egyenlőtlenségek** jelentőségét szemléltessem: hogy ugyanis nemcsak az zavarja az embereket, ha kevés van nekik, hanem az is, hogyha *kevesebb*, mint a többieknek. Közben azt is vegyük észre, hogy ez nemcsak nagyban, a társadalmi rétegek, osztályok között okoz feszültségeket – de kicsiben is, ha a szomszédomnak, a testvéremnek nagyobb a háza, menőbb az autója, mint az enyém.

Az egyenlőtlenségeket is több helyütt érintettük már, így az előző, a [gazdasági válságokról](#) szóló részben is, hogy a válságkezelés divatos módja, a monetáris élénkítés, pénznyomtatás növeli az egyenlőtlenségeket, lévén az új pénz legnagyobb része a gazdagoknál landol. Korábban, a [Gazdasági növekedés és fejlődés témában](#), szintén említettem, hogy a GDP, az országok gazdasági teljesítményének legfontosabb mérőszáma jó dolog, de megvannak a hátrányai is, köztük az, hogy az egyenlőtlenségekről nem mond semmit: egy országnak lehet magas az egy főre jutó GDP-je úgy is, hogy a jövedelem egyenlően oszlik meg az emberek között, széles középosztályt teremtve – de úgy is, hogy az összeset egy szűk réteg teszi zsebre, miközben a többiek nyomorognak. (És akkor még a Pareto-optimalitásról nem is beszéltünk.)

Az egyenlőtlenség örök: az ősközösség óta nem volt olyan társadalom, amelyre ne lett volna jellemző, és nincs ma sem – bár a mértéke azért változó. Lelkes idealisták és ideológusok elképzelni ugyan elképzelték eszményi, osztály nélküli, utópikus társadalmakat – ám amikor a megvalósításra került sor, az valahogy sose működött, az eredendően a saját hasznát kereső emberi természetet nem lehetett elfojtani. Nagyon úgy néz ki tehát, hogy az egyenlőtlenséggel együtt kell élnünk – ami azonban nem jelenti azt, hogy teljesen szabadjára kellene engednünk. Akárhogy is, az egyenlőtlenség jelentőségének, természetének, szükségszerűségének **megértése elviselni is segíthet azt, illetve menedzselni, kézben tartani is könnyebb lehet általa**. Íme:

- **Két tanulságos ábra**: az egyenlőtlenség mértéke a világ országaiban, és az egyenlőtlenség világszintű alakulása időben. A megdöbbentő tény, hogy az alig 100 leggazdagabb ember vagyona akkora, mint a teljes emberiség szegényebbik feléé.

- **Az egyenlőtlenségek jelentősége**: társadalmi feszültségeket generálnak – egyúttal azonban teljesítménye is ösztönöznek, stb... A társadalmi rétegekről

- **A szerencse**

- A szerencse, mint az **egyenlőtlenség egyik forrása**
- **A szerencse arcai:** mi mindenben lehetünk szerencsések és szerencsétlenek, attól kezdve, hogy jó vagy rossz helyre születünk, odáig, hogy épp előttünk megy-e el a troli.
- **A természet és a társadalom, mint a szerencse és egyenlőtlenség forrásai.** A társadalom lehetősége arra, hogy javítson a természet által kirótt egyenlőtlenségeken. (Bár gyakran inkább tovább ront rajtuk.)

- **Egyenlőtlenség és igazságtalanság:** hogy az egyenlőtlenség lehet igazságos is.

- **Az egyenlőtlenség tényezői:** mi mindennek van köze az egyenlőtlenségekhez?

- Pl. a szerencse és szorgalom, az önzés, a piac, a tőke és munkaerő viszonya, az adózás és újraelosztás, az oktatás, gépesítés, globalizáció, valamint a divergencia
- **A divergencia jelentése:** hogy a gazdagok könnyebben is gazdagodnak tovább, mint a szegények. A divergencia okai, pl. a vagyonok öröklhetősége.
- **Az egyenlőtlenség önfenntartó jellege.** (A gazdagok jobb oktatást is kapnak, a családi összeköttetések szerepe, a státuszon belül történő házasságok, és hogy „szegénynek lenni drága dolog”.)

- **Az egyenlőség „ideológiája”,** vagyis, hogy az, hogy legyen mindenki egyenlő, jól hangzik, de meglehetősen leegyszerűsíti a valóságot. A gazdasági bal- és jobboldal hozzáállása az egyenlőtlenségekhez

- **Egyenlőség vagy hatékonyság**

- Gyakran választani vagyunk kénytelenek e kettő között.
- **Az újraelosztás hatékonyságtalansága:** kisebb ösztönzés és az újraelosztás költségei
- **A gazdaság szabályozásának további veszélyei** (Pl. bürokrácia, korrupció, feketepiac)

- **Az egyenlőtlenség hátrányai,** pl.:

- Társadalmi feszültségek
- A demokrácia rosszabb működése
- Az egyenlőtlenségek szerepe a globális problémákban

- **Az egyenlőtlenség előnyei**

- A piaci rendszer csak ennek árán működhet
- Hogy rendelkezésre áll a felhalmozott tőke a termeléshez

- **A gazdag országok problémái**

- Demográfiai problémák
- Elkényelmesedés és dekadencia
- Újabb keletű növekedési, globalizációs problémák

- **Az egyenlőtlenségek megélése**

- Az ember eredendően **relatív szemlélete**, hogy egymással mérjük magunkat
- **Az egyenlőtlenséget** az emberek szemében **igazolni, elfogadhatóvá tenni képes tényezők** (pl. az esélyegyenlőség; ha megvan a cirkusz és a kenyér, stb...)
- A társadalmi esélyegyenlőség kiemeli a természettől való különbségeket.
- Hogy **teljes egyenlőséget nem is igazán vár el senki.** Miket várnak el akkor? Lehetőséget az alapvető boldogulásra, esélyt a felemelkedésre.

- **Az egyenlőtlenségek ellenőrzés alatt tartása és kezelésük eszközei** (pl.: újraelosztás, oktatás, szakszervezetek)

* * *

És akkor most hosszú idő után egy bővebb **zenei** válogatás:

[Chris Rea - Red Shoes](#)

[Roger Miller - King of the Road](#)

[Tennessee Ernie Ford - 16 Tons](#)

[Republic - 16 Tonna](#)

[Beatrice - Nyolc Óra Munka...](#)

[Waszlavik - Ha Nekem Egyszer Sok Pénzem Lesz](#) (felülök a léghajóRE!)

[AC-DC - Big Balls](#)

[Aerosmith - Eat the Rich](#)

[Inti Illimani - Viva Chile - Alturas](#) (+ Amennyire értem, az egész [album](#) elég szocialista, aminek Latin-Amerikában ugye megvannak a hagyományai. Kiváló zene mindenestre.)

Valamint egy angol nyelvű dokumentumfilm a témában:

[The super-rich and us](#)

(A gazdasági témákhoz általában nem volt könnyű zenét találni – az egyenlőtlenség viszont, érthető módon, jobban meg tudja ihletni a művészeket, mint teszem azt a preferenciák vagy a gazdaságpolitika.)

Aztán, továbbra is **szeretettel várunk** benneteket kiváló és barátságos [Facebook-csoportunkba](#), illetve ne hagyjátok ki a [napi bölcsességet](#) se a témák lapon! Mint például:

„Míg a kapitalizmus a jólét egyenlőtlen elosztását, a kommunizmus a szegénység egyenlő elosztását valósítja meg.”

(Végül még egy zárójeles megjegyzés, visszakanyarodva az előző témához, a vég nélküli gazdasági élénkítéshez, kamatsökkentéshez, pénzpumpához. Ékes példája ennek, **ahogy a forintot hagyják most zuhanni**, úgy, hogy már a pénzügyminiszter szól be a Nemzeti Banknak, hogy csinálni kéne valamit. Merthogy ugye elvileg a kormányoldal az érdekelt az élénkítésben, az (elvileg független) Nemzeti Banknak meg a forint vásárlóerejének megőrzése volna az egyik fő feladata. Nos, láthatjuk, mennyire érdekli ez Matolcsyt. Vicces.)

Ha tudjátok, **terjesszétek jó híremet**. Nyomjatok pl. egy lájkot / megosztást [itt, az oldal alján](#). Kösz! [ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 96]

[SUBJ: Gazdasági válságok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nem is olyan rég,

Ha jól emlékszem még,

*Átestünk egy **válságon**...*

Biztos ti sem felejtettétek még el, **2007-ben indult** az amerikai jelzálogpiacról, aztán lett belőle nemzetközi bankválság (ezt volt szerencsém egy bankon belülről szemlélni), végül világméretű általános gazdasági lett belőle, a termelés és kereskedelem visszaesésével, növekvő munkanélküliséggel, meg mindennel, ami vele jár.

A különbség ezúttal az volt, hogy a gazdaságpolitika irányítói, okulva, különösen a 1929-es nagy válság tapasztalataiból, (köz)pénzt nem kímélve **határozottan felléptek ellene**, elkezdték, elsősorban monetáris eszközökkel, élénkíteni a gazdaságot: lenyomták a kamatokat, tömegével vásárolták az államkötvényeket, olcsó pénzt pumpáltak a gazdaságba. Ez működött is, nemsokára megkezdődött az a hosszú **fellendülés**, mely még most is tart.

Ennek azonban megvan az ára: az új pénz jellemzően azoknál köt ki, akiknek már egyébként is van; illetve befektetési lehetőséget keres, felnyomja az eszközárakat. (Melyet itthon is érzékelhetünk, mindenekelőtt a példátlan ingatlanpiaci árrobbanás képében – amiben azért egyéb hatások, pl. a CSOK is közrejátszanak.)

És ennek **a lazaságnak sehogyan sem akar vége lenni**, egyrészt a népszerűségüket féltő (populista) politikusok miatt, másfelől mert a közgazdászoknak is akkor van nyugta, ha pörög a gép, harmadrészt mert nyilván a (befolyásos) befektetők is így boldogok, no meg a nép is, akkor is, ha neki csak a morzsák jutnak. (Valamint ott van még a globalizáció által fűtött nemzetek közötti verseny is, melyben senki sem akar lemaradni.) Egyszóval hatalmas az érdekszövetség, így, ha vannak is bátoratlan próbálkozások a fékezésre, ezek a lassulás első jelére felpuhulnak.

De hol ezzel a baj? Először is a növekvő egyenlőtlenségekben, másodszor abban, hogy a jó időkben sem fizetik vissza a rossz időkben felhalmozott, élénkítésre használt adósságot, nem utolsósorban pedig abban, hogy elvetik vele a következő válság magvait, a felelőtlen hitelezéssel, a felfüvódó buborékokkal és azzal, hogy amikor majd újra beüt a krach, már nem lesz miből menteni a helyzetet.

Ez a legutóbbi azonban csak egy volt a sok és sokféle megrázkódtatás közül, mely a világgazdaságot sújtotta csak a múlt században meg ebben. **A mostani témából minden fontosat megtudhattok általában a gazdasági válságokról:**

- **„It’s the economy, stupid”**, vagyis hogy mennyire sok minden, mekkora mértékben függ a gazdaság állapotától: a társadalmi nyugtalanság, hogy kiket támogat a nép a politikában, a bűnözés mértéke, a népesedés – nem utolsósorban pedig magának a gazdaságnak az alakulása

- **A gazdasági válságok fajtái:** általános gazdasági válság, pénzügyi válság, államadósság-válság, valutaválság, stb...

- **A gyorsuló és lassuló gazdaság jellemzői:** a kereslet-kínálat, az infláció, a hitelezés, stb... alakulása a kétféle helyzetben

- **Néhány nevezetes válság rövid története:** a 2007-tel kezdődő válság; a nagy gazdasági világválság; az olajválságok; a poszt-kommunista válság.

- **Válságtényezők**, pl: a várakozások szerepe, az általános fogyasztói, befektetői hangulat; a kereslet elégtelensége; a felelőtlen hitelezés és eladósodás; a külföldi tőke menekülése és az eluralkodó általános pánik, stb...

- **A válságok mélyebb okai**

- **Politika** (Különösen, hogy az állami adósságot senki sem szereti visszafizetni, illetve, hogy amikor megy a szekér, akkor senkinek sem érdeke fékezni.)

- **A piac hiányosságai és a pénzügyi rendszer jellemzői** (Pl. a túlzott kockázatvállalásra való ösztönzés, a hitelezés szövevényessége és a tőzsdei buborékok)

- **A globalizáció** (Az összekapcsolódó gazdaságok között könnyebben terjednek a válságok)

- **A válságok előrejelzése**, mely igencsak bizonytalan, bár bizonyos intő jeleket azért észre lehet venni.

- **A gazdasági válságok dinamikája**

- A válságok terjedése (A szektorok közti átmenet, a bankok és a globalizáció szerepe)

- A gazdasági válság, mint önfenntartó jelenség; a gazdasági ciklusok

- A gazdasági buborékok (Növekedésük tényezői, pl. a tömeghisztéria; a buborékok kipukkadása és a negatív árspirál)

- **Egy tipikus válságforgatókönyv**

- **Válságkezelés**

- **Elvek** (Kiváltképp, hogy hosszabb távon az okokat, a problémák gyökerét kellene kezelni, illetve hogy a válságokat elsősorban megelőzni volna jó)

- **Tipikus válságkezelési lépések:** bankmentések, a különféle gazdaságélénkítési módszerek, az állami eladósodás kezelése

- **Ki állja a céhhet?** Hogy a költségeket többnyire közpénzből, kölcsönökből fedezik, a válságért felelősek pedig gyakran olcsón megússzák. Az ebből származó felelőtlenség

- **A válság, mint lehetőség:** akiknek jól jön a válság. A válságok haszna

Szóval szerintem ez megint egy hasznos rész, tudom ajánlani szeretettel.

No és akkor:

*Született egy dal,
Mely senkit sem zavar,*
Hogy mindenki megértse:*

[Euro Crisis Song](#)

(Ez megvan már pár éves, azóta talán nem is ez a legnagyobb gond, de ettől függetlenül kiválóan, már-már szakszerűen elmagyarázza, hogy mi (volt) a gond az Euróval.)

* A portugálokat, íreket, görögöket és spanyolokat kivéve.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 95]

[SUBJ: Globalizáció + bölcsességek minden napra]

[ÜSTART]

Fiatal az, akinek fogalma sincs róla, hogy a régi szép idők az most van.

Ugye, hogy van benne valami?

Sziasztok!

Nem véletlen a rendhagyó kezdés, szeretném ugyanis bemutatni nektek a legújabb gyöngyszemet a honlapról. **A következő linken ezentúl mindennap egy új idézetet, bölcsességet olvashattok:**

www.egyvilag.hu/temak.shtml#idezet

Ezeket kezdettől fogva gyűjtöttem, azzal a céllal, hogy majd a könyvben minden téma előtt legyen egy-két odavágó, találó mottó, idézet. Most eszembe jutott, hogy addig is hasznossá lehetne tenni őket, be lehetne vonzani velük néhány látogatót.

A férfi egoja éppen olyan törékeny, mint a nő szíve. (Lana Del Rey)

Több száz van belőlük, mind kézzel válogatott, frappáns darab, szóval érdemes nézegetni őket, és ha az előbbi linket bekönyvjelzőzitek, csak egy kattintásba kerül. (Illetve, ha tudtok hasonlókat, vannak kedvenc mondásaitok, küldjétek el nekem őket, nagyon fogok örülni nekik, és mindenki más is, aki majd olvassa.)

* * *

Az aktuális rész pedig a globalizáció. Mondhatom, ez egy igazán kurrens, mindenkit érintő és jelentőségteljes téma, úgyhogy szerintem megéri 16 oldalt elolvasni róla:

- **A globalizáció jelentése:** a különféle dolgok, emberek, tőke, stb... szabad áramlása, és a növekvő nemzetközi együttműködés. **A gazdasági, kulturális és politikai globalizáció.**
- **A globalizáció története,** hogy az nem is annyira új, már a XIX században elkezdődött. A globalizációt elősegítő tényezők.

Az átlagember természetesen nem akar háborút... De végső soron az ország vezetői azok, akik meghatározzák a politikát, és a népet mindig könnyű magukkal húzniuk, legyen szó demokráciáról, fasiszta vagy kommunista diktatúráról. Elég annyit mondani nekik, hogy megtámadták őket, a pacifistákat meg le lehet járatni azzal, hogy hazafiatlanok, és veszélynek teszik ki az országot. Így megy ez mindenhol. (Hermann Göring)

- **A gazdasági növekedés, fejlődés és a globalizáció.** A termelés áttelepítése a szegényebb országokba, az ennek köszönhető gazdasági növekedés
- **A munkaerő és a globalizáció:** eltérő hatások a szegényebb és a gazdagabb helyeken

- **A tőke és a globalizáció:** a tőke mobilitása, az országok versenye a tőkéért, és hogy a globalizáció igaz nyertese a tőke. A multik és a globalizáció
- **A kulturális globalizáció:** A kulturális elemek mozgása, az emberekkel együtt, és önmagukban. A média globalizálódása. A kultúra globalizálódásának előnyei és hátrányai
- **Egyebek,** pl.: az érdekek globalizáció általi összekapcsolódása; a globalizáció tervezetlensége
- **A globalizáció hasznai,** pl:
 - **Egyéni hasznok** (utazás, választék, információbőség)
 - **Hatékonyabb termelés és értékesítés** (a nagyobb piacok miatt is)
 - **Világbéke,** különösen az érdekek összekapcsolódása által; illetve mert az emberek könnyebben megismerhetik egymást. (Bár a migráció feszültségeket is okoz.)

Minden generáció intelligensebbnek hiszi magát, mint az előzőek és bölcsebbnek, mint az utána következők. (George Orwell)

- **A globalizáció kárai**
 - **A globalizáció és az egyenlőtlenség:** a globalizáció világszinten csökkenti az egyenlőtlenségeket, helyi szinten viszont inkább növeli.
 - Hogy a szegény országok természeti kincseit és munkaerejét nagyrészt a gazdagok érdekében aknázzák ki
 - **Gazdasági válságok és a globalizáció:** a válságok könnyebb terjedése, a világválságok megnövekedett veszélye
 - Nemcsak a jó, hanem a rossz dolgok is könnyebben tud terjedni (Álhírek, járványok, stb...)
 - A globalizáció folytán távoli események is hatással vannak az emberre
- **Hogy a globalizáció balról és jobbról is támadható,** az anti-globalisták sem egyformák
- **Mit kellene tenni a globalizációval?** Például:
 - A nemzetközi tőke mozgás kellő korlátozása, megadóztatása;
 - Keményebben tárgyalni a multikkal, korlátozni a hatalmukat. Az adóelkerülés elleni fellépés
 - Nem utaztatni feleslegesen az árukat, embereket, stb...
- **A globalizáció jövője, egyirányúsága és visszafordíthatatlansága**

Csak a hülyék tudnak mindent – a többiek életük végéig tanulnak.

Szóval ne feledjétek: mindennap új bölcsességek a témák lapon!
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 94]

[SUBJ: Gazdasági növekedés és fejlődés]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Előbb kicsit az EV jelenlegi helyzetéről, ismertségéről beszélnek nektek, abból az apropóból, hogy megtörtént a **200.000. látogatás**, aztán az aktuális témáról, végül pedig egy kis politizálás az európai parlamenti választások kapcsán.

Hogy is áll tehát most a nagy projekt, ami a látogatottságot illeti? Nos, a világot még nem hódította meg, de bizonyos biztató jelek azért vannak. Az utóbbi időben talán a legnagyobb fejlődés a **Google keresésekben** történt, ahol összességében, **nagyjából 1000-szer jelenek meg naponta**. Erről magatok is szerezhettek némi benyomást, ha beírtok a keresőbe olyanokat, hogy:

- Globális problémák
- Demokrácia és diktatúra
- Relatív és abszolút
- Fizikai jelenségek
- Hiúság
- Önigazolás
- Előítélet
- Sztereotípiák

Ezekre elég jó, 1-2-3. helyeken hoz a Gugli, meg persze vannak még mások is, kevésbé előkelő, de azért még mindig jó helyeken. (Márpedig a Gugli tudja, hogy mi a tuti, nem igaz?) Némelyek már régebb óta elől vannak, mint a Sztereotípiák, mások, pl. a Globális problémák újabban jöttek fel, pedig az is kint van már a neten két-három éve. Megfigyelhető továbbá, hogy a fórum oldalakat hozza fel elsősorban a kereső, magát az EV honlapot kevesebb-szer. Ez minden bizonnyal azért van, mert a fórumon vannak kint html-ben az írások, vagyis a böngészőben olvasható szöveges formátumban. Persze a cél nem az, hogy a Google sokszor mutasson, hanem, hogy **kattintsanak** is, használják az EV-t, ez pedig azért jóval kevesebb, mondjuk **naponta 100**, de azért szép lassan ez is emelkedik. (**Spontán** ennyi, amikor reklámozom, olyankor több száz is tud lenni. Na jó, nem akarom túlzásba vinni én is a mindenhol harsogó reklámoptimizmust...)

Mindazáltal örömteli még, hogy ha megnézik a fenti felsorolást, ezek többsége eléggé **fajsúlyos téma**, mondjuk a globális problémák, a demokrácia és diktatúra, vagy az előítéletek, és hogy ilyen ügyekben talán már most bizonyos jótékony hatást gyakorol az EV az emberek gondolkozására. Meg ezen kívül is akadnak pozitívumok, egy-egy visszajelzés, a facebook-os lájkok, megosztások, a csoport bővülése mind jól szoktak esni. ([Gyertek, nézzétek meg](#), mennyi érdekesség gyűlt már össze, csupa kézzel válogatott színes, de tartalmas darab, nem kamuzok.) Hátszél, az mindenesetre továbbra sincs, eléggé oda kell tennem magamat, úgyhogy, alkalomadtán, ahogy tudtok, segítsetek be, terjesszétek a könyv jó hírét. Kösz!

* * *

Térjünk át **az aktuális témára**: a **gazdasági növekedésről** lesz szó, tudjátok, amit mindig mondanak, hogy most 3%-kal bővült a GDP, jövőre 4-gyel fog, (meg hogy ezzel Magyarország Európa motorja természetesen, bár Kínában még mindig jóval több, szóval forduljunk keletnek és építsük meg a nagyvasutat az új selyemúton). Szó lesz továbbá a **gazdasági fejlődésről** is, ami hasonló, de nem ugyanaz, mint a növekedés. Nem egy túlonalt szórakoztató olvasmány – viszont alapos és érthető, és aki szeretne képből lenni gazdasági ügyekben, azoknak mindenképp hasznos. (A többiek meg szokás szerint kihagyhatják a kisbetűt.) A tartalomról:

- A gazdasági növekedés, **az anyagiak nem minden, de azért igen fontosak**: az egyéni jólét és a társadalom hatékony működésének elősegítése. Az alapvető anyagi jólét kiemelt fontossága.
- **A jólét egyéb tényezői**: egészség és közérzet, emberi jogok, élhető környezet, stb...
- **A GDP**
 - **Jelentése és jelentősége. Miért jó a GDP?** (Pl. mert sok helyen rendszeresen, konzisztens módon mérik)
 - **Miért mérik az államadósságot a GDP százalékában?**
 - **A GDP növekedése**, a növekedés gyorsulása – és ami akadályozza azt
 - **GDP variációk** (Reál GDP, GNP, stb...), **aggregált kereslet és kínálat**
 - **A GDP tökéletlensége**: az anyagiak nem minden, a GDP nem méri az egyenlőtlenséget, stb...
- **Mitől gazdag az egyik, és mitől szegény a másik ország?** Történelem, természeti kincsek, földrajzi helyzet – és a legfontosabb: ami az emberek fejében van. (Nem is annyira a tudás, mint a kultúra.) Az országok fejlettség szerinti kategorizálása.
- **Globalizáció és a gazdasági növekedés**
 - **Külföldi tőke**: a termelő beruházások és a spekulatív tőke. A pánik, mikor az utóbbi menekülőre fogja.
 - **Migráció**: előnyök és hátrányok a fogadó és a küldő oldalon
- **A (nemzetközi) gazdasági fejlesztés főbb szereplői**: a Világbank-csoport, a multilaterális fejlesztési bankok (pl. az EBRD), a különböző ENSZ szervezetek (WHO, UNICEF, UNDP), stb...
- **Az országok megsegítésének két alapvető módja**
 - **Segélyek, engedmények**
 - A fejlesztendő országok **képességeinek javítása**: a jogrend, az oktatás, az infrastruktúra fejlesztése, stb...
- **Egy általános program az elmaradott országok felzárkóztatására**
- **A segélyezés mögöttes céljai, árnyoldala**
 - Hogy a segélyek jelentős része azok **adminisztrálására** megy el
 - **A szimplán ellopott pénzek**
 - **Kifinomultabb módszerek**, mint amikor a kölcsönöket, segélyeket a donornál költik el; a „segélyezettek” szándékos eladósítása, kiszolgáltatott helyzetbe hozása; a donor érdekeit kiszolgáló rezsimek támogatása
 - **Egyéb célok**: katonai bázisok telepítése; a rend fenntartása, hogy ne jöjjenek a menekültek; annak a megelőzése, hogy a szegény országok kommunistává váljanak; stb...

* * *

Végül pedig **egy kis politizálás az EP választásokra reflektálva**. Dióhéjban: ami a lényegét illeti, bejött a papírforma – közben meg **az ellenzéknek sikerült jól legyőznie saját magát**.

Az utóbbi sok DK-st, meg momentumost most a diadal érzésével tölti el, meg vannak hatva, pedig, ugye, nem ez volna a fontos. A dolog tanulsága, hogy akárhogy is beszélnek az ellenzéki összefogásról, nem lesz itt összeborulás, az történhet, hogy egyesek idővel elsorvadnak, de ameddig csak lehet, mindenki őrzi a maga kis háztájiját, ki az előkelő második helyre, ki a pusztán túlélésre hajt. Ebből a szempontból tulajdonképpen örömtelinek is nevezhető, hogy úgy látszik, néhány szereplőt lassan kezd elérni a végzet. (Én speciel a néppártosodni próbáló Jobbikot sajnálom, mert még abban volt meg valamennyire a lehetőség, hogy esetleg egy tisztességesebb alternatívát kínál majd a jobboldalon.)

Ezzel együtt sok reményt továbbra sem fűzök a helyzethez: a **DK** bármennyire is előretört most, pont elegenden vannak, akiknek egy életre elegendő lett Gyurcsányból ahhoz, hogy soha többet ne lehessen belőle vezető erő. A DK-ból lehetnek az új szocik, mínusz, amit az előbb mondtam, mínusz amennyi a régi szocikból még megmaradt. (Merthogy köztük is szép számmal vannak, akik nem lennének hajlandók beállni Gyurcsány alá.) A **Momentum**ban pedig lényegében a legújabb SZDSZ-t üdvözölhetjük, a városi liberális értelmiség, az értelmiségi fiatalok táborát, akiknek nem sok közük van a néphez, meg a magyar rögvalósághoz. (Akkor se, ha most valaki megsúgta nekik a nagykönyvből, hogy ugyan írják már fel a plakátjaikra, hogy pénzt a kórházaknak, az iskoláknak meg a munkahelyeknek.) Most leginkább azzal nyertek, hogy a második SZDSZ-ből (LMP) kiábrándultak most vándoroltak át a harmadikba – tömegpárt azonban ugyanúgy nem lesz belőlük, mint az elődeikből. (Remény arra van, hogy talán nem cseszik el úgy, mint azok tették.)

Valamint, ezekben a megerősödött szereplőkben, most könnyen felébredhet az öntudat, elkezdenek jobb pozíciókat követelni maguknak az ellenzéken belül, ami tovább rontja az esélyt az összefogásra; a kisebbek meg majd azért nem akarnak közösködni, mert attól félnek, hogy az a beolvadást jelentené a számukra. Esetleg, ha majd idővel, valahogy tényleg csak ketten maradnának talpon, mint az új MSZP és SZDSZ, azzal már lehetne kezdeni valamit, de az minimum évekbe telik még, ha egyáltalán. A végszó: ahogy most kinéz, az elkövetkezendőkben **jó ideig nagy verseny várható – a második helyért**. (Ami a Fidesznek kiválóan megfelel. Bár legalább a sorosozást, meg a brüsszelezést visszafogták ezúttal – és láthatóan szükség sem volt rá. Ennyi előnyét legalább látjuk a helyzetnek.)
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 93]

[SUBJ: Részvények, tőzsde, spekuláció (+ Még mi minden!)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Izgalmas téma a mai, a tőzsdéről, részvényekről és spekulációról lesz szó – majd egy kicsit később, mert előtte még találkozó, Paypal-cum-brit tudósok és politika!

Tehát először is, akinek volna kedve egy **összejövételre**, jelezzon: májusban tartjuk majd a CEU-n, a pontosabb időpontot később egyeztetjük.

* * *

Aztán, immár **Paypal**-on keresztül is lehet támogatni a projektet. ([Ezen a linken](#), illetve a címlapon később is ott lesz a link.) Egy kedves olvasóm hívta fel a figyelmemet erre a lehetőségre, és az a jó benne, hogy egyszerű és ingyenes: akinek van Paypal-ja, két kattintással tud pénzt küldeni, ráadásul a Paypal nem is von le belőle. Minden segítséget köszönök előre is.

Túlságosan sajnálnatni nem akarom magamat, mert végül is, ami tényleg szükséges, az megvan, a könyvet is végigcsinálom így vagy úgy, ráadásul még élvezem is, nem is beszélve a hosszabb távon elkerülhetetlen Nobel-díj(ak)ról – de azért, őszintén megvallva, addig is el tudnék képzelni némi pluszt. Annyit biztos tudtok, hogy (a családon illetve némi baráti hozzájáruláson kívül) senki nem támogatja ezt a vállalkozást, pedig Sorostól(!) az MNB-ig, Csányitól Demjánig, az NMHH-től a Hiventures-ig megpróbáltam ezt-azt.

Ha nem bánjátok, nagyon nem részletezem túl, csak a **kedvenc pályázatomról** hadd meséljek még egy kicsit, arról, amelyik jövőre lesz hetedszerre, hogy el fog utasítani. (Amit egyébként mindig nagyon szoktak sajnálni, és a külön vicces az benne, hogy sosem felejtik el hozzátenni, hogy az adott évben éppen mennyire különösen sokan pályáztak, milyen kivételesen nagy volt a verseny.) Becsületükre legyen mondván, hogy ez egy tudományos, kutatóknak szánt pályázat, szóval tény, hogy nem kimondottan rám van szabva – sajnos azonban az Egyvilág egyediségénél fogva ezt gyakorlatilag minden lehetőséggel kapcsolatban el lehet mondani...

De azért, elnézve a **nyertes témákat**, fel szokott bennem merülni, hogy ennyire azért lehet, hogy az EV is hasznos lesz majd. Néhány példa, hogyaszongya:

- A budapesti Apollonius Pictus és a Bayeu-i kárpit: a XI. századi narratív történelmi reprezentációs stratégiák tanulmányozása
- Miért fordulnak a költők a madarakhoz inspirációért?
- A Bécs és Isztambul közötti transz-birodalmi klientúra: P. Cobenzl és P. Herbert levelezése (1779-1792)
- Proclus „A teológia elemei” című művének Ioane Petritsi általi kommentárokkal ellátott fordításának angol nyelvre történő annotált fordítása és kiegészítő vizsgálata
- És végül a kedvencem: Léteznek-e a képzeletbeli lények? (Merthogy, az emberek hajlamosak összekeverni a reprezentatív és meta-representatív közléseket, ha nem tűnt volna még fel.)

Jó, nem mindegyik ennyire brittudósos azért, meg egyébként is, ez van, így működik a tudomány, belefúrva magunkat a részletek részleteibe, a megmaradt morzsákat csipegetve – meg persze anélkül sem könnyű, hogy az ember valami hírneves (vagy, ami azt illeti, bármilyen) intézmény tagja volna, rendelkezne a megfelelő publikációkkal a megfelelő journal-okban, és meglelnének a megfelelő

összeköttetései, mindezt értem én – csak épp ez rajtam, meg az EV-n, (meg a V-n), nem sokat segít. (Sóhaj...) Sokat egyébként már nem várok tőlük, az idén meg is írtam nekik, hogy már csak azért pályázom, hogy teljes legyen a gyűjteményem az elutasításaikból, meg hogy megtudjam, vajon az idén is különösen sokan pályáznak-e.

Szóval kb. ennyi az, ami „balról” várható. Hogy „jobbról” mi várható, az azt hiszem, a korábbi leveleimből már elég jól sejthető, de ha nem, az alábbiak mindjárt segítenek majd. (Persze nézzük a dolog jó oldalát: ebben legalább teljes az egység.) ;) Mindenesetre, **ha van ötletetek, hová volna még érdemes fordulni, szóljatok; no és persze reklám ügyében is** – bizonyos hírnév minden bizonnyal ebből a szempontból is jót tenne.

* * *

Egy kis politizálás. Időközben történt ugye a **Fidesz felfüggesztése az Európai Néppártban**. Ennek kapcsán **két dologról** szeretnék beszélni.

Az egyik **az ügy tálalása**, hogy ugye, ők tulajdonképpen „magukat függesztették föl”, meg hogy ez az egész tulajdonképpen **„óriási siker”** volt a számukra. Nos, mindenekelőtt kíváncsi vagyok nekik még sok hasonló sikert, egyben jegyezzük meg, hogy azzal, hogy még a nyilvánvaló vereséget is fényezik, csak lejárátják magukat, rádöbbenik a népet, hogy manipulálják, hülyének nézik őket, és nemcsak a baloldaliakat, de a saját híveiket is. (Még ha sokan nem is szívesen vallják be, önmaguknak sem, hogy nem tudnak nem átlátni a szitán. Fontos hangsúlyozni, hogy **most sem a Fidesz szavazókat kritizálok**, akiket, mint **korábban kifejtettem**, meg tudok érteni – hanem a korrupció és demagóg, arrogáns és cinikus hatalmat.)

A másik pedig a **„brüsszelezés”**, melynek nyomán az egész kipattant, hogy mennyire hamis az első kanyartól fogva, amikor elnyomó hatalmakkal, birodalomépítőkkal igyekeznek párhuzamba állítani az EU-t: egyszerűen azért, mert 1) Ott ülünk mi is az asztalnál, pont úgy kifejtethetjük az álláspontunkat, szavazhatunk, meggyászunk, mint a többi tagállam; és 2) Mert az égvilágon senki nem kényszerít bennünket arra, hogy bennmaradjunk, eltűrjük az állítólagos „diktátumokat” és „elnyomást”. (Meg az EU-ból befolyó milliárdokat.)

És vigyázzunk, mert nem elképzelhetetlen, hogy Orbán éppen erre játszik, hogy végül kivezessen bennünket Európából. Jól gondoljuk hát meg, hogy tényleg inkább az oroszokhoz akarunk-e tartozni – mert voltak idők, amikor valóban kénytelenek voltunk úgy táncolni, ahogyan a birodalmi központban, Moszkvában, fűtültek. Én bízom abban, hogy az emberek nagy része nem felejtette még el ezt; aki meg nem volt ott, fel tudja mérni a különbséget. (Meg, ha más nem, látja, mi megy a Brexittel is.) Mert **ezúttal tényleg rajtunk múlik**, és ha rosszul döntünk, akkor nem lesz mire mutogatnunk.

Mindez nem jelenti azt, hogy az EU hibátlan volna, koránt sem. Szerintem is ráférne bizonyos realistább és határozottabb hozzáállás. Erre egyébként látok bizonyos jeleket, ők sem úgy állnak már például a bevándorlás problémájához, mint az elején, kezdik belátni, hogy szolidaritás ide vagy oda, a nyakló nélküli befogadás nem járható, igenis alaposan meg kell nézni és számlálni, hogy kiket, hányakat engedünk be. Mindazonáltal, aki tényleg segítségre szorul, azon, a lehetőségeinkhez képest, igenis segíteni kell. Ennél többet az emberek túlnyomó többsége nem is vár.

Azonkívül, legalább egy időre, **vissza kellene fogni az integráció további mélyítését**; különösen, nem olyan időket élünk amikor az Európai Egyesült Államok ötletét erőltetni lehetne. (Lásd például az egyenlőtlenségek, a társadalmi feszültségek súlyosbodását, a populizmus nemzetközi előretörését, Orbánt, Trumpot és illiberális barátait, a Brexitet, a hosszabb távon tartósan ígérkező migrációs nyomást, stb...) Vissza kellene inkább lépni kettőt, konszolidálni az eddigi eredményeket, és arra törekedni, hogy az megmaradjon (és rendszeresen működjön) ami eddig felépült. (És ezen idehaza se ártana elgondolkodni, a baloldalon is, merthogy például a DK-t is az Európai Egyesült Államokkal hallom kampányolni – ami lehet, hogy a saját célközönségének jól hangzik, de irreális, és csak hergeli ellentáborát.)

Apropó, a CEU-nak, illetve az EV alkotásra használható éppen üres osztálytermeknek is, mintha [felesillant volna most némi remény](#) – persze hiszi a piszi Orbán szóbeli „garanciáit”, majd ha esetleg törvény lesz belőlük, az talán jelent majd valamit. (Bár aligha hiszem, hogy a fű alatti vegzálás valaha is megszűnne... Elég szomorú egyébként, hogy ehhez is a Néppárt (meg a németek) kellett.)

* * *

Velem vagytok még? OK, akkor végre térjünk a tárgyra: **Résztvények, tőzsde és spekuláció!**

- **Mire jó a résztvény és a résztvénytársaság?** A kis befektetések összegyűjtése és a befektetések ösztönzése. A gyakorlat elszakadása az eredeti funkciótól: spekuláció.
- **Miféle hasznai származnak a befektetőnek a résztvényből?** Az osztalék, az árfolyamnyereség és az egész befektetési portfólió kockázatának csökkenése.
- **Osztalékok és a jelenérték,** a résztvény értéke.
- **Az árfolyamnyereség illetve a spekuláció,** mint a résztvények kereskedelmének elsődleges motivációja.
 - **A nagy kérdés: mennyi lesz a résztvények értéke a jövőben?** Mi mindentől függ, hogy az emberek mit gondolnak erről: a vállalat gazdálkodása; a gazdaság illetve a résztvénypiac egészének tendenciái; pszichológiai tényezők, mint az extrapoláció, a csordaszellem, a lelkesedés és pánik.
 - A spekuláció hatása a tőzsdei buborékokra illetve a résztvénypiac kockázatára.
- **A résztvény hatása az egész portfólió hozamára és kockázatára.** A kockázat csökkentése diverzifikációval. (Többféle résztvénybe történő befektetéssel.)
- **A résztvény ára:** visszacsatolások és a tőzsdei buborékok, a buborékok kialakulásának és kipukkadásának tényezői. Hogy az árak esésére is lehet spekulálni. Vajon a tőzsde (legalábbis hosszú távon) mindig emelkedni fog?
- **A hatékony piac elmélete,** mely szerint a résztvények ára minden rendelkezésre álló információt tükröz – és ezért nem is lehet okosabbnak lenni a piacnál, felesleges is bárminemű elemzés. A bennfentes kereskedelem.
- **A tőzsdei árak és a reálgazdaság.** (Mely utóbbi a vállalatokat, gyárakat, dolgozókat, fogyasztókat jelenti, vagyis, ahol a „tényleges” termelés, fogyasztás zajlik.) Ahogyan a termelés alakulása hatással van a tőzsdei árakra – és viszont. A tőzsde, mint a gazdaság fokmérője.
- **A kisértvényesek és a spekulánsok érdektelensége:** hogy nem érdekli őket a vállalat irányítása, hosszú távú sorsa. A spekuláció és a termelés érdekellentéte, az erőforrások és a tehetség eltérítése.
- **A spekuláció veszélyei és előnyei**
- **A hitelből történő spekuláció,** annak potenciális jövedelmezősége és nagyfokú kockázatosága. A hitelből történő kivásárlás (leveraged buyout) technikája és kártékonyága.
- **Intézményi befektetők:** akik igazán nagyban játszanak. Az **automatizált kereskedelem** és problémái.
- **Derivatívok** és a pénzügyi innováció
 - Amikor nem magával a résztvennyel, hanem valamilyen belőle származtatott termékkel kereskednek. (**Határidős ügyletek és opciók, a négy fő opciós pozíció, és a swap**)
 - **A derivatívok általános jellemzői,** pl. a bonyolultságuk és hogy kockázatvállalásra, felelőtlen hitelezésre ösztönöznek, miközben a pénzügyi-gazdasági összeomlások veszélyét is növelik.

● **Mit kellene tenni a pénzügyi rendszerrel?**

○ **Elvek**, például a stabilitás és átláthatóság fontossága; illetve annak a biztosítása, hogy a pénzügyi rendszer a társadalom érdekeit szolgálja.

○ **Konkrétabb javaslatok**: a spekuláció korlátozása; felelős hitelezés és az eladósodás kordában tartása; a kockázatkezelés erősítése és a laikusok felvilágosítása; a felelőtlenséghez való megfelelő hozzáállás; pénznyomtatás helyett a problémák gyökerének kezelése

○ **Miért nehéz meglépni mindezeket?** Kiváltképp, mert ameddig megy a szekér, addig senkinek sem érdeke fêkezni.

Na erre merje azt mondani valaki, hogy nem felettébb hasznos és érdekes. ;)

* * *

...ééééés még mindig nem zárul Miki mókatára: tekintsétek meg a tavaly készült [művészi](#) és [érdekes](#) képeimet; valamint [Facebook-csoportunk](#) egyre bővülő érdekességeit is, ahol a bitcoinon, alapjövedelmen és a boldogság mibenlétén kívül is egész csinos gyűjtemény alakult már ki mindenféle érdekes és mókás dolgokból. Gyertek és csatlakozzatok!

Na most van vége. Jók legyetek!

[ÜSTOP]

Miki

[PT: 92]

[SUBJ: Vállalatok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Az aktuális örömhír: a most megírt „Vallás”-sal **megvan a témák kétharmada**.

Közben elkészült a megszavazott **alapjövédelmes írás** is, úgyhogy most, [ezen a linken](#), két és fél oldalban megtudhattok minden fontosat róla: mit jelent, miért volna jó, milyen ellenérvek szólnak ellene, mennyire megvalósítható, stb... (Facebook kell hozzá, de a csoportba való belépés nélkül is olvasható, az előbbi linken kattintsatok az Alapjövedelem_P.pdf fájlra. Mellette megtaláljátok a régebbi, bitcoins és boldogság mibenlétés irományokat is, illetve, hogy azok se szomorkodjanak, akinek nincs Facebook-juk, úgy is lehet, hogy írtok nekem, én meg elküldöm emailben.)

* * *

Aztán, hadd értekezsek itt kicsit az aktuális közéleti történeusről, **a kormány új családtámogatási programjáról**. Nos, hogy mi a véleményem róla? Röviden az, hogy **ez tényleg egy olyan probléma, amivel foglalkozni kell – de a dolog alapján nem a pénzen múlik**.

Hát akkor micsodán? Megmondom: **a korszellemen, illetve azon, ami az emberek fejében van**. (Lehet mondani, hogy nekem ez a vesszőparipám, de a fontos dolgoknak, a világ sorsának, az emberek boldogságának tényleg ott van a nyitja szerintem.) Jelen esetben is: az emberek alapvetően nem azért nem vállalnak gyereket, mert kevés a pénzük, hanem mert megbomlott a társadalom hagyományos rendje, meggyengült az erre irányuló társadalmi norma, nyomás, megváltoztak az elképzelések az életútról. Mit értek ez alatt? Azt, hogy régebben tiszta sor volt, hogy az ember fiatalon megházasodik, családot alapít, nem is igen gondolkodott senki másban, illetve aki mégis, arra rossz szemmel néztek. Ma már ez nincs, az emberek (és különösen a férfiak) ráeszméltek, hogy hoppá, hiszen mindez nem is kötelező – akkor meg minek vegyük a nyakunkba ennek minden terhét? (Azért is, mert annyi minden mással el lehet szórakozni ebben a csillogó-villogó új világban.)

Erre mutat egyebek mellett, hogy régebben sem volt kisebb nehézség gyereket vállalni, mégis megtették, illetve, hogy máshol sem könnyebb, mégis megteszik manapság is, mondjuk Afrikában. Nem mondom, hogy pénz semmit sem számít, de nem az az elsődleges tényező – ezért **nem is lesz komolyabb hatása a mostani intézkedéseknek sem**. Szerintem ez nem egy nagy titok, biztos sokan egyetértenek velem – de persze mit lehet tenni: vagy előírjuk, kötelezővé tesszük, hogy szaporodni kell (vagy pont, hogy nem szabad, mind Kínában), de azért ott még nem tartunk – vagy megpróbáljuk jutalmazni azokat, akik hajlandók szülni, gyereket vállalni. Mivel a probléma valós, már csak gazdasági szempontból, meg a nyugdíjak miatt is, én nem is nagyon ágálok a tervek ellen. (Meg mert százszor inkább ezzel foglalkozzon a kormány, mint a CEU kiiktatásával, a nép hülyítésével meg egymás ellen hergelésével.) Mindazonáltal **valódi eredményt csak az emberek életszemléletének megváltozása hozhatna**. (Amit nem könnyű elérni – ha lehetséges egyáltalán.)

Hogyan lehetne mégis próbálkozni? Eszünkbe juthat, hogy vissza kellene térni a régi normákhoz, a keresztény hagyományokhoz. De nem erről van szó: sok minden van, ami ha egyszer elveszik, akkor elveszett, ilyenek a leépült normák és a vallás is, mely nem képes lépést tartani a modern világgal, és soha nem lesz már olyan fontos tényező, mint régen. Nem, **a modern szemlélet és a felvilágosultság fenntartása mellett kellene megpróbálni lelassítani a világot, igazságosabbá tenni a társadalmat, és megtanítani az embereknek az egyszerű dolgok – beleértve a családi élet – örömét**. Ez persze a legkevésbé sem egyszerű, legjobb esetben is évtizedekig tart, és az is lehet, hogy lehetetlen – de akárhogy is, egy próbát megérne.

És az eszköz? Naná, hogy az Egyvilág! ;) Na jó, ha ez így, ebben a formában nem is igaz, azért **nagy vonalalakban mégis ebbe irányba próbálok hatni.** (Világlassítás, egyszerű örömök, stb...: Nézzétek meg majd az „Egy jobb világ” témát, a Program fejezetet, meg mondjuk a „Boldogság forrásai”-t.) Hozzáteszem, nem akarom lebecsülni a központi intézkedések jelentőségét sem, valamennyit ezek a mostaniak is mozdítanak majd, valamint, ha nekiállnánk alulról dolgozni, annak is fontos kiegészítői lehetnének – de mindenképp csak kiegészítők.

Sok mindent el lehetne még itt mondani: például, hogy talán érdemes volna először egy olyan országot meg léggörcs teremteni, ahol egyáltalán élni van kedve az embernek, nemhogy szülni, ne akarjanak elmenni a fiatalok külföldre. El lehetne vitatkozni róla, hogy mennyire tényleg csak a jó szándék vezeti a kormányt, mennyire van benne az is, hogy elegendő élő erőforrást, adóztatható alattvalót termeljenek maguknak; vagy hogy mennyire gondolták végig, találták ki rendesen ezt az egészet. Aztán ott lesz majd az intézkedések gazdasági hatása, a lakásárakra, az építőiparra, a haveri cégekre, az eladósodottságra, az adóbevételekre, meg azokra, akiknek nem jár támogatás. Vagy el lehetne filozofálni azon is, hogy tényleg kell-e ennyi ember az országba és a világba; stb...

Ezeket most kihagynám, hadd hívjam fel viszont a figyelmeteket a nem túl soká megjelenő „Ember, társadalom és család a modern világban” témára, melyben részletesen elemzem a demográfiai problémák okait; illetve azoknak, akik szeretik elvontabb síkon is megvizsgálni a jelenségeket, ajánlom [„A boldogság eredete és a forma hatalma”](#) témát, közelebbről a társadalmi forma kompatibilitását a biológiaival. (Már hogy a társadalmi normák hogyan segítik a biológiai forma céljának, jelen esetben a fajfenntartásnak az elérését.) Valamint a [Közgazdaság témára](#) is lehet vetni egy pillantást, benne arra, hogy a közgazdászok, politikusok szeretik pénzben mérni a dolgokat.

* * *

No, ennyi bemelegítés után térjünk rá a mai témára: **vállalatok.** Az eleje, az egyes vállalati formák bemutatása, ennek is némileg szárazabb, de utána érdekesebbé válik. Különösen az információ, mint speciális árucikk bemutatását, az információs iparágak leírását tudnám kiemelni, beleértve, hogy a globális infó cégek (Google, Facebook, stb...) hogyan fölözik le a helyi profitokat:

- **A vállalat mibenléte,** jogi személyisége és önálló, a tagoktól független létezése
- **A legnépszerűbb vállalati formák.** A személyegyesülés és tőketársulás típusú vállalatok; Korlátolt – és korlátlan felelősség. A korlátolt felelősség előnyei és hátrányai.
- **A tulajdon és az operatív irányítás elválása:** amikor már nem az vezeti a vállalatot, akinek a tulajdona. A menedzsment, a felügyelőbizottság és a könyvvizsgáló. Az éves beszámoló.
- **Egyéb, gazdasági tevékenységet is folytató szervezetek:** szövetkezet, egyesülés, egyesületek, stb...
- **A vállalat gazdasági szempontból:** milyen előnyökkel jár az, hogy az emberek nem külön-külön termelnek, hanem összeállnak egy vállalatba? Csökkenő termelési költségek, a tőke hatékony bevonása, stb...
- **A vállalat mérete:** miért jobb egy nagyobb és egy kisebb vállalatnak? A vállalat, mint egy kicsi tervgazdaság. A vállalati és a társadalmi érdek ütközése.
- **A multinacionális vállalatok jellemzői.** Milyen előnyökkel és hátrányokkal járnak a fogadó országok számára?
- **Információs iparágak**
 - Például a szórakoztatóipar, szoftveripar, pénzügy

○ **Az információ, mint speciális árucikk:** sok minden csak információ; előállítani drága, lemásolni olcsó; a számítógépek és az internet hatása, stb...

○ **A globális infócégek és a helyi profitok megvámolása.** Miért tudják ezt megtenni?

● **Kalózkodás**

○ Ahogyan nemrégiben **fordult a kocka**, hogy kinek kedvez az információ könnyű másolhatósága.

○ Hogy nemcsak az alkotók, hanem **egész iparágak érdekeiről van szó.**

○ A feltörekvő alkotók (mint én is), akiknek jó, hogy könnyen tudják terjeszteni a műveiket.

* * *

Ja, ja! **Zenék:**

[Team Air - Crack it Right](#)

[Teggy - I Made a Mistake I Bought Jeep](#)

[Epic Rap Battle: Gates vs Jobs](#)

Illetve az utóbbit magyarázza [ez](#). Tök jó, különösen a számítógépes agyúaknak érdemes átbogarászniuk.

[ÜSTÖP]

I stand with MTA / CEU / [LBJ](#):

Miki

[PT: 91]

[SUBJ: Bankok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Bankok. Mi ugrik be róluk? Oda lehet menni hitelért, és oda rakhatjuk be a pénzünket, hogy kamatozzon. (Momentán nem túl sokat.) Ott lehet karriert csinálni.

Meg hogy gazdagok és kapzsik – amiben van is valami: egyfelől bankalapításhoz elég sok pénz kell, ezért nem tudnak sokan beszállni az üzletbe, korlátozott a verseny; másfelől pedig ha baj van, az állam gyakran megmenti őket. Ez tehát egy **védett iparág**, a bankok pedig, mint mindenki más, **kihasználják a helyzetüket**.

Hozzá kell tenni azonban, hogy a társadalom, a gazdaság számára is **hasznosak**. Mi, kisemberek ebből leginkább annyit érzékelünk, hogy ha berakjuk a bankba, akkor biztonságban tudhatjuk a pénzünket, mert ha az, akinek a bank továbbadja, becsődöl, az a bank vesztesége: a bankok tehát átvállalják a hitelezés kockázatát. Másfelől pedig az, hogy az emberek, és főképp a vállalatok, hitelhez tudnak jutni, olyan beruházásokat tesz lehetővé, amelyek jövedelmezőek, de csak idővel térülnek meg, ezért egyébként elmaradnának. Ezen kívül a bankkártyáinkkal könnyen fizethetünk, átutalásokat végezhetünk, és egy sor más banki szolgáltatást is igénybe vehetünk.

Egyébként annyiból más ez a téma, mint a többi, hogy erről nem csak tanultam (pénzügy szakirányos voltam), hanem **dolgozni is volt szerencsém** az egyik bankban, mégpedig az MKB-ban voltam kockázatelemző és kiskfőnök, anno domini, amikor még a németeké volt. Lássuk hát:

- **Mi mindennel foglalkoznak a bankok?** A pénzügyi tevékenységek összefoglalása. (Merthogy lényegesen többről van szó, mint a hitelezésről.)
- **Milyen pénzügyi szervezetek vannak?** Bankok, hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások, stb...
- **A bankok fajtái:** Kereskedelmi bankok, befektetési bankok, a jegybank, stb... Melyik mivel foglalkozik? (Ez annyiból érdekes, hogy az átlagember leginkább csak a kereskedelmi bankokkal kerül kapcsolatba, nem is igen tud a többről.)
- **A kétszintű bankrendszer:** a jegybank és a kereskedelmi bankok kapcsolata, szerepük a hitelezésben.
- **A hitelezés szövevényessége és a bankrendszer védettsége:** ahogy a bankok egymásnak is hiteleznek, ezért ha valahol baj van, az könnyen magával tudja rántani az egész rendszert. Ezért szokták megmenteni a bankokat – cserébe viszont, elvileg legalábbis, szigorúbb szabályozással kell szembenézniük, mint más iparágaknak.
- **A bankszektor specialitása:** védettségük, jövedelmezőségük és hogy információs iparágnak számítanak, vagyis leginkább csak információt kezelnek, pl. hogy kinek mennyi pénze van – ami a mai technológiával igen hatékonyan és olcsón végezhető.

Nem mondom, hogy rettentő izgalmas, különösen az eleje eléggé tankönyvszagú – viszont a bankok központi játékosai a gazdaságnak, nem árt róluk tudni annyit, ami 10 oldalba belefér.

No és még egy említést érdemlő **fejlesztés a honlapon**. A képes lapokra (pl. erre: <http://egyvilag.hu/temakep/093.shtml>), pontosabban az aljukra, raktam egy ajánlót, ami minden témához, az adott témában legtöbbször hivatkozott egyéb témákat kínálja az olvasóknak. Próbáljátok ki. Kúl, isnit? ;)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miklós

[PT: 90]

[SUBJ: Értéktéremtés]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ezúttal kivételesen nem panaszkodnék, hadd térjek rögtön a tárgyra. A mostani téma az **értéktéremtés**, hogy kik állítják azt elő – és kik, miképp részesednek a hasznából. Nem mondanám, hogy a legérdekesebb, ezzel együtt azonban több, mint filozófiai fejtegetés, mert senkinek sem mindegy, hogy mekkora szeletet kap a tortából:

- Az értékek egy részét a **természet** biztosítja számunkra, a másik részét viszont magunk hozzuk létre, **munka** árán.
- **Minden hozzáadott érték eredendően munkából származik.** (Ez elsőre eléggé marxistának hangozhat, fontos azonban, hogy én azt is elismerem, hogy a munka hatékonyságának növelésén keresztül más dolgok, így a tőke és a jó menedzsment is hozzájárul az ehhez. Ezért fogalmazok úgy, hogy „eredendően” a munkából származik az érték.)
- **Ki mindenki részesedik még a haszonból a dolgozókon, a munkán kívül?** (A tőke, a menedzsment, az állam, stb...)
- **A menedzsment aránytalan hatalma a haszon elosztásában, és a tőke egyenlőtlen elosztása miatti igazságtalanságok.**
- **Mik befolyásolják a munka eredményét:** a kifejtett erőfeszítés; a dolgozók adottságai, képességei; és a körülmények.
- **A munka piaci ára:** azt, hogy a dolgozók mennyit kapnak, elsősorban a munkaerőpiac határozza meg – nem pedig az, hogy mekkora értéket állítanak elő. A munka díjazásában megfigyelhető egyenlőtlenségek, igazságtalanságok és bizonytalanság.
- **Egyebek:** A teljesítmény- és eredményfelelősségről; illetve amikor valaki kis erőfeszítéssel nagy hasznára tud lenni másoknak. (Pl. ahogyan egy világsztár a média révén milliókat tud egyszerre szórakoztatni – és ennek megfelelően milliókat is keres.)

Ezen kívül pedig örvendjünk együtt az új évnek, valamint hogy ezennel magunk mögött tudhatjuk az összes gazdaságelméleti részt is. Irány a gyakorlati gazdaság, egy sor olyan izgalmasabbnál izgalmasabb témával, mint a bankok, a tőzsde, a globalizáció, a gazdasági válságok és az egyenlőtlenség.

Zene:

[Offspring – Why Don't You Get a Job?](#) (Aminek az énekese egyébként, Dexter Holland, tavalyelőtt szerzett PhD-t AIDS kutatásból, képzeljétek.)

Szavazni most nem szavazunk, az előzőn az alapjövedelem nyert, úgyhogy arról jön majd az eszmefuttatás.

[ÜSTOP]

BUÉK!

Miki

[PT: 89]

[SUBJ: Pénz és hitel (és agyő CEU)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Bevégeztetett: megy a CEU – pontosabban kormányunk elüldözte azt. (Aki kevésbé volna képben, annak itt egy [jó összefoglaló](#) az ügrről.) Nem titok, jómagam is itt végeztem, ennek a könyvnek a nagy része is itt íródott, és ezt a levelet is itt írom most egy üres osztályteremben.

Hogy **mekkora kár érte**, azt sokan leírták már, nagyon nem is ragoznám: ide hozott hozzánk egy kis darabot a nagyvilágból; eddigi működése során is rengeteg, magasan kvalifikált, magas pozíciókban lévő barátot szerzett az országnak; a magyar fiataloknak is kiváló lehetőségeket kínált, mindamellett, hogy igazán színvonalas oktatási és kutatási tevékenységet végzett.

Miért kell mégis mennie akkor? Miért ment neki a kormány a Tudományos Akadémiának és a többi egyetemnek is? Azért, mert a jelenleg hatalmon lévőknek, a Fidesznek, Orbán Viktornak nem kell a gondolkodó, világra nyitott ember, aki keresztüllát a szitán, észreveszi a hibákat, és esetleg fel is mer szólni ellenük. Nem, az uraknak alattvalók kellene, kiszámítható, engedelmes jobbágyok. Közben pedig mindent megtesznek azért, hogy a lehető legjobban bebetonozzák a hatalmukat, amennyire csak lehet eltíporják az ellenoldalt, kioltás az ellenvéleményeket, elhallgattassák a kritikus hangokat. A másik meg az, hogy ezt különösebb következmények nélkül meg is tehetik, egyrészt az itthoni kétharmados győzelem után, másrészt meg mert külföldről, az EU és Amerika részéről is csak szavakra futotta.

Közben pedig ne feledjük, hogy jelenlegi vezetőink közül sokan azután vettek részt a CEU száműzésében, hogy maguk, meg a gyerekeik elvégezték azt, vagy másképp, de Soros pénzén taníttatták ki magukat. Érdemes szem előtt tartani továbbá **a cinizmust is, ahogyan mindezt végigvitték**, a törvény megszövegezésétől kezdve (mely kezdettől fogva a CEU-ra volt kihegyezve – anélkül azonban, hogy azt néven nevezte volna), odáig, hogy hiába teljesítette a CEU a törvényben foglalt elvárásokat, hiába kapott erről bizonyítékot az illetékes amerikai hatóságoktól, a kormány azért sem volt hajlandó aláírni a megállapodást. Na meg a borzasztó propagandaszöveg, ami folyamatosan áradt a Soros-egyetemről meg a kulipintyórról...

Távolabbról nézve, azt esik nehezemre elfogadnom, hogy **sokan**, magas pozíciókban is, olyan **véresen komoly harcnak fogják fel az életet**, ahol mindenáron, minél jobban le kell győzni a másikat. Félreértés ne essék, van a versengésnek egy egészséges szintje – csak, mint annyi minden más, ezt sem kell túlzásba vinni, **nem kell a vesztest megsemmisíteni, megalázni**, és akkor majd a vesztesé válástól sem kell olyan rettenetesen félni. Különösen országon, nemzetben belül volna jó, ha úgy tudnánk egymás mellett élni, hogy lehet, hogy másképp látjuk a dolgokat, lehet, hogy az érdekeink is ütköznek – de azért **hagyjuk egymást élni. (Bár a korszellem épp nem ennek kedvez**, egyik oldalról sem: **egyfelől** kétségkívül ott a kapitalista rendszer, a kapzsiság, a globalizáció, a gépesítés egyenlőtlenséget növelő hatása, no meg a fenyegető globális problémák – **másfelől** meg a frusztrált tömegek erre adott reakciója, a populizmus látványos előretörése világszerte.)

Visszatérve a CEU-hoz: persze, tisztában vagyok azzal, hogy engem közelebbről érint az eset, és hogy a legtöbb magyar embernek meglehetősen távoli és mellékes ügy ez. Ahogy [korábban leírtam](#), a legtöbben egyszerűen csak jólétre, biztonságra és stabilitásra vágynak – és ez természetes is, mindenkinek a saját kis élete a legfontosabb. Jó volna azonban, ha ezzel együtt azért **minél többen reálisan látnák, hogy mi és miért folyik itt** – és nemcsak a CEU ügyében – **ha felismernék a korrupciót, az igazságtalanságot és a hamis propagandát**.

Mondok is erre egy egyszerű módszert: ha egy cikkben háromnál többször leírják azt, hogy Soros, akkor már erősen gyanús, hogy nem tájékoztatni akarnak, hanem manipulálni. Még inkább, ha már a szalagcím így néz ki: „Kovács Zoltán válaszolt a Soros-egyetemért aggódó sorosista New York

Timesnak: Soros egyeteme még mindig nem folytat semmilyen oktatási tevékenységet az Egyesült Államokban.” – Amit egyébként a mai Origo címlapról vettem. (És mellel, aki még nem tudná, Kovács maga is a Soros-egyetemen végzett.)

Még annyit itt a saját szempontomból, hogy **ez a CEU-s eset a második politikai ügy, ami alávág a könyvemnek.** Az első az volt, amikor az Origo kormányközeli átvétele, és egy bizonyos hekkertámadás után megszüntették a kommentelés lehetőségét a cikkek alatt, ezzel együtt pedig a legjobb lehetőségemet a mű reklámozására. Lám, a hazai kis politikai viharaink közepette senki nem gondol a világ megmentésével... ;) Szóval, ha esetleg tudtok valami megoldást ez ügyben, szóljatok azonmód, igazán jól jönne. (Már csak azért is, mert ez a könyv pont az elhülyülés, elhülyítés ellen próbál tenni, szóval hivatalos helyről nemigen várhatok segítséget.)

Bár, teszem hozzá ironikusan, annyiból még jól is kijöhetnek a mostani esetből, hogy több helyem lesz a CEU épületeiben az után, hogy épp most bővítették ki őket, mielőtt kiderült, hogy menni kell. Persze ez a kedvező állapot csak addig tart, ameddig kormányunk bele nem írja az alkotmányba, hogy C-vel kezdődő és EU-ra végződő intézményeknek nem lehet tulajdona a minden eddiginél szabadabb Magyarországon... ;)

* * *

Na de jól van, az élet azért megy tovább, és rosszabb is lehetne. (Ne legyen.) Nézzük a **mostani témát: pénz és hitel!** Ez azért mindenkinek kellőképpen izgató, nemde?

- **A pénz fogalma**

- **A pénz funkciói:** értékörzés, felhalmozás, értékmérés és csereeszköz. Milyen okokból fogadják el a pénzt széles körben? (Annak ellenére is, hogy az „csak egy darab papír” – vagy még az se, ami azt illeti.)

- **A pénz kialakulása és fajtái:** a barter; az árupénz (kiváltképp az arany); a bankjegyek (melyek mögött, részben legalábbis, még van fedezet); és a rendeleti pénz (amikor már nincs fedezet a papírpénz mögött). A hitelpénz, amikor a kereskedelmi bankok hitelezésükkel tovább szaporítják a pénzmennyiséget. A pénzmultiplikátor-hatás.

- **A pénz hasznosítása:** hogyan fialtatható a pénz? Vagy valamilyen hasznosítható tulajdont veszünk belőle (pl. egy vállalatot, részvényt), vagy kölcsön adjuk, hitelt nyújtunk.

- **A hitelezés fajtái: materiális hitelezés,** (vagyis, amikor megkeressük a pénzt, anyagi követelésünk keletkezik tehát a világgal szemben – de nem érvényesítjük azt, nem veszünk a pénzünkből semmit, simán csak tartjuk azt); és a **pénzügyi hitelezés** (amikor kölcsönadjuk a pénzünket, és kamatot kérünk érte).

- **A termelés és a fogyasztás hitelből történő finanszírozása** – ami hozzájárul a gazdasági teljesítmény növeléséhez is.

- **Egyebek**

- A pénz, mint tőke
- A százalékos hozam és a mértani átlag

És ha már a pénznél tartunk, csak kedvesinálóként mondom, hogy később lesz két téma, egyik a bankokról, a másik meg a tőzsdéről.

* * *

És akkor még a szokásos szavazás, hogy **miről írjak** majd egy kis eszmefuttatást. (Ugyanaz, mint a múltkor, aki már szavazott, annak nem kell újra.):

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[Az elme mibenléte](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

* * *

Ó igen, és még zenék! Milyen régen is voltak már:

[Pink Floyd – Money](#)

[Abba – Money, Money, Money](#)

[Cabaret – Money Makes the World go Round](#)

[ÜSTOP]

Jók legyetek!

Miki

[PT: 88]

[SUBJ: Közgazdaságtan]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is itt a szokásos szavazás, hogy **miről írjak** majd egy kis eszmefuttatást. (Ugyanaz, mint a múltkor, aki már szavazott, annak nem kell újra.):

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[Az elme mibenléte](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

Plusz ne feledjétek, hogy a már elkészült eszmefuttatásokat (**Bitcoin; A boldogság mibenléte**) megtaláljátok, [ezen a linken](#). (Facebook kell hozzá, de akinek nincs, annak szívesen elküldöm emailben.)

A mostani téma a közgazdaságtan, ami megint csak nem biztos, hogy mindenkit érdekel majd, elismerem, hogy olyan nagyon nem tartozik hozzá „a világ lényegéhez”. **Miért írok róla** mégis egy külön témát? Nos **egyrészt** mert, magam is közgazdász volnék, és volt alkalmam elég mélyen belelátni a működésébe; ezen kívül viszont, a könyvre, ha ránéztek, láthatjátok, hogy igen széles az érdeklődési köröm– ezért talán tágabb perspektívából, kontextusában is tudom szemlélni ezt a tudományágat.

Másrészt, hogy mi a közgazdaságtan, hogyan művelik, és hogyan lehetne a legjobban művelni azt, annyiból is fontos, mert ez egy nagy presztízsű terület, melynek igen jelentős befolyása van a gazdaság és a világ működésére, mindannyiunk jólétére és életére. Mert nagyon nem mindegy például, hogy a pénzügyminiszter vagy a jegybankvezér melyik makroökonómiai iskola híve, és ebből kifolyólag hogyan állítják be az adókat és a kamatokat. (No meg, mondhatjátok, az sem mindegy, hogy melyik pártnak a híve, ugye. ;))

A tartalomból:

- **A közgazdaságtan mibenléte, területei:** a mikroökonómia és a makroökonómia, és további tematikus alterületek (Pénzügy, vállalatgazdaságtan, stb...)
- **A közgazdaságtan hagyományos játéktere:** racionális és önző szereplők és a tökéletes piac – és a játéktér újabb keletű szélesedése
- **Egyszerűség a gazdaságban**, például hogy a magasabb kamatok általában kisebb az inflációt eredményeznek
- **Bonyolultság a gazdaságban**
 - A gazdaság összetettsége, heterogenitása és változékonysága; illetve, hogy nehezen mérhető tényezők működnek benne
 - És hogy ezek miatt sok mindent, bárhogya szeretnénk is, nem lehet túl pontosan kiszámolni – ezért továbbra is szükség van a puhább módszerekre, az intuícióra is; így a gazdaság tanulmányozása és menedzselése mindig is részben tudomány, részben „művészet” marad majd.
- **A közgazdaságtan kiemelt helyzete**, presztízse a társadalomtudományok körében. (Részben mert a gazdasági kérdések tényleg fontosak – de azért is, mert a közgazdaságtant egyéni érdekek előmozdítására is fel lehet használni.)

- **A közgazdaságtan képlékenysége**

- A mögöttes feltételezések sokfélesége, szubjektivitása, az adatok problémái és a módszerek sokfélesége
- Hogy a képlékenység miatt ugyanazokból a tényekből, adatokból sokféle következtetést le lehet vonni.

- **Hogy a gazdasági kérdéseket minden oldalról érdekek és politika veszi körül**, melyek igyekeznek a maguk javára felhasználni a közgazdasági elemzéseket.

- **A gazdasági szakemberek két nagy csoportja**: a gyakorlati és az elméleti szakemberek. Hogy az elemzők egyfelől igyekeznek objektív elemzésekkel szolgálni – másfelől viszont „a kutató is ember”.

- **A közgazdászok anyagi közéleti módja**, hogy szeretnek mindent pénzben mérni.

- Hogy a gazdaság vizsgálatában **a legtöbb gyakorlati célra elegendőek a viszonylag egyszerű módszerek**.

Természetesen, mint mindig, most is **kíváncsi vagyok mindenki véleményére – jelen esetben azonban a közgazdász kollégákéra kiemelten**. Meglehetősen biztos vagyok benne, hogy nem mindenben fogtok egyetérteni a leírtakkal – ám, mint tudjátok, ez a könyv azért is van, hogy közösen felderítsük a valóságot; én egyáltalán nem tartom magam tévedhetetlennek, és nyitott vagyok az elképzeléseim felülvizsgálatára. Írjátok meg nyugodtan a véleményeteket.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 87]

[SUBJ: Gazdaságpolitika, makroökonómia (és egy kis gender)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Most volt egy kis kihagyás, ezért elnézéseket kérem. A mostani téma is lehet, hogy nem mindenkit hoz lázba, ezzel együtt viszont egy komoly darab, alaposan elmagyarázza a gazdaságpolitika lényegét, ami többnyire az emberek feje felett zajlik, de igen nagy hatással van mindannyiunk életére. Előbb azonban a szokásos:

Az előző szavazást ezennel lezárom, „**A boldogság mibenléte**” nyert, melyet engedelmetekkel már meg is írtam, és megtalálható a [Facebook-csoportban](#), a file-ok között. Együttal elindítom a következő szavazást:

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[Az elme mibenléte](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

És természetesen továbbra is ott van a már elkészült [bitcoinos írás](#) is. (Facebook kell ezekhez, de a csoportba való belépés nélkül is olvashatóak, illetve, akinek nincs Facebook-ja, de érdekelné valamelyik, az szóljon, és elküldöm emailben. Nem azért, de szerintem érdemes... ;)

A másik, amiről még a lényeg előtt röviden szólni kívánok ez a **gender-szak betiltás** (vagyis a nemiség összetettségét, társadalmi összefüggéseit kutató szakok betiltása), kormányunk újabb húzása. Szóval, rendben van, annyit megadok, hogy ez a téma is, mint annyi minden más, némileg túl van elemezve tudományos szinten a hasznosnál – amit viszont nem lehet elvenni, az a probléma, **a nemi kérdés fontossága**, több szempontból is:

1) A nemek egyenlősége szempontjából – mert itt Magyarországon sem feltétlen eszményi a helyzet, de a nagyvilágban sokfelé lényegesen nagyobb gondok vannak e téren még ma is.

2) A nemek egyenlősége azonban nem jelent egyformaságot. Jó tisztában lenni a nemi különbségekkel, egyfelől, mert az segít eligazodni a világban, a környezetünkben, akár saját magunkban, másfelől meg azért is, mert az egyenlőség célját szem előtt tartva sokan hajlamosak inkább letagadni a különbségeket, szembe menni a valósággal, és nem ez az üdvözítő út.

3) Mert igenis vannak nem hagyományos nemi identitással, irányultsággal rendelkező emberek, ők pedig egy elutasító közegben rengeteg feszültségnek és bántásnak vannak kitéve, megérdemeletlenül.

Persze ezzel együtt mindenkinek joga van, azt hinni, hogy minden csak fekete és fehér, férfi és nő és pont. A kormány is vélheti így – de emberek, gondoljunk bele: amit most csinálnak az olyan, mintha annak idején Gyurcsány azt mondta volna: én nem hiszek Istenben, be is tiltom hát a teológiát meg az egyházat. (Mint ahogyan a régi kommunisták meg is tettek ezt-azt e célból.) Látjátok ugye a párhuzamot?

Hát erről talán ennyit, illetve hadd ajánljam még gyorsan a „[Szexualitás összetettségé](#)”-t, meg [a többi nemiséggel foglalkozó témát](#) a könyvből, akiknek még nem voltak meg. Ezekben jól össze van szedve ami fontos.

Most pedig lássuk a medvét: **gazdaságpolitika, makroökonómia!**

Hogy mi ebben az érdekes? Na jó, az igazat megvallva nekem sem ez volt a kedvenc tantárgyam, azért sem, mert kissé talán túlzottan tudományos oktatást kaptam belőle már elsőre is, amiből nem igazán világott ki, hogy pontosan mi is ez, és hogyan működik a gyakorlatban. De aztán fogtam egy jó könyvet, leültem, elolvastam, és kiderült, hogy tulajdonképpen egészen értelmes dolgok ezek. (Sok mindennel így van ez egyébként, ha jól van elmondva, érthetővé válik. Ugye az én könyvemnek is az a célja, hogy kihámozza mindennek a lényegét, és érthetően előadja azt.)

Egy szó, mint száz, a mai részből megtudhatjátok, **hogyan befolyásolja az állam a gazdaságot, egyúttal valamennyiünk jólétét:**

- **A gazdaságpolitika ágai:** a fiskális, monetáris és strukturális politikák. Miktől függ, hogy melyiket alkalmazzák inkább, milyen gazdaságpolitikát folytat egy állam?

- **Fiskális politika**

- A legfontosabb adófajták, az **adózás** pozitív és negatív hatásai. A Laffer-görbe: vagyis, hogy ahogy emelkedik az adószint, a bevétel előbb emelkedik, majd csökken.

- **Allami hitelfelvétel, az állam eladósodása:** a hazai és deviza adósság, az eladósodás mértéke és veszélyei, az adósság kezelése.

- **A kiadási oldal:** mi mindenre költ az állam?

- **Monetáris politika**

- Eszközei, pl. az alapkamat és a kötelező tartalékráta

- A jegybanki függetlenség

- A (laza) monetáris politika népszerűsége és problémái

- **Infláció**

- **Okai és következményei:** ahogyan elértékteleníti a megtakarításokat, vagyon újraelosztást generál, költekezésre ösztönöz, stb...

- A **defláció**, azaz az árak általános csökkenése, és hogy a gazdaságnak ez sem jó.

- **Hiperinfláció**

- **Kamatok:** milyen hatással van a gazdaságra az alacsony és a magas kamatszint?

- **Valutaárfolyamok:** a valuta és deviza különbsége, a lebegő és a rögzített árfolyam, mikre vannak hatással az árfolyamok?

- **A munkanélküliség** fajtái és mérőszámai, a munkanélküliség és az infláció összefüggése

- **A bizalom jelentősége a gazdaságban**

- **Gazdasági várakozások:** hogy önmagában az is jelentős hatással van a gazdaságra, hogy a szereplők mire számítanak, hogyan alakul majd a gazdaság.

- **Az üzleti partnerekbe vetett bizalom**

- **Az őszinteség komplikáltsága a gazdaságban:** amikor a saját portfóliánkról nyilatkozunk; vagy amikor a gazdaságpolitikában az őszinteség rossz irányba mozdítaná a dolgokat: a kincstári optimizmus.

- **Egyebek**

- A **stabilitás** fontossága a gazdaságban

- Az igazságosság szembenállása az egyszerűséggel, hatékonysággal és praktikummal

- **A különböző makroökonómiai iskolák:** Keynes, a monetaristák és a kínálatoldali politika [ÜSTOP]

Jók legyetek!

Miki

[PT: 86]

[SUBJ: Címlap kaland + képek + specializáció és standardizáció]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is, a szokásos szavazás, hogy **mi legyen a következő facebook-os írás**. (Ez még mindig ugyanaz, mint a múltkor, úgyhogy aki a bitcoin óta szavazott, annak nem kell újra.)

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[A boldogság mibenléte](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

Akinek kimaradt volna, annak továbbra is ajánlom a már elkészült kiváló [bitcoinos írást](#), mely minden lényegeset összefoglal, amit az ügrről tudni kell. (Facebook kell hozzá, de a [facebook-csoportba](#) való belépés nélkül is olvasható – bár, ha már ott vagytok, miért is ne lépnétek be egy ilyen barátságos és érdekes társaságba. Osszatok és lájkoljatok is nyugodtan mindent, amit ott találtok.)

* * *

Emlékeztek aztán, hogy **a legutóbbi levelemben megint politizáltam egy sort, a választások kapcsán**. Ezt a részét kiraktam a [fórumra](#) is, és képzeljétek el, mi történt: meglepetésemre **az Index** rögtön elsőre **kirakta címlapra**. Tényleg, mint a mesében...

Vagy inkább, mint egy népmesében: **ki is rakták ugyanis, meg nem is**, egy másfél órát lehetett kint, mielőtt lekapták volna... Most ennek az okait szeretném kicsit elemezni, illetve ennek kapcsán az egész projekt helyzetét. Nem biztos, hogy ez mindenkinek érdekes, nem is muszáj elolvasni. Nekem mindenesre jó tisztában lennem ezzel, meg a könyv jövőjét tekintve is van jelentősége, hadd gondolkodjak hát hangosan itt egy kicsit.

Szóval, **én alapvetően két okát látom az Index szégyenlősködésének**:

Az első az írás tartalma. Ez szándékom szerint természetesen a lehető legrealisabb, legkiegyensúlyozottabb volt, olyan, ami alkalmas arra, hogy hidat verjen a politika által megosztott táborok közé. De **miért gond ez? Egyrészt** azért, mert a kiegyensúlyozott álláspontokat eleve nehezebb eladni. Miért? Azért, mert bonyolultabbak, mint az egyszerű, egyoldalú nézetek, nehezebb elmagyarázni és megérteni is őket; illetve kevésbé radikálisak is, nem lovagolják meg az indulatok hullámain. **Másrészt**, ha nem egyszerűen lehülyézzük az ellenoldalt, hanem nyitunk feléjük, megpróbáljuk megérteni őket, az nem tesz jót a barikádok két oldalán elsáncolt csoportok egységességének, ami szintén ellenérzéseket vált ki belőlük. **Továbbá** az emberek meghasonlani sem szeretnek, nem szeretnek szembesülni azzal, hogy addig esetleg rosszul gondolták.

(Itt jegyezném meg, hogy amennyire tudom, a közéleti tudásnak egyelőre nem is igazán van meghatározó alapvetése. Talán majd az Egyvilág...)

Természetesen az **Indexet** nem lehet egy lapon említeni az propagandakiadvánnyá silányult Origóval és társaival – de **azért neki is van egyfajta politikai, ideológiai irányultsága**. Értem ez alatt, hogyha olyanokat írok, hogy a Fidesz, minden felháborító disznóságai ellenére is, legalább kézben tudja tartani a dolgokat, meg hogy a zűrzavaros baloldal, amíg össze nem szedi magát, nem sok jót ígér a szavazónak, nos, az náluk is inkább mínusz két óra a címlapon, mint plusz kettő. (Bár legalább nem kizáró tényező, mert még egyszer mondom, ők **azért alapvetően igyekeznek igazat mondani**.)

Pedig ezek csak a szomorú tények, és **aki komolyan gondolja, hogy változtatni akar, annak első dolga kell legyen, hogy mélyen belenéz a valóság szemébe.** Erről szólt a politikai írásom – és **erről szól az egész könyv is,** mely azon túl, hogy összegyűjti, amit a világról tudni kell, kellő tapintattal bár, de sosem fél kimondani az igazat, akkor is, ha az kényelmetlen, ha az akár sokaknak nem tetszik, és akkor is, ha emiatt ne adj isten félredobják, és ezért nehezebb lesz befutnia. Annyit még ehhez, hogy akik viszont nem rettennek vissza, azok biztosak lehetnek benne, hogy más területeken is az igazat kapják tőle.

Na de, rövidéletű címlapos regnálásomnak ez csak a kevésbé fontos tényezője. A **fontosabbik az én nem túl fényes online imídzsem:**

Pár éve már jelen vagyok a kommentvilágban, s bár az utóbbi időben, az Origó halála óta, kevésbé intenzíven művelem, továbbra is meg szoktam ajándékozni különféle cikkeket, blogbejegyzéseket egy-egy linkkel, a könyvem témába vágó fejezeteihez. Ez pedig nem mindenkinek tetszik, a címlapos írás alatt is volt egy-két kolléga, aki elküldött anyámba.

Természetesen én ezt is megértem, én mindenkit megérték, a komment szekció alaphól tényleg nem pont erre van kitalálva. Sajnos azonban nekem ez az egyetlen lehetőségem, hogy elérjem a közönséget, mindig igyekszem csak témába vágó részeket ajánlgatni, és nem is beszélve arról, hogy amit én hirdetek, az nem egy szokványos árucikk, ez nem pénzt akar csinálni, hanem... szóval... nehéz is szavakat találni rá, hogy mennyire nagyszerű, jó szándékú, és egyszerűen... hú. Ez azonban nem tűnik fel mindenkinek elsőre, **sokan, akik csak a kommentjeimet látják, és nem nézték meg alaposabban a művemet,** valószínűleg csak egy bosszantó, tolakodó frátert látnak bennem – ez a percepció pedig nem segít elfogadtatni, hogy amit csinálok, az egy komoly dolog.

Meg van még pár dolog, amivel meg kell küzdenem. A következő, hogy **sok futóbolond is meg önjelölt világmegváltó szaladgál szerte-széjjel, és könnyű minden szokatlant azzal elintézni, hogy na, itt van még egy...** Odáig pedig, hogy kellően elmélyedjenek a művemben, hogy meglássák a különbséget, sokan nem jutnak el.

No és persze általában véve is **nehéz az embernek észrevetetnie magát.** Már rögtön a hatalmas színes-szagos **dömping** miatt is, ami manapság az emberek figyelmét követeli. És akkor ott van, amit én **a hírnév 22-es csapdájának** nevezek: hogy ugyanis ameddig nem vagy híres, addig nem figyelnek rád, de ha nem figyelnek rád, akkor hogy leszel híres? Oké, normál esetben vannak azért erre bizonyos csatornák, mondjuk a tehetségkutatók, vagy az irodalmi pályázatok, vagy éppen az Index blog szekciója. **Az Egyvilág** számára azonban egyik sem járható, leginkább az egyedisége, az újdonsága miatt: ez ugyanis se nem celeb, se nem regény, se nem blog, stb... **nem igazán fér bele semmilyen létező kategóriába.** Hát ezért vagyok én kénytelen ezeket a partizánmódszereket alkalmazni, bár ne lennék.

Lehet egyébként, hogy **a kiadóknak, egyéb befolyásos embereknek esetleg jobban a nyakára járhatnék.** És próbálkoztam, próbálkozzatok is ezzel, tavaly például kinn voltam a könyvhéten, szétosztogattam vagy 30 Egyvilág kártyát, és nem tudom, mondjam-e, hogy hányan jeleztek vissza, vagy kitaláljátok... Meg ezen kívül is egész listám van már a megkeresett híres emberekből, alapítványokból, pályázatokból, akik jobb esetben nagyon sajnálják, rosszabb esetben meg oda se bagóznak. (Amiben szintén benne vannak a fentebb elmondottak, a könyv egyedisége, a futóbolondok, miegymás...) Lehet, hogy ha még jobban erőltetném, esetleg mégis akadna valaki, de egyfelől látjátok, mi van, másfelől meg úgy vagyok vele, hogy egyelőre inkább a könyvet írom, az az igazán fontos – közben meg a mérsékelt, de kitartó reklámozgatással hátha híre megy, és aztán könnyebb dolgom lesz. (Persze, ha tudtok valamit, azonnal szóljatok.)

És még néhány tényező, csak címszavakban: **a viszonylag fiatal korom,** (hogy így nem lehetek elég bölcös); hogy **nincs pozícióm,** nincs rajtam valamilyen tekintélyes intézménynek a pecsétje, (például harvardi professzor), illetve hogy **nincsenek befolyásos támogatóim;** hogy **a saját hazájában senkiből sem lehet egykönnyen próféta;** nem utolsósorban pedig hogy **az Egyvilág nem azt nézi,**

hogy mit lehet eladni, **nem pusztán kiszolgálni akarja az igényeket, az embereket, hanem, ahol kell, átformálni őket** – ami, érthető módon, szintén nem könnyíti meg a dolgomat. Remélem, egyszer feldereng majd, hogy mindezek nem szükséges feltételei annak, hogy valaki értékeset alkosson. (Illetve hadd jegyezzem meg, nem is elégségesek.)

Mindenesetre, ez a mostani eset, ez a kis epizód a címlapon, azért mégiscsak egy lépés előre: páran elolvasták, meglátták benne az értelmet, és egy fokkal nagyobb bizalommal tekintenek rám; talán némileg kevésbé néznek ferde szemmel az én kis linkjeimre is, és valamivel többen döntenek úgy, hogy tesznek velük egy próbát, adnak egy esélyt ennek a különös megszállottnak. **Bejáratott csatornák, kitaposott ösvények, pártfogói hátszél és a mindent megoldó pénz nélkül csak kis lépésekben lehet haladni**, és azoknak is örülni kell. Még két-három ilyen elfuserált választás, és meglátjátok, elkezdenek komolyan venni. ;)

(Valamint titkon abban is reménykedem, hogy előbb-utóbb becsülni is jobban meg fogja ez az ország, amit teszek, és nem mindenféle surranópályákon kell megoldanom mindent. Ehhez is jól jön majd, ha szépen lassan elkezdik felfogni, hogy mi ez az egész, és még inkább, hogy mi lehet belőle.)

* * *

De nem is sajnáltatnám tovább magam, lássuk az aktuális témát: **specializáció és standardizáció**. Mi lehet ez? Röviden: sokféle területen, és különösen a gazdaságban, fontos tendenciák ezek, hogy ugyanis az emberek, cégek, stb... egyfelől egy bizonyos feladatra, területre koncentrálnak, szakosodnak, specializálódnak – másfelől pedig szakmán belül hasonlóvá válnak egymáshoz, egyúttal helyettesíthetővé is – azaz standardizálódnak. Részletesebben:

- **Specializáció és standardizáció különféle területeken:** emberek, szervezetek, szerszámok, termékek, képességek, élőlények, stb...

- **A specializáció és standardizáció tényezői:**

- A tudomány és iparizálódás. (Ahogy a tudósok, szakemberek egyre szűkebb területekre specializálódnak.)
- A piac. (Ahol a specialisták eladják, elcserélik egymással a szolgálataikat.)
- A stabilitás. (Amely lehetővé teszi az érzékeny specialisták zavartalan működését); stb...

- **A standardizáció előnyei:** például a csereszabotosság, sorozatgyártás és a nagyobb fokú versengés az egymáshoz hasonlóknak között

- **A specializáció előnyei,** különösen, hogy a specialisták, specializált elemek együttműködése révén nagyobb hatékonyság érhető el.

- **A specializáció hátrányai:**

- Egyoldalúság, a látókör szűkülése
- A világ és a problémák széteső szemlélete
- A specialisták érzékenysége: mivel speciális körülményekhez, egy bizonyos feladatra specializálódtak, illetve csak egy (specialistákból álló) rendszer részeként tudnak hatékonyan funkcionálni.

- **A világ és a problémák széteső szemlélete**

- Hogy „akinek kalapács van a kezében, az hajlamos mindent szögnek nézni.”
- A problémák tünetei kezelése
- Az etikai megfontolások háttérbe szorulása

- **A specializációra, standardizációra irányuló nyomás** – melynek az erőssége azonban a körülményektől függ. (Jelenleg magas, de lásd pl. a reneszánsz ember eszményét.)

• **A specializált törekvések abszolút szemlélete**; hogy sok, a társadalom által nagyra becsült speciális teljesítménynek, *önmagában nézve*, mennyire nincs értelme. (Különösen: élsport)

Végül hozzá kell tennem, hogy ez a téma, **a specializáció és standardizáció, engem személyesen is érint**; aki ismer, az tudhatja, meg ha végignézték az egész könyvön, az is segít megérteni: hogy ugyanis nekem sosem feküdt az, hogy válasszak ki egy területet, és minden mást adjak fel érte. (Meg az se, hogy álljak be a sorba, és szépen legyek olyan, mint a többi.) Az emberek a mai világban hajlamosak különösen a specializációra, már-már mint természeti törvényre tekinteni, mondván, hogy „ez a világ rendje”; s bár az emberi faj sikere valóban nagy mértékben az együttműködésre és a specializációra alapozódik, és manapság egyénileg is így boldogulhatunk – azonban ettől még túlzásba is lehet vinni őket, és ha távolabbról nézzük ezt az egészet, akkor mégis csupán a korlátozott képességeinknek, létezésünk esetleges körülményeinek, formájának az eredménye ez – nem pedig az elme inherens sajátja, akutyafájatneki. Mindazonáltal a téma tárgyalásánál, mint mindig, igyekeztem elvonatkoztatni a saját fájdalmaimtól, és bízom benne, hogy sikerült objektívnak maradni.

* * *

Végül pedig tekintsétek meg tavaly készült [művészi](#) és [érdekes](#) képeimet. Nem is rossz hely ez erre. ;) [ÜSTOP]

Üdv:

Miklós

[PT: 85]

[SUBJ: Bitcoin + választások + találkozó + Facebook csoport + Ár és érték]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Kezdem azzal, hogy **megint lehet jönni találkozóra**. Májusban lesz, a CEU-n, (amit lehet, hogy jövőre már csak Bécsben lehet megnézni, szóval érdemes.) Akit érdekel, szokás szerint írjon, utána egyeztetünk.

Elkészül aztán a bitcoin-os írás, mindjárt beszélek róla, de először itt van a **múltkori szavazás továbbra is**, hogy mi legyen a következő. (**Aki az előző alkalommal szavazott, most nem kell újra.** Azért rakom ki megint, mert egy-egy ilyen ritkábban készítik el, mint ahogy a hírlevelek mennek.)

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[A boldogság mibenléte](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

Illetve várom a javaslatokat ebbe a listába.

És akkor a **bitcoin**:

Egy kis idézet az írásból:

„Bár mostanra viszonylag elült a hájp, az utóbbi időben meglehetősen nagy érdeklődés támadt a bitcoin és társai iránt, a média is sokat foglalkozott vele, és betört a dolog a köztudatba. Ebben az írásban a kriptopénzek mibenlétét, jellemzőit, előnyeit és hátrányait tekintjük át.”

*„Először is érdemes tisztában lenni azzal, hogy **a bitcoin csak egy a több mint ezer hasonló kriptopénz közül**, bár az igaz, hogy az első volt, amelyet rendesen megcsináltak, és máig a legnépszerűbb. (További példák az Ethereum és a Ripple.) A kripto egyébként rejtelet jelent, minthogy...”*

*„Egy másik kapcsolódó fogalom a **„blokklánc”**, ami a kriptopénzek mögött álló technológiát jelenti. Ez egy úgynevezett elosztott adatbázis, ami annyit tesz, hogy...”*

*„A lényeg azonban nem a technológia, hanem hogy mi is az, amit létrehozunk általa, no és persze a dolog anyagi, emberi és társadalmi vonatkozásai. Először is, **mennyiben pénzek egyáltalán a kriptopénzek?**”*

Továbbá:

- Mennyi hasonlítanak a befektetési eszközökhöz, a részvényekhez?
- „Mennyit ér valójában” a bitcoin?
- Milyen hátrányai vannak?
- A kriptopénzek körüli csalások
- Előnyök, különösen, hogy bizonyos védelmet adhat a reálgazdaságnak a spekulációval szemben.
- Mitől olyan népszerű (és népszerűtlen) a bitcoin?

Ahogy jeleztem, az írást a vadonatúj [Facebook csoport](#)ban olvashatjátok, szerintem, természetesen, érdemes. (**A Facebook-on görgessetek le az alja felé**, merthogy kiraktam pár más érdekességet is, **vagy**

a fájlok között is megtaláljátok: a Facebook csoport bal oldalán van egy menü, abban egy link fájlokhoz.)

Mindazáltal nem venném a lelkemre, ha azok, akiknek nincs Facebook-juk emiatt kimaradnának a jóból – éppen ezért egyáltalán nem bánom, ha mondjuk a (potenciális EV rajongó) ismerőseitek kiszivárogtatják nektek, vagy ha neadjisten ilyen sincs, akkor írjatok nekem, és elküldöm emailben.

* * *

Most pedig a [Facebook csoport](#)ról: ezt lengetem már egy ideje, most viszont elkészült, és szeretettel mutatom be nektek. Azt a találó nevet adtam neki, hogy „**Érdekes egy világ**” – minthogy szeretném, ha elsősorban érdekes dolgokat mutogatnánk egymásnak benne. (Illetve természetesen nem titkolt célja neki az az Egyvilág népszerűsítése is, persze csak szőrmentén, finoman.) Egyelőre ez egy nyílt csoport, bárki beléphet, bárki posztolhat, és remélem sikerül is megőrizni ilyennek. Az érdekes dolgokon kívül jöhetnek bele (ízlésesen) viccesek is: a cél az volna, hogy egy könnyed, népszerű és egyben érdekfeszítő gyűjtemény alakuljon ki, amire sokaknak érdemes ránéznie, meg persze egy baráti közösség is körülötte.

Egy dolog nem jöhet bele, mégpedig a politika, de az szigorúan. Miért? Mert alapszabály, hogy ebben a csoportban nem bántjuk egymást, a politikával kapcsolatban pedig, különösen manapság, rögtön a második kanyar mögött ki szokott törni a sűrű anyázás. Szerintem nem csak én vagyok, akinek ez nem hiányzik, úgyhogy talán nem bányátok.

Mindenkit kérek tehát, hogy tartsa ezt be – ezen túl azonban nem leszek túl szigorú, szeretném, ha a könyv sarkosságának ellenpontjaként ez valami lazább lenne. [Gyertek hát, nézzetek szét, csatlakozzatok, posztolgassatok, kommenteljetek, mutassátok meg egymásnak és nekem is, ha valami érdekeset találtok](#). (Illetve akinek volna esetleg kedve ennél jobban is részt venni, szóljon, mert elkélne hozzá némi asszisztencia, moderátorkodás, posztolható dolgok felkutatása, szerkesztgetése formájában.)

* * *

Választási különkiadás:

Mivel emellett sem lehet elmenni szó nélkül, tízezer-egyedikként hadd mondjam el én is a gondolataimat a nagy helyzetről – és sajnos azt kell mondjam, hogy az ellenzék (pontosabban **az ellenzéki politikusok**) **pontosan azt kapták, amit megérdemeltek**.

Aki velem volt, emlékezhet rá, hogy [miket írtam egy éve](#):

*„Most pedig **a fordulatot alapvetően két dolog akadályozza**. Az egyik **a baloldal megosztottsága**, az, hogy képtelenek összeállni egy-két nagyobb párttá, ami valódi alternatívát jelentene. Nem egy koalíciószerű összefogásról beszélek tehát (már az se nagyon megy), mert az kevés, aki határozott vezetésre, biztonságra vágyik, az így nem fog rájuk szavazni. A valódi egyesüléshez pedig **nagyon hiányzik egy-két meghatározó, karizmatikus figura, vezető**, aki képes volna összehozni, összefogni a baloldalt. Mert Orbánról sok mindent el lehet mondani, de az nem lehet elvenni tőle, hogy megvan a karizmája és képes egységbe fogni az embereit.”*

„A másik pedig az, hogy a baloldálnak meg kell tanulnia gyakorlatiasnak és határozottnak lenni – az emberek ugyanis mindenekeelőtt biztonságra és jólétre vágnak: félnek, hogy a migránsok majd elárasztják az országot, aminek meg is volt (van) az esélye; és örülnek, ha kevesebb a villanyszámla, akkor is, ha ezzel az a hatalom célja, hogy megvegye őket. Ha az önkénnytől csak a jólét és a biztonság feladásának kockázatát árán lehetne megszabadulni, akkor nem kérdés, hogy az emberek hogyan választanak. (Apropó, tény, hogy a Fidesz megtett ezt-azt, hogy bebiztosítsa a hatalmát – de mindez nem volna elég, ha a baloldal nem úgy nézne ki, ahogy.)”

„...a gond az, hogy (a baloldalon) nem sok minden változott. És egyelőre, őszintén szólva, olyan nagyon nem is nézem ki belőlük, hogy fog. Az újabb fejlemények, az olimpiás népszavazás, a CEU körüli tüntetések megmutatták az ellenzék súlyát, legalábbis ami a létszámot illeti – de, ha kormányváltást szeretnénk, ennél több kell. Most már nem még újabb tüntetéseken, meg népszavazásokban, meg hasonlóknak kellene gondolkodni, hanem az egyesülésen kellene gőzerővel dolgozni, azon, hogy megkeressék azokat a közös elveket és célokat, melyekre mindenki rá tud bólintani – ennek azonban híre-hamva sincs, mint ahogyan az emlegetett vezetőnek sem.”

(Megjegyzem most is felesleges tovább tüntetni, csak az látszik majd belőle, hogy egyre kevesebben mennek ki.)

Mindez nem volt nagy titok már egy éve sem – csak talán nem volt annyira fájdalmasan nyilvánvaló, mint most. Mindenesetre, ha van valami jó a mostani buktában, az ez: hogy **innentől kezdve senkinek nem lehetnek illúziói, hogy EZ ÍGY NEM MEGY**. Vannak, akiken segít egy pofára esés... Viszont, ha eddig kedvezőtlenek voltak a feltételek, a választási törvény, a média fideszes uralma, ezután csak még nehezebb lesz.

(Hozzáteszem, elszúrták, rosszul csinálták, de azért akik tényleg odatették magukat az ellenzék részéről, és állták a vele járó mocskolódást és lejáratást, ennyiből tisztelet érdemelnek. Meg még azt, hogy kaptam olyan megjegyzéseket is, hogy nem kéne a baloldal hibáit firtatnom, mert ezzel csak rontom az esélyeket. Nos, én csak a szomorú valóságot írom le, amivel, ha nem néznek szembe, annak ez az eredménye.)

Nézzük a Fidesz háza táját. A „kulturált” kommentvilágban szétnézve sokfelé látom, hogyan szidják a Fidesz szavazókat, hogyan gúnyolódnak rajtuk. (No és persze viszont.) Nos, ez hiba: ahogy a fentiekben elmondtam, a probléma elsősorban a baloldalon, a baloldali politikában van – **a nép pedig olyan, amilyen, nem kárhoztatni kell őket, hanem megérteni, és megnyugtató megoldásokat kínálni a problémáikra, igényeikre – pusztá eszményekkel, meg azzal, hogy „zavarjuk el a Fideszt”, ugyanis nem lehet jóllakni**. A Fidesz szavazók nagy többsége is alapvetően csak boldogulni szeretne és biztonságot szeretne, és nem nehéz megérteni azokat az önmagukban méltányolható motivációkat, melyek miatt a Fideszt választják:

Mert sokan vannak...

- **Akik őszintén megrémültek a menekültáradattól**, az azt követő külföldi terrorcselekményektől, és azt mondták: biztos, ami biztos. (Na persze a ráállított propagandagépezet is segített megijedni, vastagon.)
- **Akikre nagy benyomást tesz Orbán férfias karizmája**, melynek, való igaz, továbbra sincs párja a magyar politikában.
- Akik az előző kurzus alatt belefutottak egy-két **svájci-frank hitelbe**, és a mostaniak húzták ki őket a csávából; illetve akiknek a megélhetését anno megtépázta a gazdasági válság, jelenleg viszont **megvan a lehetőségük a szerény, de stabil boldogulásra**. (Ami ugyan jelentős részben a mostani kedvező világ gazdasági helyzetnek és az EU pénzeknek köszönhető – viszont az is benne van, hogy a Fidesz azért közben tudja tartja a dolgokat, és ha enyves is az a kéz, valamennyi a tömegeknek is lecsorog. Egyébként Varga Mihályt is, amennyi benyomásom van róla, kompetensnek tartom.)
- Akik alpból **jobboldali beállítottságúak**, és bár látják a rendszer hibáit, mégis úgy érzik, hogy annak legalább az alapvető ideológiai irányultsága megfelel nekik. Illetve akiknek a háta is borsószik a szociktól, meg Gyurcsánytól, Ószödre, meg a kommunizmusra visszamenőleg.

- No és főleg nem lehet nem látni **az ellenzék szervezetlenségét**, hogy már a választásra sem tudnak megegyezni – miféle kormányzásra lehetne akkor tőlük számítani? Illetve sokan emlékezhetnek még a szétszórt, koncepció nélküli kormányzásukra, is, amikor hatalmon voltak.

Kihagytam valamit? **Kit lehetne elítélni azért, mert mindezek okán a biztosat választja?** Hogy mást ne mondjak, nekem is számos stabil Fidesz szavazó barátom és ismerősöm van, értelmes, jó emberek. A legtöbb Fidesz szavazó sem akar ám rosszat. (Bár arra kíváncsi volnék, hogy a visszaélésekkel mennyire van tisztában úgy a Fidesz tábor egésze, hogyan számolnak el azokkal: mennyien tagadják, mennyien magyarázzák ki őket, mennyien érzik úgy, hogy ennyi még belefér...)

Mit lehet hát üzeni nekik?

Azt, hogy megértünk benneteket – de mindezzel együtt azért **vegyétek észre a disznóságokat, ne hunyjatok szemet felettük**. Mert ezekre nem mentség sem az, ha a nép megkapja a kis kenyerét, sem a másik oldal saját disznóságai: nem árt elgondolkozni róla, hogy mi az, amit a fentiek még szentesítenek, és mi az, amit már nem – mert mindent azért nem, mindent azért ugye nem? És tegyen így a baloldal is egyszer, majd, talán, valamikor, amikor fordul a kocka. Tegyük így mindannyian: **ne tekintsük egymást ellenségnek, hanem polgártársnak, akik bár másképp gondolkoznak, de leginkább ugyanazt akarják: nyugodtan élni**.

Én egyébként **éppen ezt tartom a Fidesz legnagyobb bűnének, azt, ahogy egymás ellen fordította**, egymás ellen hergelte **a népet**, a barátokat, ismerősöket, csak azért, hogy hatalmon maradhasson. Mint korábban kifejtettem, nekem nem volna különösebb kifogásom egy mérsékelt jobbos kormány ellen, akárcsak ha úgy csinálnák, mint a legelső ciklusuk alatt, még meg is szavaztam volna őket. Csak tennék jól és becsületesen a dolgukat, figyelembe véve az ország minden polgárának az érdekeit, ahogyan az egy kultúrország kormányától elvárható.

(Apropó, hogy **miért változtak meg**: hát szerintem azért, mert nagyon megviselte őket, és személy szerint Orbán Viktort, amikor anno váratlanul kiestek a pixisből. Ezért van most ez a görcsös ragaszkodásuk a hatalomhoz, ez a rátelepedés mindenre, amihez csak hozzáférnek, az ellenzék eltiprása, a hiperaktív propaganda, a demagógia, stb... Meg azért, mert nagyon nyeregben érezték magukat. Na most aztán megint, meg is nézhetjük, mi vár ránk, attól félek.)

Na mindegy, most négy évig legalább megint nem kell m1-et nézmem, meg Déli Krónikát hallgatnom, és hátha megússzuk ennyivel... Oké, lehet, hogy túlzás ilyeneket mondani, (remélem), azonban [a rendkívül szerény és alázatos Orbán Viktor](#) országában most megint eléggé benne van a pakliban, hogy mondjuk a CEU-t kilövik alólam; valamint mostanság nem olyan nehéz felkerülni [a rendszer „ellenségeinek” név szerinti, nyilvános listájára](#) sem. De most komolyan: mikor volt utoljára ilyen? Csak megérjem, hogy egyszer majd normális, becsületes emberek vezetik ezt az országot! Azt ide se írom, hogy okos – első lépésben elég lesz az épelméjű. (Ámen.)

(Még egyszer mondom: a Facebook csoportban nem politizálunk. Aki szeretne, [a fórumon hozzászólhat](#).)

* * *

Félre is a politikával! **Hegesztettem egy sort a rendes honlapon is**. Aki szemfüles, észrevehette például, hogy bekötöttem a Témák lapra a kép formátumban olvasható témákat (a címekre kell kattintani), így a doc vagy pdf letöltése nélkül is lehet már olvasni a művet, közvetlenül a böngészőben. Egyébként ezekben a képes oldalakban az is még a jó, hogy így mindegyik témához van egy külön like gomb, így egyenként is lehet lájkolgatni, megosztani őket.

Készítettem továbbá pár külön oldalt azok számára, akik segítenek nekem a könyv terjesztésében. A címdoldalon találtok egy új, [„Segítők” linket](#). Ez útmutatást ad, miket és hogyan lehet csinálni, illetve elérhető róla másik két oldal, az [egyiken](#) a könyv fejezeteire mutató linkek vannak összegyűjtve,

melyeket ki lehet másolni, be lehet illeszteni, ha valahol kommenteltek, stb..., a [másikon](#) meg az összes témára van egy táblázat, szintén a linkekkel, de benne van az egyes témák belső szerkezete, rövid tartalma és a hozzá fűzött megjegyzés is. Ez a segítőkön kívül azoknak is hasznos lehet, akiket átfogóbban érdekel a mű.

Itt jegyzem még meg, hogy aki reklámozgatná a művet, de annyira azért nem akar szervezkedni, annak nem kell nálam jelentkeznie, nyugodtan használjátok ezeket az oldalakat önállóan is, terjesszék a könyv jó hírét.

* * *

Végül pedig a könyvről magáról végre, **az aktuális téma: az ár és az érték.** Ez a kettő természetesen összefügg, de korántsem ugyanaz – talán hallottátok is már a mondást, hogy közgazdász az, aki mindennek tudja az árát, de semminek nem tudja az értékét. ;) Nos, a helyzet azért ennyire nem reménytelen – de időnként valóban hasznos lehet emlékeztetnünk magunkat, hogy nem lehet mindent pénzben mérni. A szokásos ízelítő:

- **Az ár és érték összefüggése**, ahogy az értékes dolgok gyakran drágábbak is, illetve fordítva, ami drágább, azt az emberek többre is becsülik.
- **Az ár és érték kettőssége**: hogy mást jelentenek, illetve amikor az ár és az érték jelentősen eltér egymástól. (Pl. az olyan értékes dolgok, melyeknek nincs is áruk)
- **A számos tényező, ami hatással van a keresletre-kínálatra és a (piaci) árra.** Az ár esetlegessége.
- **A használati és a befektetési célú kereskedés.** (Például, hogy az aranyat veszik azért is, hogy ékszerként viseljék, de azért is, hogy a vagyont őrizzék benne.)
- **A befektetési illetve menedék javak.** Ahogyan az utóbbiak ára ellentétesen mozog a befektetési javakhoz képest: akkor lesznek drágábbak, amikor rossz a gazdasági helyzet. (Lásd: arany.) A befektetési javak árának elszakadása a használat által indokolttól.
- **A piaci értékmérés**: mennyiben lehet azt mondani, hogy egy dolognak annyi az értéke, amennyit fizetnek érte?
- **A kultúra mint speciális árucikk.** (Pl. a kultúra különleges szerepe a társadalomban, kohéziót biztosít, stb...; mint információ könnyen sokszorosítható, másolható; a műtárgyak befektetési célú kereskedelme, stb...)
- **A kultúra piaci értékelésének előnyei és hátrányai.** Mennyire lehet a kultúra fenntartását a piacra bízni, mennyire kell külön támogatni azt? A piaci árazás objektivitása és pártatlansága – viszont nem veszi figyelembe, hogy a pillanatnyi kereslet nem feltétlen tükrözi a hosszú távú értéket; a piac nem törekszik művelni a népet, stb...

Szóval van itt egy-két tanulságos megállapítás – de a bitcoin-os most azért érdekesebb.
[ÜSTOP]

Jók legyetek:

Miklós

[PT: 84]

[SUBJ: A piac gyakorlati hiányosságai]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is **a múltkori szavazás eredménye**: a kriptovaluták-bitcoin nyert, erről fogok tehát írni. Amekkora hájp volt körülötte mostanában, nem meglepő az eredmény, meg hát persze a pénz az pénz az pénz egyébként is. Mostanra viszont, meg még ameddig kész lesz majd az esszé, csillapodnak már a kedélyek – ami nem is baj, egyrészt, mert kevesebben tolják bele a pénzecskéjüket, hogy rajtavesszenek, másrészt meg mi is hidegebb fejjel tudjuk majd végiggondolni az ügyet.

Egyúttal elindítom a **következő szavazást**, hogy mi legyen majd a rákövetkező írás. Kattintsatok hát gyorsan egyet, hogy melyik érdekelne benneteket. (Az is, aki az előzőre már szavazott.)

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[A boldogság mibenléte](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

Valamint továbbra is várom a javaslatokat ebbe a listába.

Ami a nagyszabású **toborzást** illeti, eddig ketten jelentkeztek, ami persze nem túl sok – de tudjátok mit? Ahhoz képest, hogy hány emberhez jutott el egyáltalán a felhívásom, meg ennek a műnek a híre, nem is olyan kevés az. (Úgyhogy lassan már nem is csak a promó kedvéért fogom magunkat csapatnak nevezni. ;) Azért is mondom el ezt, hogy aki indíttatást érez, de még bizonytalan, az lássa, hogy nincs egyedül. Valamint tudjátok: ha ennyire nem is akartok belemerülni, de tetszik, amit csinálók, akkor említsétek meg egy barátnak. (Ha meg neadjisten nem tetszik, akkor egy ellenségnek. ;))

Túlságosan most nem is húznám tovább, itt **a mostani téma: a piac gyakorlati hiányosságai**.

Előjáróban annyit, hogy való igaz, az előző néhány rész eléggé tankönyvszagú volt, ez itt viszont kevésbé az, meg ezt kevésbé is láttam máshol így összeszedve. (Amiért talán a közgazdász kollégáknak is érdekesebb lehet.) A tartalomról:

- **Tervezetlenség, kaotikusság, vakrepülés**: a (tisza) piacon ugyanis nincs szabályozás, előretervezés

- **Bizonyos fontos dolgokat eleve nem szabad a piacra bízni**. Mint például az alapvető szükségletek biztosítása, a különféle stratégiai ágazatok vagy a kultúra. (Bizonyos szerepet itt is játszat a piac, de ezeknél kiemelten fontos, hogy akkor is működjenek, ha a piac valamiért nem volna hajlandó biztosítani őket.)

- **Öngerjesztő folyamatok**

- Különösen a verseny tendenciája, hogy „felszámolja önmagát”, azáltal, hogy a sikeres cégek egyre nagyobbakká válnak, egyre kevesebb versenytárs marad a piacon.
- Nyomás a fogyasztói bázison, vagyis, hogy igyekeznek minél kevesebbet fizetni a munkaerőnek – miáltal viszont az emberek egyre kevésbé képesek megvenni a termékeket.
- Tőzsdei visszacsatolások, buborékok, összeomlások

- **Anyagi fókusz**

- Az anyagi igények, az anyagiasság favorizálása: ezek jelentik ugyanis a rendszer motorját, az embereket pénzzel jutalmazták, azok pedig megveszik a megtermelt javakat.
- Hogy a piac nem csak kiszolgálja az igényeket, hanem gerjeszti is azokat. A piacon nincs olyan, hogy „elég”.
- Hogy a gazdaság pörgetése, rövid távon, gyakorlatilag mindenkinek érdeke – emiatt azonban nagyon nehéz fékezni, ami hosszabb távon segítene megelőzni a válságokat, és a környezet, a források megóvása érdekében is szükséges volna.

● **Versenynyomás.** (Aminek megvan a jó és rossz oldala is.)

● **Rövid távú szemlélet.** (Merthogy a versenyben mindenkinek rövid távon kell sikeresnek lennie.)

● **Túlzott kockázatvállalás**

- Több szinten is: az emberek, a menedzserek, a vállalatok, a bankok de még az országok részéről is.
- Ennek sokféle oka: a rövid távú szemlélet, a korlátozott felelősség, a modern pénzügyi termékek, a gazdasági mentőövek

● **Egyenlőtlenségek, feszültségek**

- Hogy a szabad verseny nem mindenkinek egyformán jó: a nagyoknak, az erőseknek kedvez.
- A tőke manapság tapasztalható növekvő részesedése a haszonból a munkaerővel szemben
- Egyenlőtlenségek a munkán belül: a keresett szakmák – és akiknek egyre kevésbé van szükség a munkájukra
- A globalizáció hatásai

● **További társadalmi problémák**

- Elidegenedés
- Beszűkülés, felületesezés
- A világ elszívárosodása
- A tehetségek eltérítése. (Vagyis, hogy például a jól fizető pénzügyi szakmák elszívják a tehetségeket más területekről, ahol pedig nagyobb hasznára lehetnének a világnak.)

● **Környezeti problémák, az erőforrások pazarlása**

- Hogy a piacon semmi nem akadályozza, hogy az éppen aktuális generáció a sajátjának tekintse, és felélje a Föld összes kincseit.

Szóval, ezek elég súlyos problémák, nem árt tisztában lenni velük, amikor ítéletet mondunk a piacról, illetve, amikor azt próbáljuk meghatározni, hogy mennyire engedjünk teret neki. A fentiekkel és az előző két témával immár teljes a kép.

Ja igen, amíg el nem felejttem, **az aktuális örület:**

(STOP NÉPHÜLYÍTÉS KÉP IDE.)

Egyébként, aki emiatt, vagy a korábbi kormánykritikus megnyilvánulásaim nyomán esetleg hajlana a nemzetközi balliberális karvalytőke kedvesének elkönyvelni engem, annak pont ezt a mostani témát tudnám különösen ajánlani, már hogy itt szépen, pontról pontra elő vannak adva ennek az oldálnak, a szabadpiacnak a hibái is. (Illetve lesznek még később ide vágó témák, mondjuk a Részvények, tőzsde spekuláció, az Egyenlőtlenség vagy a Globalizáció.)

Mert ebben van az erő, emberek: meglátni mindkét oldal jó és rossz oldalát, a pártállásunktól és érdekeinktől függetlenül, önállóan. Tartsatok velem továbbra is, hogy annak és úgy lássuk a dolgokat, amilyenek valójában.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miklós

[PT: 83]

[SUBJ: A piac elvi korlátai + Játék]

Sziasztok!

[ÜSTART]

First things first:

JÁTÉK! (Vagy mi.) Emlékeztek ugye, a tervezett Facebook-csoportra. No, hogy legyen rá tartalom, arra gondoltam, feldobok néhány témát, melyek közül megszavazhatjátok, **melyikről írnak egy kisebb esszét**, amit majd kirakok, meg hozzá is lehet majd szólni, elbeszélgethetünk róla. Íme az első felhozatal, **válasszatok egy klikkel**:

[A populizmus előretörése](#)

[A jelenlegi gazdasági helyzet, gazdaságpolitika](#)

[Alapjövedelem](#)

[Kriptovaluták \(azaz a Bitcoin és társai\)](#)

[Önvezető technológia, robotizálás](#)

[Élsport](#)

Csupa izgalmas téma, és bármelyiket válasszátok is, elmondom hogy látom a dolgot, talán valamivel tágabb perspektívából, mint ahogyan általában szakérteni szokták őket. Ezt egyébként szeretném majd rendszeresíteni, szóval **írjátok meg, mi érdekelne még benneteket**, én meg berakom a következő listába.

Most pedig a nagyszabású **toborzásról**. Ez idáig egy, csak egy bátor harcos jelentkezett – akinek örülök ugyan, két ember azonban még kevés az üdvösséghez. Túlságosan természetesen nem vagyok meglepődve, hiszen, egyfelől természetesen mindenkinek megvan a maga baja, másrészt meg ha valaki, én aztán tudom, hogy bizonyos dolgokat nem árt kétszer mondani, kétszer mondani, négyszer mondani, 2^n -szer mondani ($n \in \mathbb{N}^+$) – ami nálam nem gond, hiszen, mint az valamennyire talán már az eddigiekből is kitűnik, én vagyok a világ legkitartóbb embere. (A legtürelemesebben, attól tartok, még dolgoznom kell, de igyekszem.) Egy szó mint száz, **a felhívás továbbra is él**, amit egy, nos, nehezen eltéveszthető formában, a honlap címdalán is elhelyeztem. Innentől folyamatosan ott lesz, ameddig nem vagyunk elegenden.

És **gyertek**, mert rajtatok is múlik – sőt, mondhatom, hogy elsősorban rajtatok múlik. Lehet, hogy kezd már kicsit unalmas lenni, de ezt nem hagyhatom rá. Mert látjátok, ugye, hogy kikkel van tele a politika, hogy azokat, akiknek igazán lenne lehetőségük változtatni, a pozícióban lévők túlnyomó többségét nem igazán izgatja más, mint a saját zsebe meg hatalma, meg nem is igen látnak az orruknál messzebb. Látjátok, hogy milyen óvodás színvonalon mennek az ügyek a legmagasabb szinteken is. Látjátok, hogy milyen rövidlátó a rendszer maga is, a piac, a demokrácia, de még a részletekben elvesző tudomány is. Mitől is mennének jó irányba a dolgok? Viktortól? Trumptól? A Jézuskától?

Én csak annyit mondok $n+1$ -edszer is, hogy most itt van, egészen kézzelfogható közelségben, ez a nagyszabású, igaz és értelmes próbálkozás, amely nem vesz hülyébe benneteket, amelynek egyetlen célja, hogy segítsen reálisan látni a dolgokat, hogy más se vehessen hülyébe benneteket, és amilyenből mutassatok még egyet. És ugye érthető, hogy ha ti nem mozdultok meg, akkor más sem fog, mert ők is csak úgy működnek, mint ti magatok, és megnézhetitek mi lesz a világból hamarosan...

(Jó, egyébként, mondom, megértem én, hogy nem mindenki tud meg akar fejest ugrani ebbe – de másképp is tehettek az ügyért: **lájkolgassátok, osszátok meg az oldalt, említsétek meg alkalom adtán az ismerősöknek** – mert tuti biztos, hogy sokan vannak, akiket érdekelne, de még nem is hallottak róla, és mert sok kicsi is sokra tud menni.)

Apropó, gyorsan meg is mutatom **a legújabb fejlesztésemet**:

<http://egyvilag.hu/temakep/078.shtml>

Ebben nem a tartalma az újdonság, hanem, hogy **nem kell fájlokat letölteni** az olvasáshoz, valamint, ha megnézik, **mindegyik témához van egy külön Like gomb**, melynek segítségével az egyes témákat külön-külön is meg lehet osztani a Fészen. Egyelőre csak reklámozásra használom ezeket az oldalakat, most ezeket terítem a sajtóban, de ahogy lesz rá időm, a saját honlapomra is bekötöm őket. (Az előbbi linkel egyébként a többi téma megtekinthető, csak a számot kell átírni a végén.)

A politizálást most kihagynám. (Bár az, hogy 2.301.463-an visszaküldték volna a nemzi konzit, ahogy a kormány állítja, szerintem nettó hazugság – bár, attól tartok, ezt már sose fogjuk biztosra tudni. De mindegy is, mert ugye mindenki érzi, hogy mennyire más most, hogy ez is megvolt...)

Térjünk is rá akkor az aktuális témára, **a piac elvi korlátaira**. Előre kell bocsátanom, hogy ez sem az a rész amelyikről rögtön az ugrik be az embernek, hogy ez győzi majd le a sötétség erőit – ám mint elmondtam, a piac a mai világ sarkköve, a problémáinak fontos forrása, úgyhogy nem árt tisztában lenni vele. (A kisbetűket meg köggyetlenül elimináljátok.)

- **Piaci koncentráció**

- Vagyis, amikor valamilyen okból kevés, jelentős erőfölénnyel rendelkező szereplő uralja a piacot – ami azért probléma, mert a piac nagyrészt attól jó, hogy verseny van rajta.
- **Belépési korlátok:** amikor valami miatt nem tudnak új versenytársak belépni a piacra.
- **Gazdasági járadék:** amikor egyes piaci szereplők valamilyen számukra kedvező különleges helyzetben vannak; például a földbirtokosok, a földbirtok, ami azért különleges, mert természetből fogva korlátozott a mennyisége – ami korlátozza a versenyt, növeli a földbirtokosok hasznát, a többiekét viszont csökkenti.

- **Monopólium**

- Mely szintén a piaci koncentráció egyik fajtája, azért van külön, mert önmagában is nagy falat.
- Mivel nincs versenytársa, a monopólium nagyjából annyiért adja a portékáját, amennyiért nem szégyelli. (Gondoljunk például a Microsoftra.)
- A monopóliumok fajtái: a törvény általi, azaz *de jure*, és a *de facto* monopóliumok.
- A különböző monopóliumszerű alakulatok: kartell, oligopólium, stb...

- **Externáliák**

- Amikor egy (gazdasági) döntés kívülállókat is érint; például, amikor a gyárban befűtik a kazánt, és az rosszat tesz a szomszédos kert fáinak.
- Különféle megoldási lehetőségek, például az internalizálás: ha a gyártulajdonosé lesz a kert is, akkor kevesebbet füstöl majd.

- **Közjavak**

- Amikor az embereknek össze kellene dobnia a pénz valami közösen használt költséges dologra, például egy világítótornyra – de sokan inkább kivonják magukat a terhek alól, a dolog hasznait azonban élvezik, potyautaskodnak.

- **Egyebek**

- **„Too big to fail”:** azaz, amikor egy vállalat olyan nagy, olyan fontos, hogy az állam nem hagyhatja csak úgy csődbe menni, lásd bankok, bankmentések.
- **Tranzakciós költségek:** az üzletkötés költségei. (Amit a piac elméleti modelljeiben gyakran hanyagolnak – holott a valóságban igencsak jellemző.)
- **Információs aszimmetriák:** például amikor a munkavállaló nem köti a munkaadó orrára, hogy valójában nem is ért hozzá annyira.
- **A megbízó – ügynök probléma:** például a menedzser, aki a részvényesek érdekei helyett inkább a saját hasznát tartja szem előtt.

- **A piac mérlege**

Ezek tehát a piac elvi korlátai. A gyakorlati hiányosságairól, melyekből szintén van bőven, a következő kiadásban olvashattok.

[István a Király – István, fiam](#)

(Nem mintha kicsit is király szeretnék lenni. (Bár a könyv, az sirály...)) ;)

[ÜSTOP]

Köszí és üdv:

Miklós

[PT: 82]

[SUBJ: toborzás + találkozó + a piac előnye (+ még egy kis vers is)]

Testvéreim!

[ÜSTART]

Megint lesz **találkozó**, lehet jönni beszélgetni. Akit érdekel, szóljon, az időpontot majd egyeztetjük. Kicsit lehet, hogy még odébb lesz, de mindenképp az idén. A helyszín a szokásos: Pest, Soros-egyetem, a téma pedig kötetlen, a könyvről, a világról, a politikáról, bármiről értekezhetünk, amiről szeretnétek. Jelentkezzetek, ameddig még ingyen van! (A legutóbbin megjelentek száma már veszélyesen megközelítette a hihetetlen négyet – úgyhogy, vigyázatok, aki kimarad, lemarad. ;)

Na aztán, a **toborzás**. Lassan el kell ismernem, hogy, én egyedül kevés vagyok ehhez az egészhez. Nem a könyvvel van gond, azzal elboldogulok, ahogy eddig – a reklámozást, népszerűsítést illetően viszont nagyon jól jönne, ha volna segítségem. El is határoztam hát, hogy kinyújtom a kezem felétek, hogy ha látjátok a projektben a fantáziát, és volna kedvetek ezt-azt meg is tenni is érte, akkor gyertek, csináljuk együtt.

Miről volna szó? Természetesen nem kell itt teljes állásra gondolni, ha **heti egy-két órát** rá tudtok szánni, az már jó, és csak olyat csináltok, amit szeretnétek, amit vállaltok. Első körben úgy gondoltam, hogy nem találánánk fel a spanyol viaszt, létrehoznánk egy **Facebook-csoportot**, melyben érdekes dolgokat mutatnánk egymásnak, jóval könnyedebb stílusban, mint a könyv, lehetne kommentelni, kicsit beszélgetni egymással. Ez összefogná az érdeklődőket, remélhetőleg újakat is szerezne, illetve tudnánk kicsit ajánlgatni a könyvet, annak megfelelő témáit – persze csak finoman. Egyelőre tehát ebbe kellene majd posztolgatni, lefordítani, ha valami idegen nyelvűt találunk, moderálgatni, válaszolgatni a közönségnek, hasonlók. Később meg majd meglátjuk, lehetne például kutatgatni is, segíteni megválaszolni a könyvben most még nyitva hagyott kérdéseket.

Most egyelőre azt kérem, hogy **akinek volna kedve beszállni, jelezzen**. (egyvilag@gmail.com) A többit megbeszéljük.

(Pénz, az ugye sajnos nincs a dologban (nekem se, mint tudjátok), de egyrészt nektek már biztos nem kell bemutatnom, hogy mennyire nagyszerű és egyedülálló ez az egész, másrészt reményeim szerint ez a csoport önmagában is izgató lesz, valamint végül, de nem utolsósorban, természetesen a megfelelő köszönetnyilvánítás sem fog elmaradni.)

Az említett Facebook-csoport egyébként nyílt lesz, más is beléphet majd, nemcsak a most jelentkezők, mindenki posztolhat is bele, így azok is hozzátehetnek majd, akik most nem akarják túlvállalni magukat, csak hébe-hóba mutatnának nekünk valamit. (A legszuperebb mellel az volna, ha akadna valahonnan egy lelkes menedzser, aki egyszemélyben összefogná a könyv promotálását helyettem – de erről egyelőre álmodni sem merek.)

Pár gondolat ezek kapcsán. Biztos nem tőlem halljátok először, de örök tanulság, hogy **nem elég valamit megcsinálni, tudni kell azt eladni is**. (Pont most írtam egyébként a marketing hatalmáról.) Igaz ez a különböző termékekre – de az eszmékre, mozgalmakra is. Könnyen lehet például, hogy Jézusról se tudna ma senki, az egész kereszténységből sem lett volna semmi, ha nem lettek volna az apostolok, különösen Pál, akik aztán befuttaták a tant. Az alkotó mellett tehát cseppet sem lebecsülendő szerep az ügynöké, a közvetítőé, aki terjeszti, megismerteti az eszmét az emberekkel.

Másfelől, ahogy elnézem ezt a világot, mára **az idealizmus eléggé kikopott** belőle. Az emberek eléggé elvannak a rendszerben, nem is nagyon igyekeznek változtatni rajta, eltűntek a hippik, kiöregedett a nagy generáció, és a fiatalok sem láznak már. Általában véve **lelkesezni sem igazán van már miért** ebben az eléggé kedvetlen világban: az ideológiák megbuktak, a szabadság (többé-kevésbé) adott, a felfedezhető dolgok elfogytak, a nagyja legalábbis, de még a művészet sem igazán tud már újat mutatni. Hol vannak az eredeti, jó filmek, a szívből jövő zenék, hol a szerelem, hol a

remény egy jobb világra? Miért lelkesedjen manapság az ember? A legújabb iPhone-ért? Hogy ne főjünk meg 100 év múlva? Általában véve sajnos meglehetősen lélektelen egy kor ez.

Pedig **az igény azért szerintem sokakban megvan** a lelkesedésre, hogy tanúi, részesei lehessenek valami nagynak és magasztosnak, hogy ne csak a pénz (egyre nehezebb) megkereséséről és elköltéséről szóljon az életük, ne csak az előre megírt szerepeket kelljen előadniuk bölcsőtől a sírig. Elég baj, hogy ezt az élményt nehezen találják meg manapság, és még nagyobb, hogy vannak, akik nagyrészt emiatt, idealizmusból mennek el terroristának, és hasonló baromságok.

Ezért is merem remélni, hogy most, hogy itt van ez a jól megalapozott, értelmes és humánus könyv, melyben egyszersmind a szükséges gyakorlatiasság is megvan, valamint legalábbis az esélye annak, hogy alakítson az embereken, jobbra tegye a világot, (szerintem, de hát mondjátok, hogy nem így van) – most tehát, hogy itt ez a lehetőség, remélem, hogy lesznek köztetek, akik segítenek előmozdítani az ügyet. Lehet, hogy mondtam már, de énnékem különösebb kétségem nincs afelől, hogy ebből világszám lehet. Az kell hozzá, hogy az emberek megálljanak, kellően odafigyeljenek, egyáltalán felfogják, hogy mi ez az egész, mi lehet belőle, és elgondolkozzanak a benne foglaltakon. Való igaz, ezt nem könnyű elérni – vannak azonban jelek, hogy nem lehetetlen (pl. a letöltések száma, mely éppen most érte el a 85.000-et), és az is biztos, hogy együtt lényegesen többre leszünk képesek, mint én egy szál magamban.

Szóval, ha van kedvetek kicsit nagyban gondolkozni, távolabbra tekinteni, szeretnétek a mindennapok szekerének tolásán túl is tenni valamit a világért, akkor **gyertek velem, és csináljunk valami nagyot!**

* * *

Kiváló. Nahát, akkor a könyv magasztos céljaival szemben, nézzük, mi a helyzet itt és most, a siralom völgyében. Mondjátok, mit szóltok, hogy puff neki, máris kiderült, hogy tévedtem. Mármint, hogy máris itt van **a legújabb nemzeti konzultáció**, én meg a múltkor azt mondtam, hogy nem lesz több. Hm?

Így vagy úgy, továbbra sem igazán értem, hogy **mi ebben a jó**. Mármint, hogy *nekik* mi a jó benne, azt sem: lesz megint 20%, aki visszaküldi, ennyivel azonban nem lehet érvelni, akkor sem, ha azok persze 99,96 %-ban aláírják, hogy nem akarnak naponta műezsinre ébredni. (Természetesen igazuk van, én sem akarok, senki sem akar – pont ezért kár is megkérdezni.) De megmondom én, hogy miért csinálják mégis. Leginkább szerintem azért, mert **nem a saját pénzükből fizetik**, így aztán semmi nem drága. (No meg persze a klientúra, a baráti médiacégek, stb... ezzel sem fognak rosszul járni.) Egyébként meg max annyi, hogy azok, akik eddig is elkötelezettek voltak, talán még egy fokkal elkötelezettebbek lesznek – bár van egy olyan érzésem, hogy közülük sem mindenki tudja már teljesen komolyan venni ezt az egészet. (Remélem.)

Na meg még egy, amit nem árt lazán magunk elé képzelni. Azt, **ahogy ezek** ülnek egy szobában a tanácsadókkal, és **találgatják, hogy mi is volna a legjobb stratégia**, hogyan lehetne meg megint a kétharmad, hogy aztán tényleg semmi miatt ne kelljen zavartatni magukat. Mivel lehet megfogni a népet? A migránsokkal? Ó, az jó lesz, tök jó, hogy megjöttek. Nem rossz, nem rossz, de jó volna még egy Hókuszpók akivel lehet a törpöket ijesztgetni – de ki legyen az? Ja, hát persze, a Soros! Közben meg imádkoznak, nehogy véletlen idő előtt jobblétre szenderüljön az öreg, mert kit raknak akkor majd a plakátra vigyorogni...

És ne feledjétek, ahogy azt [anno leírtam](#), **én elismerem azt is, amit jól csináltak**. Elismerem továbbá, hogy **a migránshelyzet egy valódi probléma**, amit szerintem is kellő határozottsággal kell kezelni, és megértem az emberek félelmeit, a biztonság utáni vágyukat. **Amit viszont nem tudok megérteni, az az, hogy miért nem lehet kicsinyesség és gazemberkedés nélkül tenni a dolgukat**. Jó, persze, aki szereti a kolbászt meg a politikát, az ne nézze meg, hogyan készülnek – de ami itt folyik, az azért túlmeleg az elvtelenségnek azon a szintjén, amittől, ha rossz szájjal is, de el lehet tekinteni egy normális országban. Meg, hát igen, közmondásos, hogy a politika, a hatalom meg a pénz sajnos eleve

nem a dzsentlemenek krémjét vonzza, vagy ha eleve még nem is a legégetnivalóbbak, akkor hamarosan megrontja őket.

Egyébként, hogy még mondjak valamit, nem a nemzeti konzultáció volt az első, és vélhetőleg nem is az utolsó, amiben **tévedtem**. Merthogy ott volt például a híres **5 pengés borotva** esete is, amin vesztettem egy fél liter kakaót, azzal, hogy fogadtam, hogy 3 lesz a maximum. És nem! Lásd továbbá az egész könyv koncepcióját, hogy az is ki van rakva, hogy mindenki elmondhassa, hol gondolom rosszul. Tévedni ugyanis emberi dolog, én is igyekszem nem szégyellni, és tanulni belőle. (Rögtön itt is az egyik tanulság, hogy ugye, már ami a nemzi konzit, meg a borotvát is illeti, sosem érdemes alábecsülni az emberi hülyeséget...)

Megjegyzem olyan is van azért, **amiben nyeresre állok**, mondjuk hogy **az összes főbb zenei műfajt felfedezték már** – kb. 1996 óta ugyanis, amikor erre ráéreztem, tényleg nem lett újabb. (Annyira új mint mondjuk ahogy a jazz, a rock meg a techno különböznek egymástól.) Meg **önvezető autó sem lesz szerintem**, egyhamar legalábbis. Hogy miért, azt összefoglaltam egy kisebb írásban, amivel meg szoktam kínálni a témába vágó cikkeket. Ha érdekel valakit, szóljon, szívesen elküldöm.

* * *

Nem, nincs még vége. Volt ez a **felmérésem** a múltkor, meg már előtte is **az olvasottságról**, biztos emlékeztek. No hát, a művészet határtalan, az emberi lélek pedig kifürkészhetetlen, így aztán sok minden meg tudja ihletni – például az is, amikor egy hét múlva is még csak kb. 10 visszajelzés érkezett. (Mostanra már azért van egy értékelhetőbb mennyiség, nyilván azért is, mert másodjára már a levél elejébe tettem a kérdést.) Akárhogy is azonban, már csak az alkotás irodalomtörténeti jelentősége miatt is érdemes itt megjeleníteni a következőt:

[KIFOGÁS BLUES KÉP IDE]

Természetesen **senki ne vegye magára**, mondom, az én hibám is volt, hogy először eldugtam a kérdést – viszont egészen bizonyos vagyok benne, hogy mindannyian találkoztatok már mások kifogásaival, így aztán megérint benneteket a mű által közvetített melankólia. ;)

És na jó, nem bánom, itt van harmadszor is, és utoljára, hátha valakit ez hatott meg. (Aki már régebben kattintott, annak nem kell újra.)

Hány témát olvastál az eddigi 84-ből?

[Az összeset vagy majdnem az összeset](#)

[Kb. a háromnegyedét \(63 db\)](#)

[Kb. a felét \(42 db\)](#)

[Kb. az egynegyedét \(21 db\)](#)

[Csak egyet vagy egy párat](#)

[Egyet sem](#)

Tessék továbbá a [link](#) az eredményekkel.

Egy **kisebb sztori** idevágólag, hogy ahogy nézem a beérkező válaszokat, látom, hogy valaki végignyomkodta mind a hatfélét. Aztán megint és megint. Mondom, ki lehet vajon az a szellemi kihívásokkal küszködő kiskorú, akinek nincs jobb dolga. Aztán jöttem rá, hogy ezek valószínűleg internetes keresőrobotok, amik minden linket végigkövetnek a weblapokon. Ezeket aztán kioperáltam az eredményből.

Mellesleg, ennek kapcsán is mondták nekem, hogy lehet, hogy nem kellene kiraknom az eredményt a kirakatba, mert még így sem nevezhető egy népmozgalomnak. Ezzel is hasonlóan vagyok azonban,

mint a tévedéssel: eléggé unom már ennek a világnak minden álságát, úgyhogy ott van, annyi, amennyi.

Bár, szó mi szó, van azért ebben valami: **ami a könyv befuttatását illeti, helyenként biztosan rákényszerülök bizonyos csavarokra.** Ebben a, tényleg, elképesztő tülekedésben ugyanis, ami manapság az emberek figyelméért folyik, nemigen van más választása annak, aki szeretné, hogy észrevegyék. Egy ilyen szürke, nehezen emészthető könyvnek meg aztán pláne nehéz dolga van a mai világ színes-szagos-csilivili áradatával szemben. Főleg, ha pénz sincs megvenni a reklámot.

No meg „az áru” tartalma sem könnyít meg a helyzetet: egyrészt, mert ebben itt semmi más nincs csak a puszta valóság, mely sokak számára kényelmetlen, gyakran nem is valami szenzációs, eleve nem feltétlenül vonzó tehát; nem is beszélve arról, hogy amennyire csak lehet, kiegyensúlyozott, pártatlan, nem szolgál semmilyen érdeket sem – ezért nem számíthat támogatásra a politikai huzakodásban elmerült, érdekevezérelt csoportoktól, egyik oldalról sem.

Szóval nem könnyű, kell bizonyos kreativitás meg rámenősség, hogy ilyen körülmények között se vesszen el. Mindenesetre, ha helyenként trükközöm is kell, **csak annyira, amennyire muszáj,** és azt sem jókedvemben. Egyvalamit **viszont** szentül meg tudok ígérni: azt, hogy **a könyvet magát, a benne foglaltakat illetően semminemű kompromisszumot nem kötök, ott csak az számít, hogy minél igazabb, őszintébb, jobb legyen.**

* * *

Vége van már? Neeeeeeeem! :) Sőt, most jön még csak a lényeg, vagyis, a piac előnyei:

Túl sok visszajelzés nem jött ugyan az előzőre, de volt egy-kettő, ami arra utalt, hogy jó, jó ez, csak minek. Figyeljete ide, való igaz, hogy ezek itt most szöszölősebbek, mint a korábbiak, a múltkor ecseteltem is már, hogy a gazdasági fejezet miért részletesebb, meg azt is, hogy a piaccal miért foglalkozom kiemelten: azért, mert a mai világ nagymértékben a piacra épül, és a problémák tetemes része is őrá vezethető vissza. Ezzel együtt természetesen megértem azokat, **akiknek nincs igényük ennyire elmélyedni,** nekik azt tudom tanácsolni, hogy **hagyják ki bátran az apróbetűket:** kimondottan oda szoktam figyelni rá, hogy a szöveg így is érthető legyen, direkt azért írom különböző betűkkel, hogy akit csak a lényeg érdekel, gyorsabban tudjon haladni. Megnézhetitek továbbá a belső tartalomjegyzéket, az alapján is tudtok szelektálni; meg hát, ha teljen hidegen hagy valakit az adott téma, természetesen attól sem dől össze a világ, ha az egészet kihagyja.

Nézzük is végre, miről marad le, aki így dönt. A **piac előnyei** tehát:

- **A piac hatékonysága**

- Az úgynevezett allokációs, termelési és technikai hatékonyság

- **Ösztönzés a piacon**

- Elsősorban a teljesítményre ösztönzés, merthogy aki nem igyekszik, az alulmarad a versenyben
- Továbbá a magánkezdeményezésnek, a képességek fejlesztésének ösztönzése, stb...
- Hogy mindez serkenti a gazdaságot.

- **A piac pártatlansága és demokratikussága**

- Vagyis, hogy minden vevő ugyanannyiért kapja meg az árut, minden eladó ugyanannyit kap érte;
- Az igényeket és a lehetőségeket automatikusan és hatékonyan összesíti és egyezteteti a rendszer.

(Bár, ugye, az emberek „nem fejenként, hanem forintonként szavaznak”.)

- A piac kompatibilitása a demokráciával.

- **A piaci szerkezet előnyei**

- Egyszerűség
- Decentralizáltság és önszerveződés

- Rugalmasság, gyors alkalmazkodás
- **A piaci ár, mely egy adatba sűrít megannyi tényezőt** – így a piaci szereplőknek elég ezt az egyet figyelniük a döntésük meghozásához.
- **A hiány és a túlkínálat kiküszöbölése**
- **Egyebek, pl.:**
 - A piac alacsonyan tartja az árakat és a profitot.
 - Anyagi bőség, széles választék
 - Tisztább gazdaság, alacsonyabb korrupció

* * *

Tényleg köszöi mindenkinek, aki végigolvasta ezt a levelet. Remélem, hogy az ennek során elszenvedett műfajparádé: az ódától kezdve a politikai pamfleten keresztül, a törölmetszett bukolikus elégiáig és a pontokba szedett tudományos értekezésig kellően kárpótolt benneteket a reá szánt időtökért.

És ne feledjétek: hív a vasút, vár a MÁV, gyertek, ugorjatok fel a vonatra, és izzítsuk be a kazánt!
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 81]
[SUBJ: A piac]

Sziasztok!

[ÜSTART]
Tudjátok, van egy álmom...

De előbb:

Szeretném megköszönni mindenkinek, aki kérésemnek eleget téve klikkelt egyet, hogy megtudjam, hányan és mennyire olvastok. A többieknek pedig remek hírem van: nem vagytok elkésve.

Kattintsatok itt és most. (Aki már megtette, annak nem kell újra.)

Hány témát olvastál az eddigi 84-ből?

[Az összeset vagy majdnem az összeset](#)
[Kb. a háromnegyedét \(63 db\)](#)
[Kb. a felét \(42 db\)](#)
[Kb. az egynegyedét \(21 db\)](#)
[Csak egyet vagy egy párat](#)
[Egyet sem](#)

És a [link](#) az eredményekkel.

* * *

Na most, az álmom. Kezdjük egy picit messzebből, **megint politizálok egy kicsit**.

Legutóbbi levelem óta volt ez a bizonyos sorosozós, „ne hagyjuk, hogy utoljára nevéssen” kampány, előtte meg a nagyszerű „valaha volt legsikeresebb” nemzeti konzultáció eredményhirdetése. Nem bírom megállni, hogy ne írjak ezek kapcsán pár sort.

Szóval, először is, **ahogy a nemzeti konzultáció eredményét tálalták**. Nem tudom, mennyi embernek nem jön ez le kapásból, de biztos nem árt rávilágítani kicsit a módszerre. Amikor ugyanis azt mondják, 1,7 millió ember visszaküldte, azt természetesen azért mondják így, mert az 1,7 millió önmagában egy nem kicsi szám – arról azonban nem szól a fáma, hogy 6,3 millióan meg nem küldték vissza. (Vagy hogy 21% küldte vissza.) Na meg ahogy arcátlanul hozzáteszik, hogy „mi magyarok összefogunk, amikor kell”, meg hogy „ez volt a legsikeresebb konzultáció”, ami hát ugye... mit jelent. (Megjegyzem, szerintem éppen ezért ez volt az utolsó nemzeti konzultáció. Hiába, a csúcson kell abbahagyni... Egyébként általában, a politikán kívül is jó, ha odafigyelünk, hol, hogyan próbálnak manipulálni bennünket, hogyan tálalják nekünk a dolgokat. Lásd ehhez az interpretáció hatalmát a ‘Fogalmak, szimbólumok, jelentés’ témában.)

Na meg ez a borzasztó **plakátkampány Soros ellen**... Volt, aki antiszemitázott, de szerintem nem volt az, csak kell nekik egy mumus. (A kedvencem egyébként az volt, amikor válaszul a kormány bebizonyította, hogy pont hogy Soros az antiszemita. Merthogy segíti a muszlim migránsokat, akik meg zsidóellenesek, stb...) Szóval, hogy ezek tényleg úgy vannak vele, ahogy már az olimpiával kapcsolatban is megfigyelhettük, hogy megnyomnak egy gombot, itt van x milliárd forint, nyakon öntik belőle a népet plakáttal meg propagandával, az meg majd mindent bekajál... Nem hiszem, hogy a többségnél működik ez, de biztos vannak, akiknél igen. Közben meg nem tudok nem arra gondolni, hogy bárcsak lenne ezredennyi pénz erre a könyvre, mint az ilyen, elnézést, szemétségekre.

Szintén föl szokott vetődni bennem, hogy vajon azok, akiknek a saját szájukon keresztül megy a maszlag a médiában, a **bemondók, riporterek, újságírók, szerkesztők**, azok vajon mit gondolnak

magukban, hogyan számolnak el magukkal? Mert ezek értelmes emberek, egészen biztosan felfogják, miket beszélnek, és sokan ott voltak régebben is, amikor még nem efféle szócsövek voltak. Na meg ezek az odaültetett, jól megválogatott, kinevelt, **szakértőcskék**, akik úgy szakértenek, ahogy kell... Jó, voltak ennél nagyságrendekkel romlottabb rezsimiek is, és azok is mire nem találtak embert? Mi ez ahhoz képest? De akkor is... (Ehhez meg az 'Önigazolás' témát lásd.)

És az **álmom**? Hát hogy egyszer majd mindez másképp lesz.

Hogy egyszer majd végre nem korlátolt, hatalomleső, kapzsi alakok, nem demagógok, nem tehetségtelen megélhetési politikusok és pojácák vezetik majd a népet – egy kulturált, gondolkodó népet, aki nem állhatja a hamisságot, aki átlát a szitán, és akit nem is érdemes hülyének nézni.

És természetesen tisztelet a kivételnek. Azt mondjátok, hogy ez túl sok, hogy ez még odébb van? Nos, egyelőre még ez sajnos szerintem is sci-fi, (vagy inkább fantasy), de valahol el kell kezdeni...

Jó, tudom, a népnek két dolog kell: a kenyér (illetve a biztonság), meg a cirkusz. Ez pedig megvan, és ne is nagyon kapadozzunk, mert ha a Fidesz nem, akkor kicsoda, és akkor jönnek a migráncsok, meg a Soros-terv, meg ki nevet a végén. Sajnos, ahogy [a múltkori írásomban](#) kifejtettem, a szerencsétlen, tehetetlen baloldal miatt tényleg nincs épkezláb alternatíva – de attól még, hogy nincs jobb, az, ami van, nem lesz jobb, nem kell szeretni sem. És megint elmondom: ha a baloldal igazán akarná, le tudná váltani a kormányt. Ehhez az kellene, hogy az összes párt feloszoljon, és összeálljon egy nagy párttá. Ha pedig erre nem hajlandóak, az az jelenti, hogy számukra is van fontosabb a kormányváltásnál.

A fentieket nem kizárólag a kormányunkra értem tehát: egyfelől a baloldallal szemben is kritikus vagyok, másfelől meg nézzünk szét széles e világban... Gyerekes, komolyan mondom óvodába illő, ahogyan a politikusok, a népek civódnak, marakodnak, ahogy besértődnek, beszólogatnak egymásnak, hogy közben mindent csak maguknak akarnak, semmibe veszik mások igényeit – és a jövőt.

* * *

Na igen, a következő, amiről itt éles kanyarral szólni kívánok, az a **jövő**. Hogy tetszettek ezek a **40 fokok**? Hm?

Képzelem. Pár éve, kb. a 37-edik születésnapomon azzal poénkodtam, hogy aznap épp 37 fok volt, és ha ez így megy tovább, meg fogunk sülni. Most, hogy szerencsésen 40 lettem, igaz, nem pont a jeles napon, de az időjárásnak sikerült tartania az ütemet. (Némi adalék a témában [itt](#).) Hogy izzadunk, az egy dolog, de ahogy itt járom a határt a falu körül, a felperzselt a földek, a kiszáradó növények is, mondhatom, roppant szomorú látványt nyújtanak – és sajnos eléggé attól tartok, hogy ezek csak **előképei egy sanyarú jövőnek**. Nem tudom, hányótoknak nem fordul meg a fejében ilyenkor, hogy a világ szépen a vesztébe masírozik... – és teszi ezt annak ellenére, hogy tudjuk, mi folyik, és **elvileg minden lehetőségünk megvolna rá, hogy változtassunk**. Borzasztó.

Akkor **miért nem tesszük?** Hát ugye **egyfelől** a rendszer miatt, amelytől a munkát, a megélhetést kapjuk – ám egyúttal el is anyagiassít, minél nagyobb fogyasztásra, pazarlásra ösztönöz bennünket, belénk programozza, hogy az anyagiakban keressük a boldogságot, a sikert. Meg le is terhel bennünket: kinek is marad még energiája a sok gürzés után még a világgal is foglalkozni?

Másfelől meg persze, mire is mennénk egymagunk, csak magunkkal szúrnánk ki, meg egyébként is, utánunk az özönvíz... nem igaz? (Szó szerint.)

Akárhogy is, annyit mondhatok, hogy szánalmas és **szégyenteljes az a felelőtlenség, ahogyan a világgal, a jövőnkkel bánunk**, és sajnos meg is érdemli az emberiség, amit kapni készül. És különösen egy ilyen háttér előtt sírnivaló a politika állapota, ahogy az továbbra is ugyanazok körül a

kicsinyes dolgok körül forog, ugyanazoktól a zsigeri ösztönöktől hajtva, ugyanolyan szűklátókörű módon, ahogy a kezdetektől mindig.

Szoktam mondani, hogy **ez a jelen kor egy félbarbár állapot**. Több szempontból is: kezdve azzal, ahogyan a világgal bánunk, ahogyan feléljük a jövőnket, ahogyan a politika működik és hogy lényegében csak sodródunk; azon keresztül, amit az állatokkal teszünk, hogy ipari méretekben öljük az érző lényeket a hasunkért; egészen az ősi, állati ösztönök hatalmáig továbbra is az embereken. A kérdés az, hogy merre vezet az út tovább: fölfelé – vagy vissza a sötétségbe...

Lassan a könyv felé éve az irányt, **mindkét fejtegetett problémának**, a politikai és egyébirányú manipulációnak, valamint a világ bajainak is alapvetően **az emberek fejében lehetne elejét venni**. Egy gondolkodó embert ugyanis nem lehet az orránál fogva vezetni, másfelől pedig a nagyobb felelősségteljeséget is ott lehet megalapozni. Ott dől el ugyanis, hogy kell-e mindig újabb mobiltelefon, nagyobb autó, a százegyedik cipő, és hogy tudunk-e jól nyaralni anélkül is, hogy a fél világot át kellene repülni érte. (Mindez lehet, hogy nem hangzik túl kecsesgetően, de aki nem kíváncsi a szomorú igazságra, az nézze az M1-et.) Meg az is ott dől el, hogy milyen politikusokat választunk, azok mire töreksenek.

Ez a könyv pedig egyfelől próbál kiokosítani, adni egy minél objektívabb képet a világról, ami ahhoz legalábbis elég, hogy ne vegyünk be mindent, amit meg akarnak etetni velünk. Másrészt megpróbál majd utat mutatni azzal kapcsolatban is, hogy hogyan lehet kevesebb is boldognak lenni. (Lásd majd ehhez különösen a 'Boldogság forrásai' témát, illetve, ha már ott jártok a 'Globális problémákat' se hagyjátok ki.) Meg hát lesznek ugye egyéb előnyei is, mint biztos ecseteltem már.

* * *

Na akkor nézzük végre, miből élünk. (Ja tényleg, nem is... ;) Tudjátok, **a reklámot és a szponzort küldjétek, küldjétek!**)

A mostani téma a piacról szól – ami egy figyelemreméltó és több szempontból **igencsak fontos intézmény**: erre épül a gazdaság, ma még inkább, mint korábban bármikor, és szereplői vagyunk neki magunk is: úgy is, mint vásárlók, de úgy is mint eladók, legyünk akár vállalkozók, akár alkalmazottak, akik a munkaerejüket igyekeznek minél jobb áron áruba bocsátani. Egyszersmind a piac igen hatékony termelést tesz lehetővé, jól kihasználja az erőforrásokat, ösztönzi az embereket a teljesítményre, neki köszönhető a jelenlegi árubőség, ráadásul igen egyszerű a szerkezete. Ugyanakkor a hibái is megvannak bőven, a világ számos súlyos problémájáért is nagyrészt a piac a felelős, a társadalmi egyenlőtlenségektől a kimerülő nyersanyagkészletekig és a globális felmelegedésig, mint fentebb utaltam rá. **Ezért fogjuk ebben és a következő néhány témában alaposan megvizsgálni a piacot.**

Közlük ez a mostani a legelméletibb, a piac mibenlétét, elméletét, alapvető jellemzőit, mutatja be. (A következőkben pedig a piac előnyeit és hátrányait fogjuk részletesebben szemügyre venni.) A laikusoknak vélhetőleg eléggé meg kell dolgozniuk vele – azonban mivel a piac ennyire alapvető a saját boldogulásunk és a rendszer működése szempontjából is, szerintem nem árt megpróbálkozni vele, legalább a nagybetűkkel, stb... A tartalomból:

- **A csere.** (Illetve vele kapcsolatban a nyereség és az áldozat változó aránya: hogy ugyanis van, akinek csak keveset kell adnia, feláldoznia ahhoz, hogy sokat kapjon cserébe, stb...)
- **Komparatív előnyök.** (A cserében érintett felek eltérő adottságai, mondjuk hogy az egyik ország tejet, a másik meg kenyeret tud olcsóbban termelni, illetve hogy a cserének – és a szakosodásnak – általában akkor is van értelme, amikor az egyik fél mindent drágábban tud csak megtermelni a másikinál.)
- **A piac jelentése.** (Különféle piacok, pl. árupiac, munkaerőpiac; A piaci és az azon kívüli csere.)

- **Az elméleti tökéletes piac jellemzői.** (Pl. a racionális és önző piaci szereplők, vagy hogy csak kicsi és független szereplők vannak, stb... Mennyire felelnek meg a valóságban létező piacok ennek az elméleti képnek?)

- **A piaci egyensúly.** (A híres X alakú kereslet-kínálat grafikon; A piaci ár és az egyensúlyi mennyiség; Egyensúlytalanság: túlkínálat és hiány; Az úgynevezett fogyasztói és termelői többlet)

- **A különféle gazdasági mechanizmusok keveredése a létező rendszerekben.** (Különösen a piaci, kapitalista – és a szocialista elemeké)

- **Játékelmélet.** (Amikor – a piaccal ellentétben – az egyes szereplők döntései hatással vannak a többi szereplő lehetőségeire, döntéseire; A Fogolydilemma, a Közlegelő Tragédiája és a Nash-egyensúly)

Mára ennyi. Köszí.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miklós

[PT: 80]

[SUBJ: Preferenciák és hasznosság + olvasottság + kincsesbánya]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Helló, halló, érkezik végre a legújabb téma, és valóban, éppen ideje is volt már... Amúgy a következő, amit írni fogok, az is eléggé hosszú, viszont addig legalább ellehetek ezzel, amit most küldök, legalábbis ha van kedvetek kicsit közelebbi bepillantást nyerni a közgazdaságtanba.

Számos itt tárgyalt fogalom, a preferenciák, a hasznosság, a közömbösségi görbék alapvető elemei a közgazdaságtannak, közelebbről a mikroökonómiának, számos a gazdasági viselkedéssel, a piaccal kapcsolatos megállapítás nyugszik rajtuk. Ezért is lehet érdemes megismerkedni velük, illetve segíthetnek elvontabb módon, formalizáltabban látni a gazdaságot, a piacot, azok alapvető mozzanatait, a jószágok közötti választást, a cserét. **Így ez most egy eléggé gondolkozós, elméleti darab**, nagy szenvedélyeket nemigen fog kiváltani – **de azért vannak benne egyszerű és érthető tanulságok is**. Szóval, aki kevésbé akar elmerülni részletekben, az tudja, hogyan lehet kihagyni a kisbetűs részeket. Tehát:

- **Preferenciák**, azaz hogy az egyik dolgot jobban kedveljük a másikinál. A preferenciák tulajdonságai, például a tranzitivitás (hogy ha A-nál jobban kedveljük B-t, B-nél meg C-t, akkor A-nál C-t is jobban kedveljük), vagy az időpreferencia (avagy „jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok”).
- **Hasznosság**, vagyis hogy a dolgot mennyire érezzük hasznosnak, az mennyire tesz boldoggá bennünket. A hasznosságfüggvény, amely minden dologról megmondja, hogy mekkora a hasznossága. A hasznosságfüggvény tulajdonságai: monotonitás (azaz, hogy a több jobb) és konkavitás (vagyis, hogy az egyre több egyre kevésbé boldogít, az ember eltelik. A konkavitás egy másik következménye, a kockázatkerülés.)
- **A közömbösségi görbék**, melyek az egyformán preferált dolgokat kötik össze. Ezeknél közömbös számunkra, hogy melyiket kapjuk.
- **A kilátásmélet**, amikor nem azt nézzük, hogy adott mennyiség mennyire tesz boldoggá, hanem hogy a mennyiség változása, a nyereség és a veszteség hogyan érint bennünket. A kilátásmélet **tanulságos következményei és alkalmazásai**:
 - Ha az ember megszokja a jót, akkor nehezen adja alább.
 - Ami ingyen van, azt nem értékeljük.
 - Érdekes lehet a portékánkkal elérhető megtakarítást, a veszteség elkerülését hangsúlyozni.
 - A befektetők gyakran ódzkodnak a veszteség realizálásától.
- **A költségvetési korlát és a választás**; merthogy attól még, hogy valamit jobban szeretünk, nem biztos, hogy módunkban is áll azt választani.
- **Preferenciák és hasznosság több dimenzióban**. (Egy ember eltérő minőségű érzületei, vagy több ember boldogsága, melyeket valahogy összegezni kellene.)
- **A Condorcet paradoxon** (Amikor bármelyiket is válasszuk három lehetőség közül, mindig van egy másik, amelyet többen szeretnek jobban.); és **Arrow lehetetlenségi tétele** (hogy nincs lehetőség arra, hogy négy, eléggé elvárható feltétel egyszerre teljesüljön a társadalmi preferenciák tekintetében.) **A tanulság, hogy még ha valaki jót is akar tenni az emberekkel, az már csak ezek miatt sem egyszerű.**

Való igaz, ez (meg általában a gazdaság fejezet is) **igencsak mélyebb a könyv többi részénél** – itt van viszont egy újabb érv, hogy ez miért nem baj: azért, mert ezáltal **érzékelhetjük a mélységeket is**, megtapasztalhatjuk, hogy a világ, a tudás részleteiben természetesen jóval több annál, mint ami ebbe a könyvbe belefér – mely csak egy átfogó, koherens áttekintést tud adni a legfontosabbakról. (De abból azért elég jót, szerintem. Azt meg már régebben elmondtam, hogy miért jó az, hogy pont a közgazdaságtan a mélyebbet tárgyalt terület: azért, mert a pénz körül forog a világ.)

Aztán, elérkeztünk egy újabb jubileumi mérföldkőhöz: most van kint a honlapon a témák fele. Akik velem voltak már annak idején, amikor a negyede került ki, emlékezhetnek, hogy akkor is megkérdeztelek benneteket, mennyit olvastatok el az addigiakból. Most is **szeretnék pontosabb képet kapni az olvasottságról, ezért kérlek, nyomjatok rá a megfelelő linkre:**

Hány témát olvastál az eddigi 84-ből?

[Az összeset vagy majdnem az összeset](#)

[Kb. a háromnegyedét \(63 db\)](#)

[Kb. a felét \(42 db\)](#)

[Kb. az egynegyedét \(21 db\)](#)

[Csak egyet vagy egy párat](#)

[Egyet sem](#)

Tessék továbbá egy [link](#), melyen nézegethetitek az eredményeket.

Egy klikk az egész, természetesen az egész anonim, és akkor sincs semmi baj, ha valaki nem követ.

(Merthogy ugye mindenki teljesen szabadon kihagyhatja a harmadik évezred meghatározó alkotását... ;)

Na jó, persze, ez így nem igaz...

Valójában ugyanis millió évekről van szó, csak nem akartam szerénytelennek tűnni... ;) ;) Apropó, meg nem mondanátok, hogy az egész könyv a szerénységgel kezdődik... ;) ;))

Na, de ne komolytalankodjunk, nézzük, mi van még. Szintén a nagy esemény alkalmából, összeszedtem a régebbi üzenetekhez mellékelt zenéket, egyebeket, melléraktam még pár újat, és kiraktam őket egy külön lapra, melyet lényegre törően csak **Kincsesbányának** neveztem el. Mind csupa kiváló darab, összességében elég sok is van belőlük, és az is érdekes, ahogy elég jól lefedik a könyv témáit, a világ különféle területeit. Nézzetek rá, tök jó, klikk [ide](#).

Végül pedig, volt itt időközben némi nem túl sikeres próbálkozás szponzor ügyben. Ezt azért hozom fel itt, mert írtam hozzá **egy tömör, egyoldalas összefoglalót a műről**, meg hogy mire volna szükségem, úgyhogy, **ha esetleg tudtok reménybeli szponzorokat, ezt oda lehet nekik adni**. A doksit [itt](#) érhetitek el, illetve megtalálható lesz a honlap megfelelő szekciójában is.

Ja, és **hírverési lehetőség továbbra is erősen kerestetik**, sajnos az origo-s kommentelés, úgy tűnik, végleg kimúlt. Apropó, a múltkori üzenet politizáló része (CEU, Fidesz, baloldal) továbbra is olvasható lesz a [fórumon](#). Úgy tűnik egyébként, rövid ideig az Index-en is kinn volt, csak valahogy este 11-től reggel 8-ig sikerült megoldaniuk... Akit érdekel, az előbbi linken megnézheti, mit szólt hozzá az a pár kommentelő, aki pont ébren volt.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 79]

[EZ ITT ÚGY VAN, AHOGY AZ EMAILBEN KIMENT. A HONLAPON KICSIT MÓDOSÍTOTTUNK RAJTA --> RÉGI-BEN ELRAKVA A MÓDOSÍTOTT INDEX.SHTML]

[SUBJ: CEU + politizálás + tulajdon + képek + zenék + találkozók + minden, egyszerűen minden]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nem szoktam itt aktuálpolitikával foglalkozni, később sem szeretnék, de ami itt folyik, azt már nem tudom szó nélkül hagyni. Gondolok itt általában a magyar politika állapotára és a kormány viselkedésére – valamint természetesen a **CEU ügyre**.

Nem titok: én is ott végeztem, és most is rendszeresen bejárok, ez a könyv (egyvilag.hu) is nagyrészt ott készül. Így egyrészt elég jól ismerem a helyet, másrészt viszont lehet, hogy elfogult vagyok – azonban, mint általában, most is igyekszem objektív és higgadt maradni. Igyekszem, mert ahogy az a könyvből is kitűnik, vallom, hogy a racionalitás, a józan gondolkodás az, ami előbbre vihet bennünket.

Milyen is tehát a CEU? Az kétségtelen, hogy egy baloldali, liberális szellemiségű hely. Fontos azonban, hogy felvilágosult módon, mérsékeltén az, az itteniek nincsenek a nemzet, a nemzeti érzelmű emberek ellen, és szó sincs agymosásról és más agyrémekről, amikkel sokan riogatnak. Az igaz, hogy aki ide jár, az sok mindennel, sokféle emberrel találkozik a világ minden tájáról, és ez formálja a gondolkozását, a világlátását, megtanul szót érteni, együttműködni más népekkel, elfogadni, ha valaki másmilyen. (Meg azt is megtapasztalhatja, hogy a kulturált, jó ember eléggé hasonló, akárhonnán is jött, alapjában véve nem is vagyunk annyira mások.)

A másság elfogadásáról sokaknak egyből a homoszexualitás jut eszébe – vegyük azonban észre, hogy itt jóval többről van szó, egyebek mellett arról is, hogy elfogadjuk, ha valaki jobboldali, nemzeti szellemiségű, elsősorban magyarnak tartja magát mintsem kozmopolitának, ragaszkodik a hazájához, a hagyományaihoz, az autonómiájához. Ez tehát a mérsékelt baloldal hozzáállása – de hasonlóan gondolkodik a mérsékelt jobboldal is: együtt tud élni azokkal, akik inkább kifelé fordulnak. Gond a szélsőségekkel van, és nemcsak a jobb-, hanem a baloldalon is, mindkét félnél, azokkal, akik elutasítják a másságot, a másik oldalt, és nem hagyják a mérsékeltet sem békében megférfni egymás mellett.

(Akik egyébként mindenféle rémtörténeteket hangoztatnak a CEU-ról, azok jobban tennék, ha előbb megnéznék a helyet egyszer belülről: vannak is **nyíltnapok**, melyeken bárki bejöhet, és szétnézhet, ajánlom szeretettel.)

A saját példám: én se vagyok az a tipikus ősbalos, ami a könyvben is több helyen kiviláglik: lásd majd például amiket a piacról, a demokráciáról, a globalizációról írok, vagy a nemekkel kapcsolatos témákat, vagy a migránskérdésről írt elemzésemet a fórumon. Másfelől az a tipikus akadémiai ember se vagyok, nem tudományos publikációkat gyártok, hanem ezt a könyvet. (Ami, ahogy a múltkor megbeszéltük, nem akar tudományos lenni, inkább egy gyakorlati útmutató a világhoz.) Ehhez meg a tudománnyal, az oktatással és a közgazdaságtannal kapcsolatban megfogalmazott kritikáimat lásd majd a későbbiekben. Mindezt a CEU-n szó nélkül elfogadják, nem akarnak elhallgattatni, nem akarnak mindenbe beleavatkozni – szöges ellentétben azzal, amit a kormány művel.

Mert nem tudom, hogy van-e még, akinek nem nyilvánvaló, hogy ami itt történt, az nem az oktatás minőségéről, nem az ország érdekéről szólt, hanem kifejezetten a **CEU zaklatásáról**, az ellenvéleménytől való megszabadulásról, a kormány hatalmának még további bebiztosításáról, kiterjesztéséről. Két dolog mindennél világosabban mutatja ezt: a bösz „sorosozás”, ami az ügyet kísérte, és az a mód, ahogyan a törvényt keresztülnyomták: sürgősséggel, és miután már látszott a

gyülemlő felháborodás, még szigorúbb feltételekkel. Semmi sem szemlélteti ennél jobban **a hatalom arroganciáját**.

És annyit mondhatok, hogy **felmérhetetlen kár volna, ha a CEU-nak mennie kellene**. (Nem feltétlenül hiszem, hogy a kormánynak ez volna a célja, bár nagyon biztosan nem szomorkodnának, de inkább csak a befolyásukat akarják kiterjeszteni rá, mint annyi minden másra – de az egyetem ezt sem tűrheti el.) A CEU elvesztése nemcsak azért volna nagy veszteség, mert egy jó iskola és egy kiváló lehetőség arra, hogy a magyar fiatalok világszínvonalon tanulhassanak, kapcsolatba léphessenek a világgal, hanem azért is, mert 25 éve folyamatosan kelti az ország jó hírét a világban, és számtalan, magasan képzett, magas pozícióban lévő barátot szerzett neki ez idő alatt – mi több, mindezt ingyen. (Nemhogy ingyen, még egy csomó adót is fizet.) Nem is csoda, hogy számos ország kapva-kapna az alkalmon, ha arról volna szó, hogy más helyet keres magának. (Mellesleg nyugodtan mellé lehet tenni ennek azt, ami az olimpia lett volna, iszonyatos pénzekért, két hétig.)

Ami a sorosozást és magát **Sorost** illeti: biztos észrevettük, hogy már nem múlhat el nap vagy bármilyen kormányközeli híradás anélkül, hogy 18-szor el ne hangoznék a neve, körülbelül, mint a sátán szinonimája. Nos, hogy mi van az ő fejében, azt sem a kormány, sem én nem tudhatjuk, csak ő maga és a jóisten, de aligha hiszem, hogy ha 30 évig jó volt nekünk, és ez idő alatt nem rombolta szét Magyarországot és Európát, akkor most, 87 évesen állna neki. (Mellesleg, ha ez volna a célja, akkor időnként igencsak mellényúl, utalok itt arra, hogy a fél Fidesz vezérkar, Orbánnal az élen, az ő pénzén tanult.) Az biztos, hogy jól megszédte magát, időnként talán nem is a legetikusabb módokon, és minden bizonnyal arról is van egy elképzelése, hogy milyennek szeretné látni a világot. Mi több, ezért meg is tesz ezt-azt: alapít egy-két egyetemet, pénzt ad a civileknek, lobbizik, stb... Azt azonban nem hiszem, hogy ezzel világuralomra törne, vagy hogy azért csinálná, hogy még több pénz szedjen össze vele. Különösen nem hiszem, hogy rá akarná szabadítani Európára a „migráns hordákat” – ahogy a kormány hangoztatja. Lehet, hogy a nyitottabb gondolkozás és társadalom az ideálja, de nem hiszem, hogy ezt a végletekig akarná vinni, vagy hogy aljas indokból cselekedne. Magyarul, nem kell tőle félni.

Azt viszont elhiszem, hogy a **kormány** félti tőle a hatalmát, mert mindenkitől félti. Egyúttal viszont **jól is jön neki**, mint **egy ellenség**, akivel lehet riogatni a népet, akire rá lehet mutatni, hogy majd én megvédelek tőle benneteket. És hasonló a helyzet a migránsokkal is: azt ugyan mindenképp el kell ismerni, hogy ez egy valódi probléma az ország és Európa szempontjából, amit valóban kellő határozottsággal kezelni kell – viszont egyszersmind hozzásegíti a kormányt a hatalom megtartásához, aki ezért igyekszik is felnagyítani, eltúlozni a bajt.

Nézzük most kicsit **a tágabb képet**, ami a politikát illeti, meg hogy hogyan lehetne azt jól csinálni. Mint mondtam, én nem vagyok egy ősbalolos – és jobbos se: viszonylag balra húzok, de igyekszem **meglátni mindkét oldal erőnyeit és hibáit** is, elismerni, ha valamit a másik oldal jól csinál, illetve egyenként megítélni az ügyeket. Konkrétabban, **a Fidesz részéről is több olyan intézkedés volt, amivel egyetértettem, például:**

- **A kerítés a határon**
- **Ahogy megszabadították az országot a devizaadósságtól**
- **A rezsicsökkentést** (illetve a közműszolgáltatások állami kézbe vételét – feltéve, hogy a rendszer így is fenntartható – és hozzáátéve, hogy azért ezzel is a gazdagok jártak igazán jól, akik sokat fogyasztanak.) Azt sem bántam továbbá, hogy **a multikat megadóztatták** a válság alatt. (De megfojtani azért nem kell őket.) És az is rendben van, hogy az **EU-ból igyekeznek kiszivattyúzni, amit lehet**. (Bár a pénzek felhasználása és elosztása megint csak más lapra tartozik.)
- Helyeseltem még **a nyerőgépek kitiltását** a kocsmákból
- És egyáltalán, értékelem bennük, hogy a Fidesz **egy egységes, kormányképes erő** – amit a mai baloldaltól nem lehet elmondani

Ezeket, el kell ismerni, jól csinálták – és simán el tudom képzelni, hogy a baloldal nem lett volna képes mindezzel.

Nem helyeslem ugyanakkor:

- Ahogy a kormány, a Fidesz, és maga (a rendszerváltó!) Orbán Viktor mindenre igyekszik **kiterjeszteni a hatalmát**, illetve **a hatalomhoz való görcsös ragaszkodásukat**, az igyekezetüket annak bebetonozására. (Egyébként a baloldalon is látok ehhez *némileg* hasonló jelenséget, abban, ahogy a sok kis párt mind ragaszkodik a maga vackához, senki nem akarja feladni a függetlenségét és beállni egy közös pártba.)
- Nem helyeslem (elviselni is nehéz) a folyamatos **propagandát** is, ami a kormánypárti médiából ömlik
- A demagóg **nemzeti konzultációt**. (Amiről ugye nem gondoljuk, hogy azért van, mert tényleg kíváncsiak lennének a véleményünkre: nem, valójában célzatosan feltett kérdésekkel a saját elképzeléseik keresztülviteléhez igyekeznek muníciót gyűjteni vele. Vegyük továbbá észre, hogy amiben valóban illene kikérni a nép véleményét, abban nem tették meg, lásd olimpia.)
- Egyáltalán nem tetszik aztán az, **ahogy az EU-hoz viszonyulnak**, hogy miután évtizedekig összetörtük kezünk-lábunk, hogy bevegyenek, miközben súlyos pénzek érkeznek onnan, már nekünk van a legnagyobb szánk, mi akarjuk megállítani Brüsszelt. (Egyébként, ha annyira zavar, ki is lehetne ám lépni – ami ugye, ameddig jön a pénz, nem annyira opció a hatalomnak sem. Kérdés, hogy mi lesz utána...)
- Bár a kerítést magát helyeslem, azt **hogy egy szál menekültet sem vagyunk hajlandóak befogadni**, már nem. (Nem korlátlan befogadásról beszélek, nem is éves kvótáról, hanem hogy azt mondjuk, jó, befogadunk mondjuk 5000 jól megválogatott, valóban rászoruló menekültet – és slussz. Egyrészt azért mert erkölcsi kötelessége az embernek segíteni a bajban lévőkön, másrészt meg mert az EU-val szemben is elvárható ennyi szolidaritás. Ezeket az embereket aztán lehetne szigorúan ellenőrizni, és ki is lehetne rakni, ha rosszul viselkednek.) És ahogy mondtam, az sem teszik, ahogy ezzel kapcsolatban rájátszanak az emberek félelmekre.
- Nem szerettem továbbá **az olimpiát, stadionostul**;
- **A vasárnapi boltzárat**;
- No és természetesen **Sorosnak és a CEU-nak a démonizálását** sem.

Satöbbi.

De itt most nem is az a lényeg, hogy konkrétan melyik intézkedés tetszett és melyik nem, és tudom, hogy sokan több ponton nem értenek egyet velem. Ez természetes is: más tekintünk helyesnek, másképp látjuk a helyzetet is, erről nem akarok vitába bonyolódni. **A lényeg az, hogy itt egy példa arra, hogy hogyan lehet ügyek, nem pedig pártvonalak mentén politizálni**, egyenként megítélni az ügyeket – szemben azzal, amikor minden, amit a saját táborunk akar, mond és tesz, az jó, és minden, amit az ellenfél, az rossz. Nézetem szerint **majd akkor „lehet más a politika”, amikor így tudnak gondolkozni az emberek**, nyitottak tudnak maradni, meg tudják látni a másik oldal igazát is, és meg tudnak állni valahol középen. **De ez még 1000 év.**

Nézzük, mi most a helyzet. Szerintem **a baloldal alapvetően önmagának köszönheti egyrészt azt, hogy elvesztette a hatalmat, másrészt meg azt is, hogy nem tudja visszaszerezni.** A hatalom elvesztése kapcsán nem is csak a Gyurcsány féle beszédre gondolok, hanem arra is, hogy az azt megelőző nyolc évben sem sokat tett, jól „elvolt”.

Most pedig a fordulatot alapvetően két dolog akadályozza. Az egyik **a baloldal megosztottsága**, az, hogy képtelenek összeállni egy-két nagyobb párttá, ami valódi alternatívát jelentene. Nem egy koalíciószerű összefogásról beszélek tehát (már az se nagyon megy), mert az kevés, aki határozott vezetésre, biztonságra vágyik, az így nem fog rájuk szavazni. A valódi egyesüléshez pedig nagyon hiányzik egy-két meghatározó, karizmatikus figura, vezető, aki képes volna összehozni, összefogni a baloldalt. Mert Orbánról sok mindent el lehet mondani, de az nem lehet elvenni tőle, hogy megvan a karizmája és képes egységbe fogni az embereit.

A másik pedig az, hogy a baloldalnak meg kell tanulnia gyakorlatiasnak és határozottnak lenni – az emberek ugyanis mindenekelőtt biztonságra és jólétre vágnak: félnek, hogy a migránsok majd elárasztják az országot, aminek meg is volt (van) az esélye; és örülnek, ha kevesebb a villanyszámla, akkor is, ha ezzel az a hatalom célja, hogy megvegye őket. Ha az önkénnytől csak a jólét és a biztonság feladásának kockázatát árán lehetne megszabadulni, akkor nem kérdés, hogy az emberek hogyan választanak. (Apropó, tény, hogy a Fidesz megtett ezt-azt, hogy bebiztosítsa a hatalmát – de mindez nem volna elég, ha a baloldal nem úgy nézne ki, ahogy.)

És igen, mindkét ponthoz **szükség van némi megalkuvásra**: a baloldal ugyanis alapjában véve demokratikus, kevésbé zavarja az egység hiánya, szeret elvitáztatni, elegyeztetgetni egymással – ez azonban sem a szervezeti egyesülésnek sem a határozottságnak nem tesz jót. A másik meg a liberalizmus, a menekültkérelmek kezelése, hogy ugyanis el kell fogadni, hogy mindenkin nem lehet segíteni, főleg úgy, hogy meg kell hozzá szerezni, tartani a választók támogatását, és hogy igen, húzni kell egy vonalat, hogy ennyit tudunk tenni, és többet nem. (De ennyit igen.) Európaszerte láthatjuk, hova vezet az elvek túltolása, a határozatlanság: az emberek elbizonytalanodásához, elfordulásához, a szélsőségek felemelkedéséhez, a korábban elért eredmények széteséséhez.

Figyeljük meg, hogy **nem az elvek feladásáról, elárulásáról beszélek, hanem arról, hogy a körülmények függvényében némileg rugalmasabban, gyakorlatiasabban álljunk hozzájuk**. Ezáltal lesz módunk ugyanis a reálisan lehetséges mértékig érvényesíteni őket, nem elidegeníteni azokat, akik másképp látják a világot, mások a vágyaik és félelmeik, és akiknek a támogatására, jóváhagyására szükségünk van. És ami azt illeti, pont ezt tudnám javasolni a jobboldali érzelműeknek is: **mérsékelttség**, emberek, **középút**: ez a kulcsszó.

(Nemkülönben **a technokraták, közgazdászok, jogászok, különösen az EU bizottság is megpróbálhatná némileg tágabban, gyakorlatiasabban szemlélni a helyzetet**, és nem szállítani a muníciót a demagógiához olyanokkal, hogy kiszámolja, mennyit kell majd fizetnünk egy be nem fogadott menekült után, meg hogy felvetik a rezsicsökkentés megnyirbálását, stb... – amikor ilyen a helyzet.)

(Egyébként elárulom, magam is jó darabig nem a Fideszre szavaztam ugyan, de úgy voltam vele, ha úgy nézne ki, hogy kiesik a hatalomból, akkor megtettem volna – egyszerűen azért, mert a másik oldalból nem néztem ki, hogy képes volna hatékonyan kormányozni. A CEU-s történettel, most, hogy személyesen is meglegyintett az önkény szele, ennek vége – a gond csak az, hogy közben a másik oldalon nem sok minden változott.)

És egyelőre, őszintén szólva, olyan nagyon nem is nézem ki belőlük, hogy fog. Az újabb fejlemények, az olimpiás népszavazás, a CEU körüli tüntetések megmutatták az **ellenzék** súlyát, legalábbis ami a létszámot illeti – de, ha kormányváltást szeretnénk, ennél több kell. **Most már** nem még újabb tüntetésekre kellene gondolkozni, hanem **az egyesülésen kellene gőzerővel dolgozni**, azon, hogy megkeressék azokat a közös elveket és célokat, melyekre mindenki rá tud bólintani – ennek azonban híre-hamva sincs, mint ahogyan az emlegetett vezetőnek sem.

Amúgy **most sem feltétlen a baloldal mellett agítálok**. Én, és biztos vagyok benne, a baloldaliak többsége is, minden további nélkül megvolnánk egy jóindulatú, mérsékelt jobbos kormánnyal. Szerintem már a józanul gondolkozó jobboldaliak előtt is egyre inkább kiviláglik a jelenlegi vezetés önkénye, nem bánnák, ha a kormány visszavenne a tempóból, illetve talán már nekik is kevésbé volna ellenükre, ha lenne egy épkezláb ellenzék, legalább egy alternatívára, hogy ha másképp nem megy, legyen mitől tartania a hatalomnak, hogy ha végképp elszalad vele a ló, le lesz cserélve. Remélem, hogy mindenkinben kellően él még a diktatúra emléke, és tudatában vagyunk annak, hogy nemcsak egyféle létezhet belőle: lehet az baloldali, kommunista – de jobboldali, fasiszta is. Nem, még valóban nem tartunk ott, de ennél már nem is szeretnék közelebb kerülni hozzá.

Végezetül annyit, hogy tanúsítsatok önmérsékletet, mert ez a feszültség senkinek sem jó, különösen, hogy tulajdonképpen nincs is baj, minden további nélkül olyan jól meglehetnének

egymással. Ismerjétek fel továbbá a megfélemlítést, a manipulációt, az uszítást és ne higgyetek a propagandának. Ne higgyetek nekem se. Csak nyissátok ki a szemetek, és gondolkozzatok.

(Valamint, ha tetszett a fenti vagy az egész, **terjesszétek nyugodtan**. A Facebook-ra is be lehet másolni, stb...)

Néhány kapcsolódó téma a könyvből, (kép teteje, doc, pdf):

- [Demokrácia és diktatúra](#) (A jólét és biztonság elsődlegessége az embereknek a szabadsággal szemben; meg általában is érdekes.)
- [Baloldal-jobboldal](#) (Az egész, illetve lásd benne a szélsőségekről is.)
- [Ideológiák](#) (Hogy a konzervatív és liberális ideológia is leegyszerűsítő, nem látja egymás előnyeit.)
- [Politikai konfliktusok](#) (Az ellenség haszna a hatalom számára)
- [A csoportok alapvető jellemzői](#) (Csoportokban való gondolkodás; Mik tartják össze a csoportokat, köztük a vezér, az ígélet és az ellenség)
- [A menekültes írásom a fórumon](#). Kicsit régi már, de ez is egy példa arra, hogy hogyan lehet gyakorlati problémákat a realitás talaján állva, gyakorlatiasan kezelni.
- Ezek sem fognak megártani: [A csoportok problémáinak kezelése](#) (A csoportok heterogenitása, hogy ne vegyünk mindenkit egy kalap alá bennük; A csoportok közötti előítéletek, ellentétek csökkentése); [Konformitás](#) (Hogy egy csoport, párt tagjaiként hajlamosak vagyunk hasonulni a többiekhez); [Önigazolás](#) (Mert el tudom képzelni, hogy akik ezeket az önkényes lépéseket teszik, megmagyarázzák maguknak, miért is így a helyes); [Szélmegoldások](#) (Arra fel, hogy egy szál migránst se akarunk befogadni; illetve hogy nehéz eladni a középutas megoldásokat); [Iparizált világunk](#) és később majd a Piac gyakorlati hiányosságai, a Globalizáció és az Egyenlőtlenség témák is (hogy a gépesítés, a piac és a globalizáció is hozzájárulnak az egyenlőtlenségek növekedéséhez, az emberek kiábrándulásához a rendszerből); és a [Hiúság](#) (Hogy a másik legyőzése fontosabbá válhat, mint az ügy maga); [A szexualitás összetettsége](#) és a [Homoszexualitás](#) témák (Merthogy a gender studies-zal is sokat húzták a CEU-t, hogy most 2 nem van vagy hány: ezekből megérthetjük.)
- Illetve lásd majd az Oktatás témában, hogy az önálló gondolkodásra nevelés gyakran nem érdeke a rendszernek, a politikának, a piacnak

* * *

Na, mellel elkészült egy **újabb téma**, küldöm is a következőt, **a tulajdonról**. Tartok tőle, hogy most ez a levél érdekesebb nála, nekem speciel leginkább megboldogult jogi tanulmányaimat juttatja eszembe – viszont azért a világ nagyrészt mégiscsak a tulajdon körül forog, borzasztó fontos az embereknek, hogy kinek mije van, érdemes tehát némileg közelebbről megismerkedni vele, mi is az, amiről beszélünk:

- **Tulajdonfajták:** a magán és a közösségi tulajdon; a személyes tulajdon és a vagyon
- **A tulajdonjog**, például, hogy a tulajdon emberek közötti viszony, nem pedig az ember és a tulajdona közötti.
- **A tulajdonjog részei:** birtoklás, használat, hasznosítás, rendelkezés
- **Hogy a tulajdonlás kötelezettségekkel is jár**
- **A tulajdonjog korlátozásai**, például a szomszédjogok és a kisajátítás
- **A magántulajdon hasznai és kárai:** egyértelművé teszi, hogy melyik dolog kié, megelőzi, hogy a dolgot a kelletnél intenzívebben használják, valamint a magántulajdon ösztönző ereje – másfelől viszont ott a magántulajdon által fenntartott egyenlőtlenség, igazságtalanság és az ebből eredő feszültségek.

* * *

További fejlemények:

További örömteli folyománya a jelenlegi helyzetnek, hogy szájbergerek forradalmi felindultságában mehekkelték az Origót, elárasztották ellenséges kommentekkel – amivel leginkább azt sikerült elérniük, hogy **az Origó úgy ahogy van kikapcsolta a kommentelést**. (Amit addig meglehetősen szabadon engedtek, az ellenvéleményeket is, csodálkoztam is rajta. Nem tudom, lehet, hogy egyébként is ki akarták már kapcsolni, a kiváló alkalmat viszont a hekkerek szolgáltatták.) Szóval ez ügyes volt, köszi. Kevésbé izgatna a dolog, való igaz, hogy az Origó az utóbbi időben eléggé lement kutyába – csak hogy **az én oldalam látogatóinak fele-harmada is az ott stratégiaileg elhelyezett kommentjeimből jött**, úgyhogy ez most beakasztott egy jobb (vagy bal?) horgot a projektnek. Ezért is kérem, **ha tudtok olyan helyeket, ahonnan be lehetne linkelni az oldalamat, egy másodpercig se habozzatok szólni, meg egyébként is terjesszék jó híremet**.

Aztán, képzeljétek, **most készült el a 100. téma**. (A 168-ból. Tudjátok, a publikáláshoz képest előre dolgozom.)

Tekintsétek meg továbbá a tavaly készült [művészi](#) és [érdekes](#) **képeimet**. (Két album) A terv amúgy az, hogy miután a könyvvel elér a világhír, ezekből is befolyik majd 100-200 millió dollár. Most még azonban teljesen ingyen megnézhetitek őket. ;) Érdemes.

Zenék:

[Hair – Ain't Got No](#)
[Hair – I Got Life](#)

Na és persze a **találkozó**. Akinek lenne kedve májusban, Pesten összejönni egy kötetlen beszélgetésre, jelezzen. A részleteket megbeszéljük.
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 78]

[SUBJ: Iparizált világunk (+ tudományos aggodalmak)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mostani téma némileg filozofikusabb, mint a környezők, elgondolkozunk benne például a társadalom nagy gépezetén, melynek mindannyian részei, alkatrészei vagyunk, és még pár ehhez közeli jelenségről. A „legközgazdaságibb” benne a termelékenységéről, annak növekedéséről írtak. Íme:

- **A társadalom működésének, gazdasági aktivitásának összetettsége**, hogy milyen sokféle tevékenység kapcsolódik össze akár a leghétköznapiabb termékben, tevékenységben.
- **A tevékenységek fejlődésének három fázisa**: művészet – tudomány – ipar. Hogy a magányos úttörők ideje mára többé-kevésbé lejárt.
- **A társadalom nagy, iparizált gépezete. Az ember életének iparizáltsága**. Az emberek, mint alkatrészek.
- **Az iparizáltság és az emberi értelem**: az intelligencia és a (speciális) tudás kiemelt szerepe – ugyanakkor az emberek beszűkülése, gyakorlatiasságuk sorvadása
- **A termelékenység növekedésének, a gépesítésnek az áldásai és átkai**
 - Több áru, olcsóbban
 - Ahogy a gépek mind több területről szorítják ki az embert. (Bár az összesről nem fogják: kurrens téma.)
 - A tőke növekvő részesedése a haszonból, a munka iránti kereslet csökkenése. A kevésbé értelmes emberek problémái a modern gazdaságban.
 - A helyzet visszássága, hogy könnyebben termelünk – ám ennek az áldásait sokan nem igazán érzik.
 - A piaci rendszerre ezek miatt leselkedő veszélyek
 - A probléma kezelése régebben és ma
- **A technika felértékelődése**, több értelemben: a technikai hozzáértés, a technikai eszközök és az alkotások technikai kivitelezésének szempontjából is. A felértékelődés okai
- **Az iparizáltság és a technika előnyei-hátrányai**

Szerintem érdekes és szemléletformáló téma, de lássátok meg magatok.

* * *

No meg a másik. **A minap jött egy email**:

„Tárgy: *Ne sértődj meg...*

Bocsánat, hogy ismeretlenül írok, de úgy gondolom valakinek végre el kell mondania, hogy hagyd végre abba, mert buta vagy. Az, hogy valami rendszeresnek igyekszik látszani, nem jelenti azt, hogy értelmes és igényes tudományos mű lenne. Amit csinálsz, egy üres forma tartalom nélkül. Sajnos sokan azt hiszik, hogy ez tudomány-lehet, hogy te is azt hiszed. Ez ennek a projektnek a legkárosabb oldala. Szóval hagyd abba légszíves...”

Nahát, végre valaki ezt is elmondta – meg most már mindenki megfelelően figyelmeztetve is van...

Miért foglalkozom ezzel itt? Két okból: **először is azért**, mert amikor másnap válaszoltam volna rá privátban, már nem létezett az email cím, amiről küldték. A **fontosabb azonban** az, hogy biztos vagyok benne, hogy másokban is felmerülnek hasonló aggályok.

Szóval, **mit tudok erre mondani?**

- Mindenekelőtt azt, hogy **az Előszóban pontosan le van írva, hogy mi ez a könyv**. Többek között, az is, hogy:

- Nem akar tudományos lenni, nem akar részletekbe menően precíz lenni; hogy ez a mű egy objektivitásra törekvő ember személyes világnézete.

- Hogy ezzel együtt törekszem a korrektségre, hogy a könyvben minden az én legjobb tudásom szerint van benne – miközben igyekszem minél realisabban látni a dolgokat.

- Hogy ha valaki úgy véli, valamit jobban tud nálam, javítson ki bátran, mert magam is szeretnék tanulni, és a könyv is jobb lesz általa.

- A mű tökéletlensége. Hogy ez a mű nem egy kinyilatkoztatás, sokkal inkább az igazság keresésének és a használható dolgok összegyűjtésének az eszköze. Annak a fontossága, hogy a mű sokak által érthető és használható legyen.

- Hogy ez a mű nem akar meggyőzni, abból született és arra buzdít, hogy az ember vizsgálja meg a dolgokat maga, nem pedig, hogy elhiggye, ha valaki – akár én is – azokról valamit állít.

- **Ez a könyv tehát elsősorban egy gyakorlati útmutató lesz a világhoz és az élethez** – addig pedig az ezekhez szükséges dolgok összegyűjtésének eszközeként is szolgál. A lényeget igyekszik összefoglalni, a nagy képet próbálja meg minél realisabban áttekinteni – amit tudományos alaposággal nem is lehetne megtenni, mert az ember elveszik a részletekben, és soha nem ér a végére.

- **Érdeemes szem előtt tartani továbbá a könyv hosszú távú potenciálját**, nem csak a jelenlegi állapotát nézni. (Bár, szerény és mindenféleképpen elfogulatlan véleményem szerint azt mondani, hogy az „egy üres forma tartalom nélkül” már most is több, mint barokkos túlzás.)

- Valamint, mielőtt valaki tőlem kezdi el féltetni a világot, **nem árt belegondolnia abba, hogy** ehhez a valóban nem teljesen tökéletes műhöz képest **mi az, ami jelenleg az emberek fejében van**.

Zöld?

(Egyébként, így zárójelben megjegyzem, hogy **van két doktorim** (közgaz, CEU; jog, ELTE), csak nem ezzel próbálom eladni a könyvet, mert nem ettől lesz jó. Azt szeretném, ha az magáért beszélne – és szerintem beszél is, ha valaki alaposabban megnézi. A címeimet most is csak azért hozom elő, mert vannak, akiket ez megnyugtathat. (Jó, amúgy biztos én is jobban odafigyelnék Doktor Faktorra, mint XY Zénóra.) Azonkívül pedig **a bizniszben is dolgoztam**, úgyhogy azt is tudom, hogy néz ki a gyakorlat, és mi kell hozzá. Lásd továbbá a ‘Címkék, szerepek, identitások’ részt a címkék, címek hatalmáról, a rangkorságról.)

A könyvvel kapcsolatban **két dolgot tudok megígérni: 1)** Hogy mindig a legjobb tudásomat fogja tükrözni, és **2)** Odafigyelek rá, ha bármiben kijavítottok, nyitott maradok az ismereteim és a könyvben foglaltak felülvizsgálatára. És különben szerintem is: aki ennél többet ígér, azzal tényleg nem árt vigyázni.

Szóval **javítsatok ki** bátran, hálás leszek érte, nemcsak azért, mert így tanulok, hanem mert a könyv is így lesz jobb. Szoktak jönni ilyen kritikák is, és nincs is velük semmi bajom, csendben meg szoktam fontolni és köszönni őket. Viszont ha csak úgy általában butáz le valaki, azzal ugye nem sokra megyünk – meg azt a legkönnyebb.

(Mellesleg, egyik alapvető megfigyelésem a kritikával kapcsolatban, hogy gyakorlatilag **mindenről mindenfélét lehet hallani**. Az én könyvemmel kapcsolatban is a „hagyd abbától” az „alpműig” terjed a skála. Erről ‘Az alkotás gyakorlata’ témában lesz majd szó.)

* * *

Hát ebbe jól belelendültem... Nézzünk is most inkább valami könnyedebbet.

Megy most ugye ez az **olimpiás** hercehurca. Aki még nem látta, annak ajánlom ezt a két rendkívül (tragi)komikus [videót](#). Meg az általam jó időben írt kis [összefoglalóra](#) is ránézhetek, hogy ki miért akar magyar olimpiát, meg hogy miért ne legyen, ha egy kis eszünk van.

Továbbá tessék egy egészen kiváló **zene** az aktuális témához:

[Dire Straits – Industrial Disease](#)

Alatta ott van a szövege is. (Show more, Több) Aki tud angolul, annak szeretettel ajánlom ezt is, mert egyszerűen nagyszerű.

Végül pedig tekintsetek meg (minél többször) az új, ultrasexy **látogatásszámlálót**, a honlap alján. ;) [ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 77]

[SUBJ: Racionalitás és önzés + 100.000]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hadd csempésszem ezt még gyorsan oda a karácsonyfa alá...

No, valami azt súgja, hogy ez se az a rész, amitől majd 7 csajom lesz 70 éves koromban – viszont nem árt tudni a gazdaság és az emberi viselkedés megértéséhez. Talán nem mondok újdonságot azzal, hogy **a hagyományos közgazdaságtani felfogás szerint az ember tökéletesen racionális és önző**, mindent magának akar, és ennek érdekében minden információt tökéletesen fel is tud használni. Ez a dogma **mára jelentősen oldódott**, általában elismerik, hogy az ember összetettebb lény ennél, annyi azonban **továbbra is bizonyos, hogy az önzés alapvető jelentőségű az emberben**. A racionalitás ennél jobban támadható, az emberek egyrészt valójában nem annyira okosak, másrészt meg gyakran lusták is használni az eszközt: **a racionalitásuk tehát meglehetősen korlátozott**. Mondjuk oké, ha pénzről van szó, valamivel talán jobban meg szokták próbálni összekapni magukat.

A szokásos ízelítő:

- **A racionalitás és önzés jelentése.** Hogy könnyű összemosni őket.
- **A racionalitás csábítása.** Egyfelől az emberek szereti okosnak tudni magukat, másfelől a racionalitás az önzéssel együtt könnyen megfogható matematikailag.
- **A racionalitás korlátai:** az információhiány, az információ feldolgozásának gyengesége, és a megismerés további buktatói (például a benyomások hatása vagy a hibás általánosítások). A kielégítő megoldásokkal való kiegyezés.
- **Mi minden dolgozik még az emberben a racionalitáson kívül?** Kondicionálás és imitáció; a vágyak, érzelmek, indulatok, a hangulat ereje; irracionális gondolatok és cselekedetek
- **Az önzés eredete és ereje.** Hogy alapjában, bizonyos értelemben mindenki tökéletesen önző. A birtoklási vágy és az önzés kapcsolata.
- **Az önzés két arca:** a sima önzés, amikor a szabályokat azért betartjuk és az opportunisták önzés, amikor azokat is megszegjük. Az oportunizmus csábítása.
- **Az önzés kárai és hasznai;** például, hogy teljesítményre ösztönözhető általa az ember, és hogy az érdekből tett jó is jó. Az önzés erejének felhasználása jó dolgok előmozdítására

További hírek, érdekességek:

Gatyába ráztam és lecseréltem az Előszó és a két Bevezetés témát. Anno ezeket írtam meg legelőször, némileg kutyafuttában, ezért rájuk fért némi rendbe rakás, meg azért is, mert, ahogy nézem, a legtöbbet olvasott témák között vannak. Akit érdekel tehát, megtalálja az új, 02-es változatokat a honlapon, a témák lapon, mint rendesen. Különösen azoknak lehetnek érdekesek, akik még nem olvasták őket: teljesebb képet lehet kapni belőlük arról, hogy mi is lesz ez az egész, miért és hogyan.

És végül a nagy **100.000**: Nos, ez sajnos továbbra sem a havi bevételem – érdekesebb azonban hogy akkor micsoda: tavalý meg az idén több mint **ennyi látogatás történt a honlapon**.

Hogy ez most **sok vagy nem is annyira sok**. Tény: ha figyelitek, mondjuk az Index-re kirakott blogokon, hogy hány kattintást kapnak, hipp-hopp össze szokott jönni nekik több tízezer is. Nem is

beszélve az egész világ által fogyasztható tartalmakról, mondjuk a youtube-os videókról, ahol nem ritkán százmilliókban mérik a klikkeket. Szóval ehhez képest nem éppen észbontó.

Ahhoz képest viszont már értékelhetőbb mennyiség, hogy ezt senki nem rakta ki a címlapra, semmilyen média vagy híres ember nem tolta meg, meg ahhoz képest sem rossz, hogy ez egy komoly, fajsúlyos dolog, nem a közkedvelt rágógumi, se Való Világ, se Orbán Viktor, de még csak egy árva meztelen nő sincs rajta. A fenti számhoz párosul továbbá **60.000 letöltés** is, ami alátámasztja, hogy van azért igény másra is, egy ilyen értelmes könyv iránt is. Szóval, valamelyest terjed már a híre.

Ezzel együtt biztos vagyok benne, hogy 77-szer ekkorák is lehetnének ezek a számok, ha mindazok értesülnének róla, akiket érdekelne. Remélem, előbb-utóbb azok is felfigyelnek rá, akik, hogy úgy mondjam, a kapukat őrzik a nyilvánosság felé – addig viszont megteszem, amit saját kezűleg tudok. És természetesen felétek is él a kérés: **segítsetek be, ha tetszik, amit csinálok**. Nem áll ám sokból: **nyomjatok pár lájkot [a honlapon](#)** és a témák végén, és **meséljete rólam az ismerősöknek**. Remélem az eddigiek meggyőztek benneteket, hogy ez egy komoly ügy, és hogy mindenkinek csak a hasznára válik, ha megismerkedik vele.

Apropó, azt mondtam már, hogy egy jobb világhoz is alapvetően az emberek gondolkozásán keresztül vezet az út? Különösen az egyszerű, alapvető elképzeléseket, a nagy kép darabkáit kell rendbe rakni, mert ezen múlik, hogy hogyan látjuk a világot, mire törekszünk, merre megyünk.

Nem?
[ÜSTÖP]

Miki

[PT: 76]

[SUBJ: Gazdaság + találkozó]

Üdvözetem!

[ÜSTART]

Igen, ez már megint tovább tartott, mint szokott. Az ok, mint rendesen, hogy amit írtam, a részvényekről, tőzsdéről, spekulációról szóló téma, mögint ölég ömbörös darab volt, de hálstennek elkészölt.

Kezdem azzal, hogy ismét **lehet jönni találkozóra**, ami Pesten lesz, még karácsony előtt. Akit érdekel, írjon, és majd egyeztetünk.

A könyvet illetően pedig ezennel **elérkeztünk a gazdasági részhez**. Mit kell róla tudni?

Hát ugye először is azt, hogy ez volna az én úgynevezett **szakmám**. Másodszor, ahogy látni fogjátok, **a tárgyalás** itt egy-két fokkal **mélyebb**, mint általában. Ezt nyilván az teszi lehetővé, hogy jobban ismerem a témakört – azt viszont nem szeretném, ha csak emiatt lenne részletesebb. Az ideológia az mögötte, hogy miért van ez mégis rendben így, hogy a gazdaság, a jólét és a pénz kérdései mindannyiunk számára húsbavágóak, az embereket általában igencsak izgatják az anyagiak, meg hogy hogy élnek. Azonkívül, a világban való eligazodáshoz is jól jönnek a gazdasági ismeretek; nem utolsósorban pedig a társadalmi berendezkedés, a társadalmi igazságosság kérdéseinek megítéléséhez is elengedhetetlenek. Mindezzel együtt, nem szeretném, ha a könyv bármelyik része öncélúan részletesebb lenne a többinél, úgyhogy nyugodtan írjátok majd meg, ha valahol túlzásba viszem.

Aztán, ha ránéztek az elkövetkezendő témákra, látni fogjátok, hogy a gazdasági témák két csoportra vannak bontva: **először jön „A gazdaság elmélete”**, utána „A gazdaság gyakorlata”. Ennek megfelelően a most következő témák az **elméletibbek**, lesz pár grafikon, meg megérteni való, de annyira azért nem súlyos. Mint mindig, aki nem akar belemerülni, **átugorhatja a kisbetűket** – valamennyire azonban énszerintem mindenképp **érdemes átnézni ezeket a részeket is**. Így egyrészt bepillantást nyerhettek abba, hogy **hogyan gondolkoznak a közgazdászok**, másrészt pedig, és ez a fontosabb, **fajsúlyos kérdéseknek** fogunk utána járni: ilyenek a piac működése, előnyei, hátrányai; a versengésről, az önzésről és a tulajdonról írtak; a pénz fogalma, funkciói és keletkezése; vagy mondjuk a gazdaságpolitikáról szóló téma is.

A gazdaság gyakorlatáról szóló rész pedig, ha lehet, még ennél is izgalmasabb lesz majd: szó lesz a bankokról és a tőzsdéről, az egyenlőtlenségekről, a globalizációról, a gazdasági válságokról, stb... Annyit tennék még hozzá, hogy szerintem az átlag közgazdász sem igen tud ennél többet a gazdaság egészéről. (A szakterület, az persze más.) Egyszóval, tök jó lesz ez, csak egy kicsit másképp. ;)

Csapjunk is bele. **A mai rész a versengésről és az együttműködésről szól:**

- A versengés és együttműködés **példái** különböző szinteken (élőlények – egyének – csoportok)
- A versengés és együttműködés **eredete**: az evolúció, az öntudat és a társadalom szerepe
- **A versengés ereje**: amilyen erős a vágy az emberben mások legyőzésére – és hogy ezt az energiát érdemes kihasználni. (Gondoljunk versenygazdaság előnyeire.)
- **A versengés előnyei**: a mechanizmus egyszerűsége és robosztussága. **A versengés hátrányai**: például a versenynyomás, amit a résztvevők kénytelenek elviselni, és a versenytársak közötti elidegenedés. Ahogy a versengés képes felszámolni önmagát.

- **Az ember adottságai az együttműködésre:** testi-lelki képességeink (például a beszéd), és rugalmasságunk, melynek köszönhetően különböző feladatokra tudunk specializálódni – a specialisták pedig hatékonyan tudnak együttműködni.

- **Az együttműködés előnyei**

- A specializáció és a specialisták együttműködése
- **Közhasznú javak** előállítása (Ezek olyasmik, amiket az egyedek önállóan nem volnának képesek létrehozni, együtt viszont már igen), mint amilyen például egy gát egy folyón.
- A **közjavak** fogalma. (Ami nem ugyanaz, mint a közhasznú javak.) A köz- és közhasznú javak problémái: hogy több kellene belőle az embereknek, mint amennyit hajlandóak előállítani.
- **Összetartás**

- **Az együttműködés hátrányai**

- A közösségért hozandó áldozat; a szuverenitás feladása
- Az ösztönzés hiánya. (Vagyis, hogy a versengéssel ellentétben, itt lehet lógni, potyautaskodni.)

- **Az együttműködés megbomlása és fenntartása:** a potyautas probléma, a centralizált és decentralizált kikényszerítés; valamint az ösztönzők megfelelő megtervezésének fontossága

Hát igen, némileg szárazabb, mint azt a politikai részeknél megszokhattuk – de a gazdaság szempontjából alapvető.

Küldök még egy tanulságos [grafikont](#) az előző részhez, arról, hogy hogyan változott a klíma a természetes ingadozásnak köszönhetően, és ehhez képest mi történik most.

És még egy **zenét**. (A gazdaság azért kicsit kevesebbet ihletett meg, mint mondjuk a szerelem...)

[Amiga - Super Cars II](#)

[ÜSTÖP]

Kitartás és üdv:

Miki

[PT: 75]

[SUBJ: Globális problémák]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez is egy súlyos darab. Annyit el kell mondanom róla előljáróban, hogy van benne egy **kisebb-közepes hiba**, az, hogy ma már sok szegényebb helyen sem születik annyira sok gyerek, mint ahogyan írom. Erről időközben értesültem, és a végleges verzióban megfelelően korrigálva lesz. **A leírtak túlnyomó többsége mindenesetre így is érvényes.**

• **Mit értek globális problémák alatt?** A fogyatkozó források problémáját (olaj, víz); a környezetszennyezést és a különféle ökológiai károkat; no és természetesen a klímaváltozást.

• **A globális problémák általános jellemzői**

- Belakott világunk, és hogy az emberiség nincs hozzászokva ahhoz, hogy véges térrel és erőforrásokkal kelljen beérnie, illetve, hogy képes legyen veszélybe sodorni a saját életfeltételeit.
- Bonyolultság, egyszerűség és a globális problémák: A komplikált, kiszámíthatatlan részletek – és a fő tendenciák, melyek ellenben meglehetősen bizonyossággal tudhatók.
- A két fő gond: a pazarlás és a túlnépesedés
- Visszacatolások és visszafordíthatatlan változások a globális problémákat illetően
- A környezeti változásokkal járó társadalmi felbolydulás

• **Miért nehéz kezelni a globális problémákat? Például:**

- Az emberek anyagi szemlélete
- Az uralkodó rövidtávú szemlélet
- Az emberiséget jellemző egyenlőtlenségek és megosztottság
- Ellenérdekek

• **A jelenlegi hozzáállás jellemzői, például:**

- A fej homokba dugása
- Tét nélküli idealizmus
- Látszatintézkedések, látszateredmények (Különösen ezek az erőtlen és komolytalan nemzetközi tervek, megállapodások. Emlékezzünk csak a legutóbbira, a párizsi klímacsúcsra, ahol a fejesek jól megtapsolták magukat, hogy megmentették a világot, aztán mindenki hazament és lényegében nem változott semmi.)
- Hogy vannak azért bizonyos pozitív fejlemények is.
- Az emberiség gyerekes viselkedése: hogy a katasztrófa árnyékában is az osztozkodással meg egymást gyilkolászásával vagyunk elfoglalva.

• **A megfelelő hozzáállás elvei, például:**

- Alapvetően az okokat kell kezelni, nem(csak) a tüneteket.
- A gondolkodás és az életmód megreformálása
- Összefogás
- Alulról és felülről is dolgozni (A nép felvilágosítása, stb... + kormányzati tervek, intézkedések)
- Idejében el kell kezdeni a cselekvést
- Egyszerű, átlátható és robosztus megoldások kellenek.

• **Konkrétabb intézkedések, például:**

- Kisebb szabású, „hagyományos” projektek, jobb szervezés: hogy nem kell mindig nagyban és újban gondolkodni.
- Egy világszintű központi szervezet, amely kimondottan a globális problémákkal foglalkozna, aktívan, megfelelő forrásokkal ellátva.

• **Pesszimista prognózisom**

- Hogy amíg nincs nagyobb baj, addig vélhetőleg semmi lényeges nem fog történni.
- A szegények romló helyzete.
- Súlyosbodó politikai feszültségek. (Migráció, a fogyatkozó készletek feletti marakodás, stb...)

● **Ami nagyon jellemző az emberekre: hogy amikor azt hallják, hogy van még idő, akkor azért nem mozdulnak – egyébként meg már úgyis késő.**

● **Hogy a globális problémák kezelése alapvetően a felelősségről szól:** egyszer-kétszer akár még szerencsénk is lehet, de ha nem tanulunk meg felelősségteljesen élni, akkor előbb-utóbb pórul járunk.

Valamint, apropó globális problémák:

● **Az emberiség megosztottsága és sodródása**

- A sodródás, vagyis hogy nem vagyunk urai annak, hogy merre megy a világ – és hogy ezt egyre inkább ideje volna a saját kezünkbe venni.
- Ehhez egységes cselekvés kell, amit vagy úgy lehet elérni hogy szuverén felek megegyeznek, vagy egy világállam által. Amilyen távolinak hat jelenleg mindkettő.

● **Világállam?**

- A jelenlegi nemzetközi szervezetek jellemzői
- Egy világállam potenciális hasznai és problémái

[Michael Jackson - Earth Song](#)

[Gladiator - Earth](#)

[Chris Rea - Road to Hell](#)

[Aquarium](#)

[Amiga - Supremacy](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 74]

[SUBJ: Háború + zene + video + novella]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hát most se fogunk unatkozni:

- Miért nem bírnak a népek békében meglenni egymással? **A konfliktusok eredete:** biológiai gyökerek, kulturális különbségek, gazdasági és politikai ellentétek.
- **A politikai konfliktusok és a nép manipulálása**
 - A félelem és tudatlanság szerepe a konfliktusokban, és hogy azoknak, akik irányítani, manipulálni akarják az embereket, érdekükben áll félelemben és tudatlanságban tartani őket.
 - A propaganda szerepe
- **Az ellenségek szerepe a politikában**
 - Az ellenségtudat, mely félelmet gerjeszt, és a gyűlölködés, mely kapaszkodót, célt ad, energizál. A közös ellenség, mely összeköt, egységessé teszi a népet.
 - Az ellenségkép: arctalansága, és hogy emberi mivoltától is igyekeznek megfosztani őt.
 - Hogy a politikában gyakran előnyös a vészhelyzet, illetve ha van egy ellenség. Ahogy nem is feltétlen akarnak megszabadulni ezektől, sőt, van, hogy szándékosan gerjesztik, kreálják őket.
 - Az ellenzéki mozgalmaknak haszna a hatalmon levők számára. A „biztonsági szelepek”, mint Hofi.
 - Hogy az ellenség mindig a rossz oldalon van, mi meg a jón, no meg többnyire Isten is velünk van.
- **Hogy a háborúk igen sok szenvedést és pusztítást okoznak, és ráadásul még drágák is. Törekedni kell tehát a kiiktatásukra.**
- **Ám a háborúknak is lehetnek bizonyos pozitívumai.**
 - Az igazságos háború
 - Ahogy a harcok lezárulásával, az emberek megtanulják értékelni a békét és az életet. A háború, mint a dekadencia ellenszere.
 - A birodalomépítés pozitív oldala: belső béke és prosperitás. Egy új, közös identitást lehetősége.
 - Pozitív társadalmi változások lehetősége; például a legyőzött japán demokratizálódása.
 - Gazdasági „pozitívumok”: a háború keresletet generál, leépíti a felhalmozódott készleteket, a fölös kapacitást. Gazdasági negatívumok, különösen a hiperinfláció. A háború, mint üzlet.
 - A háborúk, fegyverkezés és a tudományos-technikai fejlődés
 - Hogy mindez azért korántsem mindig áll arányban a negatívumokkal, illetve, hogy törekedni kell a felsoroltak békés módon való elérésére.
- **Hogy háború után rendet is kell rakni, mégpedig úgy, hogy ez a rend igazságos és tartós legyen.**
- **Egyebek**
 - A hazafiság szerepe a háborúkban.
 - Mi köze a háborúknak az egyéni ambíciókhoz és a belpolitikához?
 - „A nemes vad” illúziója, és hogy valójában régen se volt jobb.
- **Forradalmak:** a halmozódó feszültség és a robbanás. Cirkusz és kenyér, mint a nép nyugton tartásának alapvető eszközei. (Avagy rezsicsökkentés és Izaura TV.)
- **Mit lehet tenni egy békésebb világért? Többek között:**
 - A tudatlanság és befolyásolhatóság csökkentése
 - A párbeszéd fontossága. Nemcsak a vezetők, hanem az egyszerű embereké is.
 - Az érdekek összekapcsolása

- A konfliktusok mögötti valódi okok kezelése
- A konfliktusok felvilágosult lezárása

Zenék:

(Nem tudom egyébként, mennyire hallgatjátok ezeket... Csak mondanám, hogy érdemes, mert nem csak kiváló zenék, de szólnak is valamiről.)

[Stan Ridgway - Camouflage](#)

[Rachid Taha \(Black Hawk Down\) - Barra Barra](#) (dalszöveg [itt](#))

[Hair - 3500](#)

[Status Quo - In the Army Now](#)

[Guns'n'Roses - Civil War](#)

[Tomoyasu Hotei - A Battle Without Honor or Humanity \(Kill Bill\)](#)

[Michael Flatley's Lord of Dance - Warriors](#)

[Joe Strummer And The Mescaleros \(Black Hawk Down\) - Minstrel Boy](#)

[Katona Klári - Ólomkatona](#) (Figyeljük meg már az előadó nevében a fokozott militarizmust!) ;)

[Vangelis – Mutiny on the Bounty, Closing Titles](#)

És még néhány nagyszerű Commodore Amigás játékszene. Ámuljunk el, hogy mire volt képes egy 7 Mhz-es gép, 8 bites hangmintákkal, 4 csatornán:

Cannon Fodder ([Intro](#); [Recruit](#); [Phase complete](#))

[Hired Guns](#) (4:00-ig érdekes)

[Battlesquadron](#)

(Egyébként is érdekes megfigyelni, hogy a videojátékok mekkora nagy része szól a gyilkolászásról, pusztításról, de legalábbis a versengésről.)

Egy tanulságos [video](#) a második világháború áldozatairól.

Nem utolsósorban pedig ne hagyjátok ki egy régebbi, de ma is aktuális és szórakoztató **novellámat**:

[A kapcsolat](#)

[ÜSTÖP]

Üdv:

Miki

[PT: 73]

[SUBJ: Demokrácia és diktatúra (és egy kis Brexit)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nos, ez a mai is ott van a világpolitikai jelentőséggel bíró szeren:

- **Mi számít többet az embereknek: a szabadság – vagy a biztonság és a jólét?**

- **A demokrácia előnyei**

- Szabadság
- A zsarnokság illetve a rossz vezetés elkerülése. A demokrácia nem is annyira a jó vezetésről szól, mint inkább a zsarnokság elkerüléséről, a rossz vezetők leváltásának lehetőségéről.
- Az utódlás körüli problémák, bizonytalanságok elkerülése, amely gyakran jellemzi a diktatúrákat, monarchiákat
- Hogy demokráciában a közérdek legalább bizonyos fokig érvényesül.
- A demokrácia kompatibilitása a piaccal

- **A diktatúra potenciális előnyei**

- Rend és stabilitás (Ami különösen a megosztott, erőszakos helyeken lehet hasznos – viszont ennek az ára az önkény, vagy legalábbis annak a veszélye.)
- Potenciálisan hatékony döntéshozatal (Minthogy nem kell a döntéseket hosszasan megvitatni, csatározni felettük)
- A súlyos válsághelyzetek, társadalmi problémák potenciálisan hatékony kezelése. A demokrácia rövidtávú szemlélete.
- Hogy a diktatúrák, diktátorok gyakran szeretnek építkezni – ha a saját dicsőségükre teszik is ezt, és meg is van az ára neki.

- **A demokrácia visszaosságai**

- A többség diktatúrája, ami a demokratikus kisebbség elnyomásához vezethet. A kisebbséget védő szabályok.
- Hogy a politikai machinációk a demokráciákban is gyakoriak
- Demokráciában sem feltétlen tudni az igazságot, merthogy bárki bármit állíthat. Hogy a diktatúrában is hazudnak – de egyszerűbben.
- Demagógia, vagyis amikor a politikusok a vágyakra, érzelmekre, félelmekre, előítéletekre építenek.
- A választók korlátoltsága és rövidlátása: hogy gyakran úgy választanak, hogy nem tudnak megítélni fontos kérdéseket, nem tekintenek távolabbra a saját kis érdekeiknél, demagóg szövegek manipulálják őket.
- Demokrácia és az anyagiak: a megszorítás-osztogatás ciklusa; a hatalom anyagi előnyei; a pénzes körök befolyását a politikára
- Polarizáció, a politikai erők hajlama a szélsőségek felé tolódásra, a nép megosztottá válása. Az egység, ami az alapvető szabályok lefektetéséhez, a hosszú távú projektekhez kellene. Az egység, amely diktatúrákban jellemezi az ellenzékét.

- **Bizonyos helyzetekben a diktatúra elvileg működhet jobban, mint a demokrácia. (Bár ennek megvan az ára és a veszélyei)**

- **Hogy a jól működő demokráciának megvannak az előfeltételei, a demokráciát nehéz egyik napról a másikra bevezetni.**

- **Egyebek**

- Az elvek és érdekek keveredése a politikai összetartásban
- Hogy a politikának általában az a jó, ha a választók egyszerűek, kiszámíthatóak és befolyásolhatóak.
- A közvélemény változékonysága
- A koalíciós kormányzás, és „a mérleg nyelve”

És a kiváló zenék:

[Red Alert 3 - Soviet March](#) (Ez eléggé hihetetlen módon eredetileg egy videojáték zenéje, és valami elképesztően jó. A klip is állati hozzá, akárki csinálta – és hát ugye ne legyen aktuálisabb annál, mint amilyen aktuális ma.)

[Beatrice - Utálom az Egész XX. Századot](#)

[Pink Floyd - A Great Day for Freedom](#)

[Eddy Grant - Give Me Hope, Jo‘anna](#)

Éshátugye:

[Illés - Good-bye London](#)

Ami, akárhogy is nézzük, egy maximálisan demokratikus döntés volt...

Hogy?

Hogy szeretnétek hallani, mit gondolok a helyzetről?

Na jó, de csak röviden. ;)

Azt gondolom, hogy az mindenképpen látszik, hogy egyelőre jelentős erők feszítik szét az Uniót, és hogy az emberek fejében, illetve kulturálisan nincs kellően megalapozva ez az egész – anélkül pedig nem működhet rendesen. Alapvetően lassabban kellene haladni, jobban meg kellene alapozni az építményt, és konszolidálni kellene az eredményeket, mielőtt továbblépnénk.

Itt ugyanis évezredes kulturális örökséggel, beidegződéssel van dolgunk, megtámogatva az emberek természet adta csoportösztönével. Illusztrációért sem kell messzire mennünk, az EB alkalmából pont most láthatjuk, hogy milyen erős a nemzeti érzület Európában illetve kishazánkban, sokkal erősebb, mint az európai összetartozás érzése, ha van ilyen egyáltalán. (És, kedves jobboldali érzésű olvasóim, amikor az Unióról beszélek, az nem azt jelenti, hogy a nemzeti érzületet teljesen fel kellene adni. Az továbbra is megmaradhat majd az európai identitás mellett – hasonlóan ahhoz, ahogy ma amellet, hogy valaki magyarnak érzi magát, még nyugodtan lehet lokálpatrióta is, fradista vagy UTÉ-s, jobboldali vagy baloldali. Lásd ehhez a Nemzet témát.)

Általánosabban szemlélve meg úgy gondolom, hogy az emberek nem tudnak távlatokban gondolkozni, túlságosan rövidtávú a szemléletük, mindent most azonnal akarnak, legyen az az EU, az önvezető autó vagy a személyes siker. Vannak dolgok ugyanis, melyek nem mennek egyik napról a másikra, kitartó munkálkodást igényelnek. Jelen esetben ennek elsődleges oka a kultúra „tehetetlensége”, amiről szintén lesz majd szó a könyvben, hogy ugyanis az emberi fejekben lévő, a tárdalomban élő elképzelések csak lassan változnak. Amit az EU az elmúlt 50-60 évben elért, az nem kevés – de eléggé úgy néz ki, hogy kezdi meghaladni azt a szintet, amit az alapok elbírnak. Most elsősorban ezen az utóbbin kell dolgozni, és meg kell barátkoznunk a gondolattal, hogy akár több évszázadba is beletelhet, hogy azok kellően megszilárduljanak. Addig hagyni kell a régi módszereket is működni, meg kell várni, hogy megszokjunk, megszeressünk egy adott állapotot, mielőtt egy lépéssel továbbmennénk. Rómát sem egy nap alatt építették fel, és ha az irány jó, türelmesnek kell lennünk – ellenkező esetben azt kockáztatjuk, hogy az is szétesik, amit eddig sikerült felépítenünk.

(Egyébként, mint a mellékelt ábra mutatja, amikor távlatokban gondolkozásról, hosszú távú projektekről beszélek, én tudom mi egy ilyen – mármint ez a könyv, természetesen.)
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 72]
[SUBJ: Állam]

Halihó!

[ÜSTART]

Erről a mairól már majdnem azt írtam, hogy kissé száraz és lapos, de ahogy átnéztem, egy csomó fontos és érdekfeszítő dolog van benne:

- **Az állam, mint egy eszköz**, melyet különböző célok szolgálatába lehet állítani, és hogy milyen célokat szolgál, az attól függ, hogy ki tartja a kezében. Az állam foglyul ejtése (State capture)
- **Az állam funkciói**: a rend és biztonság fenntartása, az állam társadalmi és gazdasági szerepe
- **Az állam gazdasági részvétele**: a keretek biztosítása, és a piac tökéletlenségeinek kezelése. Az állami újraelosztás. Állami tulajdon – magántulajdon; az állami tulajdon előnyei és hátrányai.
- **Legitimítás**
 - **Rendszerek legitimítása**, a legitimítás forrásai: az isteni jóváhagyástól a társadalmi szerződésig.
 - **Vezetők legitimítása**: a vezérbe vetett hit, és az elődök, példaképek szerepe. Ha én egy köztisztviselőben álló személyiség tanait követem, vagy különösen, ha az ő utóda vagyok, akkor máris jobban elfogadnak engem is. Az elődök hőssé avatása, pont ezért. Ahogy a hősök rendszereket is képesek legitimálni.
 - **Érdekek, fenyegetettség és legitimítás**
 - **Legitimítás és legalitás**
 - **Legitimítás kicsiben**, akár személyes kapcsolatainkban.
- **A hatalommal való visszaélés**
 - **A korrupció jellemzői**: az általa generált hatékonytalanság, hogy nagyban és kicsiben is zajlik, a korrupció intézményesülése, stb...
 - **A hatalom bebetonozása**: amikor a hatalommal rendelkezők a játékszabályok betartása mellett a körülmények nekik kedvező befolyásolására használják a hatalmukat – illetve amikor magukat a szabályokat is átírják.
 - **A hatalommal való visszaélés megakadályozásának eszközei**: a demokrácia és a piac; a jogállamiság és az alkotmány; a hatalom megosztása, a hatalmi ágak szétválasztása; az átláthatóság és elszámoltathatóság; a civil szféra és a nyilvánosság, illetve a szabad sajtó; stb...
 - **Ahogy a hatalom vonzza a hataloméheseket, a saját pecsenyéjüket sütögetőket, és ahogy gyakran nem az arra legérdemesebbek kezébe kerül.**
- Az **anarchia** lehetősége, és hogy a társadalom nem lehet meg hatalom nélkül.

Továbbá, aki a végére jár ennek a témának, meg fogja látni **a legújabb marketingfogásomat** a téma doksi végén: innentől lesz ott egy link melynek segítségével az adott témát lehet Like-olni a Facebookon. (A link a téma fórum oldalára visz, közvetlenül a Like gombhoz, ott arra még rá kell kattintani.) Ekképp tehát már nemcsak az egész könyvet lehet Like-olni (ami a honlap címlapjának alján lehetséges), hanem külön témánként is meg lehet tenni ezt. Ez azért jó, mert így a Facebook-os ismerőseitek is értesülhetnek róla, hogy mi jó készült itt. Ne féljetelek használni.

[Aladdin - Prince Ali](#)
[Accept - Princess of the Dawn](#)
[Spin Doctors - Two Princes](#)
[Les Rois du Monde](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 71]

[SUBJ: Nemzet]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mostani téma, a nemzet, lehet, hogy kevesebb újdonságot tartogat, de azért van neki egy szemléletformáló ereje:

- **Az ország, a nemzet, a nép és az állam fogalma**
- **A nemzeti identitás, a nemzetek csoportképző tényezői,** a nemzeti kultúra és a közös nyelv szerepe.
- **A csoportképző tényezők kezdeti hiánya, és a kulturális vákuum,** ahogyan a születőben lévő nemzet keresi a hőseit, szomjazza a közös kultúrát. Az igény csökkenése a panteon betelésével.
- **A népek, nemzetek egysége és törlésvonalai.** Hogy az emberek gyakran önálló személyként tekintenek a nemzetekre, saját személyiséggel, akarattal, stb... Ahogy hajlamosak egyként is ítélni azok tagjai felett.
- **Törésvonalak:** a hatalmon lévők és a nép különállása, elnyomók és elnyomottak egy nemzeten belül. Ahogyan a konfliktusokat gyakran a hatalmon lévők, a hangadók gerjesztik, miközben a népek, az emberek jól megvolnának egymással.
- **Mennyire érznek közösséget a nemzet jelenbeli tagjai a múltbeliekkel és a jövőbeliekkel?**
- **A társadalom, mint egy „test”, melyben a sejtek az emberek. A társadalom, mint gép.**
- **A különféle nemzetek mentalitása:** nyugat és kelet, észak és dél, a nagy nemzetek.
- **A nemzet mérlege.** Mi a jó és mi a rossz abban, hogy léteznek? Lehetne-e az összes ember egy nemzet?

Hozzátartozik, hogy **egy részt most kivágtam**, mégpedig azt, ahol leírom a különböző népek, nemzetek legfontosabb jellemzőit. Azért vágtam ki, mert ez megint egy érzékeny kérdés: már az is, hogy milyenek az angolok, a franciák, az amerikaiak vagy a magyarok, de ha ne adj isten a zsidókat és a cigányokat is jellemezni akarjuk, akkor rögtön vékony jégen járunk, és forró lesz a talaj. És attól tartok, akkor is, ha szokás szerint kínosan ügyelek a objektivitásra és a kiegyensúlyozottságra, meg hangsúlyozom, hogy ismét csak az átlagot jellemzem, nem az egyes embereket. Úgyhogy ebbe most nem akarok belemenni, a végén majd visszatérünk rá.

Újdonság továbbá, hogy **lecseréltem a honlapon az infók oldalt**. Igyekeztem felhasználóbarátabbá tenni, eltüntettem az érdektelenebb részeket, és több olyat helyeztem el rajta, ami tényleg érdekli az olvasót. Ajánlom például az új **„Kérdések és válaszok”** szekciót, ahol olyan gyakori kérdésekre felelek, mint hogy mi a célom a könyvvel; miben más az, mint akármelyik enciklopédia; vagy hogy a speciális tulajdonságokkal rendelkező kultúrák, emberek, emberi életek világában miért van mégis értelme általánosságokról is írni.

A másik említést érdemlő elem, hogy **leírtam, hogyan lehet kommenteléssel terjeszteni a könyv jó hírét** – ha valakinek lenne kedve ezzel is részt venni a világ megmentésében, a legenda részévé válni, vagy egyszerűen csak segíteni egy kicsit... Megtaláljátok például, hogyan lehet a könyv egyes témáira, fejezeteire mutató linkeket beilleszteni. Ahogy többeteknek meséltem már, magam is ezzel a módszerrel élek, és ez az egy, úgy tűnik, működik is, hoz 100-200 látogatót naponta – bár elég zibbasztó, meg a könyvírástól veszi el az időt. Igyekszem egyébként nem pofátlan lenni, tényleg csak olyan helyekre írni, ahová kapcsolódik egy-egy téma, és valóban érdekelheti az ottani közönséget – és ezt javaslom nektek is. Annyit hozzá, hogy ebbéli tevékenységemet egyedül az origós cikkeknel

veszik újabban ezek ellenére is zokon, ahonnan heti átlag kétszer szoktak kib*ni. (benderít) Ott tehát nem árt némi tartózkodás, máshol viszont nem ennyire érzékenyek. Meg persze nem feltétlen kell külön vadászni se ezeket a cikkeket, az is nagyszerű, ha csak egyébként is elolvastok valamit, és eszetekbe jutok. Köszí!

Zenék!

[Vangelis - Spanish Harbor](#) Kurrens módon szólva, ha csak egyet hallgattok meg, ez legyen az. Engem speciel egy párhuzamos univerzumba szokott teleportálni. Szeretettel ajánlom továbbá [a teljes Oceanic albumot](#).

[Michael Flatley's Lord of the Dance - Gypsy](#)

[Mike Oldfield - To France](#)

[Joe Dassin - Champs Elysées](#)

[Europe - Cherokee](#)

[Sting - Englishman in New York](#)

[Supertramp - Breakfast in America](#)

[Les Humphries Singers - Mexico](#)

[Army of Lovers - Israelism](#)

[Man at Work - Down Under](#)

[Waltzing Matilda](#)

[Yakko Warner - The Nations of the World](#)

Meg még valami, ami nem zene, de rendkívül aranyos:

[Národnost madarska](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 70]

[SUBJ: Baloldal-jobboldal + találkozó]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hát igen, ez most kicsit tovább tartott, mint szokott. Cserébe 17 kör múlva, akit érdekel, elég jó kiképzést kaphat majd gazdaságpolitikából.

Aztán: **ismét lehet jönni beszélgetni**. Ez egy kötetlen beszélgetés, mint mindig, elsősorban a ti kérdéseitek, felvetéseitek alapján. Kívánságotok szerint beszélhetünk a könyvben szereplő dolgokról, de bármi másról is, illetve kicsit megismerhetjük egymást. A találkozó májusban lesz, Pesten. **Akit érdekel, írjon**, az időpontot meg majd egyeztetjük.

Rátérve az aktuális témára, ez most kevésbé lesz „leleplező erejű”, mint az előző, inkább arra jó, hogy jobban megértsük a politikát, a **bal- és jobboldal** mibenlétét.

Elsőre ez szimplának tűnhet, naponta találkozunk vele – **de kicsit belegondolva előbújnak a furcsaságok**. Hogy van az, hogy Amerikában a jobboldal (Bush) piacpárti, nálunk meg a Fidesz ugye épphogy csak megengedi, hogy vasárnap is nyitva legyenek a boltok? Mi az, hogy a Fideszt felváltva fasisztázzák és kommunistázzák le? Hogyan lehetnek a kommunisták a szélsőbal, a náci meg a szélsőjobb, ha egyszer mindkettő totális hatalomra tör politikai és gazdasági téren egyaránt? Ez a probléma van itt kibogozva:

- **Bal- és jobboldal a közbeszédben**, lazább értelemben: internacionalista, haladó VS nacionalista, konzervatív.

- A **bal- és jobboldal** fogalma alaposabban szemügyre véve, **két dimenzióban**. A **politikai és gazdasági bal és jobboldal**: kisebb és nagyobb szabadság a politikában és a gazdaságban. A bal- és jobboldali eszmények.

- A **politikai bal- és jobboldal** jellemzői: mi a véleményük az egyes oldalaknak a szabadságról, nyitottságról, haladásról, és kik alkotják a társadalmi bázisukat?

- A **gazdasági bal- és jobboldal**: hogyan állnak hozzá ezek a társadalmi egyenlőtlenségekhez, az állam szerepéhez, a szabad piachoz, az adókhoz, stb... Kik a bázisuk? A balos és jobbos gazdaság jellemzői.

- **Kombinációk a két dimenzióban**: a hagyományos bal és jobboldal, az etatizmus és a libertarianizmus. Hogy **egy-egy dimenzió belül** sem csak két kategória van, hanem egy egész **skála**. **Mérsékelték és szélsőségesek**.

- **Kikből lesznek a szélsőségesek?** Az idealisták és a műveletlenek; a csalódottak; és a súlyosan leszakadtak. Fontos különbségek az egyszerű leszakadtak és a súlyosan leszakadtak között.

- A **szélsőségek jellemzői**

- **Manipulálhatóságuk**

- A **szélsőségek találkozása**: közös pontok az ellentétes szélsőségek világnézetében. A konfrontáció, mint a két oldal szélsőségeinek közös érdeke.

- **Ahogy a mérsékeltnek meggyűlik a baja a saját szélsőségeikkel**

- **Szélsőségek és a gazdasági válságok**

- **Az alsóbb rétegek és a politika**: nincstelenségük okán relatíve megvásárolhatóbbak, fogékonyságuk a demagógiára és az ideológiákra. (Nyilván, megint csak nem mindenre áll ez, csak átlagosan igaz.)

- **Kommunisták és nácik:** mitől szélsőbal az egyik és szélsőjobb a másik?
- **Liberálisok és konzervatívok:** ahogyan mindkettőben megtalálhatók mind a nagyobb, mind a kisebb gazdasági szabadság hívei.
- **Kik a boldogabbak:** a konzervatívok vagy a liberálisok, a szélsőségesek vagy a mérsékeltek?
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 69]

[SUBJ: Ideológiák + képek + zenék + buliiiiiiiiiiii]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez a mostani is ütős, az ideológiákról lesz szó. Tudjuk, hogy mi mindent műveltek az elmúlt időkben különböző ideológiák nevében, hogyan vezették meg velük úgy a tömegeket, mint a máskülönbén értelmes idealistákat. Talán, ha ezek a megtévesztettek előbb elolvasták volna azt, ami most következik, másképp alakultak volna a dolgok. És mért is ne, hátha tényleg más lesz majd egy-kétszáz év múlva.

Naiv vagyok? Lássuk:

- **Mi az, hogy ideológia?** Egy leegyszerűsített, összességében általában hamis, de racionálisnak beállított gondolati rendszer, mely magyarázatot kínál, és ebből kiindulva meghatározza mi az ésszerű, mi a helyes, mi a teendő.
- **Példák ideológiákra:** a kommunista és a náci ideológia; a konzervatív és a liberális ideológia
 - A kommunizmus kudarcának legfontosabb okai
- **Miért fogékonyak az emberek az ideológiákra?** Az ideológiák egyszerűsége, határozottsága, és a lehetőség, amit az önigazolásra nyújtanak.
- **Ideológiagyártás kicsiben,** amikor az ember magának ideologizál meg dolgokat, **a racionalizáció**
- **Hogy alapvetően mindent meg lehet ideologizálni.**
- **Az ideológiagyártás eszközei, pl:**
 - A jó és a rossz bizonytalansága, hogy szinte mindent be lehet állítani tetszés szerint jónak vagy rossznak
 - Az adatokkal, tényekkel való bűvészkedés
 - Féligazságok
- **Ideológiagyártás előre,** az előre meglévő elképzelések igazolására. **Ideológiagyártás utólag,** a már megtörtént események igazolására.
- **Az ideológiákkal kapcsolatos jelenségek, pl.:**
 - Ideológiákkal könnyebb **tömegbázist teremteni**, mint valós, kiegyensúlyozott szemlélettel, érvekkel.
 - A **propaganda**, annak nyílt és burkolt formája, megjelenése az oktatásban és a médiában. A **PR**, mint a propaganda üzleti megfelelője.
 - **Szlogenek**, mint például: „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” vagy „Isten, Haza, Család”
- **Az ideológiák és a vallási dogmák hasonlóságai és különbségei**
- **A szabadság ideológiája**
 - Ahogyan **manipulációra is felhasználják** a szabadság ügyét, az emberek természetes szabadságvágyát.
 - Hogy **a szabadságot gyakran egyoldalú jónak állítják be** – holott megvannak a negatívumai is.
 - **Ki mindenki használja a szabadság ideológiáját?** Például az idealisták, a szabad piac hasznélvezői és a politikusok.
 - A versengés és a szabadság ideológiájának **szétsugárzása**, az olyan területekről, ahol valóban beváltak, más területekre, ahol már kevésbé biztos a sikerük.

- **Az egyenlőség ideológiája**

- Hogy az egyenlőség eszméjét is használják leegyszerűsítő módon, túlzásokba esnek vele kapcsolatban – például a kommunizmus esetében.

- **Hogy ne hagyjuk magunkat manipulálni – többek között ideológiák által se.**

És a zenék:

[Sting - Russians](#)

[Dire Straits - Ride Across the River](#)

[ÜSTOP]

És a képek:

A tudás tengerét átívelő összművészeti űrodüsszeiánk részeként tekintsétek meg tehát a tavaly készült legjobb [szép](#), illetve [érdekes](#) képeimet is. (Ez két külön album, és nem mondanám, de érdemes.)

Üdv:

Miki

Ja, és még a buli:

Buli ;)

[PT: 68]
[SUBJ: Érdekek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ami a mostani részben le van írva, hogy a világot az érdekek mozgatják, az sokakat biztos nem fog meglepni. Viszont egyrészt vannak még naiv lelkek, másrészt meg ez megint csak egy olyan sarokpont, aminek benne kell lennie a könyvben, plusz nem árt róla kicsit közelebbről elgondolkozni. Tehát:

- **Az eszményekkel, elvekkkel, szabályokkal szemben a világot elsősorban az érdekek irányítják.**
- **Az érdekek sok mindenhez kapcsolódnak**
 - Érdekek és **szabályok** (Pl. hogy sokszor inkább az számít, hogy milyen érdekeket sértünk, mint hogy betartjuk-e a szabályokat.)
 - Érdekek és **érzelmek** (Pl. a sokféle érdek a párkapcsolatok körül)
 - Érdekek az **emberi csoportokban** (Pl. a közös érdek, mint a csoportot összetartó erő)
- **Az érdekek szövevényessége, és a különböző érdekek eltérő ereje.** Hogy emiatt nehéz lehet megjósolni, hogy egy-egy szituációban mi fog történni, mely érdekek érvényesülnek végül.
- **Érdekek és őszintétlenség, az érdekek leplezése**
- **A politika**, mint az érdekek ütköztetésének illetve az osztozkodásnak többé-kevésbé civilizált formája
- **Őszintétlenség a politikában**
 - Az igazság kimondásának nehézségei a politikában, gazdaságban, még akkor is, ha valaki jót akar.
 - Ahogyan a politikában gyakran kompromisszumot kell kötni, meg kell alkudni.
 - A politika sötétebb oldala: köpönyegforgatás és ürügyek, és hogy a történelmet a győztesek írják.
- **A társadalmi érdek**
 - Hogy a társadalmat az egyén jóléte nagyrészt addig érdekli, amíg az egybe esik a társadalom érdekével.
 - Amikor a társadalom érdeke összeütközésbe kerül a magánérdekkel: a rend, a társadalmi béke megőrzésének fontossága, és a társadalmi vészhelyzetek.
- **Az eutanáziáról.** Például a sokféle érdek, amely körülveszi a kérdést. (A beteg, a család, az orvosok, az egyház érdekei, stb...)

Utóbbinak van egy kis története. Pár éve voltam ugyanis egy beszélgetésen ezzel kapcsolatban, amihez összeszedtem a gondolataimat, később meg úgy éreztem, ha már így átgondoltam, leírom, végül is ez is egy elég fontos kérdés. Hasonlóan próbálom itt körbejárni a problémát, mint a menekültekkel kapcsolatban a múltkor, ha nem is annyira részletesen. A lényeg, a fő vonalak viszont azt hiszem, benne vannak.

(Ha valakinek kimaradt volna a menekültes írás, [itt](#) továbbra is elérheti.)

Zenék:

[István a Király - Gyarló az Ember](#)
[Mark Knopfler - Wag the Dog](#)

Az utóbbi a hasonló című filmből való, magyarul Amikor a Farok Csóválja-nak hívták. Igazán csak ajánlani tudom, ha valaki még nem látta. Arról szól, hogy hogyan manipulálják a népet, és jó a humora is.

[Mark Knopfler - Working on it](#)

Ez volt a főcímmzene a filmben. Kiváló.
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 67]

[SUBJ: Szélmegoldások & BUÉK]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Üdvözlök mindenkit 2016-ban. Rögtön egy jó hírrel kezdem: **elérkeztünk a politika fejezetéhez, benne számos érdekfeszítő témával.** Hamarosan olvashattok többek között:

- Az **érdekek** szerepéről, hogy nagyrészt azok mozgatják a világot;
- Az **ideológiákról**, ahogy azt az érzést keltik az emberekben, hogy az általuk kínált leegyszerűsített magyarázatok által *értik* a dolgokat – és ezáltal manipulálják őket.
- Teljesebb képet kaphattok a politikai (és gazdasági) **jobb- és baloldaltól.**
- Látni fogjuk a **diktatúra és demokrácia** előnyeit és hátrányait;
- És akkor még a **politikai konfliktusokat**, a háborút és forradalmakat...
- ...valamint az egyre fenyegetőbb **globális problémákat** nem is említettem.

Ennek öröme a **mostani darab, a szélmegoldások**, nem kimondottan politikai téma, bár a szélmegoldások a politikában is gyakoriak. Mi az, hogy szélmegoldás? Mik velük szemben a közbenső megoldások? A cím megint talányos kissé, maga a jelenség azonban nem túl bonyolult, és lépten-nyomon találkozunk vele.

A **szélmegoldások** az egyoldalúságot, az egyoldalú megoldásokat jelentik – szemben a **közbenső megoldásokkal**, melyek a középútat, a kiegyensúlyozottságot, a többféle szempont figyelembe vételét, a kompromisszumos megoldásokat takarják.

Példák szélmegoldásokra:

- Ahogyan sokfelé egyáltalán nem szabad inni, ha autót vezetünk (pedig egy kicsi önmagában nem ártana); vagy amikor valaki saját maga dönti el, hogy egyáltalán nem iszik **alkoholt**.
- **Amikor valaki egy dologban látja a megoldást:** minél több piacot, minél több demokráciát, szabadságot akar – vagy éppen minél kevesebbet.
- Vagy itt van ugye a **menekültkérdés**: amikor egyesek azt mondják, hogy mindenkit be kell fogadni – vagy épp senkit se.

Megállapítások a témából:

- Általában elvileg a **közbenső megoldások** volnának az **optimálisak**.
- A **közbenső megoldásoknak** azonban megvannak a **hátrányai**: például bonyolultak, nehéz megkeresni, megtalálni, elmagyarázni és elfogadtatni őket, a kiválasztásuk felelősséggel jár, stb...
- A **szélmegoldások** egyfelől **vonzóak** az embereknek, de valóban **megvan a maguk praktikuma is**. (Ezzel együtt azonban nem ajánlatos túlzásba vinni őket.)
- Megoldások keresése a szélsőségekben: **a végletekig vitel és a ló túlsó oldalára való átesés**
- **Hogy a szélsőségekben is van közös**, mégpedig a szélsőségességük.

És még néhány kapcsolódó jelenség:

- **Teljes és részleges megoldások:** gyakran a félsikereket is érdemes megbecsülni. **Mennyiségi és minőségi különbségek**

- **Dolgok, melyeket nem lehet kicsit megváltoztatni,** mert félő, hogy teljesen elmossa őket az ár.

- **Dolgok, melyek, ha elvesznek, örökre elvesznek;** például ha kihal egy faj, egy nyelv, vagy amikor egy intézmény feloszlásával elvesz a benne felhalmozott szakértelem.

[ÜSTOP]

Hajrá!

Miki

[PT: 66]

[SUBJ: A csoportok problémáinak kezelése]

Emberek!

[ÜSTART]

Ez a mostani egy igazán fajsúlyos darab, úgyhogy olvassátok kellő figyelmességgel.

Biztos nem kell emlékeztetnem benneteket, mennyire hangsúlyoztam az előző részek alkalmával, hogy hogyan értem azt, amikor csoportokat jellemzek, hasonlítok össze. Ez ugye eddig elsősorban a nemekkel kapcsolatban merült fel, hogy milyenek a nők és a férfiak, és hogy amikor ilyen megállapításokat teszek, azt csak az „átlagra” értem, nem pedig minden egyes nőre és férfira. Ezzel a problémával azonban nemcsak a nemekkel kapcsolatban találkozunk. Hasonló a helyzet például, ha népeket, népcsoportokat jellemzünk, vagy ha típusokra bontjuk az embereket. (Emlékeztek, volt egy rész az embertípusokról, meg lesz egy másik a nemzetekről is.)

Elvontabb szinten is van tehát értelme beszélni arról, hogy **hogyan lehet helyesen szemlélni, jellemezni, összehasonlítani csoportokat**. Ennek a témának az **első része** erről szól. Némileg lehet, hogy szájbarágósan, de ez egy olyan neuralgikus pontja a közgondolkodásnak, közbeszédnek, hogy mindent meg kell tenni azért, hogy ez minél világosabb legyen:

- **A csoportok különbségeinek jellemző tagadása**; ahelyett, hogy kimondanánk az igazat – mert így sokszor egyszerűbb, biztonságosabb.
- **Különösen érzékeny csoportok**: a nemek, a jobb és rosszabb képességű emberek, a rasszok, a szegények és gazdagok
- **Különösen érzékeny területek**: a szellemi képességek, a negatív tulajdonságok, az érvényesülési lehetőségek
- **Mire fel ez az érzékenykedés? Mitől félünk, mivel járna a különbségek elismerése**: az elismerés kellemetlensége, társadalmi feszültségek, stb...
- **Milyen problémákat okoz a különbségek tagadása?** A problémák elhanyagolása, az elvárások és képességek közötti szakadék, és hogy a tények makacs dolgok.
- **A csoportok helyes szemlélete**:
 - Hogy amikor csoportokat jellemzünk, hasonlítunk össze, akkor azok egészéről, a csoportról beszélünk, és nem minden egyes tagról külön-külön. (Ellentétben a sztereotípiákkal, amikor azt mondjuk, hogy „minden férfi csak azt akarja”.)
 - A csoportok heterogenitása, a különféle tulajdonságok különbözősége, eloszlása a csoportokon belül
 - A különböző heterogén csoportok összehasonlítása, átfedések a csoportok között.
 - Alcsoportok a csoportokon belül.
- **Átlag, medián, módusz**: a csoportokat jellemző statisztikai mutatók. Mire jók ezek és mire nem? A tulajdonságok teljes eloszlása, ami mindent megmutat.
- **Hogy ha helyesen szemléljük a csoportokat, akkor nem kell félni azok jellemzésétől, összehasonlításától – amivel közelebb jutunk a valóság megismeréséhez, és nagyon hasznos is tud lenni**. Ahogyan ebben a könyvben törekszem a helyes szemléletre.
- **A csoportok tagjainak helyes szemlélete**: hogy lehetőség szerint mindenkit egyénileg kell jellemezni és megítélni – viszont a gyakorlatban ez nem mindig teljes kivitelezhető.

A téma **második része az előítéletek csökkentésének különféle módszereit** mutatja be:

- **Megismerés és megértés** (több tekintetben is: a másik ember személyes megismerése, a másik csoport megfelelő ismerete, a csoportjelenségek működésének ismerete, stb...)
- **Önállóság** (Hogy ne hagyjuk magunkat túlságosan befolyásolni a saját csoportunktól.)
- **A pozitív diszkrimináció** (Aminek számos hibája van – de meglehet a haszna is.)
- **Kölcsönös függés és együttműködés** a csoportok között. (Melynek során megtapasztalják, hogy a másik is ember, hogy adott esetben képesek közösen dolgozni, segíteni egymáson, illetve kialakul a bajtársiasság érzése.)
- **A határozott kéz haszna** az előítéletek csökkentésében – illetve, hogy **a deszegregációt sem lehet ész nélkül csinálni.**

A **harmadik rész pedig a hátrányos helyzetű kisebbségek felzárkóztatásának lehetőségeit** taglalja.

(Ami magyar viszonylatban elsősorban a cigányságra vonatkozik természetesen. Itt mindenképpen előre kell bocsátani, hogy ez nyilvánvalóan egy igen összetett kérdés, és hogy én nem vagyok szakember. A fő irányt viszont talán nem véttem el sokkal, de legalábbis lehetne ez egy kiindulópont.)

- Milyen **elvek** mentén lehet sikerre vinni a felzárkóztatást?
- **Egy részletesebb programjavaslat**
- **A kisebbségi kultúra és a felzárkózás.** Ahogy ez gondok forrása lehet: a kultúrák esetleges összeférhetlensége és a felzárkózás akadályozása. Hogy azért más bajok is vannak, és a többség is hibás.

Könnyed kis téma, nemde? **Egy kis feszültségoldás:**

[Buffalo Springfield – For What It's Worth \(Stop, hey what's that sound\)](#)
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 65]

[SUBJ: Agresszió]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is: **ismét lehet jönni beszélgetni**. Akit érdekel, szóljon, és még karácsony előtt megszervezzük. A dolog kötetlen, beszélhetünk a könyvről, a világ dolgairól, a menekültkérdésről, amiről szeretnétek. Esetleg megmutatom, hogyan készül a kolbász, vagyis a könyv. A helyszín adott: Pest, belváros, az időpontot meg majd egyeztetjük. Lesz kaja is! (Ha hoztok.) ;)

Aztán. Most, hogy a szexes témákat már egy ideje magunk mögött hagytuk, mielőtt nagyon leülne a hangulat, azt hiszem, itt az ideje újra feldobni a bulit, némi **erőszakkal**:

- Amikor **az agresszió célja** a sérelem okozása, és amikor az agresszió csak eszköz valami máshoz. (Pl. „Atyai pofon”)

- **Az agresszió nem mindig rossz, megvannak a hasznai is**, például a rend fenntartása és az igazságszolgáltatás. Továbbá az életet sem lehetne úgy élni, hogy közben soha senkinek nem ártunk.

- **Az agresszió ideológiája**: amikor a kelleténél jobbnak állítják azt be.

- **Az agresszió biológiai és társadalmi háttere**: a természet erőszakossága, a szervezetünk agresszióra hajlamosító jellemzői és a csoportokhoz kapcsolódó agresszivitás. Agresszívabb és békésebb kultúrák.

- **Az agressziót fokozó és mérséklő tényezők**, például: nemi különbségek, az alkohol hatása, a diszkomfort érzése, az elkövető és azt áldozat arctalansága, valamint az empátia.

- **A visszavágás erősségének jelentősége**: amikor erősebb, mint az eredeti sérelem, és amikor gyengébb.

[Rob Dougan - Clubbed to death](#)

[AC/DC - Big gun](#)

[Coolio - Gangster's Paradise](#)

[Cotton Club Singers - 4 Gengszter](#)

És még egy kisebb újdonság. Kedves volt osztálytársam javaslatára, ezentúl **az emailben lesz egy** emlékeztető azoknak, akik olvasták az előző részt, de még nem töltötték ki a kérdőívet. Van benne egy **közvetlen link is az előző téma kérdőívére**. Ne féljeteK használni. Köszí!

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 64]

[SUBJ: Attitűd, sztereotípiák, előítéletek + menekültek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először az aktuális témáról. Alatta visszatérek majd a menekültkérdésre, a legutóbbi levelémhez kapcsolódva.

Emlékezhetek rá, hogy számos megelőző témánál, és különösen a nemi különbségek kapcsán, nem győztem hangsúlyozni, hogy az ott tett megállapítások nem minden egyes férfira és nőre, stb... vonatkoznak, hanem csupán csoportokat jellemzek, azok „átlagos” tulajdonságairól beszélek. Ezzel szemben itt most arról lesz szó, hogy **milyen az, amikor valaki tényleg egy csoport minden tagját egyként jellemzi, egyként szereti vagy gyűlöli őket – azaz sztereotípiákban gondolkodik, előítéletei vannak.**

Mi az attitűd, a sztereotípiák és az előítéletek?

- Az **attitűd** hozzáállást jelent, azt, hogy szeretünk, vagy nem szeretünk valamit, valakit.
- A **sztereotípiák** az, amikor valamilyen tulajdonságot rendelünk egy csoporthoz, egyúttal annak minden egyes tagjához. Például, ha valaki úgy tartja, hogy minden migráns terrorista. Ez a világ egyszerűsítésének egyik módszere.
- **Előítéletek** az, amikor eleve bizonyos attitűddel rendelkezünk egy csoport minden tagja iránt, például ha valaki eleve gyűlöl minden migránst. Jellemző előítéletek még a faji és nemi előítéletek.

Ezek hárman az emberek gondolkodásának nagyon jellemző motívumai, gyakran **tévedésbe ejtenek bennünket, ellenségeskedést szülnek.** Ezért, hogy tudjuk mik ezek, hogyan működnek, hogyan lehet kezelni őket, ebben a témában **alaposan kivesézzük őket:**

- **Honnan jönnek ezek:** belülről és kívülről
- **Hasznaik és káraik:** gyors döntéseket tesznek lehetővé – melyek azonban gyakran hibásak, káros hatásai vannak a megítéltekre, önmagunkra és a közösségre.
- **Ahogy a saját csoportunkat hajlamosak vagyunk jónak látni**
 - Az úgynevezett **végső attribúciós hiba:** amikor rossz okoknak tulajdonítunk bizonyos viselkedéseket. Különösen, hogy a saját csoportunk sikereit a csoport tulajdonságainak, erényeinek tudjuk be, míg a kudarcait inkább a körülményekre fogjuk – idegen csoportoknál meg éppen fordítva.
 - **Az előítéleteket elősegítő tényezők,** különösen: a tudatlanság, a konformitás, valamint az érdeklődés az ítélezők és a megítéltek között.
 - **A sztereotípiák és előítéletek stabilitása:** hogy hajlamosabbak vagyunk az olyan dolgokat észrevenni, megjegyezni, felidézni, melyek megfelelnek a bennünk élő sztereotípiáknak, előítéleteknek. Az előítéletek racionalizálása.
 - **Különleges sztereotípiák és előítéletek:** a jóindulat mögött rejtőző sztereotípiák, a pozitív előítéletek, és a rejtett előítéletek

- **A megítéltek reakciói:** a beletörődés, vigasz keresése, az úgynevezett önattribúció és a sztereotípiá fenyegetés

[Hair - Colored Spade](#)

[Cher - Gypsies, tramps and thieves](#)

* * *

Most pedig a menekültekről.

Nem tudom, közületek hányan olvasták **az írásomat**, **összesen kétezer-párszáz emberhez jutott el.** Ez nem túl sok, de ahhoz képest, amilyen háziipari módszerekkel terjesztettem, nem is olyan kevés. **Előbb ezzel kapcsolatban értekezek kicsit, utána meg találtok egy linket az új, teljesebb változathoz.**

Szóval, kisipari módszereim mellett megpróbáltam azért másképp is terjeszteni, konkrétan **az Indexet** környékeztem meg, merthogy náluk van a fórum, de **nem voltak vevők rá. Nagyjából tudom is, hogy miért:**

Először is azért, mert nem ismernek, ki vagyok én, **nem vagyok senki.** Ez természetesen sokat számít, és nem könnyíti meg, hogy címlapra kerüljön az ember.

De van egy másik, hasonlóan fontos ok is. Mégpedig éppen az, ami az írásnak szerintem a legfőbb erénye: **az, hogy középen áll,** körültekintően és kiegyensúlyozottan láttatja a helyzetet, figyelembe veszi mind a menekültek, mind a befogadók helyzetét, érdekeit és ezek alapján próbál meg egy józan, a gyakorlatban is életképes, egyszersmind kellően emberséges megoldást javasolni.

Sajnos ebből a fajta hozzáállásból elég nagy a hiány, annak ellenére, hogy nemcsak a menekültválságban, de sok minden másban is ez volna az üdvöztető. Egyfelől, ahogy az írás elején jeleztem, **az emberek az egyszerű, hangzatos magyarázatokat, megoldásokat szeretik.** Másfelől pedig, **a különféle fórumok** kiszolgálják az embereknek ezt az igényét: **többé-kevésbé mindegyik hűz valahova.** Ilyen körülmények között pedig nehéz a józan ész hangját hallatni.

Konkrétan az Index elég balos ugye – miközben **az írás** nem jobbos volt, csak **középutas. A baloldaltól abban különbözött,** hogy kimondta, hogy igenis a menekülteknek is be kell tartania a szabályokat, ha azok kellően emberségesek, illetve hogy a befogadóktól sem lehet elvárni mindent – **a jobboldaltól meg azzal tartotta távol magát,** hogy kimondta, hogy bizony kötelességünk értékelhető segítséget nyújtani a rászorulóknak, úgy az EU-nak, mint Magyarországnak. Nem olyan nagy szám ez, nem is értem egészen, miért nem értetődik magától több embernek. (Bár mostanra, ahogy elnézem, lassan azért kezdünk leszállni a földre, itthon és külföldön, majd meglátjuk, hová fejlődik a helyzet. Apropos, ezt az újabb írásomat is beajánlom az Indexnek, ha ne adj isten kirakják, majd revidálom a nézeteimet.)

Még arról, hogy hogy jön ehhez az Egyvilág. Úgy, hogy a könyvben bemutatott széles látóköri, higgadt világnézet adta ennek a menekültes írásnak is a háttérét. Ebből is látható, hogy amikor azt mondom, hogy a könyvnek gyakorlati haszna is van, hogy segít majd megítélni az összetett kérdéseket, akkor nem a levegőbe beszélék: tessék, itt egy konkrét példa a gyakorlati alkalmazására.

Mi mindent lehet felhasználni a könyvből a hasonló esetekben? Például az írás elején felsorolt etikai elvek is belőle származnak; benne van, hogy az emberek szeretik egyszerűen nézni a dolgokat, benne van, hogy a mérsékelt álláspontokat nehéz eladni. Megtalálhatóak benne a politikai bal és jobb jellemzői; ott van az interpretáció hatalma, ahogy ugye a jelenlegi helyzet bizonyos mozzanatait a II. világháborúban tapasztaltakhoz hasonlították, illetve, hogy mennyit számít az, hogy mit minek nevezünk: hogy a hozzánk érkezőket menekültnek vagy illegális bevándorlónak tituláljuk. Továbbá

olvashattok benne az egyenlőtlenségről és igazságtalanságról, a sztereotípiákról és előítéletekről, és nem utolsósorban egy külön téma foglalkozik majd az ítéletalkotással.

Remélem egyszer, minél hamarabb, látom még, hogy teret nyer a könyv által képviselt mentalitás, a benne alkalmazott hangvétel, az általa propagált hozzáállás.

No. Ahogy említettem, készítettem egy **újabb verziót a menekültes írásból**. Elég rendesen beleírogattam, részben a hozzászólások alapján, részben, meg ami még eszembe jutott. Itt tekinthetitek meg:

[A menekültkérdésről \(2. változat\)](#)

Meg itt egy link a régihez is:

[A menekültkérdésről \(1. változat\)](#)

Ha más nem, a kommentek miatt érdemes ránézni. (Apropó, megérkezett a jubileumi elsőtől huszadik komment a fórumra! Ez azért is üdvös, mert már éppen azon voltam, hogy magam próbálom beindítani az eszmecserét „Csák Norrisz” vagy „Valaki Teljesen Más Ráadásul Nem Is Férfi Hanem Nő” álnéven.) ;)

Ha tetszik az írásom, terjesszék bátran. (A könyvre is ér, természetesen.)

[Fugees - Killing Me Softly](#) (Ezt a múltkor már küldtem, de másnap már nem ment.)

[Pet Shop Boys - Go west](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[EM: 4]

[SUBJ: A menekültkérdésről]

Sziasztok!

Írtam egyet a menekültkérdésről a fórumra, amúgy egyvilágos módra, módszeresen, pontokba szedve. Azért is, mert azt hiszem, ez tipikusan egy olyan téma, amelyhez szükséges a körültekintés, a széles látókör, a probléma sokféle tényezőjének, valamennyi érdekelt érdekeinek figyelembe vétele. Itt olvashatjátok, és természetesen hozzá is szólhattok:

[A menekültkérdésről](#)

Üdv:

Miki

Ui:

[Fugees - Killing Me Softly](#)

[PT: 63]

[SUBJ: Konformitás + félút]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A konformitás azt jelenti, hogy valaki olyanná válik, úgy tesz, mint a többiek. Ez egy igen jellemző jelenség az emberi csoportokban, biztos mindenki találkozott is vele, mondjuk éreztük a nyomást, hogy hasonuljunk a többiekhez, magunk is vágytunk erre. Érdekes tehát tisztában lenni a működésével.

A főbb pontok a konformitásról:

- **A konformitás mélysége:** amikor az ember valóban olyanná válik – illetve amikor csak „úgy csinál”.
- **A konformitást erősítő tényezők, például:**
 - A csoport egyöntetősége. (Azaz, ha mindenki más egy emberként ugyanúgy viselkedik, akkor magunk is erősen hajlunk erre – viszont akár csak egy egyénieskedő is jelentősen csökkenti a hatást.)
 - A gyenge önértékelés
 - A közösséget előtérbe helyező kultúra
- **A csoportgondolkodás:** igen jellemző az a mód, ahogyan az emberek csoportok tagjaiként gondolkodnak. Így:
 - Jellemző az együttműködés és egyetértés igénye
 - A kialakuló csoportvéleményt megerősítik egymásban. Akinek eltérne a véleménye, kételkedni kezd magában.
 - A csoportvéleménynek ellentmondó tények, alternatívák, emberek kizárása
- Az úgynevezett „**kívülálló hatás**”: vagyis, ha rajtunk kívül mások is vannak a helyszínen, akkor kevésbé vagyunk hajlandók segíteni valakinek, aki segítségre szorul. (Pl. a megoszló felelősség miatt.)
- **A konformitás mérlege:** miért jó és miért rossz a konformitás az egyénnek és a közösségnek?

És a nonkonformitásról (azaz, arról, amikor valaki nem hasonul):

- Ahogyan „**egyénségeknek**” vagy pont hogy „**deviánsoknak**” címkézik fel őket, amivel rögtön megítélést is sugallnak.
- Hogy **értékelni inkább csak távolról értékelik őket**. Együtt élni velük már más tésza.
- Amilyen **változó, hogy éppen mennyire van divatban** a nonkonformitás.
- Hogy **nem minden nonkonformitás, ami annak látszik:**
 - Az emberek szeretik egyéniségnek tekinteni magukat, miközben a nagy többség valójában konformista.
 - A külsődleges eszközök, tetoválások, piercingek szerepe; akik különféle szubkultúrákhoz csatlakoznak (pl. az emósok, a gótok, a punkok, a hipszterek, stb...)
 - Amikor valaki csak automatikusan szembehelyezkedik a többséggel
 - Amikor mintegy elvárás lesz a „nonkonformizmus”, ahogy egy kamasznak „illik” „lázadnia”.

És most, és most, és most! **Most van megírva a témák fele** – ami, nos, már csak az univerzum sorsának szempontjából is, *állat*, ugyebár. ;)

[Morgan Van Dam - Halfway Home](#)
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 62]
[SUBJ: Csoportok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A legutóbbi témával a végére jártunk az Ember résznek, ami embörös darab volt. Mégembörösebb lösz azonban **a most kezdődő Társadalom rész, melynek számos témájában lesz minden, mi szem-szájnak ingere, így:**

- Az **emberi csoportok** működésének bemutatása: például a konformitás, az előítéletek és az agresszió.
- **Politika**; és az érdekek hatalma, az ideológiák hatása, demokrácia és diktatúra ügyei, háború és forradalom, valamint szemügyre vesszük a globális problémákat is.
- **Gazdaság**. Ez két nagy témakörre van osztva:
 - Először kicsit **elméletibb oldalról** szemléljük majd a területet: elmondom, amit a racionalitásról és önzésről, versengésről és együttműködésről tudni érdemes, kivesézzük a piac előnyeit és hátrányait, stb...
 - Utána a gazdaság **gyakorlati oldala** felé fordulunk, megnézzük, hogyan működnek a bankok, a tőzsde és a spekuláció, milyen jó és rossz oldala van a globalizációnak, mit lehet elmondani a gazdasági válságokról, hogyan érdemes hozzáállni a társadalmi egyenlőtlenségekhez. Nem utolsósorban lesz egy téma az ember, a család és a társadalom helyzetéről a modern világban.
- **Kultúra**; és azon belül a tudomány, oktatás és vallás, mint társadalmi jelenségek, valamint az alkotásról, az alkotások megítéléséről, a minőségi alkotások felismeréséről a legfontosabbak.
- **Etika**. (Egyelőre ez is a Társadalom részben van, bár valószínűleg ki fogom venni.) Izgalmas lesz elgondolkozni benne helyesről és helytelenről, arról hogy milyen komplikált lehet megítélni, hogy valami jó vagy rossz; arról, hogy mik készítenek az embereket arra, hogy jót tegyenek másokkal, és hogy ha rosszat tesznek, azt gyakran nem rosszindulatból teszik, mi minden állhat még e mögött. Fontos kérdés, hogy mennyire kell jónak lenni, mi a jóság elvárható mértéke. De lesz itt még szó arról is, hogy jóból is megárt a sok, a hazugságról és az etika helyzetéről a modern világban.

Egyszóval nem fogunk unatkozni. Aki pontosabban kíváncsi, a honlapon megtalálja az elkövetkező témák listáját.

* * *

A Társadalom rész első fejezete a csoportokról szól. Ennek az első témája a mostani, mely a csoportok alapvető jellemzőit mutatja be. Legfontosabb pontjai:

Milyen erők tartják össze a csoportokat? Például:

- Az **emberek különféle közös jellemzői** (Különösen a közös kultúra, de gyakorlatilag bármi megteszi, ami az embereket csoportokra bontja, akár a szem színe, ahogyan azt egy híres kísérlet is igazolta.)
- **Érdekek**

○ Az emberek ugyanis távolról sem csak elvek mentén húznak ehhez vagy ahhoz a csoporthoz, hanem, mint a dal is mondja: „Gyarló az ember / azt lesi, hogy hol tömheti jobban a hasát. / Gyarló az ember / azt lesi, hogy hol adhatja jobban el magát.”

○ Ahogyan azért elválnak egymástól **az elvhűek és az érdekemberek**.

○ A széles körben jellemző **pártoskodás, és ahogyan minden pocsolyában ugyanaz a vihar dül**. (Értem ez alatt, hogy lehet az országos politika vagy falusi sportegylet, mindenhol dül az érdekek harca.)

○ Ahogyan a különböző állásponton állók képesek **félretenni a nézeteltéréseiket, amíg a közös érdekük úgy kívánja**.

○ Valamint a régi trükk, miszerint „**Oszd meg és uralkodj!**”

● **A csoportokat összetartó politikai tényezők**: az ideológiai, dogmatikai mag (pl. a kommunista ideológia); a vezér (Sztálin); az ígéret (jobb élet, egyenlőség és igazságosság); az ellenség és fenyegetettség (a nácik)

● **A közös identitás és a csoporttal való azonosulás**

● **A csoport kiközösítettjei és véencei**, akiknek a léte szintén erősíti az összetartást.

● **A pozitív és negatív csoportképző tényezők**: kik vagyunk – kik nem vagyunk?

Valamint az emberekre jellemző **csoportokban való gondolkozás**, és jó pár egyéb csoportjelenség.

Az ember társas lény, mindannyian nagyrészt csoportokban éljük le az életünket, nem árt tehát tisztában lenni vele, hogyan működnek ezek, mi zajlik bennük. Szerintem ez egy igen tanulságos téma. Ti mit gondoltok róla?

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 61]

[SUBJ: A testi szépség + az emberi faj rugalmassága]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is, örömmel jelenthetem, hogy **a szerver probléma megoldódott**, mégpedig kedves volt osztálytársamnak, **Séllei Bélának és az ő kiváló hosting cégének, a ruffnet.hu-nak hála. Köszönet érte!** Immár tehát nem Amerikából kell átszivattyúzni a honlapot, valahányszor valaki rákattint, így nemcsak megbízhatóbb, hanem gyorsabb is lett. (Próbáljátok ki, például a kérdőív használatával, mely most már egy perc helyett mindössze 57 másodperc alatt kitölthető. ;))

* * *

Az aktuális témáról szólva, nos, ez most **nem különösebben jelentős**, ez ugyanis **egy amolyan „egyebek” téma**, két olyan dologról van benne szó, ami máshova nem fért be. Viszont azért ezek is hozzátartoznak a világ megértéséhez, másképp nem is volnának a könyvben, érdemes tehát röviden megemlékezni róluk. Az egyik a testi szépség, a másik pedig az emberi faj rugalmassága:

Testi szépség:

- **A testi szépség úgynevezett formaspecifikus szépség.** (Ez azt jelenti, hogy azért vagyunk képesek testi értelemben szépnek látni az embereket, mert éppen emberi formában létezőnk. A formaspecifikussal szemben ugye olyan is van, hogy univerzális szépség, mint például a naplemente szépsége, mely nem kötődik az emberi formához.)
- **A külső és a belső kapcsolata**, melyeket több minden összeköt: pl. genetikai és hormonális hatások, melyek egyszerre hatnak a mindkettőre; az, ahogy a belső, illetve az életmód kiütközhet a külsőn, a testen, az öltözködésen, az ápoltságon; stb...
- Ezzel együtt szintén hangsúlyozom, hogy **természetesen, sok minden nem látszik meg az emberen.**
- **A szépség hatalma:** ahogy az emberek gyakran a külsőből következtetnek a belsőre; hogy a szép emberek jobban hatnak ránk, és hajlamosak lehetünk egyéb kedvező jellemzőket is tulajdonítani nekik (pl. azt, hogy jók); illetve, hogy ezek folytán a szép emberek könnyebben is boldogulnak a világban.
- A külső fokozott szerepe a nőknél
- Az értelem és a külső összefüggése
- A szimmetria és a szépség kapcsolata, valamint az átlagos arc szépsége. (No meg egy érdekes kép a különféle országok átlagos női arcaival.)

Az emberi faj rugalmassága:

- Mely fajunk sikerének egyik titka.
- A test, és főleg a kéz sokoldalúsága
- Motivációink, értelmünk és a nyelv rugalmassága
- Társadalmi rugalmasság

A testi szépség megint csak egy eléggé érzékeny kérdés, merthogy sokaknak, különösen a nőknek, meglehetősen fontos az, hogy hogyan néznek ki, ezzel tisztában vagyok. Megpróbáltam ezzel kapcsolatban is minél objektívabb és őszintébb lenni, úgy leírni a dolgokat, ahogy vannak, legalábbis amennyire én ismerem őket. Szóval lehetnek benne kevésbé közkedvelt megállapítások is, de ne

feledjétek, hogy **mint mindig, a cél csakis az, hogy tisztában legyünk a tényekkel**, a kevésbé kellemesekkel is, mert ez segít elfogadni a valóságot, és kezelni a problémákat. És természetesen azonnal írástok meg, ha ti másképp láttok valamit, én nyitott vagyok mindenre. Nem az a fontos ugyanis, hogy kinek van igaza, hanem, hogy mi az igazság, és ehhez igyekszem tartani magam.

* * *

Ezen kívül **ismét [írtam egy csattanósat](#) erről az olimpia diliről, színjátékról**, ami egyre csak folyik tovább. Tényleg csak egy mondat, hogy mit kellene tenni vele kapcsolatban. Van róla egy link tovább a régebbi posztra, ha valaki még nem olvasta, melyben összeszedtem, milyen érdekek kavarnak az ügy körül. Utóbbit is kiegészítettem némileg.

Zene!

[Zeca Baleiro - Salão de Beleza](#)
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 60]

[SUBJ: Szerveret keresek – no meg az embertípusok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ezt most előre veszem, mert fontos: **szerveret keresek**.

Történt ugyanis, hogy a múlt héten egy egész napig nem volt egyvilag.hu. Ez ugyan egyelőre nem okozott akkora felbolydulást, mintha, ne adj isten, a Facebook állt volna le, de azért elég kínos volt, különösen, hogy most már vannak, akik nézegetik. Az ok is ez volt, hogy ugyanis **sikerült elérni az ingyenes szolgáltató határait**, ami a látogatottságot illeti.

Tehát, kellene egy szerver, ami:

- Mindenekelőtt **megbízható**, és nem ijed meg, ha egyszerre sokan nézik a honlapot. (Ez most annyira azért nem volt sok, két óra alatt 200, és ilyen most volt először, de bízom benne, hogy ebbe az irányba mennek a dolgok.)
- Tud néhány, amennyire értek hozzá, eléggé alap szolgáltatást: **PHP, MYSQL (phpMyAdmin-nal), FTP**
- No és persze, nem utolsósorban, **olcsó**.

Javasolhattok kereskedelmi szolgáltatókat is, akikkel kapcsolatban vannak tapasztalataitok, én eléggé tájékozatlan vagyok, és csak azt látom, amit az interneten magukról mondanak. **Az ismert körülmények folytán viszont a legeslegjobb az volna, ha valaki tudna egy lehetőséget, ahová ingyen fel lehetne pattintani a cuccot.** Mondanom sem kell, az utóbbiért az emberiség messzemenően hálás lesz majd – no meg persze én is. Ezt-azt azért tudok adni viszonzásul, mindenekelőtt egy szívből jövő köszönetnyilvánítást majd a könyvben, most rögtön pedig egy linket az oldalamról.

Szóval, ha tudtok valamit, kérlek szóljatok, mihamarabb, mert amíg ez nem rendeződik, addig nem nagyon merem reklámozni a könyvet.

* * *

És akkor az embertípusokról. Ez egy **meglehetősen érzékeny téma**, merthogy emberek kategorizálásáról van benne szó, illetve e kategóriák jellemzéséről.

A lényeg, amit mindig elmondok, hogy **természetesen szó sincs arról, hogy lenne x darab típus, azokon belül meg mindenki egyforma. Nem, természetesen mindenki egyedi:** a csoportok között átmenetek vannak (kb.: van, aki 70%-ban introvertált, 30%-ban extrovertált), illetve az egy csoporthoz sorolhatók sem egyformák (pl. mert a 99%-ig introvertáltat is az introvertáltak közé soroljuk, meg a 77%-ban introvertáltat is.) Ahogy írom is: **a csoportok azok, amik sarkítottak, nem az emberek.**

Csoportokban gondolkozni tehát most is egyfajta **leegyszerűsítés**, ez a leegyszerűsítés **azonban hasznos** – feltéve, hogy tisztában vagyunk a korlátaival. Hasznos, mert nagyjából el tudjuk helyezni az embereket, a csoportok tulajdonságait ismerve fogalmunk lehet róla, hogy mi várható tőlük, hogyan érdemes feléjük közeledni, és így tovább. Azon kívül pedig láthatjuk, hogy egyáltalán mik a jellemző szempontok, milyen jellemző dimenziókban lehet elhelyezni az embereket. (Az introvertáltság-extrovertáltság mellett egy másik dimenzió mondjuk az, hogy valaki vezetett vagy vezető típus.)

Hasonló tehát a helyzet, mint a nemekkel kapcsolatban volt, mindig az előbb vázolt szemlélet a helyes, akármiféle csoportokról legyen is szó. Emlékezzetek ezekre, amikor olvassátok.

Lássuk tehát, **miféle embertípusok szerepelnek az írásban:**

- Introvertáltak és extrovertáltak
- A vezető, vezetett és a maguk útját járó típusok
- Túlérzékeny emberek, túlérzékeny csoportok
- A különféle pszichológiai személyiségzavarok (Pl. a pedáns, az antiszociális, az instabil és a gyanakvó)
- Az egyszerű emberek, a felsőbb körök, és az alfa hímek
- Az idealisták

És még néhány.

Plusz van még benne pár tanulságos megállapítás, mint például:

- Az emberek jellemzően többet ígérek, mint amit betartanak.
- A dolgok késni szoktak.
- A tervek gyakran optimistábbak, mint ami megvalósul belőlük.
- Ahogy a status quo fenntartásáért, a felül lévők előnyös helyzetének biztosításáért, a társadalmi békéért igyekeznek nyugton tartani a népet.
- Hogy sok értelmetlen ember is sokra viszi, és csak azért, mert fent van valaki, még nem kell felnézni rá.

Más nincs is, viszlát legközelebb!

[ÜSTOP]

Miki

[PT: 59]

[SUBJ: Mi vagyok és mi nem? (És a nagy 0,00)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mai egy filozofikusabb téma. Nem mondom, hogy nagyon jelentős, de van azért benne pár érdekes gondolat:

- **Mi minden jellemez egy embert:** a testi és elmebeli tulajdonságaink, életünk jellemzői, társadalmi státuszunk, címkéink, stb... Ahogy ezek egyedivé tesznek bennünket, és megkülönböztetnek másoktól.
- **Mik tartoznak az előbbieik közül egy ember lényegéhez?** Melyek azok a tulajdonságaink, melyek, ha megváltoznának, már nem ugyanarról az emberről beszélnénk?
- **Az eleve adott és a szerzett tulajdonságaink.** Hogyan lehet elkülöníteni ezeket egymástól?
- **A belénk épülő külső elemek:** ahogyan megtalálhatóak bennünk mind a bennünket körülvevő kultúra elemei, mind más emberek gondolatai, szavai, gesztusai.
- **Ahogy mi magunk is befolyásoljuk a bennünket érő külső hatásokat:** a reaktív, evokatív és proaktív interakció. Ahogy mindezek egyre növekvő különbségekhez vezetnek az eredetileg viszonylag hasonló emberek között is.
- **Az ember változékonysága és formálódása: rövid- és hosszú távú változásaink.** Mennyire vagyunk egységes személyek, mennyire maradunk meg ugyanakkor az idők folyamán?

Elég elvont kérdések ezek, különösen a mostani témához képest már, **de azért kapcsolódnak a mindennapi tapasztalatokhoz.** Nem tudom például volt-e már olyan, hogy beszéltek valakivel, és azt veszíték észre, mennyire hasonlóan beszél, viselkedik az illető valaki máshoz, mondjuk az apjához, testvéréhez, barátaihoz. Az is érdekes kérdés, hogy mennyire vagyunk ugyanazok, mint akik régebben, mondjuk gyerekként voltunk. Megváltozhat-e valaki annyira, hogy azt mondjuk rá, már nem is ugyanaz a személy?

Ennyit az aktuális témáról.

* * *

És akkor most a **0,00 euró** kapcsán, ami nem más, mint a nagyszabású **Indiegogo kampányom eredménye.**

Nem mondom, hogy nem volna kedvem nyöszörögni egy sort, hogy *ennél* azért mégiscsak értékesebbnek érzem azt, amit csinálok – de hát, ugye, mire volna az jó. Kicsit inkább annak fényében reflektálnék az esetre, hogy **mik azok a dolgok, amik bezzeg vonzzák a pénzt és a figyelmet.**

Nos, **a kütyük**, természetesen. (Pl. amikor lejárt a kampányom, az Indiegogo rögtön küldött is egy reklám email-t, hogy ne búsuljak, nézzem csak, micsoda szuper [okoságytakaró](#) van éppen terítéken. Nem gyenge, megnézhetitek: több mint 1.000.000 dollárnál jár... Meg épp most jött még egy: [JIBO, a házi robot](#) (JIBO, The World's First Social Robot for the Home, \$ 2.300.000) Meg ne tudjam, hogy valaki még pénzt küld nekik! ;))

Szóval, látványos, ahogy **a világ jelenleg bele van szédülve ezekbe a csillogó-villogó játékszerekbe,** meg a technológiába. Nem azt mondom, hogy ez abszolút rossz: a technológia nyilván nagyon is

hasznos tud lenni, pl. én is laptopon írom a könyvet, meg az interneten küldöm el nektek. Azon kívül játszani is jó dolog, én is szeretek. Viszont: egyrészt nem ezek a lényeg, másrészt túlzásba lehet vinni őket: nem olyan biztos, hogy ilyen fokban még jót tesznek nekünk és a világnak.

Mire gondolok itt? Többek között arra, hogy jó volna, ha az emberek nem a cuccaiktól várnák, hogy okosak legyenek, hanem ők maguk nem felejteneék el gondolkodni. Ugyanis, biztos mondtam már: **ez a lényeg.** Az, ami az emberek fejében van. Merthogy javarészt ezen múlik, hogy mire használjuk az eszközeinket, hogy érezzük magunkat, hogy kezeljük a problémáinkat, hogyan bánunk egymással, hogyan vezetnek a vezetőink, mennyire tudnak becsapni, felhasználni, kihasználni bennünket.

És megmondom mi a jó még ebben, abban, hogy a lényeg az emberek fejében van: az, hogy **a gondolkodás formálásához szinte semmire sincs szükség,** ami az anyagiakat illeti: nem kell hozzá feltalálni a magfűziót, nem kell hozzá nagy pénz, egyszerűen csak gondolkodni kell és beszélgetni. **Ilyen egyszerű megérinteni azt, amin a világ sorsa alapvetően múlik, ilyen egyszerűen és olcsón jobbra lehet tenni a világot és az emberek életét.**

Jó volna, ha ezt a világ is, vagy legalább ez az ország felismerné. (Meg ne adj isten, minimálisan támogatná is: olyan szívesen lennék egyszer még hálás érte. Nem ez volt egyébként az első ilyen eredménnyel záruló próbálkozásom, hogy némi támogatást találjak.)

Mindazonáltal, szeretném őszintén megköszönni a kedvességüket mindazoknak, akik megpróbálták lendíteni a kampányomon. Tudnotok kell, hogy minden egyes gesztus sokat jelent nekem, ami segít abban, hogy egy nap pont kerüljön ennek a könyvnek a végére.

(Apropó, a **vélemények** is gesztusnak számítanak, mint azt bizonyára nem felejtettétek el...)

Végezetül pedig bízunk abban, hogy az [okoslángszórónak](#) legalább összejön, illetve [ezt a rövid jelenetet](#) se hagyjuk ki, ha már a mérsékelt eredményességű forrásgyűjtésnél tartunk. ;)

No, és még egy **zene**:

[Heaven Street Seven - Hol van az a krézi srác](#)
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 58]

[SUBJ: Címkék, szerepek, identitások + találkozó]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez a mostani téma megint egy kicsit elvontabb, viszont igen tanulságos.

A legtanulságosabb benne a címkékről írtak. Mi az, hogy címke?

Címke az, amivel az emberek jellemeznek egy dolgot. Sok mindennek vannak címkéi, például az **embereknek**, mondjuk, hogy valakire „Nobel-díjasként”, „sikeres emberként”, vagy éppen „magyarként” tekintünk-e. De **dolgoknak**, mondjuk a műalkotásoknak is vannak címkéi, például, hogy ki festette az adott festményt, eredeti-e vagy hamisítvány, antik darab-e vagy csak mostanában készült – és így tovább...

Lényeges látnunk, hogy **a címkék nem változtatnak a dolog lényegén, mégis nagy jelentőséggel bírnak azok megítélésével kapcsolatban**: mindjárt másképp nézünk ugyanarra az emberre, ha azt halljuk, hogy Nobel-díjas, vagy, hogy köztisztviselőnek áll, mások sikeres embernek tartják; illetve ugyanaz a műalkotás is teljesen más lehet a szemünkben, ha megtudjuk, hogy azt nem is Picasso festette, vagy nem is olyan régi, vagy nem is kézzel, hanem géppel készült. Közben azonban a dolog maga pont ugyanaz, kizárólag a címkéi miatt értékeljük azt másképp. **Gondolatok csak bele, mennyi mindenről gondolkozunk ilyen – meglehetősen fonák – módon.**

(Hogy ne menjünk nagyon messzire, **valószínűleg erről a könyvről is**. Merthogy ugye egyelőre nem sokan ismerik, nem adta ki senki, senki fontos nem mondta róla, hogy „hű, ez jó” – és én sem vagyok senki, nem kaptam díjat, még csak professzor se vagyok valami menő egyetemen. Nincs tehát rányomva a pecsét sem a könyvre, sem énrám. Na jó... Egy kicsi pecsétem van azért, a PhD-m, de hát ugye, ki nem doktor már manapság...)

(Érdekes lesz megfigyelni, hogy hogyan változik majd a közönség hozzáállása, ha egyszer, ne adj' isten, változik a helyzet. Talán saját magatokban is észrevehettek majd, hogy másképp néztek ugyanerre a könyvre. Persze ez lehet, hogy sosem jön el, lehet, hogy csak nagyon sokára. Csak megérjem! Szedem is a vitamint, ne féljete!) ;)

További érdekességek:

- **Szerepeink elszemélytelenítő, eltávolító, standardizáló hatása**

- Akik vonakodnak kibújni a szerepeikből, adnak a címkékre, tisztelik a tekintélyt, és elvárják, hogy feléjük is a címeiknek megfelelően forduljanak, ragaszkodnak a formalitásokhoz. (Kb. „rangkórság”)

- Érdekes belegondolni, hogy milyen társadalmi rétegek vesznek körül bennünket, **hogyan ágyazódnak egymásba a közösségek, melyekhez tartozunk**: a családtól a nemzeteken keresztül egészen az emberiségig.

- **Példaképek**: a **modell** (pl. a „sikeres vállalkozó” elvont mintaképe) és a **hős**, (aki egy konkrét személy, pl. Steve Jobs)

- **Ahogy a társadalmi forma** (például a fogyasztói társadalom, kapitalizmus) **példaképeket állít eléink.**

- **Ahogy az utódok hőssé avatják az elődeiket.** (Nyilván, a saját hasznukra.)

A szövegben eléggé belemegyek a részletekbe, de tudjátok: Ha sok a szöveg --> Kisbetű kihagy --> Lényeg befogad --> Vélemény elküld

Továbbá, **megint lehet jönni beszélgetni**. A találkozó szokás szerint Pesten lesz, még a nyár előtt. Szóljon, akit érdekel, a részleteket megbeszéljük.

[Tina Turner – We Don't Need Another Hero](#)

[Aqua – Cartoon Heroes](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[EM: 3]

[SUBJ: Magyar olimpia? – egy aktuális blog bejegyzés]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nem szoktam aktualitásokkal foglalkozni, de ez a téma régóta a bögyömben van. (Meg hátha kiteszik az Index címlapra, és ezzel hoz némi látogatottságot a könyvnek is.) Nézzétek meg, ha érdekel:

[Vizes VB: ez a mi pályánk, nem az olimpia](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 57]

[SUBJ: Hiúság + crowdfunding]

[ÜSTART]

Sziasztok!

Ez, kérem, **egy elég rövid, ám annál tanulságosabb téma**. Néhány megállapítás:

- **Hiúság alatt korántsem csak azt értem, amikor a szépségére hiú valaki.** Hiúk lehetünk még többek között az értelmi képességeinkre, lelki érzékenységünkre, társadalmi státuszunkra, sikereinkre is.
- **Milyen hasznai és kárai vannak a hiúságnak?** Haszna például, hogy ösztönzést és önbizalmat adhat. Több azonban a kára: mindenekelőtt, az igazságtól való menekülésre készítenek azáltal, hogy nem akarjuk elfogadni, hogy valójában milyenek vagyunk, akadályozza, hogy fejlődjünk, de közben az emberektől is eltávolít, irányíthatóvá tesz, és így tovább.
- **A kifelé mutatott magabiztosság, fölényeskedés mögött belül bizonytalanság, kisebbségi érzés húzódhat meg.**
- **Az értelmi képességek kapcsolata a hiúsággal:** a buták és az okosak hiúsága – valamint a bölcsesség, mint a hiúság ellenszere.

A hiúság megint csak egy igen jellemző emberi tulajdonság, különösen ilyen széles értelemben véve, gyakran találkozni vele. Apropos, mint biztos feltűnt, **ezek a témák már eléggé földközeliak, szóval érdemes megpróbálni kapcsolatba hozni őket a saját tapasztalatainkkal**, figyelni, mit fedezhetünk fel belőlük magunk körül, ne adj isten saját magunkban. Ez is lenne a könyv célja, ugyanis, hogy a gyakorlati megértést is segítse, ezáltal pedig jobbra tegye az életet és az embereket.

Más. Mivel rám férne már némi tőkeinjekció, úgy döntöttem, megpróbálkozom a **crowdfundinggal**, magyarul a **közösségi finanszírozással**, azaz, hogy hátha a szélesebb közönség részesítene némi anyagi támogatásban. Össze is raktam ehhez egy **Indiegogo projektet**:

<http://igg.me/at/egyvilag>

Hát igen, szóval, nem mintha különösebben bízna benne, hogy a legújabb [okosgyűrű](#) meg [okoshűtőgép](#) meg [okosugrókötél](#) mellett egy ilyen szürke, (bár okos) könyvvel sikerül majd [okoslabdába](#) rúgnom, de azért senki ne mondhasa, hogy meg se próbáltam. Ha másra nem is lenne jó, némi hírverést talán csinál majd a könyvnek – de azért reméljük a legjobbakat. **Ti is segíthettek.** Nem a pénzre gondolok, hanem arra, hogy ha tetszik a művem, akkor kérlek terjesszék a kampány hírét, illetve ha esetleg arra van ötletetek, hogy hol tudnám én promotálni a kampányt, akkor meg nekem jelezzetek. Kösz!

(Egyébként Amerikából máris négy ajánlatot kaptam. Na nem ám arra, hogy engem támogathatnak, hanem hogy én fizessek a promócióért. Nem kis üzlet lehetnek az indie-k ez arrafelé...)

Zene:

[Vanità di vanità](#)

Ismerős ez? Anno saját kezűleg mőtöttem ki a filmből még VHS-ről. Tessék a [szövege](#) is, amit ez alkalomból, mérsékelt művésziességgel, még magyarra is lefordítottam nektek. (Kétszer, merthogy először sikerült rögtön le is törölni.) Nézzétek meg, amennyire lehet az eredetit, igazán szép.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 56]

[SUBJ: Emberi relativitás + képek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Azt mondták nékem, hogy lehet, hogy nem kéne annyira részletezni az email-ben az aktuális témát, egyrészt, mert aki elolvassa, mármint a témát magát, annak lelövi a poént, aki meg nem, nos, a lehetőség neki is adott. Ebben azt hiszem, van is valami, úgyhogy **mostantól kicsit rövidebbre fogom, inkább csak egy kedvcsinálót írok az aktuális részhez.** Íme:

A cím, hogy 'Emberi relativitás', kissé talányos lehet, de a következők szerintem megvilágítják, mire gondolok.

- **Az ember összehasonlító szemlélete:** az, ahogyan tulajdonságainkat, teljesítményeinket, jólétünket másokéhoz hasonlítgatjuk, ahogyan nem egyszerűen szépek, erősek, sikeresek, gazdagok akarunk lenni, hanem szebbek, erősebbek, sikeresebbek, gazdagabbak. Ahogyan az emberek egymással mérik a dolgokat, önmagukat és egymást.
- **A mértékek és sorrendek,** melyekkel az emberek hasonlítgatják, rangsorolják egymást: a pénz, a rang, az életkor, stb... Az egy eredő mérce, mely mindezekből összeáll.
- **A kettősség, amellyel a társaságunkban lévők sikere érint bennünket:** egyfelől a másik sikere miatt magunkat sikertelenebbnek érezzük, másfelől viszont szeretünk is a sikeresekkel vegyülni, mert az ő sikeresességük ránk is átsugárzik.
- **Az abszolút szemlélet lehetősége,** hogy olyanoknak lássuk a dolgokat, amilyenek, más dolgoktól függetlenül, összehasonlítás nélkül.
- **Az emberek sok szempontból „olyanok, mint a világ körülöttük”.**

Átírtam továbbá a könyv (magyar nyelvű) bemutatását. Így valamivel kevésbé ékesszóló, viszont talán érthetőbb. Akit érdekel, a honlapon megismerheti. ("Mi az, hogy Egyvilág?" link a főoldalon.)

Zene megint nincs, viszont, aki még nem látta, megnézheti a tavaly készített [művészi](#) illetve [érdekes](#) fotóimat. Sok közülük nincs a mostani témához, de később lesz szó az alkotásról, azon belül a fotózásról is.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 55]

[SUBJ: Önigazolás]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Önigazolás. Előfordult már, hogy megvettünk valamit, de aztán tovább is nézelődtünk még, figyeltük, hogy vehettünk-e volna jobbat, megkaphattuk-e volna ugyanazt olcsóbban? Volt olyan, hogy lelkiismeret furdalásunk volt, mert rosszat tettünk, megbántottunk valakit, és azon morfondíroztunk, hátha nem is volt olyan rossz az, amit tettünk, hátha a másik is tett már valamit ellenünk, hátha meg is érdemelte tulajdonképpen, amit kapott? Hát persze, hogy volt. **Az önigazolás az egyik legemberibb gondolkozási minta, mindenkiben ott dolgozik.**

Ami ezt a részt illeti, nos, ez sem az a kétperces ráógumi, amiért én is gyakran felkeresem az Indexet. **Összességében elég húzós,** némileg részletesebb is, mint ami a mindennapi használathoz kell – **de igazán tanulságos.** (Emlékeztetnék, hogy **úgy is lehet olvasni, hogy a kisbetűket kihagyjuk.** Van itt egy ‘A külső és belső igazolás kombinálása’ című pont, melynek nagy része kisbetű, különösen ott lehet ugrani, ha valaki nem akar túlságosan belebonyolódni.)

A szokásos kiemelések:

- **A kognitív disszonancia,** azaz amikor önmagunkkal kapcsolatos kényelmetlen gondolatok keringenek a fejünkben.
- **Az önigazolás,** mellyel gondolkozásunk, cselekedeteink ellentmondásait igyekszünk megszüntetni. Az önigazolás **két módszere:** önmagunk meggyőzése és a hozzáállásunk megváltoztatása. (**Külső és belső igazolás**)
- **A racionalizáció:** amikor igyekszünk meggyőzni magunkat, hogy egy tettünk racionális, ésszerű, pedig valójában nem az.
- **Ahogy az elkerülhetetlen dolgok hajlamosak jobb színben feltűni,** csak, hogy ne kelljen abban a tudatban léteznünk, hogy olyan rossz nekünk, hogy valami rossz vár ránk.
- **Az áldozatok lealacsonyítása,** különösen, amikor mi magunk tettük őket azzá. (Mialtal úgy gondolhatjuk, hogy nem is tettünk olyan rosszat, hiszen megérdemelték, amit kaptak, vagy nem is számít a szenvedésük.) Hogy ez egyúttal meg is könnyíti, hogy újra bántsuk őket.
- **A túl súlyos büntetések visszaüthetnek,** mivel a megbüntetett kevésbé hajlamos átértékelni a cselekedeteit. Hogy **a dicsérettel, jutalmakkal is csínján kell bánni,** mert elvehetik az ember kedvét attól, amiért kapja.
- **Ahogy a büntetések, jutalmak deklarálják a tetteink árát:** az ember kiszámíthatja, hogy, jó, ezért 2 év jár, hogy ez megéri-e neki, illetve megnyugodhat, hogy ezzel le van tudva.
- **Az ember igénye, hogy úgy tudja, helyesen döntött.** Miképp próbáljuk ezt elérni, és milyen következményei vannak neki? Ahogy manipuláljuk a döntéseink helyességére vonatkozó információkat; ahogy erősödhet a helytelen döntések melletti elköteleződésünk, ahogy döntésünket igazolandó egyre nagyobb butaságokba hajszolhatjuk magunkat.
- Hogy a **meghozott döntéseinktől** több okból is **nehezen állunk el,** akkor is, ha jobb volna.
- **Az önigazolás iróniája:** hogy mindezeket a butaságokat, rossz dolgokat éppen azért tesszük, hogy magasabbra értékelhessük, jó embernek tudhassuk magunkat.

- **Mit tehetünk azért, hogy csökkentsük az önigazolás veszélyeit?**

És ugye egy másodpercre sem feledjük, hogy egy kétperces visszajelzésnél többet nem is tehetnétek értem?

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 54]

[SUBJ: Az emberek gondolkozása]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is, hadd hívjam fel a figyelmeteket **a könyvem angol nyelvű bemutatására**, melyet most írtam. Annyiból lehet érdekes, hogy ilyenkor mindig átgondolom, hogy mi ez az egész, igyekszem az eddigieknél pontosabban megfogalmazni, hogy miről szól, mi a célja, mi az új benne, és így tovább. Ezen kívül van benne pár screenshot, képernyőkép, melyek némi bepillantást nyújtanak abba, hogy hogy készül a „kolbász”, hogyan dolgozom. Ezeken a linkeken tudjátok megnézni: [doc](#) vagy [pdf](#) formátumban.

És akkor **az aktuális témáról**. Kérem, ez a bébi önmagában két hónapig készült, jó, mondjuk úgy, hogy közben nyár volt. Előtte előre félttem tőle, és nem bántam, amikor elkészült. Emlékszünk még arra, hogy az előző alkalommal emlegettem, hogy az ember hajlamos a vágyakozó gondolkozásra, meg hogy gyakran önmagából indul ki? Ez két **tipikus emberi gondolkozási mintázat** – a mostani témában pedig **igyekeztem összeszedni az összeset**. Egyesek itt vannak kifejtve, mások máshol, viszont utóbbiakra is utalok itt, hogy minden együtt legyen.

Először azt akartam mondani, hogy ez megint egy katalógusszerű rész, amilyen volt már, pl. ‘A megismerés buktatói’. Aztán, ahogy most újra átnéztem, inkább úgy jellemezném, hogy **csöppet sem könnyű olvasmány**, de azért el lehet olvasni elejétől a végéig – és igen **tanulságos** is.

Néhány fontosabb pont belőle:

- **Gondolkozni fárasztó**

- **Az egocentrikus gondolkodás**

- Vagyis, hogy az ember hajlamos azt képzelni, hogy körülötte forog a világ;
- Illetve hogy a hozzánk kapcsolódó, bennünket érintő dolgok jobban feltűnnek.

- **Kíváncsiság emberi módra**

- Gyakran inkább a megértés *élményére*, mint a valódi megértésre vágyunk, inkább csak arra, hogy úgy vélhessük, tudunk, értünk valamit, mint hogy valóban megtanuljuk, megértjük.
- Ahogy az embert különösen érdekli a bajok oka.
- Hogy hajlamos vagyunk jeleket és összefüggéseket látni ott is, ahol nincsenek.

- **Annak az igénye, hogy jónak lássuk a dolgokat. Az igazságtól való menekülés.**

- Különösen önmagunkat és a helyzetünket szeretnénk jónak látni.
- Az igazságtól való menekülés okai, például, hogy az fájdalom, sértés a hiúságunkat.
- **Az igazság kiiktatásának változatos eszközei:** Hogy a nem megfelelő információkat figyelmen kívül hagyjuk, torzítjuk; A racionalizáció, amikor igyekszünk megmagyarázni magunknak, hogy miért is nem úgy van, ahogy van; Az agyunk mindennapi teendőkkkel való lefoglalása; A közeli gondjaink szaporítása, hogy a távolabbiakat elnyomjuk; Az alkohol és a drogok, stb...

- **Hogy az emberek nem nagyon ismerik önmagunkat és nem igazán értik egymást.**

- **Gyakran önmagunkból indulunk ki.**

- Amikor nő és férfi nem érti egymást.
- Amikor nem vagyunk képesek megérteni mások problémáit, lelki bajait, legalábbis ameddig bennünket is utol nem érnek hasonlóak.
- Amikor a célozgatós emberek maguk is a célzást keresik.
- Hogy az emberek azt várják el másoktól, amit maguk nyújtanak, és azt nyújtják, amit elvárnak.

- **Irracionális gondolatok és cselekedetek**

- A racionalitás korlátozottsága (Az érzelmek és indulatok hatása; Az információ korlátozottsága és a feldolgozásának korlátozott képessége; Ahogy szeretjük egyszerűsíteni a dolgokat a fejünkben.)
- Az akaraterő és az önfegyelem hiánya
- Az önértékelés túlzott fontossága, hibáink tagadása és az önigazolás
- A boldogság keresésének buktatói. (A tökéletes boldogság hajszolása; A különféle irracionális dolgokban való hit; Vagy amikor az elfogadottság vágya miatt teszünk butaságokat.)
- Hogy a „normális” emberek is gyakran gondolkoznak, cselekszenek furcsán, irracionálisan.

- **További különféle gondolkozási sajátosságok, pl:**

- Ahogy az emberek szeretnek kategorizálni.
- A benyomások hatása
- Hogy nehéz kitörni a gondolkozás megszokott kerékvágásából.
- Az emberek szeretnek másokat hibáztatni, magukat pedig áldozatnak tekinteni.
- Hogy problémáink, helyzetünk megítélése nagyrészt belülről fakad.
- Az eredetiség hiánya, önállótlanág, bizonytalanság
- A csoportokban való gondolkozás és a csoportgondolkozás

Mindez a tőlem telhető legjobban rendszerbe szedve. Mindebből az is kitűnik, hogy az ember viselkedése sokféle (nem ritkán egymással ellentétes) motiváció, gondolat és külső behatás eredményeként alakul ki; valamint azt sem árt hozzátenni, hogy a fentiek természetesen nem mindenre egyformán jellemzők, az emberek gondolkozása különböző – mindazonáltal ezek tipikus mintázatok, gyakran előfordulnak, ha körülnézünk magunk körül.

Pont jó lesz karácsony és szilveszter közé, nem igaz? ;)

(**Egy kisebb örömhír:** nem tudom, feltűnt-e, de már több mint egyharmada kint van a könyvnek a neten. Plusz még 17 rész meg van írva.)

[The Doors - People are Strange](#)

[Tanita Tikaram - Twist in My Sobriety](#)

[ÜSTOP]

Üdv, és kellemes ünnepeket:

Miki

[PT: 53]

[SUBJ: Párkapcsolat és szexualitás]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is egy kis kommentár, mert az sosem árt.

A legutóbbi témában megint felmerültek a nemi különbségek, ezúttal azzal kapcsolatban, hogy ki mit kap a párkapcsolattól, és mit áldoz annak érdekében. Jelen állapotában **többet kifogást emeltek** a leírtak ellen, és **belátom, valóban van is mit finomítani** azon az ominózus táblázaton, különösen: a nők családon kívüli ambícióit nem lehet kihagyni a képletből: valóban, sok nő sok mindent feláldoz a család érdekében. (Ezzel együtt továbbra is úgy gondolom, hogy összességében a család fontosabb a nőknek, mint a férfiaknak, amit többek között az is mutat, hogy a férfiak nehezebben mennek bele, és könnyebben lépnek ki belőle. Összességében. Átlagosan.)

Hadd beszéljek ennek kapcsán megint kicsit **a könyvről magáról**. Mint tudjátok, ezt a könyvet úgy képzelem, hogy minden úgy lesz benne, ahogy van, **az igazság lesz leírva benne**, se több, se kevesebb. Ez azt is jelenti, hogy nem célozom bárkit is bántani, viszont ami igaz, az **akkor is** benne lesz, **ha** az az igazság **kellemetlen**. Az ilyen igazságokkal természetesen nem kötelességünk szembesülni – de, ha valaki igazán meg akarja ismerni a valóságot, akkor kénytelen szembesülni a démonaival (nekem is, elhihetitek) – és, ami még fontosabb, ha valóban jobbá akarjuk tenni az életünket és a világot, akkor ennek a gyakran kellemetlen valóságnak az alapján kell cselekednünk, átformálnunk azokat.

Nyilvánvaló, hogy a valóságot én csak közelíteni tudom, magam is csak egy adott helyzetből szemlélődöm, korlátozottak a tapasztalataim és az ismereteim, korlátozott az értelmem is. Továbbá ennek a könyvnek az elkészítése során rengeteg, rengeteg részlet van, amire oda kell figyelni, mérlegelni kell, el kell dönteni, hogy az ember mit és hogyan írjon le. Amellett tehát, hogy ami jól van benne, az kellemetlen lehet, **sok olyan is lehet, ami meg rosszul van benne, vagy azért mert rosszul tudom, vagy azért mert rosszul írom le. Ez a mostani küldözetős fázis pontosan arra volna jó, hogy ezeket, a segítségetekkel, kiköszöröljük.**

Nem árt továbbá, hogy amikor olyannal találkoztok olvasás közben, amin megütköztök, akkor először is elgondolkoztok rajta, hogy az igaz-e. **Az ember hajlamos a vágyakozó gondolkozásra**, azaz arra, hogy olyannak gondolja a dolgokat, amilyeneknek szeretné, ha lennének. **Másrészt, az ember arra is hajlamos, hogy saját magából, a saját helyzetéből induljon ki. Erre a kettőre érdemes figyelemmel lenni, amikor** véleményt alkotunk **valamiről**, amikor **eldöntjük, hogy szerintünk igaz-e**. Tegyük fel magunknak a kérdést: „Nem lehet, hogy ezt csak azért tagadom, mert nem tetszik?”, illetve próbáljunk meg tágabb nézőpontból ítéletet alkotni, mondván: „Jó, ez rám nem passzol, de nem lehet, hogy az emberekre általában mégis igaz?” Látjátok fentebb, hogy könnyen lehet, hogy a dolog valóban hamis – így, ha végül annak ítéletek, szóljatok nekem. Ha ellenben igaznak találtok valami kellemetlent, akkor ismerjétek fel, hogy a hiba nem a hírvivőben, hanem a világban van. Pontosán ez az első lépés afelé, hogy meg tudjuk változtatni ezt a kellemetlen valóságot.

Mi segít nekem az őszinteségben? Először is az, hogy nem érdekel, hogy mennyi pénzt keresek majd a könyvvel, és az sem, hogy mennyire tesz majd népszerűvé: a keserű pirulát felkínálni nem feltétlen hálás feladat, ezzel tisztában vagyok. **Egy dolog van, ami érdekel, mégpedig az, hogy végül legyen egy könyv ebben a ma még meglehetősen képmutató világban, ami kerek perec leírja, hogy hogy állnak a dolgok.** Ennek a kiderítése és megfogalmazása pedig számomra is egy folyamat, melynek az elején bizonyos dolgokat rosszul tudok, másokat meg rosszul írok le. Segítsetek nekem ti is okulnom, és jól átadnom azt, amit tanultam. **Örök hálám, de tényleg, azoknak, akik veszik a fáradságot, és elmondják, hol tévedek.**

Most pedig lendüljünk át végre a nemi témák aknamezején, annak utolsó darabjával, mely a **párkapcsolatokról és a szexualitásról** szól. Ez se lesz unalmas.

Erről előbb azt kell megjegyeznem, hogy, mint már más témáknál is előfordult, **ez itt most elméleti szempontból vizsgálja** a tárgyat, a gyakorlati oldal, a párkapcsolat praktikái, majd a második könyvben kapnak helyet, az élet többi praktikájával együtt.

Mik vannak benne?

- **A család, mint a társadalom alapja**, mely sok mindenre hatással is van, sok funkciót ellát. Hatással van viszonyainkra, mondjuk, általa leszünk sógorok valakivel; életünk rendjére, ahogy minden este megyünk haza fürdetni a gyereket; gazdasági tevékenységünkre, gondoljunk, mondjuk a családi gazdaságokra; nem utolsósorban pedig a család (párkapcsolat) termeli ki a társadalom utánpótlását; és a családi nevelés segít betagolni az új generációt a társadalomba. Ebből is látható, hogy a család **nagyrészt gyakorlati célokat szolgál**.

- **A párkapcsolat, mint köz(ös)ügy**. Egyfelől tehát a felek **közös ügye**, kb., mint egy közös vállalkozás, melyben közösen küzdenek céljaik eléréséért. Másfelől pedig **közügy**, a társadalomnak is érdekei fűződnek hozzá, ahogy az előző pontban már rámutattam.

- **Az együttélés szabályai nincsenek kőbe vésve, úgymond „másképp is lehet”**. Hajlamosak lehetünk azt gondolni, hogy az emberek csak úgy élhetnek együtt, családban, ahogy azt a saját kultúránkban megszoktuk, pl. hogy csak a monogám kapcsolatoknak lehet létjogosultsága – ám ez nem feltétlen van így. Bár a biológiai formánk ellát bizonyos alapvető indítatásokkal bennünket, az együttélésnek számos különféle formája létezik a világban – ami arra int, hogy ez ügyben sem árt a nyitottság.

- **A vonzás és a nyomás**, mely létrehozza, fenntartja a kapcsolatokat. A vonzás, mely a felekben, a felek között keletkezik, és a nyomás, mely kívülről nyomja egymás felé őket.

- **Párkapcsolat és szerepek**. Ugyebár a szerepek általában véve a társadalom által elvárt viselkedésminták. Közöttük vannak olyanok, melyek a családhoz köthetőek, pl. az Anya szerep. Hogyan határozzák meg e szerepek a párkapcsolat szereplőinek egymás közötti viszonyait? A szerepek oldódása újabban.

- **Párkapcsolat és képmutatás**. A képmutatás a párkapcsolat számos mozzanatában megfigyelhető: ilyen, amikor próbálunk benyomást kelteni a kiszemeltünkben; amikor leplezzük a párkapcsolathoz fűződő érdekeinket; amikor megjátsszuk az érzelmeket; amikor a szőnyeg alá söpörjük a problémákat; amikor igyekszünk fenntartani kifelé a látszatot; amikor különféle párkapcsolati játszmákat játszunk egymással. Mindezek mellett természetesen megvan a párkapcsolatok meghitt oldala is, ám, **ha a szerelem nem egy éteri dolog, akkor a párkapcsolat egyáltalán nem az**.

- **Hogy önmagában a szexuális vágyban nincs semmi szégyellni vagy megvetni való**, bármi legyen is az: az ember ugyanis nem tehet róla, hogy mire vágyik. **Kontrollálni azonban természetesen szükséges lehet** a vágyainkat, és nyilván, a kirakatba sem feltétlen kell kirakni **őket**. Ami fontos a vágy kielégítésével kapcsolatban, hogy sem közvetlenül, sem közvetve, ne ártson senkinek.

- **A szex azon túl, hogy jó, hasznos is**. Pl. általa születnek a gyerekek, a párkapcsolatoknak is fontos része, és nem utolsósorban feszültségoldónak is jó.

- **Nemi különbségek a szexualitásban**. (Igen, már megint.) Például: a szerelem és a szexualitás a férfinak két külön dolog, a nőnek sokkal kevésbé; a szexben a nő fel akar töltődni, a férfi ki akar ürülni. A szexuális érdeklődés erősségének különbségei nemek és életkor szerint.

• **Szexualitás a mai világban:** az erkölcs gyengülése és a szabadosság terjedése. A világ szexualitással való túltöltöttsége, a szex elérhetősége és iparszerű felhasználása. A szexipar és a különféle egyéb árucikkek eladása a szexszel. Az ingerküszöb feljebb tolódása. A vágy kielégítésének tárgyas módszerei és a fogamzásgátlás. Ez az új helyzet, amelyre az evolúció nem tudott felkészíteni.

Na, most mondja valaki, hogy nem érdemes elolvasni. (És megkritizálni. ;)

És akkor még egyszer, utoljára, egy kis **zeneorgia**. (Becsüljük meg, mert majd meglátjátok, hogy pl. a közgazdos részekhez mennyit tudtam összeszedni.)

[Arash - Temptation](#)

[Lord of the Dance - Stolen Kiss](#)

[Eric Clapton - Lay Down Sally](#)

[EMF - When You're Mine](#)

[Madonna - Hanky-panky](#)

[Hair - Sodomy](#)

[Blues Brothers - 634-5789](#)

[Z'zi Labor - Honky-Tonk Woman](#)

[Caro Emerald - That Man](#)

[Samantha Fox - Only Wanna Be With You](#)

[Jermaine Jackson & Pia Zadora - When the Rain Begins to Fall](#)

[The Dixie Cups - Chapel of Love](#)

[Boney M - I'm Born Again](#)

[Sting - Fields of Gold](#)

[Forró szél - Surda Dala](#) Érdemes ránézni a magyar szövegére: tessék [itt](#) egy szó szerinti, részleges, és [itt](#) egy művészebb fordítás. (Utóbbinál kicsit lejjebb kell görgetni.)

[Gigliola Cinquetti - Alle Porte del Sole](#). Ez egy különösen szép dal a végére, tessék a [szövege](#) is, olaszul és angolul, mert azzal az igazi.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 52]

[SUBJ: Érzelmek és érdekek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Internetadó? Csak semmi pánik. Az Egyvilág ezen túl is gyakorlatilag ingyen olvasható, hiszen részenként mindössze egy-kétszáz kilobyte, sokkal gazdaságosabb, mint mindenféle videókat nézegetni, meg mittomén, köszönjük a kormány támogatását! ;)

De komolyra fordítva a szót, **ez a mai se egy gyenge téma**. Csapjunk is bele:

- **Milyen külső érdekek veszik körbe az érzelmeket és párkapcsolatokat?** A faj, a társadalom, és az ember környezetében élők érdekei. **A saját érdekeink:** szeretetigényünk kielégítése, az elvárásoknak való megfelelés és egyéb törekvéseink, pl. a család és gyerek iránti vágyunk, az anyagi biztonságot és a társadalmi státuszunk növelését célzó törekvéseink.

- **Általában könnyebb megkedvelnünk valakit, ha hasznunk származik a kapcsolatból.** (Bár ez, ahogy az előző témában láhattuk, csak az egyik tényező a sok közül.)

- Az érdekek tudattalanul is hathatnak: az érzelmeink gyakran az érdekeinknek megfelelően alakulnak, különösen, **amikor megszeretjük azt, akit megéri szeretnünk.**

- **Ahogy bizonyos fokig lehetőség van a szeretet megvásárlására, kikényszerítésére és kieszközlésére.**

- Hogy bár machinálni lehet velük, **érzelmeket közvetlenül nem lehet generálni**, nem határozhatjuk el, hogy márpedig én holnaptól szeretni fogom őt. **Nem is vagyunk felelősek érte**, hogy mit érzünk mások iránt, és mások sem azok, hogy mit éreznek irántunk; **érzelmeket nem lehet elvárni.**

- **Üzlet és hatalom a társas kapcsolatokban.** (Üzlet például, amikor áldozatokat hozunk egy kapcsolatért. Hatalom, amikor egy nő a gyerekei érdekében eltűri egy férfi hatalmaskodását; vagy amikor egy férfi rajong egy nőért, aki kénye-kedve szerint játszadózhat vele.)

- **A párkapcsolati tőke**, mely azt méri, hogy valaki mennyit tud nyújtani másoknak egy kapcsolatban, mennyire kíváncsú partnernek számít, mennyire „kapós”. A párkapcsolati tőkébe sok minden beleszámít; pl. a vagyon (státusz), a küllem, a belső tulajdonságok. Jellemzően a hasonló nagyságú párkapcsolati tőkével rendelkezők jönnek össze egymással.

- **A párkapcsolati mérleg**, vagyis amit kapunk a párkapcsolattól mínusz, amit feláldozunk érte, azaz, hogy összességében mennyire jó vagy rossz nekünk a kapcsolat.

- Hogy **egy kapcsolatban a felek nyereségei és veszteségei jellemzően eltérnek egymástól**; ezért aztán a kapcsolat rendszerint nem is egyformán fontos a két félnek. **A férfi és női mérleg különbségei**, hogy a férfiak ÁTLAGOSAN valamivel kevesebbet kapnak a párkapcsolattól, mint a nők. (Ami megmutatkozik abban is, hogy manapság, hogy még a családalapítást célzó társadalmi elvárások is meggyengültek a férfiakkal szemben, sok nő nehezen talál stabil partnert.) Ahogy az idő múlása, és az modern idők szava hajlamos rontani a mérlegen.

- **Játszmák a társas kapcsolatokban:** amikor szégyellt, leplezendő igényeinket, valamilyen elfogadható köntösben próbáljuk kielégíteni egymás segítségével. Az érzelmi zsarolás és egyéb játszmák.

Szóval ez ismét egy elég forró téma, bátran lehet nem egyetérteni, vitatkozni velem.

Más: **megint lehet jönni beszélgetni**, szokás szerint bármiről, amiről csak szeretnétek. A fix a helyszín: Pest belvárosa. Akinek van kedve, jelezze, az időpontot meg majd leegyeztetjük.

Zenék!

[Serebro – Song #1](#)

[Madonna – Material Girl](#)

[George Harrison – I Got My Mind Set on You](#)

[Beatles – Can't Buy Me Love](#)

[Janis Joplin – Mercedes Benz](#)

[Beatles – From Me, To You](#)

[Roy Orbison – You Got It](#)

(Tényleg csak szorgalmi feladat, de a dalok sorrendjére is érdemes vetni egy pillantást.)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 51]

[SUBJ: Szerelem, szeretet, barátság, avagy, a Jedi visszatér]

Sziasztok!

[ÜSTART]

No, itt is vagyok, és mindjárt ezzel az érdekfeszítő témával.

Abban mondjuk nem vagyok biztos, hogy mindenki pont azt kapja majd, amit vár. Szokás szerint racionálisan és objektíven próbálok elgondolkozni róla, hogy mik is ezek, hogyan működnek, hogyan viszonyulnak egymáshoz – ezért **kicsit száraznak tűnhet**, amit írtam, kevésbé elragadtatottnak, mint ahogyan általában beszélni szoktak az ilyesmiről. Ez természetesen **azért van, mert a cél most is a** józan, higgadt **megértés**.

A másik, amit előre kell bocsátanom, hogy **ez a téma elméletileg nézi a szerelmet, szeretetet, barátságot** (és gyűlöletet). Ezeknek az érzelmeknek viszont nyilván megvan a gyakorlati jelentősége is, hogy az életünkben hogyan viszonyuljunk hozzájuk, mihez kezdjünk velük, hogyan kezeljük őket. Ezekről is lesz majd szó, csak egy másik témában ('A barátság és szerelem praktikái'), az egész vége felé. Azért csak ott, mert ott, 'Az ember élete' könyvben lesznek összegyűjtve mindazok, amik ahhoz kellenek, hogy okosan tudjuk élni az életet.

Ami a jelen témát illeti, **sok olyan van benne, ami minden bizonnyal nem lesz új**. Pl. ha leírom, hogy a szerelem vak, birtokolni akar és múlandó; hogy a barátságnak különböző fajtái vannak: közeli és távoli barátság, illetve a baráti társaságok; hogy akit gyűlölünk, azt hajlamosak vagyunk lealacsonyítani, nos, valóban, ezek nem sok mindenről rántják le a vizes lepedőt. Erre két dolgot tudok mondani: egyrészt, hogy ezek, mint általában a jobb közhelyek, fontosak és igazak, és mint ilyenek, benne lesznek a könyvben – hiszen azt szeretném, ha abban minden benne lenne majd, ami fontos és igaz. (És ez máshol is így lesz: azért is, mert ami itt és most közhely, az nem biztos, hogy máshol és máskor is az, de azért is, mert az sem haszontalan, ha egymás mellett, leírva, rendbe szedve látjuk köznapis ismereteinket.)

A másik az, hogy **azért lesznek itt kevésbé maguktól értetődő, de legalábbis kevésbé sablonos megállapítások is, például:**

- **A szerelem előre programozottsága**, ahogy belénk van építve a biológia és a társadalom (azaz a „forma”) által, hogy szerelmesek legyünk. **Ellenben** hogy szeretetünk-e (**szeretettel**, nem szerelemmel), érzünk-e **barátságot** vagy **gyűlölet**, az már kevésbé érdekli a formát.
- Amilyen érdekes, hogy a természet és a társadalom szerint **csak bizonyos, jól meghatározott fajta személyekbe lehetünk szerelmesek** (csak emberbe, csak ellenkező neműbe, csak olyanba, aki nem vérrokon, stb...) Közben szeretni, és főleg gyűlölni, lényegesen **szabadabban szerethetünk, gyűlölhetünk**.
- **Ahogy előbb-utóbb mindenki, mintegy szükségszerűen, szerelmes lesz**, kiválasztja a maga „célpontját” az éppen rendelkezésre álló választékból.
- **Hogy a szerelem valójában nem egy éteri jelenség**. Nemcsak azért mert ilyen praktikus céljai vannak, de azért sem, mert elég jól feltérképezhető a mechanikája, hogy mitől leszünk szerelmesek; mert összefonódik az érdekekkel; mert a párkapcsolatokban nem ritka a szerepjátszás és a képmutatás, stb... (Bár ettől még tény, hogy az emberi élet egyik nagy élménye lehet.)
- **A szeretet és a szerelem tényezői: mik váltják ki őket?** (Különösen: a közelség, és a külső-belső hasonlóság, de mások is, így: a saját igényünk másokra, a másik ember irántunk tanúsított figyelme, a fizikai vonzerő, a másik (elképzelt) személyisége és értelme.)

• **A tartós és új kapcsolatok különbségei.** (Pl. hogy az emberek gyakran rosszabbul bánnak a hozzájuk közel állókkal, mint a többiekkel.)

• Amiképp változó, hogy **ki mennyire közeli kapcsolatot nevez már barátságnak**, hogy egyesek, egyes kultúrák már az ismerőseiket is barátoknak hívják. Ahogyan sokan már-már sportnak tekintik az ilyen „Facebook barátok” gyűjtögetését.

Na és persze ez az a téma, mindenekelőtt a szerelem, amelynek minden fázisát sokszorosan megzenésítették. **Tessék egy jó kis válogatás, mind kiváló zene:**

[Abba – People Need Love](#)
[Foreigner – I Want to Know What Love Is](#)
[Smokey – Living Next Door to Alice](#)
[Percy Sledge – When a Man Loves a Woman](#)
[Bobby Solo – Se Piangi Se Ridi](#)
[Elton John – Can You Feel the Love Tonight?](#)
[Queen – Somebody to Love](#)
[Mike Oldfield & Maggie Reilly – Eveytime We Touch](#)
[Blues Brothers – Everybody Needs Somebody to Love](#)
[Cardigans – Lovefool](#)
[White Town – Your Woman](#)
[Dusty Springfield – Son of a Preacherman](#)
[Chris Isaac – Wicked Game](#)
[Sting – Mad About You](#)
[George Michael feat. Mary J. Blige – As](#)
[George Michael – Jesus to a Child](#)

Apropó, **hogy tetszett a novella**, amit a legutóbb küldtem? Nem tudom, hogy úgynevezett „normális ésszel” mennyire lehet átérezni ezeket a luxusproblémáimat. (Illetve azért megpróbáltam elképzelni: figyeltük az ürge feleségét a műben?)

Ja, és ugye nem felejtettétek el, hogy mivel lehet nekem a legnagyobb örömet szerezni, ráadásul teljesen ingyen? Hát persze, hogy az őszinte és kendőzetlen **véleményetekkel**.
[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[EM: 2]
[SUBJ: Szünet]
Sziasztok!

Tudom, hogy hol van még a csütörtök, de nincs is új rész, csak azért írok, hogy tudassam, egyéb elfoglaltságaim miatt most megint lesz egy kisebb szünet, kb. másfél hónap, ahogy kinéz. De addig is, küldök egy novellát, ami kicsit megvilágíthatja ennek az egész könyvírósdinak a hátterét. Van már vagy 15 éves, bizonyos dolgokat ma már másképp alakítanék benne, a lényeg azonban változatlan.

Egyvalamit, azt hiszem, meg kell világítsak vele kapcsolatban: miért írok sok mindent ly helyett j-vel? Hát azért, mert vegyük észre, hogy az ürge a hejesírást is megreformálta. Ez elvileg benne van, de még ember nem volt, akinek feltűnt volna. (Ezen az ly-os ügyön egyébként külön el lehetne vitatkozni. Személyes véleményem szerint meg lehetne fontolni, hogy csak j legyen a magyarban. Furcsa is csak a következő generációig volna... Mellesleg ez az egyik dolog, amivel ma már nem terhelném a novellát.)

[Hevia – Tanzila \(Al Otro Lado\)](#)

A nem túl távoli viszontlátásra!

Miki

[PT: 50]

[SUBJ: Töltsd ki a kérdőívet, és nyerj egy iPhone 5c-t!]

(Már úgy értem, valaki mástól... ;) Ezt azonban őszintén, szívből kívánom minden kedves véleménynyilvánítónak.)

Sziasztok!

[ÜSTART]

Úgy érzem, az előző részhez, a 'Férfi és Nő'-höz, nem árt még némi kommentár.

Elsősorban azt szeretném még egyszer nyomatékosítani, hogy arról szó sincs, hogy minden férfi és nő olyan, mint a benne felvázolt kép. Ha ezt állítanám, az sztereotípia lenne. De nem ezt mondom: **a leírt férfi és női tulajdonságok nem konkrét személyekre vonatkoznak, hanem a férfiak és nők átlagára, ami egy elvont dolog. A valós személyek aztán ekörül az átlag körül szóródnak, az átlag tehát csak egy viszonyítási pont**, melyhez képest minden konkrét személyt el lehet helyezni jobbra vagy balra, és ritkán esnek pontosan az átlagra. Például, van a nők versengő hajlamának egy átlaga – a konkrét nők azonban majdnem mindig eltérnek ettől, vannak versengőbb és kevésbé versengő hajlamú nők, sőt nem kevés olyan férfi és nő is akad, ahol a nő a versengőbb – annak ellenére, hogy a versengő hajlam férfi *átlaga* magasabb a nőinél. Viszont ez az átlag az, amiről ilyen általánosságban beszélni lehet, és van is értelme beszélni róla, mert ezek az átlagok *jellemzőek* az adott csoportok *egészére* (nem pedig a csoport konkrét tagjaira) nézve.

Amikor különféle csoportokat jellemzek és hasonlítok össze, azt mindig így kell érteni, ez nem sztereotípia, hanem ilyen a világ: **a különféle csoportoknak megvannak a maguk jellemzőik, és minden további nélkül különbözhetnek is egymástól. Ez egyébként egy igen érzékeny terület, és manapság, sok másfajta csoporttal kapcsolatban is (pl. homoszexualitás, nemzetek, nemzetiségek) a legtöbben inkább hallgatnak az ilyesmiről**, nehogy azt feltételezzék róluk, hogy sztereotípiákban gondolkodnak, hogy mindenkit egy kalap alá vesznek, hogy elvakultak – illetve, hogy nehogy megbántsanak egyeseket, nehogy társadalmi feszültségeket gerjesszenek.

A forró kásának ez a kerülgetése azonban **legjobb esetben is csak félmegoldás**. Én úgy gondolom, hogy ha a problémák gyökerét akarjuk kezelni, ha valóban jobbra akarjuk tenni az életünket, viszonyainkat és a világot, akkor – *tárgyilagosan és jóindulatúan* – szembe kell nézni a tényekkel, mert azok akkor is csak úgy vannak, ha a szőnyeg alá söpörjük őket. **A problémák valódi megoldását csakis a valóság talaján állva találhatjuk meg**; ez a könyv pedig – *tárgyilagosan és jóindulatúan* – ki fogja mondani a tényeket. (És ez az egyik, amitől „más” lesz, mint az eddigiek.) Lásd ehhez majd később 'A csoportok problémáinak kezelése' című témát, mely minden eszközzel igyekszik megvilágítani és tudatosítani, hogy hogyan lehet helyesen szemlélni a különféle csoportokat, hogy ugyanakkor mindenkit egyénileg kell megítélni – azért, hogy kevesebb legyen a félreértés, és az abból fakadó rossz érzés mindezek körül.

Érdemes hozzátenni, hogy amikor bemutatom, hogy milyen a férfi és női természet, milyen a férfi és női szerep, **nem arról beszélek, hogy hogyan kellene lennie a dolgoknak, vagy, hogy a dolgok úgy vannak jól, ahogy vannak. Én csak a tényeket mondom el, azt, hogy milyen a világ**. Ezzel együtt, **ha szerintetek másképp van, mondjátok el bátran**, akár csak nekem, akár nyilvánosan. A cél ugyanis nem az én nézeteim terjesztése, hanem az objektív valóság felderítése és felfedése, és magam is szeretnék tanulni, ha valamit rosszul tudok. **Nem árt azonban, különösen az ilyen érzékeny témáknál, ha kellően alaposan olvassátok és átgondoljátok őket, mert, mint látható, számítanak a részletek**: például, egyáltalán nem mindegy, hogy valaki azt mondja, hogy *minden* nő ilyen, vagy, hogy a nők *átlagosan* ilyenek. (Ha megnézték, ezt külön is hangsúlyoztam az előző rész elején, de még az előző emailben is, hogy lehetőleg senki figyelmét ne kerülje el.)

Továbbá, **akinek kimaradt, ajánlanám 'Az ember kétneműsége' című régebbi témát**. Abban van szó róla, hogy a mai világban hogyan tagadják le a nemi különbségeket, meg hogy ennek sok értelme

nincs, már csak azért sem, mert férfi és nő értéke nem ezektől függ, az akkor is egyenlő, ha neadjisten nem vagyunk hajszálra egyformák, ok sincs tehát ezen izgulni.

Na, elég is ebből ennyi. **A mostani téma a gyerekekről szól.**

Hogy őszinte legyek, **jelenlegi állapotában nem egy nagy szám**, valószínűleg azért is, mert eddig túl sok közöm nem volt a gyerekekhez, túl sokat nem foglalkoztam velük. Viszont **ezért volna most különösen jó, ha besegítenétek**, elmondanátok, hogy szerintetek mit volna még érdemes elmondani róluk, mi az, ami nem úgy van, ahogy leírtam. Fontos, hogy **a gyereknevelésről lesz majd egy külön téma később, a jelenlegi csak arról szól, hogy milyenek a gyerekek**, ez utóbbihoz várnám most a meglátásaitokat.

Azért így is van benne pár említésre méltó és tanulságos megállapítás:

- **Az elsősülöttek kiemelt szerepe**
- **A fiatalabb és idősebb testvér eltérő mentalitása.** (Vagyis hogy az idősebb testvér gyakran introvertáltabb, befelé fordulóbb, érzékenyebb, a fiatalabb pedig életre valóbb.)
- **A gyerekek szabad érzelmei.** (Melyek elemiek, hogy önzőségüket nem palástolják, hogy toleránsak, ugyanakkor elég kegyetlenek is tudnak lenni.)
- **Őszinteségük.** (Érzéseik őszinték és gondolataikat sem szégyellik úgy, mint a felnőttek; nem játszanak szerepeket, és nem tisztelik a címkeket, azaz például, legalábbis ha még elég fiatalok, nem esnek úgy hanyatt a rangtól, ugyanúgy viselkednek egy melóssal, mint egy igazgatóval.)
- **Kíváncsiságuk és nyíltságuk**
- **Egyszerű dolgok teszik boldoggá őket.** (Így elég nekik egy-két játékszer, nem kellenek drága ékszerek, pénz vagy a siker.)

Zenék:

[Pizzicato Five – Baby Love Child \(DJ Miky Remix\)](#)

[Vangelis – La Petite Fille de la Mer](#)

[Chris Rea – Julia](#)

[Robert Miles – Children](#)

[Neil Sedeka – Sweet Sixteen](#)

[ÜSTÖP]

Üdv:

Miki

[PT: 49]

[SUBJ: Férfi és nő]

[ÜSTART]

Ahogy akkor is meg szoktam mondani, hogy milyen az aktuális rész, amikor kevésbé érdekes, most is megmondom: **ez az a rész, amit mindenkinek el kellene olvasnia, mert nagyon hasznos**, igazán sokat segíthet a saját nemünk és az ellenkező nem megértésében, hogy tudatosuljon bennünk, milyen a férfi és a női természet, hogy lássuk, hogy nem is olyan rejtélyes, mint gyakran véljük, hogy ne csodálkozzunk, amikor a férfi mindenáron maga akarja megoldani a problémáit, vagy amikor a nő csak célozgat, ahelyett, hogy egyszerűen megmondaná, amit akar. Plusz azt hiszem, ez az egyik leginkább egyben lévő rész.

A fő pontok:

- A **férfi** verseng és győzelemre tör, a **nő** együttműködik.
- A **férfi**nél kisebb a család szerepe, a **nő**nél nagyobb.
- A **férfi** racionálisabb, a **nő** érzelmesebb.
- A **férfi** alulról közelítő, analitikus, bal féltékés módszereket alkalmaz, míg a **nő** felülről közelít, beleérez, és inkább a jobb féltékését használja.
- A **férfiak**nak inkább a tárgyak, a személytelen dolgok iránt van érzéke, a **nők**nek pedig az emberek, az elme iránt.
- A **férfi** vizuális, a **nő** verbális, beszédcentrikus.
- Honnan származnak ezek a különbségek? **A nemi különbségek evolúciós gyökerei.**
- A **férfi és női szerep.** (A férfi, aki férfias, kitartóan oltalmazza és ellátja a családját (már ha van neki), amellet bájtársias, a gyengékkel pedig gáláns.)
- A **férfi és a nő törekvései.** (Mire törekszik a nő? Nőiességre, megfelelésre, elfogadottságra és biztonságra. A szerelmet keresi, a kötődést, családot szeretne és gyereket, olyanokat, akikről gondoskodhat.)
- A **férfi és női féltékenység** különbségei. Mire ugrik az egyik és mire a másik?

És akkor még a **vicces rajzok**ról nem is beszéltem. Szóval **hajrá, nem fogjátok megbánni.** (Meg azok sem, akiket majd jobban megértetek általa.)

A fentiekkel kapcsolatban természetesen nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy **EZEK A KÜLÖNBSÉGEK CSAK ÁTLAGOSAN ÁLLNAK FENN**, nyilvánvalóan nem minden egyes férfi és nő esetén, tudom, mik azok a sztereotípiák, és igyekszem kerülni őket. Továbbá, férfi és nő *viszonyairól* bőven lesz még szó később is, mint látható, ez a mostani téma a *nemek jellemzőiről* szól.

Jó számok:

[Cure – Boys don't cry](#) (Ez egy igazán aranyos szám, érdemes figyelni a szövegét is, meg általában a többi dalét is, rákeresni a dalszövegekre, ha van rá időtök.)

[Muddy Waters – Mannish Boy](#)

[Four Seasons – Walk like a man](#)

[Kaji Meiko \(Kill Bill soundtrack\) – Urami Bushi](#) (Tessék a [szövege](#) is.)

[Billy Joel – She's always a woman](#) (Ez is valami egészen kiváló. Van neki egyébként magyar változata is: [Zorán – A nő](#). Ez se rossz, bár az eredeti azért jobb szerintem.)

Fú, és itt van még ez is, ki ne hagyja, aki tud angolul: [The woman language translator](#)

Ugye mennyi jó dolgot összeszedtem nektek? No, hát akkor mi vóna, ha megfontolnátok, és **viszonzásul kitölnétek nekem a**

KÉRDŐÍV

-et? Tessék, itt egy közvetlen link hozzá, ahonnan már legfeljebb csak nyolc kattintás, két perc és kész, és mindenki boldog, és a nap is szebben süt. (Hát, asszem, nehezen fogja rám majd az utókor, hogy nem tettem meg mindent...)

Kösz!
[ÜSTOP]

Miki

[PT: 48]

[SUBJ: Homoszexualitás]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Tisztelet és köszönet a kisszámú kivételeknek, de egyébként nem mondhatnám, hogy túl nagy foganatja volt az utóbbi küldésekben foganatosított összművészeti vélemény kampánynak. Attól tartok, most is foroghatna itt akár hetvenhét dimenzióban, hogy mennyire jó volna hallanom a

VÉLEMÉNYED

...de hadd fussak még egy kört vele. (Nyugi, a következő alkalomtól aztán már csak a szokásos enervált csasztuskák jönnek.)

Tehát. Nézzük, mi is lesz ez a könyv. Azt szeretném, hogy ez legyen az a könyv, amit a kíváncsi és gondolkozó embert – aki kinyitja a szemét, körülnéz, és azt mondja „Hé, mi ez az egész?” – levehet a polcra, és az elmagyarázza neki, hogy mi hogy, kicsitől a nagyig, elvonttól a gyakorlatiig, elejétől a végéig. Teszi ezt úgy, hogy közben felnőttként kezeli az olvasót, nem ködösít, nem traktál misztikummal, nem ijed meg elmondani neki az igazat, és azt mondja, igen, kell hozzá némi bátorság és kitartás, *meg* kell, hogy dolgozz vele, *meg* kell, hogy erőltess az agyadat, de ha kész vagy erre, ebből az egy könyvből képből lehetsz mindenről, bármire nézel majd a világban, tudni fogod, hogy mi az, és alapjában véve hogyan működik. Mindezt pártatlanul és érdeklődően.

Ezzel nemcsak okosabb leszel, de azt is tudni fogod, mihez kezdj a saját problémáiddal, belelész majd mások fejébe, nem fognak tudni megvezetni, és meg tudsz majd ítélni olyan dolgokat, melyekhez széles látókör kell, jót és rosszat, hogy mi mennyit ér, miért érdemes és miért nem, hogy jó irányba megy-e a világ. Aztán, talán, ha már elegendően elgondolkoztak, valóban jobb irányba is mehet majd. Egyébként, ha utóbbira van bármi remény, én úgy látom, ez az alulról építkező, ódivatúan racionalis, de mégis humánus módszer az: rendet rakni az emberek fejében.

És sokkal inkább ez, mint a technológia, mely hatékony eszközöket ad a kezünkbe, de hogy hogyan használjuk azokat, már azon múlik, ami a fejünkben van. Ezen kívül a tiszta tudomány sem fog megmenteni bennünket, mert szétaprózott, mert megvannak a saját korlátai és mert hiába tudjuk elvileg, hogy mit kéne tennünk, ha az emberek nem változnak meg, nem sokra megyünk vele. Nem arról beszélek, hogy a tudomány és a technológia ne lennének nagyon is hasznosak. Azt mondom, hogy önmagukban nem elegendőek. Továbbá, azt is lehet mondani, hogy ez a könyv túl bonyolult a mindennapi embereknek. A lényege, a tanulságai és a szellemisége, valamint a gyakorlatibb fejezetei azonban nem azok, ezek mindenkihez eljuthatnak. (Egyébként szerintem a többihez sem kell zseninek lenni, inkább csak az időt és az energiát kell rászánni.)

Egy ilyen könyv énszerintem nagyon hiányzik ebből a világból, egy könyv, amely összefogja ezt a több tekintetben is széteső világot.

Nagy szavak, de nem látjuk benne a fantáziát, legalább az esélyt? Egy kicsit? Ha kicsit messzebbre tekintünk a mindennapoknál, meg a saját sorsunknál, amire oké, kinek van energiája? Nem azt mondom, hogy ez, amit most olvashattok, már „az”. Csak azt, hogy esetleg kinőheti majd magát valami egyedülállóvá, valami maradandóvá, valami igazán hasznossá... Egyszer. Talán. Esetleg.

Lássuk még, hogy ez a könyv nem az én személyes nézeteim kifejtése. Ha így volna, ahhoz tényleg elég volnék én magam. A cél ehelyett sokkal inkább az objektív igazság összegyűjtése, amihez én, akármit csinálok is, egymagam kicsi vagyok, kellene hozzá az ismereteitek, a tapasztalataitok, hogy szerintetek jó-e az, amit leírok. És lássuk még azt is, hogy egy ilyen könyvnél nem számít, hogy ki írta, a fontos a könyv maga. Nem nekem tesztek szívességet, ha besegítetek.

Elszállt egy pasas, nem igaz? Egyébként is, a világ nem a szavaktól megy előre, hanem attól, hogy mindennap megfogjuk a munka végét. (Szó se róla, attól is.) No meg hogy is lehetne megcsinálni egy ilyet, hiszen még sosem csinálták meg...

Jutnak még itt eszembe olyasmik, hogy az égegyadtavilágon de semmitől nem kell tartanotok, ha visszajelezték, meg hogy az a lelket is segítene tartani bennem ez alatt a sokéves vállalkozás alatt, meg hogy másoknak is jelzésül szolgálna, hogy igen, legyenek ők is bátrak... Természetesen mindez csak a mérhetetlen és múlhatatlan hálámon felül.

Na, de úgyis mindegy. Az ember egyébként is dolgozzon, bizzon, és ne türelmetlenkedjen. Hát, addig is, let's...

[Depeche Mode – Enjoy the silence](#)

VONAL

A mostani téma egyébként a homoszexualitásról szól, a szokásos módszerességgel, tárgyilagossággal és kiegyensúlyozottsággal. (Szerintem. Szerintetek is?)

[Sickratman – Buzi-e vagy?](#) (Aki megijedne a címétől: ez egy kemény, de jó szándékú szám.)

[Hair – Black Boys, White Boys](#)

[ÜSTÖP]

Üdv:

Miki

[PT: 47]

[SUBJ: A szexualitás összetettsége – Normális és deviáns – És ami még nem volt!]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Az ugye csak világos, hogy mi az, hogy férfi és nő? Hiszen ezt egy gyerek is tudja. Nos, ha elolvassátok ezt a részt, lehet, hogy kevésbé gondoljátok majd így.

A fő pontok:

- Egy embernek többféle neme lehet: a **biológiai nem** (a testi nem), a **mentális nem** (az agyunk neme), a **nemi identitás** (hogyan érezzük-e magunkat) és a **társadalmi nem** (hogyan tekintenek-e bennünkre).
- A **szexuális orientáció**, azaz, hogy testileg illetve lelkiileg a férfiak vagy a nők hoznak-e izgalomba, esetleg valami más vonz bennünket.
- A **nemi és a nemhez kapcsolódó szerepek**, vagyis mit várnak el, hogyan viselkedjen egy férfi, nő, férj, apa, gyerek, szerelmes, özvegy stb... A butch és a femme.
- **Amikor az ember különféle nemei és nemi tulajdonságai megfelelnek egymásnak – és amikor nem.** A nemtetszés és a kellemetlenségek, melyek az utóbbit kísérik.
- **Nemi pólusok** (amikor úgy tekintjük, hogy van a férfi és van a nő, és kész) – **nemi skálák** (amikor elismerjük, hogy vannak átmenetek, pl. a férfias nők és a nőies férfiak) – **illetve amikor elvetjük mind a pólusokat, mind a skálákat** (amikor valaki egyáltalán nem érzi magát sem férfinak, sem nőnek).
- Hogy a nemekhez kapcsolódó elméleti kategóriák azok, amik sarkítottak (pl. a férfi és nő fogalma), **a valódi személyekben a nemek és nemi tulajdonságok átmenetet képeznek és keverednek.**
- **Normális és deviáns**
 - A **normalitás relativitása**, vagyis nagyban az adott társadalomtól, kultúrától illetve a körülményektől függ, hogy mi a normális. Hogy máskor és máshol lehet, hogy mi magunk is mást tekintenénk normálisnak.
 - A normalitást nemcsak meghatározza, de el is várja a társadalom. **A másság megbélyegzése.**
 - Hogy **ami normális, az nem feltétlenül jó, ami deviáns pedig nem feltétlenül rossz.** Amikor a többség, a normális a rossz.

Hát ennek énszerintem nem kell cégér.

[Tom Jones & Mousse T – Sexbomb](#)

[Elvis vs JXL – A Little Less Conversation](#)

[Zircon – Just Hold On](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 46]

[SUBJ: szex, Szex, SZEX!!!!]

(Na nem pont „úgy”, de azért eléggé.)

Sziasztok!

[ÜSTART]

Most egy kimondottan érdekes és a mindennapi élet szempontjából is lényeges fejezet jön: a nemek. (Ez tehát nem egy téma, hanem egy egész fejezet, amely öt témából áll.)

Szóval. Értem én, ha az eddigiek nem feltétlenül hoztak mindenkit lázba, hogy a fogalmak és szimbólumok, a kvantum világ vagy éppen a forma rejtelmei kevésbé dobogtadják meg a szíveket, de amikor semmi tíz oldalakban jól össze van foglalva, hogy milyenek azok a rejtelmes nők és érthetetlen férfiak, hogy mit lehet elmondani objektíven és humánusan a homoszexualitásról, hogy hogyan lehetne józanabban látni férfiak és nők társadalmi viszonyát – nos, ha ez nem érdekli a közönséget, akkor itt a vég.

Eléggé bele is csapunk a lecsóba rögtön itt az elején, mindjárt meglátjátok, miért. Most lássuk a szokásos kiemeléseket. (**A téma** címe egyébként lehet, hogy kissé talányosra sikeredett, de **tele van lényeges dolgokkal.**)

- **A nemiség és szexualitás jelentősége.** (Kezdve attól, hogy a társadalom alapját a nemi alapon szerveződő család adja; azon keresztül, hogy mennyire mindenkit érdekel az, hogy ki, kivel, mit és hogyan; odáig, hogy sok nyelvben is alapvető a dolgok neve; nem is szólva az olyasmikről, hogy az új technológiáknak, mint a video vagy az internet, gyakran a nemiség, a pornó adja meg a kezdő lökést.)

- **Monogámia és poligámia az állatoknál és az embernél.** (Milyen jelei vannak annak, hogy egy faj poligám? Az állatok félrelépései. Milyen tényezők hatnak az embernél a monogámia és milyenek a poligámia irányába?)

- **Hogy az ÁTLAGOT TEKINTVE széleskörű és korántsem elhanyagolható különbségek vannak férfiak és nők között,** mind a testüket, mind az elméjüket, mind a képességeiket illetően. (Az átlagot tekintve, tehát még csak véletlenül sem arról van szó, hogy minden férfi jobb matekos lenne, mint minden nő.)

- **A férfiak előnyösebb társadalmi helyzete.** (Itt sem arról van szó, hogy így lenne a helyes, hanem, hogy ez TÉNY, még ma is sokfelé így van, ilyen a világ. Milyen területeken mutatkozik ez meg? A férfiak magasabb fizetése, 1-gyel kezdődő személyi száma, stb... Milyen okai vannak ennek? A nemi tulajdonságok és a nők elnyomása. Miért értékelik helyenként többre a fiúgyermeket a lányoknál, és miért tartják a férfiasságot sokan kiemelt erénynek?)

- **A férfi előnye a munkaerőpiacon,** és annak okai: a diszkrimináció – és a többi.

- **A nemi különbségek tagadása:** amikor megpróbálják egyformának láttatni a nemeket.

- **A nemi kérdés felvilágosult szemlélete és kezelése.** (Hogyan lehet humánusan, ugyanakkor a valóságot nem ferdítve szemlélni a nemeket; elfogadni magunkat és egymást olyanoknak, amilyenek vagyunk; kiaknázni, nem pedig letagadni a férfiak és nők különbözőségét?)

A súlyos és forró kérdés itt tehát a férfiak és nők különbözősége, illetve a társadalmi helyzetük feszegetése. **Igyekeztem tárgyilagosan, kiegyensúlyozottan és reálisan közelíteni a problémához, de nyugodtan lehet velem vitatkozni.** Már eddig is kaptam hozzászólásokat, melyek segítettek tisztábban látnom, és jobbat tennem, amit írtam.

Annyit kérek azonban, hogy előtte **figyelmesen és alaposan olvassátok el** a leírtakat, nehogy félreértsetek valamit, itt, ahol kb. minden szó patikamérlegen lett kimérve. (Na, nem azért, hogy mindenkinek megfeleljek, hanem, hogy minél precízebben fogalmazzam meg a helyzetet, amennyire lehet, tapintatos legyek, de csak annyira, ami még nem csorbítja az igazságot.)

Más: **megint lehet jönni beszélgetni.** Ez is egy kötetlen alkalom lesz, bármiről beszélhetünk majd, amiről szeretnétek, a könyvhöz kapcsolódóan vagy egyébként. A találkozót valamikor májusban szeretném megtartani, Pest belvárosában. Akinek van kedve, írjon, aztán megbeszéljük a továbbiakat.

[Mousse T – Horny](#)

[Robert Palmer – Simply Irresistible](#)

[Mariah Carey – I Can't Live](#)

[ÜSTÖP]

Üdv:

Miki

[PT: 45]
[SUBJ: Értékek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hát, emberek, ez a mai **még egy igazi mélyfilozófiai téma**, úgyhogy én előre szóltam: **nehezen fogyasztható**. (Viszont: nem tudom, van-e még olyan, aki nincs tisztában vele, hogy mi következik a következő résztől. Hát persze, hogy a mindig izgató és eladható nemiség – bár sok kép abban sem lesz. ;))

Most azonban még az elszántakra vár ez az utolsó akadály. Minden riasztgatás ellenére azért ebben is akad **pár érdekes gondolat**:

- **Amiket érdemes megkülönböztetni az értékek kapcsán:**
 - 1) **Az érték fogalma**
 - 2) **Melyek az értékes dolgok?**
 - 3) **Az értékítéletek**, azaz az emberek elképzelése a dolgok értékéről.
 - 4) **Nimbusz**: a társadalom mennyire tart értékesnek valamit.
- **Az érték a boldogságból fakad.** Csak annak van tehát értéke, ami boldogságot ad.
- **Eszmények**: amikor valaki mégis a dolog által okozott boldogságára való tekintet nélkül tekint értéknek valamit.
- **Az ember hajlamos lehet rákényszeríteni a saját eszményeit másokra.**
- **Pusztán eszmények miatt nem kell elvenni az emberek támaszát**, például az illúzióikat.
- **A dolgok lényegéből és címkéiből fakadó értéke.** (A cukornak például a lényegéből fakad az értéke, mert édesnek érezzük, ami természettől fogva jó nekünk. Ezzel szemben az aranyat, vagy a Mona Lisát nagyrészt azért tartjuk értékesnek, mert rájuk aggatták, hogy azok, kvázi az emberek megegyeztek erről.)
- **Az ember értéke.** (Ami megint csak a boldogságra vezethető vissza: arra, hogy önmaga boldog tud lenni, és arra, hogy másokat boldoggá tehet.)
- **Értékesebbek-e a boldogság bizonyos forrásai a többinél?** Például nemesebb-e a szerelem a szexnél?

Na, essünk túl rajta.

[Zorán – Apám hitte](#)
[Goombay Dance Band – Eldorado](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 44]

[SUBJ: A boldogság keresése és korlátai]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A cím alapján először azt akartam írni, hogy ez megint egy eléggé elméleti lesz, óvakodjatok tőle, de aztán belenéztem, és **egész érdekes dolgok vannak benne:**

- A három fő módja annak, ahogyan az emberek a viselkedésüket alakítják: reagálnak a büntetésekre / jutalmakra (**kondicionálás**), lemásolják mások viselkedését (**imitáció**), illetve megpróbálják kitalálni, mi lenne a legjobb (**racionalitás**). (Érdekesség, hogy a disszertációmban ezt a hármat lehetett kombinálni egy számítógépes modellben, hogy aztán meglássuk, mi történik.)
- Ahogyan gyakran **választani kényszerülünk, hogy ki legyen boldog és ki nem** (például, amikor arról van szó, hogy kitől vesz el pénzt az állam, és kinek ad); illetve, hogy **egy ember milyen tekintetben legyen boldog** (például, hogy pénzem legyen inkább vagy időm).
- **Milyen bevett, intézményesült eszközökkel igyekszik az ember megtámogatni a boldogságát**, a vallástól kezdve, a művészetten és humoron át a tudományig és a jogig. Van-e sors?
- Egyéb próbálkozásaink a boldogság keresésében: a **messiásvárás**, a **bűnbakállítás**, és a **halállal szembeni vigasz keresése**.
- **Boldogabb-e az, aki okos?**

És egy hiperszuper praktika annak, aki netalán elmondaná a véleményét: **számítógépen a megnyitott témák (doc és pdf file-ok) címére kattintva közvetlenül az adott témához ugorhattok a honlapon**, ahonnan egy kattintás a kérdőív, a fórum és az email link. (Word-ben még a Ctrl-t nyomni kell kattintás közben.) Ugye mennyire tuti? Használjátok egészséggel!

Zene!

[O Brother Where Art Thou \(Soggy Bottom Boys\) - The Man of Constant Sorrow](#)

[Boney M - Still I'm Sad](#)

[Herman's Hermits - I'm into something good](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 43]

[SUBJ: Siker]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hát igen, **ez most megint tovább tartott a szokásosnál**. Ennek az az oka, hogy amit írtam (Embertípusok), elég hosszú volt. Plusz, amikor azt taglalja valaki, hogy milyenek az embertársai, milyenek a vezetők, a vezetettek és a maguk útját járók, milyenek a specialisták, a szakemberek, milyenek a túlérzékeny emberek és a személyiségzavarokkal küszködők, milyenek az egyszerű emberek, a felsőbb körök, és mi jellemzi az idealistákat, nos, ha erről van szó, akkor nem árt precízen fogalmazni. Precízen – és őszintén, mint mindig ebben a könyvben.

A mostani téma viszont a sikerről szól, illetve arról, hogy hogyan értékeljük magunkat és hogyan látnak bennünket mások. **Jó alaposan belemegyek a részletekbe**, de legalább a kiemeltekért azért is érdemes átnézni, mert a siker, az önértékelés illetve mások véleménye **az egyik legerősebb motivációnk**, jelentős részben ez hajt bennünket. Néhány megállapítás az írományból:

- Az önértékelésnek van néhány jellemző sémája, mint a **hiúság**, a **kisebrendűségi érzés** és az **önbecsülés**. Ezek tipikus módjai annak, ahogyan magunkat értékeljük.
- Mind **a sikernek**, mind az önértékelésnek **vannak kritériumai**, melyeknek meg kell felelnünk, hogy sikeresnek lássanak, magasra értékeljük magunkat.
- Ezek a kritériumok **gyakran kívülről származnak, és gyakran relatívak**. Relatívak két értelemben is: egyrészt, hogy csak akkor lehetünk sikeresek, ha túltesszünk másokon; másrészt, hogy az, hogy mi a siker, nagyban függ attól, hogy hol és mikor vizsgáljuk.
- **Sokféle motivációnkhoz másodlagos motivációként kapcsolódik a siker**. Például ha van valamink, akkor nemcsak a dolognak magának örülhetünk, hanem annak is, hogy ez azt jelenti, hogy „vagyunk valakik”. (Státuszszimbólumok)
- Azáltal, hogy **a társadalom meghatározza, mi számít sikernek**, a saját érdekeinek megfelelően befolyásolhatja a viselkedésünket, és ez igen hasznos neki. (Pl. hogy a kapitalizmusban a gazdagság a siker, ezért is hajt sok mindenki, ahogy kell.)
- **A siker az emberek szemében sok mindent igazol**, erőfeszítést és megalkuvást egyaránt. (Pl. ha valami nem sikerül, akkor feleslegesnek, butaságnak tűnhet, amit érte tettünk. Ellenben, ha bejön a dolog, még ha az, amin megfordult, nem is rajtunk múlt, csak éppen szerencsénk volt, akkor rögtön minden OK.)

Mint látható, van mit vesézni a dolgon. (Na meg az is látszik, hogy ez még mindig nem arról szól, hogy hogyan legyünk sikeresek.)

Mivel ez megint egy elég mélyen megírt téma, aktuális itt elmondani, hogy legalább **kétféleképpen lehet olvasni, amiket küldözgetek**, nemcsak most, hanem máskor is – talán még nem éltetek a lehetőséggel. **El lehet olvasni az egészet elejétől a végéig** – ez azonban nem mindig praktikus: pl. az ilyen témáknál, mint ez is, túl részletes lehet ez így, lehet, hogy nem jön át belőle a lényeg, vagy lehet, hogy nem érdeklődtek annyira a részletek iránt.

Ilyenkor jön jól a kiemelések rendszere: megtehetitek, hogy **csak a nagy és normál betűs részeket olvassátok el**. (Esetleg még a kisbetűsekből a vastaggal szedetteket.) Igyekszem ugyanis úgy írni, hogy ezek önmagukban is értelmesek, érthetőek legyenek. Ha valami mégsem az, ilyenkor is hozzávehetitek az alatta lévő kisbetűt. Szintén hasznos lehet ez a módszer, ha utólag, amikor már elolvastátok a témát, át akarjátok nézni, hogy na, mi is volt ebben a lényeg. Javasolnám ennek a módszernek a kipróbálását.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 42]

[SUBJ: Szabadság]

[ÜSTART]

Ebben és a következő témában két fontos motivációt vizsgálok meg közelebbről. A mostaniban a **szabadságról** és néhány hozzá kapcsolódó fogalomról lesz szó, mint a **korlátok** és a **hatalom**. Mint mindig, most sem árulok zsákhamacskát: ez is egy igen **aprólékos, nem túl szórakoztató darab** – bár a második fele valamivel gyakorlatibb.

Néhány fontosabb megállapítás:

- **A szabadságnak hátrányai, a korlátoknak előnyei is vannak.** Az előbbi például felelősséggel jár, és az erőseknek kedvez, a korlátok pedig kapaszkodókat adnak.
- **Az ember nem ritkán önmagát korlátozza**, például, hogy megszabaduljon egy dilemmától.
- **Vannak, akik nem tudnak élni a szabadsággal. A szabadság azoknak való, akik tudnak élni vele.**
- A társadalom működéséhez, az együttélés nyugalmanak biztosításához mindenképpen **szükséges a szabadság bizonyos fokú korlátozása.**
- **A hatalom „mennysisége” korlátozott:** ha valakinek több hatalma van, akkor valaki másnak már csak kevesebb lehet.
- A realitásokkal számot vetve, **a társadalom nem lehet meg hatalom nélkül.**

Természetesen ezeket sem én találtam fel, de mivel fontosak és igazak, itt a helyük.

Egy kis feszültségoldás:

[Free \(gospel\)](#)

[Sarah Brightman – Deliver Me](#)

[Kate Ryan – Libertine](#)

[Hair – Hair](#)

Apropó **Hair**. Nem tudom, ilyen szemmel néztétek-e már, de amellet, hogy végig tele van ilyen kiváló számokkal, ebben aztán mindenről van szó. Szabadság, érzelmek, szerelem, szex, és az ember életének nagy kérdései, drogok és vallás, társadalmi egyenlőtlenség és a faji kérdés, politika, háború, erőszak és béke. Utalások a világ és az élet szépségére, arra, hogy a megértés elveszi el a dolgok romantikáját, az úrkorszakra, de még az informatikára is („electronic data processing”, „256 Viet Cong captured”)... Lesz is még belőle jó pár szám.

Meg hogy mennyire más lett a hippik óta a világ...

[ÜSTOP]

Szabadság!

Miki

[PT: 41]

[SUBJ: A boldogság eredete és a forma hatalma]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hát, el tudom képzelni, hogy karácsonykor jobb dolgok is van, mint olyasmiken elmélkedni, hogy...

- Miért vagyunk képesek egyáltalán a boldogságra? Mennyiben köszönhető ez a formának, amelyben létezünk, és mennyiben az öntudatnak?
- Milyen eszközei vannak a biológiai és társadalmi formának arra, hogy bennünket irányítsanak?
- Hogyan gyűlik meg a forma baja az öntudattal? Miért nehezebb egy öntudattal bíró elmét irányítani?
- Vajon mindenki csak a saját boldogsága érdekében cselekszik? (Szerintem igen.)

...de legalább szép csöndben túlesünk ezen az igazi mélyfilozófiai témán.

[Fine Young Cannibals – Good Thing](#)

Apropó boldogság... **Boldog karácsonyt és új évet mindenkinek!**

[ÜSTOP]

Miki

[PT: 40]

[SUBJ: Forma, öntudat és gondolkodás]

Uff!

[ÜSTART]

Ugye, hogy ilyen is van? Mármint, hogy két hét, és már itt is a következő rész. Ehhez mondjuk az is kell, hogy az éppen készülő téma (Hiúság) könnyebb legyen.

Na, ez az, amit a most kiküldött darabról kevésbé lehet elmondani: ez megint csak egy **meglehetősen elvont, filozofálgató, kisbetűs rész**. Míg a múltkor arról volt szó, hogy a **biológiai és társadalmi formánk** hogyan befolyásolja a *motivációinkat*, most azt próbálom összeszedni, hogy ezek **miként hatnak a gondolkodásunkra**, illetve mi az a gondolkodásunkban, ami független tőlük. Annyiból tanulságos, hogy a saját gondolataink között is felfedezhetünk egyet-kettőt, melyek nem is annyira a sajátjaink.

Néhány megállapítás a leírtakból:

- **Az öntudat**, az, ahogyan tudatában vagyunk a saját létezésünknek valószínűleg egy **forma-független** jelenség, akkor is hasonlóan működne, ha nem emberi formában léteznénk.

- **A biológiai forma** gondolkozásra gyakorolt **hatására** példa a férfiak és nők gondolkozása közötti különbségek, ahogyan a férfiak szeretnek lineárisan, sorban végigmenni a problémákon, míg a nők hálózatosan, szélesebb kontextusban gondolkoznak. De ilyen az is, hogy a tízes számrendszert különlegesnek tekinthetjük, holott e mögött csak az van, hogy éppen tíz ujjunk van.

- **A társadalom** millió és egy tekintetben **befolyásolja a gondolkodásunkat**. Hatása már csak azért is jelentős, mert míg a biológiai forma inkább a motivációkon keresztül vesz rá, hogy az érdekeinek megfelelően viselkedjünk, a társadalmi inkább a gondolkodásunkat programozza be. Nagyrészt a társadalomtól kapjuk a sikerkritériumainkat, etikai elveinket, a szerepeinket, azt, hogy mit tekintünk normálisnak és mit nem, az előítéleteinket, azt, hogy mit gondolunk értékesnek, és így tovább. Csatornából, eszközből is többféle van, melyek segítségével az említett gondolatok bekerülnek a fejünkbe, a családtól és a közösségektől kezdve, az oktatáson át a különféle dogmákig és ideológiákig.

Aztán, emlékszünk még esetleg, hogy az állatokról szóló témában írtam, hogy őket a szenvedéstől megóvándó, hosszabb távon el lehetne gondolkozni, **hogyan termeljünk húst úgy, hogy ne tartozzon hozzá érző lény?** Nos, ez már nem is annyira sci-fi, ahogyan [itt](#), vagy angolul [itt](#) olvasható. (Szintén tanulságos, hogy az állatok jóléte mennyire másodlagos az ügyben mindkét cikkben.)

További örömhír, hogy a múltkoriban reklámozott [haikum](#) **is rapül a Marsra**. (Bármit is írjon az Index, [aki szerint](#) egy magyar nevező volt összesen. A szavazást éppen nem én nyertem, de a szervezők úgy döntöttek, hogy nemcsak az első hármat küldik föl, hanem mindet, amire legalább ketten szavaztak.) És annyit mondhatok, hogy az Egyvilágot is „kilövöm az űrbe, ha kell, hátha válaszolnak rá a marslakók”. (Merthogy ugye [nem adom fel](#). Figyeljük meg, mennyire stílszerű itt ez a szám: ebben is ott a hamburger.)

Más zene most nincs, de szegény J. Lo a múltkor kicsit töredezettre sikerült, úgyhogy itt van újra, jól:

[Jennifer Lopez – Ain't it Funny](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 39]

[SUBJ: A felmérés eredményei és egy új rész]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is **a felmérésről**. Köszönöm a visszajelzéseket, az eredményeket [itt](#) találjátok. (Volt némi technikai gyermekbetegsége a rendszernek, de a mostani számok minden bizonnyal helyesek.) Hát ugye, ez még nem az a kimondott tömegbázis, de a nullánál azért határozottan több. Hogy mégis mennyivel? A szemlélet és a tálalás, ahogy írom is majd, sokat számít... Nézzük csak! Ha azt vesszük, ez már most a többszöröse annak, ahányan a [disszertációm](#)at olvasták, nem is beszélve arról, hogy, ahogy mondani szoktam, ezt a könyvet én akkor is megírnám, ha soha senki bele sem nézne – ennek meg aztán minimum a végtelen a négyzeteszerese. :)

Néhány megjegyzés:

- **Azokhoz, akik jelentős részét elolvasták:** köszönöm ezt, remélem sok érdekes és hasznos dolgot találtatok benne már eddig is. Kérlek azonban, ne feledjétek, én, meg a könyv is akkor megyünk ezzel igazán valamire, ha a véleményeteket is elmondjátok.
- **Akik belenéztek már, de aztán letettek róla:** hasznos lehet szemmel tartani, hogy mikről írok, legalább az e-maileket elolvasni, mert, ahogy biztos tudjátok, itt aztán mindenről szó lesz, és amit láttatok, az nem feltétlenül reprezentálja a későbbi témákat, melyek jellemzően egyre gyakorlatibbak, élet közelebbiek. Különösen, ha az elejébe, az előszóba, elvekbe olvastatok bele, azok kimondottan szárazak a többi részhez képest.
- **Akik még bele sem néztek:** szóval, érdemes lehet adni neki egy esélyt. Miért? Természetesen nem az én kedvemért, hanem mert ebben a könyvben benne lesz minden fontos és tanulságos, amit egyébként innen-onnan hall esetleg az ember, és egyébként egy részük talán örökre kimarad. Ráadásul, itt mindenféle mellébeszélés és hátsó szándék nélkül, feketén-fehéren találjátok a meztelen a lényegét. Jó, elég tömény, és kicsit meg kell dolgozni vele, az igaz.
- Ha pedig **még** neadjatyauristen **nem jelezted, mennyit olvastál**, nem késő ám, alul megtalálod a múltkori kérdést és válaszokat.

Na, erről ennyit.

A mostani részről:

Hááát, hogy őszinte legyek, ez sem az a téma, amit kezdésnek javasolnék azoknak, akik még ki sem próbálták. **Meglehetősen nehéz olvasmány, bár korántsem lényegtelen:** azt igyekszik összeszedni, hogy **mi minden mozgatja az embert**, milyen motivációink vannak.

Néhány tanulság belőle:

- **Vannak** egyrészt olyan **motivációink, melyek az (emberi, társadalmi) forma fenntartását szolgálják.** (Például a testi fájdalmak, a táplálkozási motivációk, az elfogadottság igénye vagy a konformitás, a többiekhez való hasonulás vágya.)
- **Vannak** másrészt az úgynevezett **univerzális motivációk, melyek nem a forma érdekeit szolgálják.** (Például az esztétikai-, etikai- és humorérzék.) Ezeknek a jelek szerint alapból, nem sok közük van a túléléshez vagy a társadalmi rendszer fenntartásához. Ehelyett, úgy tűnik, az öntudattal járnak együtt, annak megjelenése hozza őket magával.
- **A biológiai motivációk erőteljesek, de elnagyoltak.** Gondoljunk csak a szexuális vágyra: az erejét nem kell magyarázni, az elnagyoltságáról meg annyit, hogy miatta nem mindig a megfelelő lyukban kötnek ki a dolgok.
- Továbbá, némi kritikával illetve, összefoglalom az úgynevezett **maslowi hierarchiát**. Ez a motivációk egy hierarchikus rendszere, amelyben az ember csak akkor kezd el törekedni egy

magasabb rendű szükséglet kielégítésére, ha az alacsonyabb rendűeket már kielégítette. (Például addig nem foglalkozunk az önmegvalósítással, amíg a testi szükségleteink nincsenek rendbe rakva.)

(Említés szintjén elhangzott már ez-az korábban. Itt részletesebben tárgyalom ezeket.)

Annyit még, hogy ebben most igazán kevés normál és nagybetű van, ezeket pedig gyorsan át lehet tekinteni. Ennyit szerintem akkor is megér, ha nem akartok túlzottan belefolyni: ezzel is nyerhettek egy képet arról, hogy mik határozzák meg a viselkedésedet.

Zenék!

[Jennifer Lopez – Ain't it Funny](#)

[Auth Csilla – Érzés](#) (A video elég komoly, de figyeljük a zenét.)

[Aha – Crying in the Rain](#)

És akkor, aki eddig MÉG NEM nyilatkozott, itt meglehet. (Ha a múltkor már kattintottál, most nem kell újra.)

Az eddigi 42 részből hányat olvastál?

[Az összeset vagy majdnem az összeset \(kb. 40 db\).](#)

[Kb. a háromnegyedét \(30 db\).](#)

[Kb. a felét \(20 db\).](#)

[Kb. az egynegyedét \(10 db\).](#)

[Csak egyet vagy egy párat.](#)

[Egyet sem.](#)

[Hát izé... ha lehet... én inkább most sem nyúlnék semmihez, mert abból még baj nem volt.](#)

[Ööö... azt hiszem, én tulajdonképpen nem is olvastam ezt az emailt...](#)

[Mi az, hogy email?](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[SUBJ: Forma, öntudat és érzékek]

[ÜSTART]

- Az érzékeink **kiszolgálják esztétikai igényeinket**, ahogyan szépnek látjuk a képeket, és halljuk a zenét – holott a szem és a fül evolúciós fejlődése során szó sem volt ilyesmikről.
- **Az agyunk befolyásolja az érzékleteinket**: kiszűri, amit feleslegesnek ítél, kitölti az üres részeket, hozzáigazítja érzékleteinket ahhoz, amit a világgal kapcsolatban megszokott, illetve jelentést társít hozzájuk, rögtön értelmezi is őket.
- **A legtöbb érzékletünk egyszerűen nem létezik**: a természetben valójában nincsenek színek, hangok, illatok és ízek, csak a nekik megfelelő rezgések illetve részecskék, melyek a valóságban nagyon távol állnak attól, ahogyan mi felfogjuk őket.
- Figyelemreméltó továbbá, hogy **az érzékeinktől legfeljebb közvetett tapasztalatokat kaphatunk a világról**, így sohasem lehetünk biztosak benne, hogy valójában mi van odakint – beleértve, hogy egyáltalán léteznek-e rajtunk kívül mások.

Mint mindig, természetesen most sincs mitől tartanotok, annyi az egész, hogy **az alábbi linkek közül rákattintotok a megfelelőre**. A felmérés teljesen és tökéletesen anonim, sem más, sem én nem fogom tudni, hogy ki melyiket választotta. (Az [összesítést](#) viszont magatok is megtekinthetitek – hiszen nálam semmi sem titok.) Tehát:

Az összeset vagy majdnem az összeset (kb. 40 db).

Kb. a háromnegyedét (30 db).

Kb. a felét (20 db).

Kb. az egynegyedét (10 db).

Csak egyet vagy egy párat.

Egyet sem.

Hát izé... ha lehet... én inkább most sem nyúlnék semmihez, mert abból még baj nem volt.

Öööö... azt hiszem, én tulajdonképpen nem is olvastam ezt az emailt...

Mi az, hogy email?

És ha már a közönségkapcsolatoknál tartunk, arra gondoltam, **volna-e kedvetek összejönni valamikor egy beszélgetésre?** Úgy képzelem, hogy az elején tartanék egy rövid előadást, mondjuk a „formáról”, aztán meg lehetne kérdezni, témákat felvetni, beszélgetni gyakorlatilag bármiről. (Például a régebbi vagy későbbi témáimról, az élet nagy kérdéseiről, arról, ha hallottatok valami érdekeset, vagy van valamilyen elképzelésetek, amit szeretnétek megbeszélni, de tőlem akár politizálhatunk is, stb, stb...) **Ha van kedvetek hozzá, írjatok**, én meg utánanézek, hogy hol tudnánk megszervezni, illetve megbeszéljük mikor volna a legjobb. (Annyi biztos, hogy Pest belvárosában lenne valahol.)

Sokan nem kell lennetek hozzá, én egy emberrel is szívesen leülök. És érdemes is megragadni a lehetőséget, *mert most még ingyen van!* ;)
[ÜSTOP]

Köszí és a legjobbbat!

Miki

[PT: 37]

[SUBJ: A forma alapjai]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Fú, hát az a rész, amit most írtam, „Az emberek gondolkozása”, mondhatni brutális volt, az első könyvben ez a leghosszabb, meg egy csomó mindenhez kapcsolódik, rettegtem is tőle előre, de végre vége. Ezt azonban majd csak később élvezhetitek, a mostani program „**A forma alapjai**”.

A forma... naná, mi más? És annak is csak az alapjai, ugye? Hát ez is elég keményen hangzik így elsőre, nem igaz?

Való igaz, ez egy eléggé **elvont téma**, ami azonban nem jelenti azt, hogy a benne foglaltak, illetve a forma, ne lennének **alapvető hatással mindannyiunk életére**. A legfontosabb a következő:

Mi, „elmék” kétféle formába ágyazva létezünk. Az egyik a **biológiai forma**, esetünkben az emberi test, a másik a **társadalmi forma**, mondjuk a fogyasztói társadalom. Nekünk, elméknek szükségünk van valamilyen formára, amely egyrészt fizikailag megvalósít, működtet bennünket, másrészt biztosítja életünk rendjét. Ugyanakkor, hogy egy forma stabil legyen, neki is szüksége van arra, hogy a benne élők elősegítsék ezt, ennek megfelelően viselkedjenek. Ezért **a forma befolyásol bennünket, motivációinkat és gondolkozásunkat.**

Például, emberi formánk tesz bennünket éhessé, vesz rá a táplálékkeresésre, hogy biztosítsuk testünk túlélését. Hasonlóan, a szexuális vágyat is neki köszönhetjük, hogy a faj is fennmaradjon. Másfelől, a fogyasztói társadalomnak is szüksége van arra, hogy az emberek termeljenek és fogyasszanak, fenntartsák a rendszert, ezért formálja gondolkozásunkat, megtanítja nekünk, mire vágyjunk, mit tekintünk sikernek, karrierlehetőségekkel és árucikkkel csábít – betagol bennünket a társadalom gépezetébe. **Miért az a dolgok rendje ami?** Miért arra ösztönöz bennünket a testünk és a társadalom, hogy gyereket és karriert csináljunk? (És nem arra, hogy – teszem azt – megírjunk egy jó nagy könyvet?) Lényegében, **hogy kiszolgáljuk a forma érdekeit.**

Mondhatom, hogy **ez a központi mondanivalója az egész forma ügynek**, de a következő témákban ezen kívül is alaposan kivesézem a dolgot. Például az elmondottakon túl az érzéseinket is a (biológiai) forma határozza meg, és a boldogságra való képességünket is neki köszönhetjük. Továbbá, nem állítom, hogy mindezek nekem jutottak eszembe először, de ahogy itt végig van gondolva, és le van írva, az nagyrészt belőlem jött ki, és az egész könyvben **talán ez az a témakör, ami leginkább a saját gyermekem.** Ne haragudjatok hát, ha helyenként túl alaposnak találnátok. Egyébként, ha valakit csak a lényeg lényege érdekel, az már megvolt egy régebbi témában, „Tartalom és forma” címmel, a lényeg lényegének lényegét pedig az előbb írtam le.

[ÜSTOP]

Köszönöm a figyelmet!

Miki

[SUBJ: Az állati elmék és hatalmunk az állatok fölött]

[ÜSTART]

Néhány főbb pont:

- Ajánlanám továbbá figyelmetekbe a referenciák közt is idézett **Food, Inc.** című filmet.

Zenék:

És még néhány amigás zene: [Creatures](#), [Superfrog](#), [Ecolove \(Dune\)](#), [Wormsign \(Dune\)](#)

[ÜSTOP]

Miki

[PT: 35]

[SUBJ: Az értelem elemei]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mostani rész az egyik gyakorlati szempontból is **érdekesebb** darabja az Elme témakörének. Arról szól, hogy **hogyan, hányféleképpen lehet valaki okos, értelmes**.

Amikor ugyanis a mindennapokban azt mondjuk, hogy „okos vagy”, ebben eléggé összemosódik, hogy akkor most gyorsan forog az eszed (**intelligens** vagy), sokat tudsz (**nagy tudású** vagy), esetleg képes vagy ráérezni dolgokra (**jó a beleérző képességed**). Elsősorban ezt próbálom tisztába tenni, de ezen kívül...

- Megvizsgálom, hogy **mennyire járnak együtt az értelem elemei**. (Lehet-e például intelligens ember is tudatlan, vagy nagy tudású ember kevésbé intelligens?)
- **Milyenek** azok az emberek, akikben **különböző kombinációkban jelennek meg az értelem elemei**? (Ki az, aki intelligens és jó beleérző képességgel rendelkezik, de nem tud különösebben sokat? Ki az, aki „csak” intelligens?)
- Ki a **zseni**, a **tehetség**, a **bölcs**?
- Mi a **mintafelismerés**, mely az emberi értelem egyik legfőbb erőssége?

Szerintem **megéri elolvasni**. (És elküldeni a rajongva várt **visszajelzést**, természetesen...)

Az eheti örömhír egyébként az, hogy ezennel **elkészült a kidolgozás harmada**. (Kiküldve még nincs ennyi, mert előre dolgozok.) Többféleképpen lehet ezt nézni. Úgy is, hogy eredetileg az egészre két évet adtam, és most tartok háromnál, de nézzük inkább úgy, hogy itt van valami, ami még nem volt, és amiben elvileg már most benne van a világ fontos dolgainak jó része. (És jön a többi, hogy az összes ott legyen.)

Még valami: Van egy NASA által szervezett verseny, amiben **haikukat** (rövid verseket) kellett írni, és a legjobb hármat elküldik majd **a Marsra** a következő szondával. [Itt](#) meg lehet tekinteni, amit alkottam, és szavazni is lehet rá. Egyébként szerintem tök jó, mindenképpen ott volna a helye az első 3-ban. (Na jó, 3000-ben. ;) Mellesleg, akit érdekel, a versben említett „pale blue dot”-ról magyarul [itt](#) vagy angolul [itt](#) lehet olvasni.)

Zene:

[Hair – Manchester, England](#)

[Translogic](#) (Az egyik kedvenc amigás zeném, a Stoneage című játékból. Lesz még pár később is.)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 34]

[SUBJ: Az élet és az elme]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mostani szünet, való igaz, a szokásosnál megint hosszabbra sikeredett. Ennek több oka van, egyrészt az, hogy a rész, amit most írtam (Szerelem, szeretet, barátság) elég hosszú volt, aztán meg volt egy kis költözködés, és járdaépítés is, 40 fokokkal és 50 centis betonnal.

A lényeg azonban, hogy küldöm az **új témát**, mely **az élet és az elme** kapcsolatáról szól. Rövid és érthető, mindössze az van benne, hogy...

- **Miért volt jó** az életnek előbb **az elme**, később az öntudattal bíró elme életre hívása?
- **Milyen hátrányokkal jár** ugyanakkor az elme az élet, az egyén és a társadalom szempontjából?
- **Milyen hatásokkal volt az evolúció az elménkre**, és hogy lassan kezd megfordulni az élet és az elme közötti felállás.

Aztán, többek mondták, hogy a sok utalgatás, **a sok „lásd”**, megnehezíti számukra az olvasást. Ezért [itt](#) röviden leírtam, hogy miért éri meg mégis szerintem ez így, és hogy milyen egyszerű módszerrel lehet kikerülni őket, ha valaki szeretné.

Hát [ez](#) megvolt? Na ja, ahogy már fenyegetőztem, az ember kénytelen megtenni ezt-azt a sikerért. Sajnos a felvételen, így ellenfényben és pirossal nem látszik túl jól az „egyvilágponthu” a fekete zakón meg az esernyőn (jobb lett volna tán fehérrel írni), de remélem a helyszínen azért feltűnt pár embernek. Na, mindegy. ;)

[ÜSTOP]

A viszontlátásra!

Miki

[PT: 33]

[SUBJ: Az elme szerkezete]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ezennel elhagyjuk az étellel foglalkozó témákat, és **belépünk az Elme részbe**.

Előljáróban el kell mondanom, hogy ennek az egész résznek (tehát az elkövetkező jó pár témának is) viszonylag nagyobb hányada **a saját elmélkedéseim terméke**, mintsem bevett, elfogadott eredmények. Viszont amit előadok, az többnyire **nem áll távol a köznapi elképzeléseinktől**, csak talán rendezettebb és némileg részletesebb. Például mindannyian tisztában vagyunk vele, hogy az ember egyfelől érez, másfelől tud illetve vannak benne bizonyos automatikus folyamatok is. Ez adja nálam az elme fő szerkezetét: a lelket, a tudatot és a „számítógépet”. Több helyen hangsúlyozom, hogy **nem képzem**, hogy ez egy **teljes vagy tudományos** leírása lenne az elmének, **viszont** egyszerűsége ellenére **a lényeg** szerintem elég jól **megfogja**, és **praktikus** önmagunk és egymás megértéséhez.

A következő témák közül jó néhány eléggé elvont, gondolkozást igénylő olvasmány lesz.

Olyasmikről lesz ugyanis szó bennük, mint maga az elme; az, hogy az elménk annak a biológiai és társadalmi formának a hatása alatt áll, amelyben élünk; illetve elég alaposan belemergünk olyan fogalmakba, mint a boldogság, a szabadság, a siker vagy az értékek. Remélem, ennek meglesz a haszna, hogy sikerül hozzájárulnom, hogy némileg nagyobb rend legyen ezek között a nehezen megközelíthető, nehezen megfogható, ugyanakkor mindannyiunk számára alapvető jelentőséggel bíró dolgok között.

Ezzel persze nem akarom elvenni a kedveteket az olvasástól. Azon túl, hogy az elkövetkezendő témák **fontosak**, ha kicsit mélyebben meg akarjuk érteni magunkat és viszonyunkat a világgal, **lesz közöttük néhány kimondottan érdekes is**. Ilyen például ‘Az értelem elemei’, melyből megtudhatjuk, hogy hányféleképpen lehet okos valaki, vagy a ‘Forma, öntudat és érzékek’, melynek kapcsán elgondolkozhatunk arról, hogy mennyire más lehet a valóság, mint amilyennek érzékeljük azt. (Ha pedig mindez nem lenne elég: ugye látjátok, mi jön az Elme után? Bizony a Nemek, úgyszólván kitartás!)

Nem árt megemlítenem, hogy most következőkben gyakran szerepelnek majd bizonyos **speciális kifejezések**, melyek alatt némileg mást értek, mint ahogyan általában használjuk őket. Ilyen különösen a „**forma**” és a „**lélek**”. Ezekről az ‘Információk, kérések’ lapon, pontosabban [itt](#) olvashattok. Még annyit, hogy akit tényleg csak **a lényeg lényege** érdekel az elméről, megtalálja azt **a könyv elején**, az Elvek között, **egy témában** összefoglalva.

A mostani téma tehát az Elme rész első darabja. Ebben van bemutatva **az elme alapvető szerkezete**, az előbb említett lélek, tudat és „számítógép”, illetve még néhány hozzájuk kapcsolódó jelenség, különösen az öntudat, ami lényegében az, ami „emberré” tesz bennünket.

[Máté Péter – Elmegyek](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 32]

[SUBJ: Érdekes biológiai jelenségek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nem, nem az orcám másik fele kezdett el rakoncátlanodni, csak volt egy kis extra hegesztenivaló az egyik résszel a hozzászólások alapján. (Tanulság: érdemes hozzászólni.)

A mostaniról szólva, nos, **ez sem az, amelyik majd kirobbantja a világforradalmat**, bár van benne **néhány érdekesség**, például, hogy:

- **A különböző betegségek különböző stratégiákat követnek.** Hogyan függ össze a betegségek fertőzőkenysége, lappangási ideje és súlyossága?
- Mitől függ, hogy a különböző népcsoportoknak **milyen sötét a bőre**?
- Miért és hogyan látjuk a **színeket**, és miért éppen három értékkel lehet őket jellemezni?
- A bal és jobb **agyféltekék** képességei.
- **Hogyan okoz a só magas vérnyomást?**

Mindez többnyire kisbetűvel: inkább érdekes, mint fontos dolgok ezek.

Ami a **beérkezett visszajelzéseket** illeti, hát, nem mondhatnám, hogy csillagászati magasságokba szökkent volna a számuk. Belegondolva, van ebben jó is azért. Például, hogy is csinálnának majd filmet a történetből, ha végig csak ülnék a könyvtárban (szobában, üres kotárkában egy laptoppal, az öntöző csatorna partján, ahol igazán harapnak a legyek), írnék-írnék, közben meg minden csak úgy menne, mint a karikacsapás? (Jó, mondjuk a könyvtáras részek így is unalmasak lesznek...) ;)

Mindazonáltal természetesen, ahogy a dal is mondja, „**nem adom fel**, míg egy darabban látsz”. Gondoltam rá, hogy nyereményjátékot hirdetek, melynek keretében a beküldők között kisorsolok egy negrót, vagy, hogy távhipnóvizt alkalmazok („Tegyétek a kezeteket a képernyőre”). Hogy végül mi lett a legújabb, azt megláthatjátok, ha megnézik ezt az e-mailt, meg a honlap címlapját. OK, nem nagy valami, de mondjatok jobbat.

Most pedig **zene**, egy kis színes rock:

[Rolling Stones – Paint It Black](#)

[Aerosmith - Pink](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 31]

[SUBJ: Az evolúció és a halandóság]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mostani részből azt lehet megtudni, hogy **miért kell meghalnunk**, és **mi határozza meg, hogy meddig élhetünk**. Ezen túl bemutatom, hogy a halandóságnak hátrányai mellett előnyei is vannak, de arról is szólok pár szót, hogy mindezzel együtt a halál igazságtalan, és eredendően nem is szükségszerű.

Könnyed kis téma, és egész **érdekes** is, nem igaz? Mindezt **öt oldalban** és **érthetően**.

Ezért is gondoltam, hogy ez egy **kiváló alkalom lenne azoknak, akik olvasgatnak, de még nem jeleztek vissza, hogy kipróbálják, milyen is az**, és megtapasztalják, hogy tök jó. Miért is?

- Mert így nem megy veszendőbe az erőfeszítésetek.
- Mert a mű jobb lehet általa és ez az egész nyilvános könyvírás is ezáltal nyer értelmet.
- Mert azt is megláthatjátok, más mit szól hozzá. (Anonim módon persze.)
- Mert örülök neki, és mert majd az utókor is örül.
- Valamint mert itt ez a rakás jó zene:

[Alphaville – Forever Young](#)

[Sarah Brightman – Dust in the Wind](#)

[Máté Péter – Egyszer Véget Ért](#)

[Rod Stewart – Sailing](#)

[Chris Rea – Tell Me There's a Heaven](#)

[Gareth Gates – Spirit in the Sky](#)

Kérlek tehát, tegyetek egy próbát. Rögtön itt, a téma címe alatt, megtaláljátok a közvetlen linket a kérdőívhez, de természetesen, ha valaki lenne olyan vállalkozó kedvű, hogy a fórumra is beírjon, annál jobbat el se tudnék képzelni. (Persze az ember ne legyen telhetetlen. Továbbá az se izgasson senkit, ha esetleg úgy érezné, nem ért a témához, mert nem az számít, hanem, hogy tetszett-e.)

[ÜSTOP]

Köszí és üdv!

Miki

[PT: 30]

[SUBJ: Az evolúció ötven árnyalata]

(Valójában **az evolúció tökéletlensége**, csak ebben most kevesebb a szexuális szelekció és hasonló, úgyhogy gondoltam valahogy megpróbálom fenntartani az érdeklődést.) ;)

Sziasztok!

[ÜSTART]

Először is hadd mondjam el, **hogyan néz ez ki álmaimban**.

Hát úgy, hogy a könyv gondolatainak szikrája majd lángra gyújtja az emberi érdeklődés bizonytalanságtól, féligazságoktól és manipulációtól szomjazó sivatagát, a láng egyre terjed – míg futótűzként söpör végig az emberiség szellemi vidékeinek teljes horizontján, örökre rajta hagyva a nyomát gondolkodásunkon, jobbá téve életünket és azt, ahogyan egymással bánunk...

ÉS AKKOR KITÖR A VILÁGBÉKE!

Nem melleleg mindezt anélkül, hogy különösebben árulnom kellene magamat, vagy túlzottan körbe kellene udvarolnom a megfelelő embereket – hiszen ebben aztán benne van apai-anyai, miért is ne találná meg az utat enélkül is?

Na, ilyenkor szól a maradék realitásérzésem (meg egy-két józanabb ember körülöttem), hogy izé... **ébredjek már föl**, és ha azt akarom, hogy legyen a dologból valami, akkor kezdjem el tolni. Na jó, mondom... de csak finoman.

Hát ezért kérdezem tőletek ez alkalommal, hogy **tudtok-e olyat, ahol meg lehetne próbálni a szélesebb közönség figyelmét is felhívni az Egyvilágra**. Magamtól odáig jutottam, hogy meg lehetne keresni néhány könyvekkel foglalkozó blogot és pár internetes újságot. Ha van ennél jobb ötletek, esetleg tudtok konkrét lehetőségeket, szóljatok. Meg, **ha esetleg ismertek olyanokat, akiket érdekelhet, amit csinállok, nekik is szólhattok rólam**. (Utóbbi bárki lehet, tehát nemcsak olyanok, akik a hirdetésben tudnának segíteni.)

(Továbbá itt szeretnék figyelmeztetni mindenkit, hogy elég baj volna, ha odáig fajulnának a dolgok, hogy meztelenül kelljen végigtáncolnom a Váci utcán, „Egyvilágponthu! Egyvilágponthu!” csatakiáltásokat hallatva, és hasonló, piros rúzzsal elhelyezett feliratokat villantva a kamerák felé a testem legkülönbözőbb tájain. Gondoljatok legalább az országimázsra!) ;)

Most pedig **az aktuális témáról**:

Ez egy elég **laza** rész. A lényege az, hogy annak ellenére, hogy az ember azt hinné, hogy az evolúció tökéletesre csiszolja az élőlényeket, ez koránt sincs így: **mind az élőlények, mind az örökítőanyaguk tökéletlen**. Elmondom, hogy ez miben nyilvánul meg, és mi okozza. (Számomra az volt a legmeglepőbb, hogy a DNS-ünk is milyen messze van attól, ahogy először elképzeltem, mint az ember felépítésének letisztult, logikus programját, tervrajzát.) Szerintem egész érdekes, de persze mondjátok meg ti.

Zene az most nincs, de a következőben bepótoljuk.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 29]

[SUBJ: Az evolúció logikája (és a pénz)]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Kezdjük az üzlettel. Hát igen, most aztán kibújik a szög a zsákból! Mármint, hogy ez is csak a pénzről szól, mint minden. ;) (Bárcsak igaz lenne...) A tréfát félretéve, lassan **elkezddek szponzort és kiadót keresni**. Azért most, mert most már remélem látható, hogy ez egy komoly dolog, és hogy komolyan is gondolom. Súlyos gondok ugyan egyelőre nincsenek, de lassan három éve bevétel nélkül vagyok, miközben annak rendje és módja szerint az abszolút minimumon élek, úgyhogy elkélne némi támogatás. Annál is inkább, mivel az eredetileg két évre tervezett projekt most tart a harmadiknál, és látható módon beletelik még egy kis időbe, amíg elkészül.

Természetesen nem a ti pénzetekre pályázom. Tőletek inkább azt kérem, hogy **ha tudtok valakit, aki támogatná a munkámat, akkor szóljatok**. Sok mindent el tudok képzelni: lehet az mecénás, alapítvány, pályázat, szponzorálást vállaló üzleti vállalkozás, akár befektető is, aki részesedne a könyv hasznából. Fontos még, hogy tudjátok: attól, hogy valaki támogat, a könyv tartalmába nem lesz nagyobb beleszólása, mint bárki másnak. **Szintén jelezzetek, ha tudtok lehetséges kiadót**. (A reménybeli szponzorok-kiadók számára föl is raktam egy külön [oldalt](#), amit, ha érdekel, ti is elolvashattok persze.)

(A maradék realitásérzéssel egyébként megbeszéltük a dolgot, aki szólt, hogy a mai gazdasági helyzetben, meg egyébként is nagyjából mire számítsak. Mondom neki, tudom, de az ember ugye *próbálkozik*.)

Rátérve az aktuális témára, ez most megint egy **elég hosszú és tudományos** darab. Olyasmikről lehet benne olvasni, mint:

- Miért hasznos, miért van egyáltalán **szexuális szaporodás**?
- Mi az a **szexuális szelekció**?
- Hogy az **evolúciós versengés** nemcsak egyének, de **csoportok között** is zajlik.
- Mi az a **koevolúció**? Hogyan befolyásolják egymás evolúcióját a különféle élőlények?
- Mi az az **evolúciós divergencia és konvergencia**? Hogyan lesznek a hasonló élőlényekből különbözők, és a különbözőkből hasonlóak?
- Az **ember evolúciójának** néhány fontos vonása.

A legutóbbi témára egyébként többen azt mondták, hogy nem volt túl érdekes, részben, mert túl részletes volt. Nos, **a dolgokat különböző mélységig lehet vizsgálni**, és valóban, ez itt, és számos másik téma is, egy szinttel bemennek a felszín alá – bár a tudományos részletességtől még mindig távol vannak. Ízlés kérdése, hogy kit mennyire érdekel valami, de szerintem ahhoz, hogy egyszerre szilárd és átfogó elképzelésünk legyen arról, hogy mi zajlik körülöttünk, milyen erők mozgatnak bennünket, nagyjából ez a megfelelő szint. Mindenesetre igyekszem úgy csinálni, hogy az apró betűk illetve a témákon belüli fejezetek segítségével könnyen ki lehessen kerülni a részletesebb szakaszokat, ha valakit nem érdekelnek annyira. Továbbá több témakör összefoglalása is megtalálható a könyv eleji elvek-alapelvek között, így akár elég lehet azokat elővenni. (Na jó, egyébként egy-két helyen tényleg lehet, hogy kicsit még ehhez képest is részletes vagyok, elsősorban, ahol úgy érzem, hogy valami újat is tudok hozni. Viszont ezek is kisbetűs, átugorható részek. Majd az utókor értékeli őket. ;))

Aminek örültem még, hogy a beérkezett **szavazatok** száma (több témára összesen) az elmúlt két hétben elérte a hihetetlen 10-et. Köszönet, és csak így tovább. Az eredmények továbbra is megtekinthetők a kérdőív alján lévő linken.

És még **két finomság**:

[Opus – Live is life](#): Avagy „levelet kaptam, lájf!”

[Nature by numbers](#): Egy nagyon szép animáció a matematika megjelenéséről az élővilágban. Akit érdekel, és tud angolul, [itt](#) olvashat is a benne látottak elméletéről.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[EM: 1]
[SUBJ: Szünet]

Sziasztok!

Hát ez nem volt betervezve. Sajnos beteg lettem, így most lesz egy kis szünet, remélem nem túl hosszú. De addig is ugye, ott van az összes eddigi téma a honlapon. (A kérdőív meg mellette. Hogy? Ja... igaz. Shh! ;))

Apropó:

[The Cure – Close to Me](#)
[The Cure – Lovesong](#)
[The Cure – The Lovecats](#)

I'll be back:

Miki

[PT: 28]

[SUBJ: Egyvilág Reloaded]

Nakéremszépen!

[ÜSTART]

Punk is not dead.

Csak arcidegbénulása volt, ami egy elég szórakoztató, de annyira azért nem súlyos betegség – különösen nem annyira, amennyi idő kimaradt. Közben azért dolgozgattam, csak ott voltak az ünnepek, meg belefutottam egy meglehetősen filozófálós részbe, olyanokkal, hogy hogyan működik az elme, mi a siker, a szabadság, az értékek, nem is beszélve a forma hatalmáról. (Amit jó lesz, ha senki sem vesz félvállról! ;))

Mostantól tehát folytatom a küldözgetést. Az áldás továbbra is csütörtökönként érkezik, a különbség annyi lesz, hogy kicsit lassítani fogok, hogy egészben maradjak a végére, illetve remélem, hogy a könyvnek is jót tesz majd. A témákat abban a tempóban fogom kiküldeni, ahogy elkészülök eggyel-eggyel, ezért aztán **lesznek üres hetek**. Így persze valamivel tovább fog tartani a dolog, de azt hiszem, így az okosabb. (Emiatt is, lassan jó volna találni valami finanszírozást, de erről majd a következő alkalommal.)

Ami az eheti adagot illeti, ez egy lazább rész. A következő néhány téma az evolúcióval foglalkozik, a mostani pedig ezeket vezeti be, az **evolúció és revolúció általános tulajdonságainak** leírásával. Meg lehet tudni belőle például, hogy...

- **Mi az evolúció, és miért fontos?** Az evolúció fogalmát jóval tágabban is lehet értelmezni, mint biológiai evolúciót – illetve vizsgálatával sok mindent megérthetünk magunkban és körülöttünk.
- **Az evolúció tervező nélkül is létre tud hozni bonyolult dolgokat, de nem jelent szükségszerűen tökéletesedést.**
- **A változatosság és a szelekció az evolúció két legfontosabb feltétele, de vannak mások is.**
- **Mi a revolúció, milyen okai vannak, és mi a katasztrófák jó oldala?**

Annyiből ismerős lehet a dolog, hogy a könyv elején az egyik elv már összefoglalta az evolúció lényegének lényegét.

...és természetesen továbbra is rendkívül örülnék, ha hallhatnám a véleményeket a leírtakkal kapcsolatban.

Zene:

[Korg PA-80 demo: Progress](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

Ja, apropó. Apánk viszont Dad. ;))

[PT: 27]
[SUBJ: Élet és fajok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ha az elmúlt hetek lazításabbak voltak, ez most **jó tömény** lesz. Mi van benne?

- Mi az **élet**, és hogyan jött létre?
- Mi az, hogy **faj**, és hogyan alakulnak ki a fajok? (Mind az életet, mind a fajokat meglepően nehéz egyébként definiálni.)
- Hogyan épül fel, és hogyan működik az örökítőanyagunk? Mennyiben más az **örökítőanyag**, mint a **gén**ek?
- **Milyen elvek szerint épülnek fel az élőlények?**

Ezzel a résszel mellesleg **elhagytuk a világ alapjait**. Most az Élet rész kezdődik, hamarosan pedig rátérünk az Elmére.

És akkor még egy kis **imádkozás**:

Azt szeretném kihangsúlyozni, hogy **nem azt kérem, hogy olvassátok el, amiket küldök, hanem azt, hogy ha úgy döntötök, hogy elolvassátok (vagy átnézzitek), akkor mondjátok el, hogyan tetszett**. Ami azt illeti, teljesen meg tudom érteni, ha nem mentek neki minden résznek. Ha nekem idenyomna valaki heti tíz oldalt, én se tenném, pláne, ha nem is érdekel a téma. Ha viszont már egyszer a kezetekbe veszitek, akkor igazán nem nagy erőfeszítés visszaszólni, nem igaz? Gondoljatok arra is, hogy ezzel nemcsak nekem, hanem azoknak a tömegeknek is segítetek, akik majd az idők végezetéig olvassák a könyvet. ;)

Gondolom egyébként, hogy kezdek már kicsit fárasztó lenni ezzel, úgyhogy most egy időre **elhallgatok**. (De nem örökre ám! ;))

Mjuzik:

[Jean Michel Jarre – Oxygene 2](#)

[John Williams – Jurassic Park Theme](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 26]

[SUBJ: Elvarratlan szálak]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A mostani téma megpróbálja összefoglalni azokat a **dolgokat, melyeket nem tudunk, és amelyeket nem tudunk megvalósítani.**

Tudásunk különösen a következő területen korlátozott:

- **Metafizikai** kérdések. (Például, hogy miért létezik egyáltalán bármi, vagy miért pont olyanok a fizika törvényei, amilyenek.)
- Az **elme** mibenléte, működése és a hozzá kapcsolódó területek. (Például a művészet vagy a humor, amikre nincs képlet.)
- **Összetettség.** (Az, hogy bizonyos dolgok túl bonyolultak ahhoz, hogy egzakt módon kezelni tudjuk őket.)

Ami a képességeink határait illeti pedig, sok fontos dolgot nem tudunk megvalósítani, pedig ezek jelentős része elvileg csak rajtunk múlna. **Nem vagyunk képesek például...**

- **Az időjárást szabályozni.**
- Sok **betegséget** és a **halált** legyőzni.
- Konfliktusok nélkül, **harmóniában élni.**
- **A saját kezünkbe venni az emberiség sorsát,** kiszámítható jövőt és tervszerű fejlődést biztosítani a világban.

Végül aztán megpróbálom levonni a **tanulságokat**, agitálni némileg a szerénység mellett ezen a téren is.

Zene:

[Gigi D'Agostino - The Riddle](#)

[Mike Oldfield - Secrets](#)

Nem kimondottan témába vágó a címük, de ha már Tubular Bells:

[Mike Oldfield – Far above the Clouds](#)

[Mike Oldfield – Top of the Morning](#)

Bíztatás:

Itt eredetileg ez a szöveg lett volna:

„Ha most marketinges lennék, azt mondanám, hogy **100%-kal emelkedett a kérdőívre beérkezett válaszok száma!** Mivel nem vagyok, meg sohasem értettem igazán hozzá, hogyan adjam el magam, bevallom, hogy ez azt jelenti, hogy az eddigi átlagos egy helyett most jött kettő. Ezeket köszönöm, természetesen nagyon örültem nekik. ...meg ha a tendenciát nézzük, tulajdonképpen nem is olyan rossz a helyzet. Ha most a héten lesz négy, elégedett leszek.

...oké, oké... egyezzünk ki háromban...

Na jó... legyen kettő megint. ;)”

De aztán tegnap jött még egy, úgyhogy most nem is tudom, lemenjek-e kettőig. ;)
[ÜSTOP]

Jók legyetek!

Miki

[PT: 25]

[SUBJ: Újdonságok + A világ és a saját létünk csodája]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez most egy extra rövid rész. Mindössze arra hívja fel a figyelmet, hogy **sok mindennapi, megszokott dolog is milyen csodás**, és hogy **mekkora szerencse, hogy élhetünk**, amit jó volna megbecsülni.

Jó is, hogy ezt most ennyivel el lehet intézni, mert van **egy-két újdonság**:

Az emailben és a honlap főlapján, **az aktuális témák címe alatt ezentúl ott lesz az adott témához kapcsolódó összes link**. Így még egy klikkeléssel közelebb lesztek például a pdf letöltéséhez, a különböző véleménynyilvánítási lehetőségekhez és különösen a kérdőívhez.

A másik az, hogy **a kérdőív alján megjelenik egy link, amellyel meg lehet tekinteni az összesített eredményeket**. (Azt persze ezután sem tudja senki – én sem – hogy személy szerint ki hogyan szavazott, és a szöveges megjegyzéseket sem mutatja.) Pár megjegyzés:

- Gondolkoztam rajta, hogy **csak akkor mutassa-e az eredményt, ha már szavaztatok**, hogy mások véleménye ne befolyásolja a tiéteket, meg hogy ez is ösztönözzön valamennyire a szavazásra. Végül úgy döntöttem, hogy inkább egyszerűen **csak megkérlek erre benneteket**. Tehát: plíz.

- Na igen, ez most azzal is jár, hogy **jól lebukok**, hogy milyen kevesen küldték el a véleményüket eddig. Ez is része azonban annak, hogy ezzel a dologgal kapcsolatban **nem fogok semmit sem takargatni**. Sem azt, ha nekem kínos valami, de azt sem, ha másnak lenne az az igazság, amit a könyvben le akarok írni. (Bár öncélú tapintatlan természetesen nem leszek.)

- Cserébe, ha már egyébként is átnéztek egy-egy témát, **jó volna, ha én is hallhatnám a tárgyilagosan őszinte véleményeteket**. Annál is inkább, mert ennek az egész nyilvános véleményeztetésnek éppen ez lenne az értelme. És ami a kérdőívet illeti, tényleg 1 perc alatt le lehet zavarni az egészséget.

- Ne feledjétek: nem baj, **ha nem teljesen olvastatok el egy-egy témát, a véleményeteket ilyenkor is van értelme elküldenetek**, például mert ezáltal látom, hogy működik-e a kiemelgetések rendszere.

- **Az sem baj, ha úgy érzitek, nem értetek eléggé a témához**, mivel itt nem a tudásotok firtatásáról van szó, hanem hogy hasznosnak éreztétek-e, amit olvastatok, meg hogy én jól írtam-e meg. (No meg vegyétek figyelembe, hogy én mennyi mindenről írok, ami nem a szakterületem.)

Na. Jó? **Ne hagyjatok már égni**. Meg persze lelkesítsen a tudat, hogy **részt vehettek a világ megmentésében**. ;)

And now for something completely different:

[Vangelis – Voices](#): Ez megint csak egy olyan szám, amibe bele szoktam borzongani. A hasonló című [albumról](#) való, amit végig tudok ajánlani.

[Queen – Miracle](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 24]

[SUBJ: Különféle világok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ebben itt nincs túl sok tényszerű újdonság. Inkább az lenne a célja, hogy megálljunk egy pillanatra és belegondoljunk, ami egyébként nem biztos, hogy tudatosodik bennünk: hogy milyen **különféle világokba beágyazva élünk**, hogy ezek milyen nagyok, milyen gazdagok. Ilyenek a fizikai világ, az élővilág, az ember saját világa, a társadalom és az információ világa. A végén ejtek pár szót arról is, hogy **mik akadályozzák azt, hogy mindezekre rácsodálkozzunk**, és hogy ez miért nem jó.

Amire még szeretném felhívni a figyelmet az az, hogy **ugyanaz a világ is mennyire másképp tud hatni**, attól függően, hogy melyik arcával találkozunk, hogy mik vesznek körül bennünket, és hogy mi van bennünk.

Zenék:

[Aladdin – A whole new world](#)

[Vangelis & Jon Anderson – So long ago, so clear](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 23]

[SUBJ: Méretek és arányok]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Bár az előzőnek volt a címe, hogy "érdekes", lehet, hogy ez a mostani inkább az lesz, főleg ha valaki szereti az [érdekes adatokat](#). Arra szolgálna, hogy tudjuk, **mi mekkora**:

- Egy egyszerű módszer arra, hogy **el tudjunk képzelni nagy számokat**
- **Atomi méretek**
- **A világegyetem** nagysága és pár érdekes tény a Naprendszeren túlról
- **A Naprendszer, a Nap, a bolygók, a Föld és a Hold** legfontosabb jellemzői
- **Az árapály erők** működése
- **Az emberi dimenzió**: hány atomból, hány sejtből állunk, meddig élünk, stb...

És csak négy oldal az egész.

Ezzel szemben most egy úgynevezett **link bonanza** következik, és nemcsak zenék:

[Scale of the universe](#): Ez valami igazán kiváló. (Mondhatnám, hogy jobb, mint amit írtam, de ilyet persze nem mondok): Egy interaktív grafika, amivel mindennek a méretét össze lehet hasonlítani egymással az atomoktól a világegyetemig. Angolul nem árt hozzá tudni, de a képekből nagyjából e nélkül is érthető.

[Celestia](#): Egy látványos, egyszerű, mi több ingyenes planetárium program.

Meg még két példája annak, hogy hogy lehet megzenésíteni a statisztikát:

[Vangelis: Albedo 0.39](#)

[Monty Python - Galaxy Song](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 22]

[SUBJ: Érdekes fizikai jelenségek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nem, még ez a rész sem az, ami majd megváltja a világot. Ami azt illeti, ennek itt a nagy része inkább csak azoknak lehet érdekes, akik közelebbről érdeklődnek a fizikai jelenségek iránt, ezúttal a klasszikus fizika területéről. Mikről van benne szó?

- **A fény**, illetve az elektromágneses sugárzások különböző fajtái. - Ez az egyik, ami azoknak is érdekes lehet, akiket kevésbé érdekel a fizika.
- **Hullámok** - Milyen közös tulajdonságai vannak a sokféle hullámnak (fény, víz, hang, stb...)? A hullámok elhajlása, megtörése, összeadódása, és hasonlók.
- **Hőmérséklet** - Az ember azt hinné, ez annyi, hogy minél nagyobb a részecskék sebessége, vagy minél gyorsabban rezegnek, annál magasabb. Én is sokáig azt hittem, de ennél azért többről van szó.
- Mi dönti azt el, hogy **egy reakció igényli vagy termeli az energiát**? – Hogyan termelődik a hő az égés során? Érdekesek még itt a magfúziót és maghasadást illető megállapítások is.
- Meg még **néhány egyszerűbb, de érdekes fizikai jelenség**: a párolgás, a vezetékben folyó áram sebessége illetve a tükörkép és fénykép különbözősége. Ez még a másik, ami talán többeket érdekelhet.

Vigasztalásul egy zene:

[Madonna - Ray of Light](#)

[ÜSTOP]

Kitartás!

Miki

[PT: 21]

[SUBJ: Kvantum világ]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Remélem, senki nem gondolja, hogy ennek a mostaninak egy másodperccel is több köze van a mindennapi élethez, mint a múlt hetinek. Nem? Akkor jó. ;)

Viszont legalább olyan érdekes is, hogy miből vannak a dolgok, és hogy mennyire **másképp működik a világ az elemi részecskék szintjén, mint amit ismerünk**. Néhány furcsa jelenség, és néhány kérdés, melyekre választ kaphatunk:

- Ahogyan **egy-egy részecske egyszerre lehet több helyen**.
- Mi az, hogy **minden részecske egyúttal hullám is**?
- Mit jelent az, hogy **kvantum**? Milyen értelemben áll az energia is részecskékből?
- Mi a **határozatlansági elv**? Miért nem lehet megmondani egy részecskéről egyszerre, hogy hol van, és merre megy?
- **Részecskék**, melyek **azonnali összeköttetésben** állnak, pedig nagyon távol vannak egymástól. Amikor a részecskék **a jövőbe látnak**.
- Milyen sokrétű **alkalmazásai** vannak a kvantumelméletnek a LED-ektől a számítógépekig?

A kvantumvilág olyan furcsa, hogy igazából senki sem érti, és ezt nem is kell szégyellni. Én sem szégyellem, hogy **ebben a témában is jócskán vannak @@-os kérdések**, olyannyira, hogy a végén egy egész pontot szántam nekik. Ha tudtok, légyszi segítsetek.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 20]

[SUBJ: Relativitáselmélet]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Hát, ebbe, meg a következőbe (Kvantum világ) bizony beleizzadtam, és nemcsak azért mert 40 fok volt, amikor írtam. Ez azért ne vegye el a kedveteket tőlük, a lényegét szerintem elég jól sikerült visszaadnom, meg még illusztráltam is kicsit. Viszont az igaz, hogy **a szokásosnál több nyitott kérdés** maradt bennük, @@-cal megjelölve, mint rendesen. Ha van köztetek olyan, aki jól érti ezeket a dolgokat, **megköszönném, ha segítenétek** velük kapcsolatban. **Vagy** az is jó volna, **ha esetleg ismertek olyat, aki érti a dörgést**, és nem haragudna meg, ha megkérném, hogy nézze át, amit írtam. Ha tudtok ilyet, kérlek, küldjétek el a címét.

Miről szól a mostani rész? Néhány példa:

- Először is, a múlt héten külön tárgyaltuk a teret és az időt, most összekapcsoljuk őket, és megnézzük, mi az a **téridő**.
- **A relativitás jelentése.** Hogyan jelent ez már meg a klasszikus fizikában is, a relativitáselméletet megelőzően?
- **A mozgások relativitása.** Az, hogy nincs olyan, amire abszolút értelemben azt lehetne mondani, hogy mozdulatlan, és hogy a testek mozgása csak egymáshoz képest értelmezhető.
- **Az idő lelassulása** a mozgó rendszerekben, és ennek egy egyszerű magyarázata.
- Hogyan változhat a mozgásunktól függően, hogy **két esemény közül melyiket észleljük hamarabb?**
- **Miért nő a dolgok tömege a sebességükkel együtt?** Mi az, hogy $E = mc^2$?
- Mi az, hogy **görbült tér**? Mi a **gravitáció** valójában?
- Milyen **gyakorlati alkalmazásai** vannak a relativitáselméletnek?

Bár igaz, hogy ha a gyereket meg akarják ijeszteni valami nagyon bonyolulttal, akkor rögtön a relativitáselméletet emlegetik, az egésznek az alapgondolata, meg néhány következménye **sem olyan vészes**. Szerintem érdemes rászánni egy kis időt, hogy az embernek legyen valami fogalma róla.

Zenék:

[Sarah Brightman - Anytime, Anywhere](#): Róla annyit, hogy lehet, hogy ő lesz a legújabb úrturista, ha jól hallottam. Ezért a számért meg az egész [albumért](#) már majdnem azt mondom, meg is érdemelné. Végig ilyen szép számok vannak rajta.

És egy újabb darab Jarre-tól: [Chronologie 4](#).

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 19]

[SUBJ: Idő és tér]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez a mostani folytatja a fizikai világ leírását. A fogalmakon kívül a következők vannak benne:

A térrel kapcsolatban:

- **A tér relativitása** – A térben nincsenek kitüntetett pontok, irányok, távolságok, mozgásállapotok
- **A tér dimenziói** – Miért éppen három dimenzió van, és tényleg csak ennyi van-e?
- **A tér változó volta** – A tér tágulásáról

Az idővel kapcsolatban:

- **Az idő mérése** – Mit tekintünk az idő egységének?
- **Az idő iránya** – Mi tesz különbséget múlt és jövő között?
- **Az idő érzékelése** – Az idő üteme csak a megfigyelőtől függ.

Zene:

[Coldplay - Clocks](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 18]

[SUBJ: Anyag, energia, erők]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A legutóbbihoz képest ez a mostani és a soron következő témák már **kevésbé filozofikusak és spekulatívak**, ezek ugyanis már arról szólnak, amit tudunk a **világunkról**, annak **fizikai alapjairól**. Az ehetiben arról van szó, hogy miből vannak a világ dolgai, és azok hogyan hatnak egymásra. Konkrétábban:

- Az **anyagról**;
- A különféle **kölcsönhatásokról és erőkről**;
- Valamint az **energiáról**.

Minderről matek nélkül, szokás szerint a lényegre koncentrálna, szerintem érthetően.

Más nincs is, csak még egy zene:

[Jean Michel Jarre – Magnetic Fields 1](#)

Meg egy kis megjegyzés a zenéhez:

Ez egy hosszú verzió, aminek **az első 6-7 percét ajánlom** igazán, valójában egész mostanáig nem is tudtam, hogy van egy ilyen változat is. Egy érdekesség, amire nemrég figyeltem fel a mesterrel kapcsolatban: az albumainak címe eléggé tükrözik azt, amit én a világ szintjeinek hívok (lásd a Rendezettség témát). Így:

- Magnetic Fields / Chronologie (Mágneses Terek / Kronológia - fizikai alapok)
- Equinoxe / Oxygene (Napéjegylenlőség / Oxigén - középső szint, az élet)
- Rendez-Vous (Randevú - emberek)

Egyébként ezek mind kiváló zenék. Fogok még ajánlani közülük.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 17]

[SUBJ: A világ eredete és életbarátsága]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Nem azért mert én írtam, de ez most egy igazán **érdekes és izgalmas** téma. Olyan kérdéseket feszeget, mint:

- **Honnan van a világ? Miért van egyáltalán bármi?**
- **Miért éppen olyan a világ, amilyen?**
- **Miért lehetséges az élet a világmindenségben? Miért olyan kedvező hely az univerzum az élet számára?**
- **Van-e olyan dolog, amire mindent vissza lehet vezetni, ami mindet megmagyaráz?**
- **Vannak-e más dolgok az anyagon és a fizika törvényein túl?**
- **Lehetséges-e, hogy a világot megtervezték?**

Ráadásul van benne egy-két olyan gondolat, ami szerintem igen jelentős, ennek ellenére nem hangsúlyozzák eléggé, különösen az, hogy **egy csoda** (valami, ami a fizikai törvényein túl van) **mindenképpen történt**. Pedig ennek a meglátása nem éppen rakétatudomány.

Most különösen **örülnék, ha hallhatnám a véleményeket**: mivel értetek egyet, mit gondolok rosszul és miért, stb... A hozzászólásokat szívesen veszem privátban is, de még inkább a fórumon – biztos a többiek is szívesen látnák, mit gondolnak mások. (És tudom, hogy nem könnyű elsőnek lenni, de természetesen akkor sem esek kétségbe, ha senki sem ír: legfeljebb majd beírok én, persze *álnéven*. Mondjuk azt még el kell döntsem, egyetértsek-e magammal vagy sem, hogy ne legyen túl feltűnő, hogy én vagyok. ;))

Még annyi, hogy természetesen a privát véleményekben sem kell megmondani a neveteket egyáltalán, de ha mégis azt akarjátok, hogy tudjam ki írta, ne csak a keresztnéveteket írjátok oda.

És még két zene:

[Vangelis – Alpha](#)

[Queen – A Kind of Magic](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 16]

[SUBJ: Hit, ateizmus, agnoszticizmus]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Izgalmas, ez a mostani az első úgynevezett "forró" téma. Forró, merthogy megosztó, érzékeny, amiről az emberek egyik fele így, a másik meg úgy gondolkozik, ráadásul lehetnek, akik a szívükre veszik, hogy ki mit gondol. (Félek is kicsit, hogy kapok majd értük, de ez senkit ne tartson vissza, hogy szép tárgyilagosan megmondja a véleményét, akkor is, ha szerinte nem úgy van.) Ez a mostani azért még nem a legforróbb, ha megnézik, később lesz még néhány húzósabb is. Amit leírtam szerintem egyébként is meglehetősen objektív, távolságtartó és mérsékelt, de majd meglátjuk.

Egyébként ez egy rövid rész. Mindössze az van benne, hogy mi a hit, az ateizmus és az agnoszticizmus, az utóbbi kicsit bővebben és tágabb értelemben a megszokottnál. A következővel együtt alkotják a 'Metafizika' fejezetet, vagyis ezek szólnak a nagy, alapvető kérdésekről, hogy honnan származik a világ, miért van benne élet, van-e Isten, és hasonlók.

Tessék még két témába vágó zene:

[Christopher Tin - Baba Yetu](#): Ha minden igaz, ez a Miatyánk, nem másmilyen, hanem szuahéli nyelven. Mellesleg az egyik legszebb zene, amit valaha hallottam. Ajánlanám a [szövegét](#) is. Egyébként a Civilization 4 (egy számítógépes játék) zenéje volt.

[Madonna - Like a Prayer](#): Ezt gondolom, kevésbé kell bemutatni.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 15]

[SUBJ: Rendezettség]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Az eheti téma a múlt heti párja: abban a véletlenszerűségről (kb. a rendezetlenségről), ebben a rendezettségről van szó. Ez a mostani azért valamivel gyakorlatibb, kevesebb benne az elméleti fejtegetés.

Miről szól?

- **Hierarchiák és hálózatok:** a két legjellemzőbb struktúra legfontosabb sajátosságai.
- **A világ szintjei, hierarchiája** a fizikai világtól a társadalmakig. Ahogyan a tudomány felépítése követi ezt.
- **A struktúrák tervezése és felépítése:** az egyszerű, a moduláris és az organikus módszer.

[ÜSTOP]

Jók legyetek!

Miki

[PT: 14]

[SUBJ: Véletlenszerűség]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez a mostani is egy igen elvont téma, de azért fogyaszthatóbb, mint a múlt heti volt. Annál is inkább, mivel ez egy témakört jár körül, a véletlenszerűséget.

A téma elején van egy rövid rész **a matematika és a valóság viszonyáról**, majd a véletlenszerűséghez kapcsolódó fogalmak és néhány alapvető elméleti elgondolást tárgyalása következik, úgymint:

- Információ
- Ok és okozat
- Determinizmus
- Kiszámíthatóság
- Véletlenszerűség
- Valószínűség
- Várható érték
- A nagy számok törvénye
- Alacsony valószínűségű események
- A normális eloszlás
- A kockázat tulajdonságai

Végül a véletlenszerűség és kockázat **gyakorlati vetületeiről** is esik benne szó, arról, hogy az emberek hogyan viszonyulnak hozzájuk, és hogy milyen területeken játszanak szerepet a világban.

Többek között annyiból **érdemes ezekkel a nem szakembereknek is megismerkedniük**, hogy eleve mindannyian sokféle kockázatnak vagyunk kitéve, sokszor kell döntenünk arról, hogy vállalunk-e bizonyos kockázatokat, nem utolsósorban pedig azért, mert a kockázatok adásvételéből meg is lehet élni – különösen, ha a közönség nem érti őket kellőképp.

Most pedig egy igen szép zene. (Mondjuk a klip hozzá kicsit vérengzős, de hát ez egy ilyen mozi volt): [Sting – Shape of my Heart](#)

Meg még egy jó nyomulós szám: [ZZ Top – Viva Las Vegas](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 13]

[SUBJ: A megismerés buktatói]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ezzel a résszel kapcsolatban fogalmazzunk úgy, hogy valószínűleg nem ez csinál belőlem celebet. ;) Megpróbáltam benne összeszedni és rendszerezni a legfontosabb olyan dolgokat, melyek az embert tévedésre szokták vinni, melyek miatt hamis színben látjuk a világot. Néhány példa:

- A **véletlenszerűség**gel kapcsolatos tévedések. Ahogyan például azt várnánk, hogy egy számnak, melyet már régen húztak ki a lottón, most már hamarosan jönnie kell.
- Az, ahogyan a saját **ízlés**ünket és **értékítélete**inket érezzük egyedül helyesnek.
- Ahogyan a **benyomásaink** – az első, illetve az általános benyomásunk – gyakran a kelleténél nagyobb hatással vannak ránk.
- Az, ahogyan az ember gyakran túlságosan is hajlamos **egyszerűsíteni** a dolgokat a fejében, és ahogyan szeret **általánosítani**.
- Ahogyan az ember a gondolkozásában is hajlamos **hasonulni** az őt körülvevőkhöz.
- Az, ahogyan a társadalom, melyben élünk belénk plántálja a saját **ideológiáit, sikerkritériumait, etikai elveit**.
- Ahogyan a **politika és a gazdasági rendszer** ferdíti az igazságot.
- A **tudományos és oktatási rendszernek** az igazsággal szemben álló jelenségei.

Az egész olyan, mint egy katalógus, nem túl olvasmányos, de azért végig vannak benne példák, melyek segítik a megértést.

És hogy valami szórakoztató is legyen, tessék egy újabb, az aktuális témához választott zene: [Selah Sue – This World](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 12]

[SUBJ: Egyszerűség és bonyolultság]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Az eheti téma egy-két fő pontját már megemlítettem az 'Egyszerűség' témában. Néhány kérdés, ami itt részletesebben van tárgyalva:

- Mik az egyszerű és bonyolult problémák, mi okozza a bonyolultságot?
- Miért hajlamos az ember összekeverni az egyszerűt a bonyolulttal?
- Hogyan és miért egyszerűsítik az emberek a fejükben a dolgokat?
- Milyen előnyeik vannak az egyszerű megoldásoknak?
- Hogyan érdemes hozzáállni a bonyolult problémákhoz, miért lehet jó egyszerű megoldásokat keresni rájuk?
- Miért lesznek mindig bonyolult problémák?

Ezek a kérdések egyébként nemcsak a nagy, tudományos, társadalmi problémákkal kapcsolatban érdekesek. Az ember életének problémái is gyakran bonyolultak.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 11]

[SUBJ: Fogalmak, szimbólumok, jelentés]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Valóban, ez itt még mindig nem a siker és gazdagság receptje. De azért van benne néhány tanulságos dolog, például hogy...

- A foglmaink nagyban meghatározzák a gondolkozásunkat.
- Igen fontos, hogy mit minek nevezünk.
- Az ember szeret sarkítani, minél kevesebb és egyszerűbb fogalomban, kategóriában gondolkozni, ez pedig jelentősen torzíthatja a világlátásunkat.
- Ami a saját fejünkben van, az is jelentősen befolyásolhatja, hogy hogyan szemléljük, értelmezzük a dolgokat. Továbbá ezt a belső környezetet nem kis részben a környezetünk, a társadalom alakítja, neveli belénk.
- Sokat számít az, hogy a dolgokat hogyan magyarázzák, állítják be, tálalják a számunkra.
- És hogy mit tehetünk, hogy az ezekből eredő buktatókat elkerüljük.

Egész érdekes, nem igaz?

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 10]

[SUBJ: A megismerés módjai]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Örömmel jelenthetem, hogy végre elhagytuk az elveket meg alapelveket. Innentől a témák részletesen tárgyalnak egy-egy kérdéskört, nem csak kiemelnek, összefoglalnak meg utalgatnak.

Elvont dolgokból viszont van még hátra elég. Ez a mostani sem kimondottan egy olyan, amitől megdobban az ember szíve, de legalább a nagy és normál betűs részeken gyorsan túl lehet esni. A többi nagy része inkább az elméletibb embereknek lehet érdekes. Sebaj! Ebből is lehet majd egy tétel, ha egyszer tananyag lesz belőle. ;)

No, túlságosan azért nem akarom lehúzni, mert ez is hozzá tartozik a dolgokhoz. Például ebben a könyvben is a lényegről van szó – a részletekkel és a technikával szemben.

[ÜSTOP]

Egyébként pedig: hajrá Dél-Afrika!

Miki

[PT: 9]

[SUBJ: Program]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Egy laza kis téma a nagy melegre: mihez kezdjen magával az emberiség.

Na jó, szóval a maradék realitásérzékekkel azért érzem, hogy van abban valami vicces, hogy Szalay Miklós [Óföldreákról](#) csak úgy melleleg még ezt is megmondja. De ne így nézzétek. Mint az egész könyv, ez is inkább csak egy felvetés, amin el lehet gondolkozni és vitatkozni. Nem is ártana, mert ami az emberiség egészét, közös sorsunkat illeti, ugyanúgy csak sodródunk, mint a történelemben végig – és nem igazán úgy néz ki, hogy jó felé.

Tegyétek hozzá a magatokét, és mondjátok meg nyugodtan, hogy hol gondolom rosszul.

Ja, és egy témához illő, nagyon jó kis zene: [Pink Floyd – High Hopes](#)

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 8]

[SUBJ: Az etika elvei]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Több visszajelzés kapcsán is fölmerült, ezért szeretném kiemelni, hogy **van néhány speciális kifejezés, amit a köznapitól eltérő értelemben használok** a könyvben. Ilyen például a múlt heti témában szereplő **lélek**, ami alatt én az elme érző részét értem. (Ellentétben a köznapi értelemmel, ami inkább a teljes, anyagtalan elmét érti alatta, szembeállítva azt az anyagi testtel.) Ebben az esetben szükségem volt egy szóra, amivel az imént leírt fogalmat jelölhetném, és ez állt hozzá a legközelebb. Ezen kívül is van még néhány ilyen eltérő értelemben használt szó, például a **személyiség, forma, önértékelés, önbecsülés és a hiúság**, ezt nem árt szem előtt tartani. Részletesebben írtam róluk a honlapon az információk között.

Bevezettem egy **új jelölést**, amiről nem írtam az előszóban, és amivel találkozhattok majd a későbbiekben. Így néz ki: **@@**, és ahol megjelenik, azt jelenti, hogy itt még vannak **hiányosságok**, tökéletlenségek. Egyúttal általában jelölöm azt is, hogy mi a gond. (Többek között van, hogy valamihez nem jutott eszembe megfelelő példa.) Ha ezekhez van ötletek, szívesen veszem, ha megírjátok.

Az eheti téma végre valamivel életszagúbb. (Bár ez most még nem fog sokáig tartani.) Az etikáról van benne szó, jóról és rosszról, helyesről és helytelenről. Kíváncsian várom, mit szóltok hozzá.

[ÜSTOP]

És hogy stílszerű legyek: Jók legyetek! ;)

Miki

[PT: 7]

[SUBJ: Az elme minősége]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Az eheti téma az elme legfontosabb jellegzetességeit mutatja be, legalábbis ad rá egy egyszerű modellt, ami elég közeli is áll ahhoz, ahogyan általában gondolkozunk róla: egy automatikusan működő elemre (a „számítógépre”), a lélekre és a tudatra bontja fel első szinten. Az újdonság inkább az, hogy az elmét én egy univerzális, saját jellemzőkkel bíró dolognak látom, amit a biológiai forma inkább felfedez, mint feltalál, és mindig az éppen aktuális formához alakít – megőrizve azonban az alapvető jellegzetességeket. Egyébként ez is egy összefoglaló téma, az elméről bővebben lesz majd szó később.

Tessék egy újabb zene: [Enigma – TNT for the Brain](#). Ez egy elég elvont, de igen kellemes és pihentető szám. Az Enigmának jó pár hasonló alkotása van. Ha ez tetszik, ajánlom az egész ‘Love Sensuality Devotion’ albumot.

[ÜSTOP]

Jók legyenek!

Miki

[PT: 6]

[SUBJ: Tartalom és forma]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Ez a mostani is egy eléggé elvont, filozofikus téma. Annyiból érdekes, hogy a forma hatása a tartalomra az egyik olyan dolog, amiből sok minden következik nálam. Így például az emberi forma veszi rá az elménket, hogy éhesek legyünk, szaporodjunk, és miatta kell meghalnunk is. Ez azért összetettebb dolog, később több téma foglalkozik vele, de ebben itt benne van a lényeg. Kíváncsi lennék, mit gondoltok róla.

Más: nem tudom, hányan vettétek észre, de a héten legalább fél napig nem volt elérhető a honlap. Ez gondolom azért volt, mert ez egy ingyenes szerver, ezek meg ilyenek. Egy hónapig viszont nem észleltem problémát vele, és remélem, hogy ezután sem fordul majd elő sűrűn. Ha ilyet tapasztaltok, próbáljátok meg később, és szóljátok, mert én nem mindig nézem. Ha túl gyakran megesik, megpróbálok majd keresni valami más megoldást.

[ÜSTOP]

Üdv:

Miki

[PT: 5]

[SUBJ: Evolúció – revolúció]

Sziasztok!

Tudom, hogy már vártátok, ezen a héten is tartom hát az ütemet.

[ÜSTART]

Most is egy téma megy ki. Tartok tőle, hogy továbbra sem kimondottan olyan, amivel bármelyik buliban fel lehetne dobni a hangulatot, viszont egészen rövid, mindössze két és fél oldal. Az evolúciót-revolúciót egyébként később több téma tárgyalja, ebben itt csak a lényeg lényege van.

Egyéb újdonság nincs. Azaz... Egy szót módosítottam a bemutatás lapon. Aki megtalálja, meghívhat egy fagyira. ;)

[ÜSTOP]

Jók legyetek!

Miki

[PT: 4]

[SUBJ: Visszacsatolás Daft Punk-kal]

Üdv!

Igen! Végre ismét csütörtök, és ha csütörtök, akkor Kéttanya! ...vagy hogy is volt... na mindegy.

[ÜSTART]

Szeretném megköszönni a lájkolásokat, melyeknek azért is örültem, mert így már csak mintegy 78-szoros a lemaradás [Hajdú Péter Frizbihez](#) képest. Bár belegondolva, hogy ő minden héten a TV-ben virít, rám meg csak a múlt hét óta lehet nyomni, ez nem is tűnik annyira katasztrofálisnak. ;)

A héten egy újabb elv megy ki. Más nagyon nincs is, csak egy pár jó, az aktuális téma elvontságához illő zene. A Tron: Örökség című filmből valók, a Daft Punk alkotta őket, és érdekesen vegyítik a komoly- és az elektronikus zenét. Az egész album kiváló egyébként, ajánlom. A filmet viszont, aki jót akar, kerülje el.

[Recognizer](#)

[Adagio for Tron](#)

[Sea of simulation](#)

[End Titles](#)

[ÜSTOP]

Sziasztok!

Miki

[PT: 3]

[SUBJ: Abszolút, relatív és a Like Gomb]

Sziasztok!

Ahogy az már kezd megszokottá válni, ha csütörtök, akkor Egyvilág!

[ÜSTART]

Új! Hot! Megérkezett a honlapra a világhír felé vezető rögzített út járhatóbbá tételének legújabb eszköze, a **Facebook-os Like, magyarul Tetszik Gomb**, melyet szerényen a főoldal alján helyeztem el.

Mellette található egy Küldés feliratú gomb is, amivel konkrét személyeknek lehet elküldeni a honlap jó hírét. Szóval, ha egyébként tetszik a dolog, ne kíméljétek ezeket, hadd tetszen másnak is. A teljes honlapon kívül egyébként a fórumon az egyes témákat is lehet ajánlani, ott még több eszköz segítségével.

(A régebbi Internet Explorerekben (6-os, 7-es) lehet, hogy a honlap gombjai nem működik rendesen. Sajnos ennek nem tudok mit csinálni. Ha furcsán viselkedne az oldal, ajánlott frissíteni a böngészőt.)

Más. Egyes visszajelzések szerint, taktikai okokból jobb lett volna populárisabb témákkal kezdeni a kidolgozást, hogy az emberek ne unjanak bele a könyvbe, illetve, hogy gyorsabban terjedjen a híre. (Más vélemények szerint eleve inkább arról kellett volna írni, hogy Gyurcsány Ferenc hogyan esett szerelembe Harry Potter-rel, és nem lehet elmenni azok mellett a vélemények mellett sem, melyek szerint egyáltalán nem kellene írni, jobb volna keresni egy jó zsíros állást.) Ebben lehet valami, viszont azon nem lehet segíteni, hogy a világ alapjai és a megértését segítő dolgok ilyen elvontak, és szerintem érdemes abban a sorrendben haladni, ahogyan a jelenségek egymásra épülnek. Ezért most még jó pár témán keresztül ilyen elvont kérdésekről lesz szó, viszont lassan, de biztosan közelednek az életközeli, vitára serkentő témák, bennük politikával, erőszakkal és szexszel. (Tényleg.)

Ahogy utaltam rá, most belassul kicsit a publikálás, a héten csak egy témát küldök ki. Ez a világról szóló könyv hét elvének első darabja.

[ÜSTOP]

Jók legyetek!

Miki

[PT: 2]

[SUBJ: Alapelvek]

Sziasztok!

[ÜSTART]

Remélem, jól telt ez a – legalábbis itthon – hosszú és meleg hétvége. Most ismét jelentkezem, és ezúttal már tartalmi dolgokról is lesz szó, nemcsak a könyvről magáról.

Köszönöm a véleményeket, a biztatást és a házassági ajánlatokat! Tudjátok, az utóbbi két év meglehetősen magányos munkával telt, és most jó hallani mások gondolatait, és azt, hogy mit gondoltok arról, amit csinálok, mert visszajelzés nélkül nem mindig könnyű az embernek megítélnie a munkáját. Szóval, ha valami kikíváncozik, mondjátok meg továbbra is nyugodtan, akár tetszik valami, akár nem.

Hadd reklámozzam ehhez kicsit a véleményezési lehetőségeket, különösen a **kérdőívet**. Rajta kívül van még ugye a fórum és az email-es lehetőség, melyek szintén izgalmasak és hasznosak, de a kérdőívénél nincs praktikusabb, ez ugyanis:

- **Rövid** – Két perc alatt végig lehet nyomni, különösen, mert feleletválasztós, és mivel minden témánál ugyanazokra a kérdésekre lehet válaszolni.
- **Anonim** – Így én sem tudom, hogy ki küldte be a választ.
- A benne adott válaszaid **nem nyilvánosak**.
- **Nem a tudásodat firtatja, hanem a véleményedet segít megismernem.** – Olyan kérdések vannak benne, mint hogy szerinted „Mennyire volt igaz?”, vagy „Mennyire volt hasznos?”, amit olvastál.
- **Akkor is van értelme kitölteni, ha nem teljes részletességgel olvastad el az adott témát.** Azt ugyanis, hogy mennyire olvastad el, külön meg lehet jelölni, én pedig ebből látom, hogy mennyire működik a kiemelések és a tagolás rendszere.

Az összes véleményezési lehetőségről bővebben az [információk, kérések lapon](#) lehet olvasni, az egyes témákhoz elérni pedig a [témák lapon](#) lehet őket, minden téma saját sorában.

Az eheti témák a mű alapelvei, olyan fontos dolgok, melyek mind a világ működésében, mind az ember életében sok helyen megjelennek. Helyenként kissé elvontak, de sok gyakorlati példa van bennük. A mostani adag megint három téma, de nem lesz mindig ekkora a tempó. Az eddigi hatot ugyanis megírtam előre, hogy legyen mit kitenni a honlapra az elején, és hogy lehetőleg a gyermekbetegségeket is kikúráljam, mire nyilvánosak lesznek.

[ÜSTOP]

A jövő heti viszontlátásra!

Miki

[PT: 1]
[SUBJ: Indulás]

Sziasztok!

[ÜSTART]

A tervezettnél kicsit később, de ezennel elindul az Egyvilág című könyvem kéziratának internetes publikálása és a hozzászólások, vélemények összegyűjtése. Remélem, amennyit késett a dolog, annyival jobb is lett.

Elvileg mindannyian tudjátok, miről van szó. Röviden, a könyv két dologról fog szólni: arról, hogy hogyan működik a világ, és arról, hogy hogyan élje az ember az életét. Ezekről szeretnék összeszedni minden fontosat, és azt minél közvetlenebb módon, minél objektívebben, őszintén, egyszerű nyelven és tömören leírni. Emlékeztetőül elolvashattok egy részletesebb bemutatást is, ha gondoljátok.

Eddig a könyv tartalmát szedtem össze, és rendeztem, innentől a kidolgozott vázlat alapján folyamatosan írom a kéziratot. Mostantól nagyjából hetente fogok jelentkezni egy-egy email-lel, és az aktuálisan elkészült témákkal. Utóbbiakat megtaláljátok csatolva, de a lenti táblázatban és a honlap címlapján linkeket is találhattok hozzájuk, melyek segítségével az adott témához kapcsolódó összes lehetőséget összegyűjtő helyre ugorhattok. Ott a téma szövege több formátumban elérhető, és ott lehet válogatni a különböző véleményezési lehetőségek között is. Az olvasáshoz és a véleményezéshez érdemes lehet előbb átnézni néhány összegyűjtött tippet és kérést a honlapon.

A projekt központja a honlap (www.egyvilag.hu), ahol folyamatosan fenn lesz az összes elkészült téma, valamint különböző információkat, kéréseket, linkeket találhattok rajta. Véleményezni egy kérdőív segítségével, emailben vagy egy nyilvános fórumon (egyvilag.blog.hu) lehet. (Utóbbit is inkább a honlapról érdemes felkeresni, onnan ugyanis közvetlenül a kiválasztott téma fórum oldalához ugorhattok.)

Igyekszem hangsúlyozni, hogy a véleményezésben való részvétellel kapcsolatban semmilyen elvárásom nincs, annyit foglalkozzatok vele, amennyit kedvetek van. Ezzel együtt természetesen nagyon örülök, ha elolvassátok és hozzászóltok a leírtakhoz, annál is inkább, mert a vélemények és gondolatok összegyűjtésének ennél a könyvnél különös jelentősége van. Hogy miért, arról az Előszóban és a fent hivatkozott részletesebb bemutatásban olvashattok bővebben.

A mostani témákból azt tudhatjátok meg, mi ez a mű: mi a célja, miről szól, hogyan épül fel és így tovább. Az egyik a teljes mű előszava, annak egészét írja le. A másik kettő a mű két fő részét („A világ működése” és „Az ember élete”) mutatja be közelebbről. Ezen kívül most a honlapon lehet még érdemes körülnézni.

[ÜSTOP]

Köszönöm az eddigi érdeklődéseketek! Igyekszek mindent megtenni, hogy rá is szolgáljak, és hogy utóbb értékesnek ítéljétek az időt, amit a könyvre szántok.

Üdv:

Miklós

Ui.: A dolog internetes, számítógépes oldalát igyekeztem rendesen leteszteli, de ha bármi nem működik, szóljatok.

[HLPT: 1]

A tervezettnél kicsit később, de ezennel elindul az Egyvilág című könyvem kéziratának internetes publikálása és a hozzászólások, vélemények összegyűjtése. Remélem, amennyit késett a dolog, annyival jobb is lett.

Elvileg mindannyian tudjátok, miről van szó. Röviden, a könyv két dologról fog szólni: arról, hogy hogyan működik a világ, és arról, hogy hogyan élje az ember az életét. Ezekről szeretnék összeszedni minden fontosat, és azt minél közvetlenebb módon, minél objektívebben, őszintén, egyszerű nyelven és tömören leírni. Emlékeztetőül elolvashattok egy részletesebb bemutatást is, ha gondoljátok.

Eddig a könyv tartalmát szedtem össze, és rendeztem, innentől a kidolgozott vázlat alapján folyamatosan írom a kéziratot. Mostantól nagyjából hetente fogok jelentkezni egy-egy email-lel, és az aktuálisan elkészült témákkal. Utóbbiakat csatolom az email-hez, de az email-ben és a honlap címlapján linkeket is találhattok hozzájuk, melyek segítségével az adott témához kapcsolódó összes lehetőséget összegyűjtő helyre ugorhattok a honlapon. Itt a téma szövege több formátumban elérhető, és itt lehet válogatni a különböző véleményezési lehetőségek között is. Az olvasáshoz és a véleményezéshez érdemes lehet előbb átnézni néhány összegyűjtött tippet és kérést ezen a lapon.

A projekt központja ez a honlap. Itt folyamatosan fenn lesz az összes elkészült téma, valamint különböző információkat, kéréseket, linkeket találhattok rajta. Véleményezni egy kérdőív segítségével, emailben vagy egy nyilvános fórumon (egyvilag.blog.hu) lehet. (Utóbbit is inkább innen a honlapról érdemes felkeresni, így ugyanis közvetlenül a kiválasztott téma fórum oldalához ugorhattok.)

Igyekszem hangsúlyozni, hogy a véleményezésben való részvétellel kapcsolatban semmilyen elvárásom nincs, annyit foglalkozzatok vele, amennyit kedvetek van. Ezzel együtt természetesen nagyon örülök, ha elolvassátok és hozzászóltok a leírtakhoz, annál is inkább, mert a vélemények és gondolatok összegyűjtésének ennél a könyvnél különös jelentősége van. Hogy miért, arról az Előszóban és a fent hivatkozott részletesebb bemutatásban olvashattok bővebben.

A mostani témákból azt tudhatjátok meg, mi ez a mű: mi a célja, miről szól, hogyan épül fel és így tovább. Az egyik a teljes mű előszava, annak egészét írja le. A másik kettő a mű két fő részét („A világ működése” és „Az ember élete”) mutatja be közelebbről. Ezen kívül most a honlappal lehet még érdemes ismerkedni.